

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

32'nci Toplantı
15 Nisan 2022 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyon üyelerinin ramazan ayını tebrik ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüyle ilgili eleştirilere; Hristiyanların paskalyasını ve Yahudilerin pesahını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, ramazan ayı mübarek olsun dediğine; Komisyon Başkanına Hristiyan yurttaşların Paskalya Bayramı ve Musevi yurttaşların Pesah Bayramını tebrik etmesinin iyi olabileceğini önerdiğine; (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

3.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, herkesin ramazanını, Hristiyanların paskalyasını ve Musevilerin bayramlarını kutladığına; (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

4.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, görüşülen torba kanunu bugün yetiştireceğiz diye acele etmeyelim dediğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin; Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

32'nci Toplantı

15 Nisan 2022 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.32'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Komisyon üyelerinin ramazan ayını tebrik ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine;

(2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüyle ilgili eleştirilere; Hristiyanların paskalyasını ve Yahudilerin pesahını tebrik ettiğine;

İlişkin açıklama yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu,

(2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne;

Görüşülen torba kanunu bugün yetiştireceğiz diye acele etmeyelim dediğine;

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, ramazan ayı mübarek olsun dediğine; Komisyon Başkanına Hristiyan yurttaşların Paskalya Bayramı ve Musevi yurttaşların Pesah Bayramını tebrik etmesinin iyi olabileceğini önerdiğine; (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne;

Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli, herkesin ramazanını, Hristiyanların paskalyasını ve Musevilerin bayramlarını kutladığına; (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne;

İlişkin açıklama yaptı.

Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin; Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 19.29'da toplantıya son verildi.

15 Nisan 2022 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.32

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 32’nci Birleşimini açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Komisyon üyelerinin ramazan ayını tebrik ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bugün bir ramazan günündeyiz. Bütün Komisyon üyelerimizin ramazanını tebrik ediyorum. Ramazanın İslam âlemine, bütün insanlığa hayırlar, güzellikler getirmesini temenni ediyorum.

Gündemimizde (2/4389) esas numaralı Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sunuma geçmeden önce Komisyon salonunda bulunan kamu kurumlarımızın temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica edeceğim.

Buyurun lütfen.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Sunuma geçeceğiz ama herhâlde usule ilişkin söz talepleri var.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu’nun, (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi’nin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, yine bir torba kanun. Ben bunu söylemekten utanıyorum. Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra burada verilen sözler vardı bir daha torba kanun gelmeyecek şeklinde. Hakikaten utanıyorum artık, bunların kabul edilmemesi gerekir.

Şimdi, bu torba kanunda 6 değişik konuyla ilgili düzenleme yapılmış, 6 farklı konuyla ilgili. Çok da önemli düzenlemeler var, başka komisyonlarda görüşülmesi gereken konular var bizlerin uzmanlık alanının dışında. Etki analizleri yok yine Sayın Başkanım. Etki analizleri yok, hâlbuki bunların hepsi

paraya müteallik konular; istatistiklerinin, parayla ilgili değerlerin verilmesi lazım. Bunlar şimdiye (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

kadar alınmadı. Özellikle TMSF'nin faaliyetleriyle ilgili olan konular çok önemli, onlarla ilgili ayrıntılı bilgi sunulması gerekiyor. TMSF'den de epey arkadaşımız var, böyle bir sunum yapabilirlerse mutlu oluruz, şimdiye kadar yapılmadı Meclise böyle bir bilgilendirme. Yine Varlık Fonu ve gündemde olan KKM'yle ilgili, KKM hesabıyla ilgili düzenlemeler var. Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgiler verilmesi hem kamuoyu açısından hem de bizim Komisyonumuz açısından çok çok önemli. Bu konularda bilgi verilmesini özellikle talep ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Paylan, buyurun usule ilişkin.

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, ramazan ayı mübarek olsun dediğine; Komisyon Başkanına Hristiyan yurttaşların Paskalya Bayramı ve Musevi yurttaşların Pesah Bayramını tebrik etmesinin iyi olabileceğini önerdiğine; (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, sayın teklif sahibi, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ramazan ayı mübarek olsun, bütün arkadaşlarımıza mübarek olsun diyorum ancak Sayın Başkan, bu ay aynı zamanda paskalya ayı, yani bizim de oruç ayımız, hem oruç hem perhiz yapıyoruz ve bu pazar günü de Paskalya Bayramı'mız var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tebrik ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yumurtalarımız şu anda boyanıyor, pazar günü inşallah Paskalya Bayramı'mızı idrak edeceğiz, onu da kutlamanızı beklerdim.

Üçüncüsü, pesah ayı bu ay. Museviler'de Pesah Bayramı'nı bu ay kutlayacaklar. 3 bayram aynı aya denk geldi, bu anlamda bu tip durum... Burada bir Hristiyan arkadaşınız da var, Hristiyan yurttaşlarımız da var, Musevi yurttaşlarımız da var, onların da ayını ve bayramlarını tebrik etmeniz iyi olabilirdi diye size öneririm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Haklısınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Herkesin bayramı kutlu olsun, yani kasıt yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Tabii ki kasıt olmaz, ben yalnızca hatırlatıyorum. Yani diğer şey...

Sayın Başkan, şimdi esas konumuza gelelim. Sayın Başkan, şimdi bir milletin Meclisinin görevi dar gelirli, yoksulları, mağdurları korumaktır. Yani bizim gibi ülkelerde, vahşi kapitalizmin yaşadığı ülkelerde varsıllar vardır ve yoksullar vardır. Şu anda, son dönemde özellikle artan bir oranda toplumun yüzde 1'i daha da zenginleşti Sayın Başkan, zenginleşmeye devam ediyor, servetine servet devam ediyor. Halkın ezici çoğunluğuysa büyük bir perişanlık yaşıyor. Böyle bir durumda o halkın Meclisinin görevi ne olmalı Sayın Başkan? Bu dar gelirli, yoksulların mağduriyetlerini gidermek olmalı, böyle yasa tekliflerini gündeme almak olmalı. Bakın, biz bu konuda pek çok yasa teklifi verdik. Sizin Başkanlığınızda duruyor diye biliyorum, yanınızdaki Yüksel Bey'e sorabilirsiniz bunu. Ne dedik mesela? "Asgari ücret alım gücünü kaybetti, açlık sınırının altına düştü. Gelin asgari ücret üç ayda bir ayda belirlensin." diye bir yasa teklifi verdik. Bunu gündeme almadınız. Hani, bakın, gündeme alınmamasını, niye bunu gündeme alıp da bizim yasa teklifimizi almadığını soracağım Sayın Başkan. Veya emekli maaşlarının, efendim, en düşük emekli maaşlarının en azından açlık sınırının üzerine çıkarılması için yasa teklifi verdik. Çiftçi borçlarının belli oranda silinmesini ve yapılandırılmasını,

faizsiz yapılandırılmasıyla ilgili yasa teklifleri verdik. Kredi Yurtlar Kurumuna borçlu milyonlarca gencimiz var, bunların borçlarının silinmesiyle ilgili yasa teklifleri verdik yani dar gelirlilerin, yoksulların, mağdurların mağduriyetlerini azaltmak ve gidermek üzerine yasa teklifleri verdik. Bunlar aylardır Başkanlığımızda duruyor, bunları tozlu raflarda bekletiyorsunuz. Ne hikmetse saraydan bir torba geliyor, Nilgün Hanım ve AK PARTİ'li arkadaşlarımız imzalıyor kırk sekiz saat önce, hiç bakmadan bunu anında gündeme alıyorsunuz. Niye? Çünkü zenginlere yarıyor bu torba yasalar. Saraydan gelen torbalar zenginler için, dar gelirli, emekliler için değil. Mesela bu dolar garantili faiz uygulaması zengini daha da zengin yapan bir uygulama, bunu gündeme alıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız Sayın Paylan, usule ilişkin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, tam da usulle ilgili söylüyorum, niye benim yasa tekliflerimi, bizim yasa tekliflerimizi gündeme almıyorsunuz diye izah ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu torba yasa da zengini daha zengin yapacak, yoksulu daha yoksul yapacak bir torba ve yoksuldan alıp zengine aktaran bir torbayla karşı karşıyayız. Oysa bizim verdiğimiz yasa teklifleri ise zenginden alıp yoksula vermeyi esas alan bir yasa teklifi. Eminim ki bu noktada AK PARTİ'li, MHP'li arkadaşlarımızın da rahatsızlıkları vardır; saraydan gelen torbalar gündeme geliyor, AK PARTİ'li arkadaşlarımız da bu anlamda bizim yasa tekliflerimize destek verebilir. Niye bunları gündeme almıyorsunuz diye net bir soru soruyorum size Sayın Başkan, neden?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğer sorum: Etki analizi şu anda masamızda yok. Bu tip yasaların, yoksuldan alıp zengine aktaran yasaların etki analizi masamızda olmalı, halk bunu görmeli. Etki analizini veremiyorsunuz, niye veremiyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü doların kaç para olacağını bilmiyorsunuz. Her şeyi dolara bağladınız. Dolar 16 lira olursa 50 milyar, 18 lira olursa 100 milyar, 20 lira olursa 200 milyar lira maliyeti olacak. Doların kaç lira olacağını bilmediğiniz için etki analizini de veremiyorsunuz ama bu tip yasalar yoksuldan alıp zengine aktaran yasalardır, bunlardan vazgeçin arkadaşlar. Bizim verdiğimiz önerileri de bir gündeme alın yani burası halkın Meclisiyse milletvekillerinin teklifleri esas alınmalı, saraydan gelen bu vicdansız torba yasalar esas alınmamalı diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Cinisli, usule ilişkin buyurun lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, demin fark edemedim basının kalabalıklığından, çoğunluğumuz da yok henüz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlarımız sayıyı kontrol ettiler, ona göre açtık doğrusu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 8 üye var var şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu an ayrılmış olabilir bazı arkadaşlarımız ama açılışa sayımız vardı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Açığımızda vardı, dışarı çıktılar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kendinizi yok sayıyorsanız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açığımızda vardı, arkadaşlarla kontrol ettirip öyle geldim ben.

Sayın Cinisli, usule ilişkin buyurun.

3.- *Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, herkesin ramazanını, Hristiyanların paskalyasını ve Musevilerin bayramlarını kutladığına; (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması*

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İktidarın çoğunluğu sağlaması esastır öncelikle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kuşoğlu, dışarı çıktılar.

CAVİT ARI (Antalya) – Kim çıktı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bekir Kuvvet Erim çıktı Sayın Arı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse arkadaşlar, artık isme girmeyelim.

Sayın Cinisli'ye söz verdim, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, sayın basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum. Hepimizin ramazanı mübarek olsun. Garo Bey'in ve tüm Hristiyan kardeşlerimizin de paskalyalarını kutlarım. Burada olmasalar da Musevi vatandaşlarımızın da bayramlarını kutlarım.

Efendim, 12'si akşamı bir torba kanun bize ulaştı ve maalesef yine bir torba kanun ve bu sefer gördüğüm kadarıyla bir hayli de yamalı bir torba kanun. Ve yine tabii ki etki analizi yok. Bu bizim için hakikaten çok ciddi rahatsızlık verici bir unsur. 20 maddelik bir torba kanuna bu kadar kısa sürede çalışmamızı beklemenizi de insafa sığdıramıyorum. Elimizden geldiğince çalıştık fakat tabii bunu söyleyince değerli AK PARTİ'li milletvekilleri üzülmüyorlar, belki de kızıyorlar ama yine acaba bu torba kanunda ne var, ne gibi bir -hani geçen sefer tuzak demiştim, buna üzülmüşlerdi, bu sefer daha yumuşatayım- gayrimemnuniyet verici bir madde var diye baktığımda son 2 maddeye sıkıştırıldığını gördüm. Bu torba kanunların hikmeti de burada, bunu anlıyorum. Torba kanunlar, AK PARTİ'nin milletimizin direkt muhatap olmasını istemediği bu tip sakıncalı maddelerin kamufleji olarak kullanılıyor. Buna son derece karşıyız. Hiçbir şekilde ülkemize, milletimize yararı olduğunu düşünmüyoruz. Yine, bu torba kanun önümüze geldiğinde bu kadar büyük sorunlar varken umarım ki bunlara merhem olacak da maddeler vardır diye baktım. En azından, mesela önümüzde bayram var ve memurların bayram ikramiyeleriyle ilgili bir madde de vardır diye baktım -diğerlerini saymıyorum bile- o bile yok. O yüzden, ülkemizin hiçbir acil sorununa çare olmayan, bu kadar kısa süreye de sıkıştırılmasını anlamsız bulduğum bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülme usulüyle ilgili eleştirilere; Hristiyanların paskalyasını ve Yahudilerin pesahını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, usule ilişkin birkaç konuda ben de yorum yapmak isterim.

Öncelikle “torba kanun” diye ifade ediliyor ama esas itibarıyla çeşitli kanunlarda değişiklik öngören kanun teklifleri, Meclisimizde öteden beri bir uygulama. Yeni sistemde, yeni bir İç Tüzük, daha esash bir İç Tüzük değişikliğiyle belki farklı uygulamalar yapılabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İç Tüzük’le hiç ilgisi yok Sayın Başkanım, hiç ilgisi yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlgisi var, onu özel konuşabiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hiç ilgisi yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu uygulama devam ediyor ancak şunu söyleyebilirim: Bugünkü gelen teklif ortalama olarak baktığımızda çok fazla sayıda madde içermiyor ve daha tematik diyebiliriz çünkü ağırlıklı olarak finans piyasalarına ilişkin; işte TMSF’ye, Türkiye Varlık Fonuna ve diğer bazı hususlara ilişkin daha çok finans teması etrafında oluşmuş bir teklif olduğunu ifade edebilirim.

Etki analizlerine gelecek olursak burada, tabii ki, arkadaşlarımızın beklentilerine biz de katıyoruz, olabildiğince teknik analizler, etki analizleri yapılarak Komisyonumuza gelmesi hepimizin ortak beklentisi. Burada da gerek genel sunuşta gerekse tek tek maddelerde bu etki değerlendirme konularında, rakamsal birtakım konularda arkadaşlarımızdan bilgi beklediğimizi ben de ifade etmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, başlarken masamızda olmalıydı, böyle bir şey olmaz. Biz bütünün üzerine yorum yapacağız, başlarken masamızda olmalıydı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer taraftan TMSF konusunda arkadaşlarımız şimdi bana not verdiler. TMSF tarafından hazırlanan ve 31/12/2021 dönemini kapsayan rapor 28 Şubat itibarıyla siz değerli üyelerimize dağıtılmıştır. Yine, BDDK’nin ilgili raporu da 1 Martta üyelerimize dağıtılmıştır.

Sayın Paylan’ın paskalya ve pesah konusundaki hatırlatmasına teşekkür ediyorum, onu ben atladım gerçekten. Bütün Hristiyan, Yahudi vatandaşlarımız başta olmak üzere tüm Hristiyanlar ve tüm Yahudilerin paskalyasını ve pesahını da tebrik ediyoruz tabii ki. Böyle bir araya gelmesi de güzel; ramazanın, paskalyanın, pesahın bir araya gelmesi de güzel. Biz, farklılıklarımız içinde birlikte yaşama kültürüne sahip bir toplumuz, bunu da geleceğe hep birlikte taşımak durumundayız.

“Toplumsal kesimlerin gelirlerini artırıcı, dar gelirlielerin gelirlerini artırıcı düzenlemeler yapmıyoruz.” ifadesine hiçbir şekilde katılmıyorum tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Var mı bu torbada Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada birçok kanun teklifi geldi, görüşüldü ve çok önemli düzenlemeler yapıldı; çiftçilere dönük, memurlara dönük, muhtarlara dönük, dar gelirliye dönük epeyce bir düzenlemeyi hep birlikte, Komisyon olarak gerçekleştirdik. Bütün arkadaşlarımızın katkısıyla bunlar yapıldı. Şimdi tek tek onların detayına girsek olmaz. Yani “Böyle düzenlemeler yapılmadı.” ifadesine katılmıyorum. Birçok düzenleme yapıldı, özellikle pandemi sürecinde bu düzenlemeleri hep birlikte, burada gerçekleştirdik.

“Saraydan torba geliyor.” ifadesine de hiçbir şekilde katılmıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nereden geliyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dinlerseniz bir görüşümü söyleyeceğim Sayın Paylan, biraz sabırlı olun lütfen. Paskalya döneminde sabırlı olmaya davet ediyorum sizi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Nilgün Hanım’dan geliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nilgün Hanım mı yazdı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan konuşurken kimse müdahale etmeyecek ama o, biz konuşurken hep müdahale edecek Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Latife yapıyorum nereden geliyor diye.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz de latife yapıyoruz, biz kavga yapmıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir izah edeyim ben.

Değerli arkadaşlar, biz demokratik bir ülkeyiz. Seçimler yapılıyor, bir çoğunluk oluşuyor Mecliste. Belli bir dönem için bu çoğunluğun gündemi ne ise Meclisin gündemine bunun yansması gayet tabii bir şey ve demokratik bir şey. Yani toplum karşısına partiler çıkıyorlar, oy istiyorlar, bir programı hayata geçirmek için oy istiyorlar, tercihlerini ortaya koyuyorlar. Sizin daha sosyalist bir ekonomi tercihiniz olabilir, bir başka parti daha liberal bir anlayışa sahip olabilir, bir başkası daha karma bir anlayışa sahip olabilir. Bütün bunlar toplumun önüne gidiyor, toplum tercihini yapıyor ve Meclis çoğunluğu da ona göre oluşuyor, belli bir dönem için ve o dönemde partilerin oy alırken ortaya koyduğu program ne ise -bu, tabii ki gelişmelere göre de değişebilir, konjoktüre göre de değişebilir ama- esas itibarıyla o tercihler doğrultusunda çoğunluğu oluşturan partiler gündemlerini Meclise yansıtmış oluyorlar. Bu da sadece Türkiye’de olan bir durum değil, tüm demokratik ülkelerde bu durum geçerli. Ha “Ben daha az oy aldığım hâlde benim gündemim Meclise hâkim de olsun.” diyorsanız böyle bir demokrasi yok, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok ama Sayın Başkanım siz tarafsızsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama şunu da söyleyeyim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz tarafsızsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama ben bir analiz yapıyorum yani, katılırsınız katılmazsınız. Bir şey dile getirdiniz, ben gördüğümü söylüyorum;

Diğer taraftan “Muhalefetin hiçbir dediği olmuyor, hiçbir önerisi gündeme gelmiyor.” ifadenize de katılmıyorum. Tabii ki bütün ifadeleri gündem olmayabilir, dikkate alınmayabilir ama bazı önerileri de burada tartışmalarda, işte, Genel Kurul safahatına yansıyabiliyor veya komisyona yansıyabiliyor, bazı hususlarda da muhalefetin önerileri kabul ediliyor ve geçerli hâlde de gelebiliyor. Bunu hep birlikte de gördük, görmeye de devam edeceğiz inşallah.

Saraydan torba gelmiyor. Bir defa “saray” ifadesiyle ilgili kafanızda bir kurgu var, bir algı var. Bir gün gidip bir gezin bakalım, saray mı değil mi yerinde bir görün; onu tavsiye ederim size.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Davet edin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir saray gerçeği yok yani, o sizin zihninizde bir kurgu. Bunu sürekli bir şekilde tekrarlayarak bir algı oluşturmaya çalışıyorsunuz ama öyle bir gerçeklik yok. Bir gün gidin gezin bakalım, saray mı yoksa demokratik bir ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanının çalışma ortamı mı; onu kendiniz de bir görün.

Eskiden beri idare ile Meclis arasında bir etkileşim her zaman olmuştur. Bence bu tabii bir şeydir, olması gereken bir şeydir. İdarenin ihtiyaçları vardır, ihtiyaçlarını, taleplerini ortaya koyar. Bunları kabul edip etmeme yetkisi nihai olarak Meclistedir, Meclis bu kararı verir. Ama kuvvetler ayrılığı kuvvetler kopukluğu değildir. Her zaman bunu vurguluyorum, tekrar vurgulayacağım; kuvvetler ayrılığı kuvvetler kopukluğu anlamına gelmez. İdare ile Meclis arasında mutlaka bir etkileşim olması gerekir. Bunu da yine tabii ve yararlı bir durumdur diye ifade etmek istiyorum.

Geçmiş sistemle mukayese ettiğimizde -işte ben on beş, on altı yıldır Meclisteyim- bugün Meclisin mutfağı çok daha yoğun bir şekilde çalışmaktadır, bunu çok rahatlıkla söyleyebilirim. Buraya gelen birçok teklif, tabii ki idarenin ihtiyaçları gündeme geliyor ama, burada belli bir süzgeçten geçiyor, tartışılıyor, konuşuluyor, bazı hususlarda adım atılmıyor, bazılarında atılıyor veya değiştirilerek gelen ihtiyaçlar dikkate alınıyor. Meclisimizde, özellikle Cumhur İttifakı olarak yoğun bir çalışma olduğunu

rahatlıkla ifade edebilirim. Bu belki sizin muhalefet partisi olarak içinde olmadığınız bir çalışma olabilir büyük oranda, ona bir şey diyemem ama kendi içinde Cumhuriyet İttifakı, milletvekillerimiz bu konularda yoğun bir şekilde çalışıyorlar ve bu gelen teklifleri olgunlaştırıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, sizin tarafsız olmanız gerekiyor bu konuda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tarafsız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben, tarafsız, gördüğümü söylüyorum. Ne diyebilirim, siz bana sordunuz ama, cevap vermeyeyim mi ben?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım “Konuşmamanız gerekir.” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, yani “Cumhuriyet İttifakı’nın taleplerini dikkate alıyorum.” diyor da, bu değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada bütün Komisyon üyelerinin talepleri dikkate alınsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hepsi dikkate alınıyor ama sonuçta bir çoğunluk var, bir realite var, onu söylüyorum ben size ve gayet demokratik bir uygulama olduğunu da ifade etmek istiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama şimdi, siz, böyle daha makul taleplerle gelin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz makul taleplerle geliyoruz, neyle geliyoruz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, tekrar söz talebiniz mi var?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz patronlara çalışıyorsunuz, biz emekçilere çalışıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Oradan öyle mi gözüküyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, patronlara çalışıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Oradan öyle mi gözüküyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, siz patronlara çalışıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz 85 milyona çalışıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Bülent Bey’e söz verdim arkadaşlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Asgari ücretli patron mu oluyor yani?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Muhtarlar da patron ya, büyük patron!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Bülent Bey.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu’nun, görüşülen torba kanunu bugün yetiştireceğiz diye acele etmeyelim dediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, şimdi bu ramazan gününü işaret ettiniz, cuma sabahı toplandık, topladınız bizi ama bugün yetiştireceğiz diye de böyle acele etmeyelim. Yetiştirilmesini ben de isterim, yarın çalışmayalım ama bu Genel Kurulun çalışmadığı bir günde, çok önemli konuların olduğu bir torba kanunu da bugün yetiştireceğiz diye koştur koştur yapmayalım ama yetiştirsek de mutlu oluruz tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi hemen sunumlarını yapmak üzere teklifi sahibi arkadaşımız Denizli Milletvekilimiz Sayın Nilgün Ök’e söz veriyorum.

Buyurun Nilgün Hanım.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin; Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) (**)*

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri ve saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle ben de tabii ki bu mübarek ramazan ayımızı, aynı zamanda tüm Hristiyan vatandaşlarımızın, Hristiyan âleminin Paskalya Bayramı’nı, tabii ki Musevilerimizin de bayramlarını tebrik ediyorum; ayrıca Garo Bey’e de hatırlattığı için teşekkür ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza sunduğumuz 20 maddelik bu kanun teklifini, AK PARTİ Grubu ve şahsım başta olmak üzere, teklifte imzası bulunan 45 milletvekili arkadaşım ile birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarımızdan gelen talepler doğrultusunda, milletimize daha iyi hizmet edebilmek amacıyla yönelik olarak hazırladık. Bugüne kadar ülkemizin gelişmesine, insanımızın refahına yönelik birçok önemli kanunu görüşüp karara bağlayan Komisyonumuzun, bu kanun teklifinde de aynı desteği vereceğine... Sunacağınız katkı ve destekler için de şimdiden çok teşekkür ediyorum. Kanun teklifimizle 1 adet kanunda ve 1 adet kanun hükmünde kararnamede değişiklik getiriyoruz.

Teklifimizin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ticari mevduatların sigorta kapsamına alınmasına ilişkin düzenlemeleri içeriyor. Bu düzenlemelerle mevduat ve katılım fonunun sigortalanmasındaki kapsamını genişletiyoruz. Mevcut düzenlemede sadece gerçek kişilere ait ticari işlemlere konu olmayan mevduat ve katılım fonu tutarları sigorta kapsamında iken yapılan değişiklik ile resmi kuruluşlar, kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlara ait olanlar dışındaki tüm ticari mevduat ve katılım fonlarının da sigorta kapsamına dâhil edilmesini sağlayacağız.

Yine, teklifin 2’nci maddesinde sigorta kapsamı dışında tutulacak ticari mevduatlar açıkça sayılmaktadır; onunla ilgili bir düzenleme. Sigorta dışında kalan mevduat ve katılım fonları arasında banka hâkim ortaklarının yanı sıra nitelikli pay sahiplerine ve bunları kontrol ettiği tüzel kişilere ait hesaplar da ilave edilmektedir. Ayrıca, fon kaynaklarının çözümüyle rezervi ile mevduat sigortası rezervinden oluşması nedeniyle ödemenin mevduat sigortası rezervinden yapılmasına yönelik de bir düzenleme getirmekteyiz. Bilindiği üzere, mevduat sigortacılığının kuralları Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliği tarafından yürürlüğe alınan etkin mevduat sigortacılığı için temel prensiplerle belirlenmekte. Getirdiğimiz bu düzenlemeyle hem Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliğinin (**)(2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi bu toplantı tutanağına ekli.

tavsiyelerine hem de Avrupa Birliği mevduat sigortacılığı kriterlerine uyum sağlamış olacağız. Bugün hem gerçek hem de tüzel kişiler için mevduatların 200 bin lirasına kadarlık kısmı sigorta kapsamında olacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizin 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı maddeleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu teşkilat yapılanmasıyla ilgili düzenlemeleri içermekte. Zaman içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda diğer yasal düzenlemelerle ve idari makamlarca Fona verilen kayyumluk göreviyle birlikte Fondaki iş yükü ve iş çeşitliliği ciddi oranda artmış durumdadır. İş yükünü azaltmak için getirdiğimiz düzenlemeyle Fon Başkan Yardımcısı sayısının 2'den 3'e, Daire Başkanlığı sayısının 10'dan 12'ye, Müdürlük sayısının da 4'ten 6'ya çıkarılmasını teklif ediyoruz. Ayrıca, teklifin 6'ncı maddesinde getirdiğimiz düzenlemeyle Fonda ihtiyaç duyulan mutfak görevlisi, şoför, güvenlik gibi destek personelinin istihdam kriterlerini de belirliyoruz.

Teklifimizin 7'nci maddesinde ise 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 127'nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle Fon Kurulu üyeleri ve Fon personelinin Bankacılık Kanunu'nda yazılı görevlerine ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle Fonun yaptığı ödemeyi ilgililerden talep etmesi hususunu düzenliyor. Öneri kapsamında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 13'üncü maddesi ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 5'inci maddesindeki düzenlemeye benzer bir şekilde düzenleme getiriyoruz. Fonun yaptığı bu ödemelerde kusurlu bulunan ilgililerden talep etme hakkının saklı tutulduğu yönünde değişiklik yapılmakta. Ayrıca, iflas ve tasfiye memurları aleyhine görevlilerin ifası sebebiyle açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları ile Fon aleyhine açılan şahsi sorumluluk davalarına ve bu kanun uyarınca görevlendirilen, atanan ve aday gösterilerek seçilen iflas ve tasfiye memurlarını da dâhil etmekteyiz çünkü iflas ve tasfiye memurlarının tamamı devlet memuru statüsünde olmadığına bu istisnalardan muaf değildir. Yaptığımız düzenlemeyle, bu şekilde görevlendirilen memurlara kanunun 127'nci maddesindeki diğer memurlara uygulanan hükümler gibi aynen uygulanacaktır.

Teklifimizin 8'inci maddesinde ise mevcut durumda Fonun idari makamlarca kendisine verilen görevler doğrultusunda takibini yaptığı uluslararası davaların giderleri ve masrafları için yaptığı harcama kalemleri, yönetmelikle sayılan harcama kalemleri arasında yer almadığından Fonun bütçesinin bu işlemler yönünde kullanımında tereddüt yaşanmaktaydı. Getirdiğimiz düzenlemeyle bu tereddüdü ortadan kaldırıyoruz.

9'uncu maddedeki düzenlememizle de Fon tarafından yapılan ticari ve iktisadi bütünlük satışlarında finansal kiralama sözleşmeleri öncelikli alacaklar kapsamına alınarak satış bedelinde yapılacak ödemelerin kriterleri açık olarak belirlenmekte ve mevcut düzenlemeyle 6183 sayılı Kanun'la uyumlu hâle getirilmektedir. Uygulamada Fon tarafından yapılan ticari, iktisadi bütünlük satışlarında geçmiş dönem borcu kriterlerin yargı konusu ihtilaflara neden olmasıyla ilgili yönetmelikte belirtilen şartlara da kanunda yazarak netlik getiriyoruz. Yine, ilgili yönetmelikte geçen sıra cetveline karşı da bir düzenleme getiriyoruz, kanunda açık hâle getiriyoruz. Finansal kiralama sözleşmeleriyle kiralandan varlıkların TİB kapsamına alınmamış olması, TİB satışından sonraki dağıtımın sıra cetvelinden masrafların düşümüyle sıralara göre garameten dağıtım yapılacağına kanun hükmünde açıkça yazılı olmamasından kaynaklı sorunları böylelikle getirmiş olduğumuz düzenlemeyle ortadan kaldırıyoruz.

Teklifimizin 10'uncu maddesinde ise iflas eden ve tasfiyesi Fon eliyle yürütülen bankalarda tasfiye bakiyesi kalması hâlinde, bu tutarın cezai ve hukuki sorumluluğu bulunanlara ödenmemesi yönünde düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle tasfiye bakiyesi, bankaya zarar veren, bankanın iflasına neden olan, hukuki engeli bulunan ve millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı ve oluşumlarla

ilişkisi olan, terör örgütleriyle ilişkisi olan veya bunlarla irtibatı nedeniyle cezalandırılmasına karar verilenler ve bu nedenle hakkında müsadere kararı verilmiş olanlara tasfiye bakiyesi dağıtılmayarak bunlara düşen tasfiye bakiyesi paylarının hazineye aktarılmasına imkân tanıyoruz.

Teklifimizin 11’inci maddesiyle, bankacılık sistemindeki toplam mevduat içerisinde Türk lirasının payını artırarak finansal istikrarın desteklenmesi amacıyla dövizlerini Türk lirasına ve mevduat katılma hesaplarına dönüştüren kurumlara belli şartlar dâhilinde vergi istisnası sağlıyoruz. Teklifimize göre, kurumlar vergisi mükelleflerinin 31/3/2022 yani 31 Mart 2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 2022 yılı sonuna kadar en az üç ay vadeli TL mevduat veya katılım hesabına yatırmaları hâlinde Türk lirası vadeli mevduat hesabından vade sonu elde edilecek faiz ve kâr payını kurumlar vergisinden muaf tutuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bravo, bravo!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Uğur ağabeyin getirdiği bir teklifti, bunun da süresiyle ilgili düzenleme yapıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bravo, bravo!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizin 12’nci ve 13’üncü maddelerinde 6741 sayılı Varlık Fonunun kuruluş kanununda düzenlemeler yapıyoruz. Teklifimizle Türkiye Varlık Fonunun kurduğu alt şirketlerin ve Fonun bedelini ödeyerek satın aldığı şirketlerin değer kaybına...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yoksuldan alıp zengine veriyorsunuz, bravo size!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen konuşurken aynısını yapacağım size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Nilgün Hanım’ın konsantrasyonunu bozmayalım lütfen.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - ...uğramaması ve şirketlerin özel sektörle rekabet edebilmesi için kamu sermaye şirketlerine uygulanan mevzuat ve kısıtlamalardan muaf tutulmasını netleştiriyoruz.

Ayrıca, düzenlemeyle “muafiyet ve istisnalara hâkim hissedar” ifadesini getiriyoruz. 6741 sayılı Kanun’la Türkiye Varlık Fonunun sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve verimliliğine katkı sağlamak, yurt içinde kamuya ait varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik ve büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek gibi görevleri var biliyorsunuz. Türkiye Varlık Fonunun bu misyonu yerine getirmesi için zaman zaman stratejik ortaklıklar da kurması gerekiyor ancak alt şirket kuruluş şartı belirtilirken hissedarlık oranının ne olması, ne kadar devam etmesi ve bu hissedarlıklarda hâkimiyet durumunun nasıl olacağı, belirleneceği şekillenmemiş, netlik yapılmamış; bu düzenlemeyle buna netlik getiriyoruz. Muafiyet ve istisnalardan faydalanması için hâkimiyetin Varlık Fonunda kalması şartını getiriyoruz. Türkiye Varlık Fonunun şirket üzerindeki hâkimiyeti sona erdiğinde şirketin de tüm muafiyetleri de sona erecek, bunu da düzenlemeyle bu kanun metnine ekliyoruz. Teklifte Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket ve alt fonlara sağlanan muafiyet ve istisnalar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş şirket ve ait fonlara da uygulanmış olacak; onda da teknik bir düzenleme.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizin 14, 15 ve 16’ncı maddesi TMSF’nin kayyum olarak atandığı şirketlere ait düzenlemeleri içeriyor. Fonun kayyum olarak atandığı şirketler ve mal varlığı değerlerinin satışı mevcut mevzuata göre koşula bağlanmıştır. Bu koşul, şirketin sürdürülebilir olmadığının bir rapora bağlanmasıdır, sürdürülebilir olmamasının. Bugüne kadar alınan satış kararlarında bu rapor hazırlanmış ve işlemler bu şekilde tamamlanmıştır ancak gelenen noktada bu

ceza davalarının altı yıldır devam ediyor olması, bu arada şirketin sermaye, yatırım, AR-GE gibi yani mevcutta, içeride Fonun kontrolünün yürüttüğü ihtiyaçları doğmuştur. Fonun kayyum olduğu şirketlerin çoğunda bu ihtiyaçların karşılanması da mümkün değildir. Zaman geçtikçe bu nedenle şirketlerin faaliyetlerinde kârlılık ve verim düşmekte ve değeri azalmaktadır. Ayrıca, kanunda yazılı olan bu sürdürülebilirlik koşulu sadece mali yapısının bozulması ve nakit ihtiyacının doğması şeklinde algılanmaktadır; kamu kurumları arasında böyle de bir ihtilaf var. Getirdiğimiz düzenlemeyle bu sürdürülebilirlik koşulunu maddeden çıkarıyoruz. Teklifte, mal veya varlığı değerlerinde payları bulunup aleyhlerinde kayyum kararı bulunmasa dahi mahkemece haklarında kaçak kararı verilen kişilerin de paylarının kısmen veya tamamen satışına ve tasfiyesine de imkân getiriyoruz. Ayrıca, satılan şirketlerle ilgili kayyumluk kararının hisselerin devrini müteakip Fonun talebi üzerine ilgili mahkeme veya hâkimlik tarafından kaldırılacağına ilişkin cümle ilave ediyoruz. Diyelim ki hisseleri sattık, bu kanunla diyoruz ki kayyumluk mahkemece kaldırılır. Ayrıca, yine bir düzenlemeyle, ek düzenlemeyle, Fonun kayyum olarak atandığı şirketlerin bölünmesine karar verilmesi hâlinde Fonun bölünme kararı yoluyla kurulan şirkete de kayyum olarak atanmasını sağlıyoruz. Ayrıca, aynı maddede, kayyum olarak atanan şirketlerin terörle ilişkisi bulunmayan, küçük ortak ve yatırımcılarına altı yıldır yargılamalar devam ettiğinden kâr dağıtımları ve temettü dağıtımları yapılamamakta. Getirdiğimiz düzenlemeyle kâr dağıtımı ve temettü dağıtımına da imkân sağlıyoruz. Bu vesileyle birçok küçük yerli ve yabancı yatırımcının da mağduriyetini gidermeyi hedeflemekteyiz.

Fonun 15'inci maddesinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun satış ve tasfiyesine ilişkin yetkilerinin belirlendiği 6758 sayılı Kanun'un 20'nci maddesine "banka" ibaresini de ekliyoruz. Bugüne kadar şirketler varmış ama banka ve finans şirketleri buna dâhil değilmiş. Ayrıca, maddeye kayyum şirketlerine atananların yanı sıra temsil yetkisini haiz olan görevlileri de etkiliyoruz. Fona atanan ya da atanan kişiler tarafından imza yetkisi verilen, örneğin genel müdür, finans müdürü gibi görevlerde bulunanları da 37'nci madde kapsamında kanuni görevli olarak sayarak cezai, hukuki ve mali açıdan da yükümlülüklerinin ve haklarının sınırlarını belirliyoruz. Maddenin mevcut hâlinde şirket hisselerinin satışından elde edilecek tutarın nemalandırılmasını da düzenlemekteyiz. Bu nemalandırmadan önce satışa hazırlık ve diğer masraflar düşülüyor, daha sonra da nemalandırılması sağlanıyor. Yine, aynı maddede şirket varlıklarının ve mal varlığı değerlerinin ticari ve iktisadi bütünlük satışından elde edilecek tutarlar ile sıra cetveline göre dağıtımında bakiye kalması hâlinde şirketin alacaklılarının mağdur olmaması ve şirketin faaliyetlerinin devamı için bu tutarın şirket işlerinde kullanılabilmesini tanımlıyoruz. Ayrıca, getirilen düzenlemeyle satışa ilişkin masraflar ile dava ve avukatlık masraflarının millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum ve gruplar ve terör örgütleriyle ilişkisi bulunanların ya da bunlarla irtibatı bulunmayan hissedarların payından düşülmesini burada kanunla düzenliyoruz yani masum hissedarların payından masraflar düşülmeyecek; onunla ilgili bir düzenleme getiriyoruz.

Teklifimizin 16'ncı maddesinde ise ceza mahkemesinin "işlenen bir suçla ilgili belirli bazı eşya ve kazançların mülkiyetinin devlete aktarılması" olarak tanımlanan müsadere kararından önce yapılan satışlarda alacaklıların alacaklarını tahsil etme imkânı varken müsadere kararından sonra şirket veya varlıkların satışından söz konusu varlığın mülkiyeti değiştiği için yani artık hazinenin varlığı hâline geldiği için alacaklıların artık bu varlık üzerinden alacaklarına kavuşma imkânı hukuken mümkün değildi. Getirdiğimiz düzenlemeyle de artık onların da bu alacaklarının tahsil edilebilmesine imkân sağlıyoruz. Bu durumda alacaklılar arasında alacaklarına kavuşma imkânı bakımından ortaya çıkan bu eşitsizliğin giderilmesini teminen müsadere kararından sonra yapılacak satışlarda 6758 sayılı Kanun'un 19'uncu ve 20'nci maddelerine uygun düzenleme yapılmış oluyor.

Ayrıca şirketlerin yüzde 50'nin altında ortaklık paylarının müsadereye karar verilmesi ve müsadereye konu olan paylarının satışının kolay olmaması öngörülerek pay satışına ilişkin de düzenleme getirmekteyiz. Satışın gerçekleşmemesi hâlinde bu paylarının bedeli mukabilinde ilgili şirkete -yani şirketin biz diyelim ki küçük ortağıyız- devredilebilmesine ilişkin bir ilave yapılıyor. Fakat burada önce o payın satılması için 2 defa ihale yapılıyor -maddede detaylı açıklayacağım ama hani net olsun diye- bu ilaveyle müsadere edilen payın sermaye artırımla... Ayrıca, biz tabii ki hissedar olduğumuz için diyelim ki... Kanuna bir netlik, bir düzenleme de getiriyoruz, bu müsadere edilen payın sermaye artırımla küçültülmemesi için de bir düzenleme getiriyoruz.

Teklifin 17'inci ve 18'inci...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz hissedar değiliz de kim hissedar acaba?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ay, biz derken yani TMSF.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış anlaşıldı da.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tamam, yanlış anlaşılmasın. Evet, doğru söylüyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yarın derler ki: “Siz de hissedar mısınız acaba?”

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, TMSF'ye devredildiği için onların hissedar olduğu.

Evet, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – TMSF “biz” demiş de, siz de “biz” demişsinizdir, ondan dolayı yani TMSF “biz” demiş.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Biz de “biz” demedik aslında, dava konusu olan kişi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani öyle yazılmış, notu öyle vermişsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dava, dava...

Hayır, hayır, o “biz”i ben ekledim yani ben anlatmak için; not ve şeyde değil yani. Daha net anlatabilmek için, anlatma tekniği yani örnek. Misallemde hata oldu. Yani şöyle: Biliyorsunuz, şirketler sermaye artırımları yaparak küçük hissedarların varlığını düşürebiliyorlar; biz böyle bir şey yokmuş, küçük hissedar olduğu da... TMSF'nin baktığı şirketler var. Bunun da önüne geçiyoruz yani kanuni düzenleme yaparak bunu sağlıyoruz, netlik sağlıyoruz çünkü bu konu olmuş yani davaya.

Teklifimizin 17'nci ve 18'inci maddesinde 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 15'inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. İlgili maddede Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapımı tamamlanarak işletilmek üzere büyükşehir belediyelerine devredilen şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro projeleri için merkezî yönetim bütçesinden harcanan tutarların tahsil oranında düzenleme ve netlik getiriyoruz. Düzenleme, harcamaların büyükşehir belediyelerinin vergi gelir ve paylarından maksimum yüzde 5'i aşmayacak şekilde kesinti yapılmasını getirmektedir. Ayrıca, daha önce, 18/1/2019 tarihinden evvel işletmesi büyükşehir belediyelerine devredilmiş olan şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro projelerinde ödenmeyen bakiye tutarları için de bu oranın geçerli olacağıyla ilgili bir düzenleme getiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere hazırlamış olduğumuz teklifle ilgili özet bilgiler verdim. Maddeler üzerinde tek tek görüşmeye geçtiğimizde gerekçe açıklamalarımızı ve bilgilendirmeyi de detaylı bir şekilde yapacağım.

Bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen milletvekili arkadaşlarımıza, kamunun değerli bürokratlarına ve sunacağınız katkılardan dolayı siz değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize ve milletvekillerimize şimdiden çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “İşçi, memur, emekli” demedi, ben mi şey yapmadım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ediyorum Nilgün Hanım’a.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zaten “biz” derken TMSF yerine kendini koymuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hazırlayan kişi olarak “biz” diyor. “Amacımız bu.” demek istiyor ama siz hemen TMSF’ye de...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “İşçi, memur, emekli” demedi de. Ben hani yanlış mı duydum?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz her anınızı, her dakikanızı işçi, memurla mı geçiriyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili konuşmayalım, böyle bir usulümüz yok. Böyle bir usulümüz yok, ikili diyaloga girmeyelim lütfen.

Şimdi, teklifin geneli üzerinde görüşmeleri açıyorum.

Geneli üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır, sözcülere esneklik gösteriyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, zaten yeteri kadar hazırlık süremiz olmadı. Bunlar önemli kanunlar, 6 tane çok farklı konu var burada. On dakikadan fazla konuşmak çok da mümkün değildi zaten ama sınırlamaya da gerek yoktu bugün.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi, çok önemli konular var. Genel Kurulun kapalı olduğu bir gün, bir cuma sabahı, bir ramazan günü neden bu sabah sabah geldi, acelesi nedir bilmiyorum, anlamak mümkün değil. Ama çok önemli konular var, bazılarıyla ilgili olarak da benim şahsi olarak soru işaretlerim var, özellikle TMSF’yle ilgili düzenlemeler konusunda çünkü geçen yıl bu konuda bir açıklama yapmıştım, o soru işaretlerim hâlâ devam ediyor, onlarla ilgili bazı düzenlemeler olması da özellikle canımı sıktı. İnşallah -Sayın Başkan da burada, TMSF’nin epey bir kadrosu burada-doğru cevaplar alırız, rahatlarınız diye umut ediyorum.

Nilgün Hanım, açıklamalarınızda hiç şeyle ilgili rakamlar vermediniz, neden bunlar yapılıyor? Mesela, en başta şu mevduat sigortasıyla ilgili. Şimdi “Ticari mevduatı da dâhil ediyoruz.” diyorsunuz. Şimdiye kadar ticari mevduatın dâhil olmamasının ne sakıncası oldu? Kim istedi, kim talep etti bunu? “Avrupa Birliği normlarına uygunluk” deniliyor. Avrupa Birliği normlarına uygunlukla ilgili bir şikâyet ben şimdiye duymadım. Bu, akademik dünyada da olmadı. Neden böyle birdenbire icap etti, bunu anlamak zor. Yani finans sektörünün sıkıntıda olduğu, dövizle ilgili olarak bir kriz yaşadığımız bu günlerde bunu getirmek insanın aklına soru işareti getiriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu soruları lütfen not edelim, genel olarak cevaplarınız sevinirim Nilgün Hanım. Bütün soruları not ederseniz, genel üzerinde size söz vereceğim cevap verirsiniz.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bununla ilgili, şimdiye kadar bu konuyla ilgili, sigorta mevduatıyla ilgili ne kadar kesinti yapıldı, toplamı ne oldu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aslında ben onları dağıttırdım. Başkanım, dağıtılması için şey yaptım ama maddeler... Onu dağıtalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dağıtalım tabii..

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, onu dağıtalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim haberim yok yani bana söyleseydiniz keşke.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, ben arkadaşlara demiştim hani rakamlarla ilgili... Hani ne kadar, ne fark ediyor, ne oldu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu etki analizi değil yalnız, yalnız bu maddeyle ilgili bir düzenleme. Diğerleri nerede?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, bu maddeyle ilgili.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğerleri nerede? Yolda!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yok, bir dahaki sefere.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bunun gerekçesi nedir gerçekten, neden getirildi anlamak zor. Ben ilerleme raporlarında da hatırlamıyorum bu konunun tenkit edildiğini. Bu konuyla ilgili “Düzenleme yapın.” denildiğini hatırlamıyorum ama bir sakınca da görmüyorum ancak gerekçesini de anlamak istiyorum gerçekten de. Neden yapıldı?

Şimdi “Avrupa Birliği bunu istedi.” deniliyor ya...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sadece Avrupa Birliği değil yani uluslararası, dünya standartlarına da uygun hâle getiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, notlarımızı alalım, sonra topluca cevap verelim; maddeye de geldiğimizde de zaten daha detaylı irdeleriz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tamam, özür dilerim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın Nilgün Hanım, dünya standartlarına uygun hâle getiriyoruz ya... Değerli arkadaşlar, bakın, bu GRECO’nun en son raporu. Bu, OECD’nin bünyesinde kurulmuş yolsuzluklarla ilgili bir Komisyon, GRECO. Buda Türkiye’yle ilgili ara uyum raporu. Burada milletvekilleri, hâkim ve savcılarla, yargıyla ve siyaset kurumuyla ilgili eleştirilerde bulunulmuş. Burada çok ağır eleştiriler var Türkiye’yle ilgili, çok ağır eleştiriler var, bizi utandıracak derecede eleştiriler var. Bunlarla ilgili düzenleme yapmıyoruz, Avrupa Birliği’nin bu direktiflerine uymuyoruz, bunu getiriyoruz. Türkiye’yle ilgili bunlar söyleniyor, şunu okusam şurada tutanaklara geçmesinden gerçekten ar ederim. Şimdi, bunları yapmayalım, bunu getirelim... Tabii ki getirelim ama bunları daha önce getirmemiz gerekiyor. Yani Avrupa Birliği direktiflerine uygunluk ya da uluslararası kurumlara...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, o raporların çoğu da siyasi biliyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orhan Bey, siyasi olduğunu da kabul ediyorum ama haksız da olmadıklarını görmek lazım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İncelemedim bir şey diyemiyorum ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, durup dururken her konuda da eleştiri getiremiyorlar. Şu anda şununla ilgili, şu GRECO’yla ilgili yaptıkları düzenlemelere bakın, haksız olduğunu da söyleyemeyiz; hepimizi utandıracak şeyler, maalesef öyle.

Şimdi, onun haricinde, mevduat sigortası haricinde Türkiye Varlık Fonuyla ilgili bazı düzenlemeler yapıldı. Ya, Varlık Fonu 2016’da kuruldu, Türkiye’ye döviz kazandıracaktı, bütçe haricinde ek gelirimiz olacaktı; altı seneden beri beş kuruş kazandırmadı; neler götürdü, onu da tam bilmiyoruz. Oraya bağlı bütün kurumlar için... Ki Hazine kadar büyük ikinci bir hazine oluşturduk, “ikinci bir hazine” denecek kadar büyüdü, çok önemli kârlı kuruluşlarımız oraya dâhil oldu; beş kuruşluk faydasını görmedik.

Ayrıca, bu Türkiye Varlık Fonu borçlandı, şu anda borçlu, Türkiye’yi borç altına sokmuş vaziyette, beş kuruş faydası olmadı Hazineye. Ne yapılıyor, anlamak mümkün değil; şimdi, burada da tekrar bununla ilgili düzenlemeler yapıyoruz.

Varlık Fonuyla ilgili hiçbir bilgi vermediniz Nilgün Hanım, Varlık Fonuyla ilgili olarak da sizden bir bilgi bekliyoruz. Nedir, neden gerekiyor bu düzenlemeler; yine onları anlamaya çalışıyoruz.

Şeyle ilgili, KKM’yle ilgili... Kur korumalı mevduat hesabı yeni devreye girdi. Değerli arkadaşlar, dün sözcüler toplantısında konuştuk, 31/12/2021 tarihine kadar olan yani geçen yılın sonuna kadar olan dönemde sadece kambiyo kârları nedeniyle, kurdan oluşan kârlar nedeniyle 40 milyar liralık bir muafiyet beyan edilmiş, bundan dolayı hazinenin kaybı 10 milyar lira. Hazinenin sadece kambiyo kârları nedeniyle, kur farkı kârları nedeniyle 10 milyar lira kaybı var. Şimdi, onun haricinde dövizin artması nedeniyle var, kur korumalı mevduat hesabına döviz tevdiat hesaplarından gelen mevduatlar var, bir de Türk lirasından geçenler var. Döviz tevdiattan geçenleri Merkez Bankası yüklenmiş vaziyette. Burada, Merkez Bankasından kimse yoktu, Merkez Bankası üç ay içerisinde ne kadar bir yükümlülük aldı, bilmiyoruz. Ayrıca, üç ay içerisinde hazinenin yükümlülüğü nedir, onu da bilmiyoruz ama sadece kambiyo kârları nedeniyle 10 milyar lira kayıp var. Şimdi, tekrar onu getiriyoruz, yıl içerisinde de bunlar olsun diye. Ya, bu sene, hazine birçok bilim adamının, akademisyenin mevcut bilgilerle yaptığı çalışmalara göre bu kur korumalı mevduat hesabı nedeniyle 400 milyar liranın üzerinde yük edinmiş olacak, 400 milyar lira! Biz neden bankalara, bu hesap sahiplerine hazine 400 milyar lira aktaralım? Şimdi, düşünebiliyor musunuz; ben zengin bir adamım, benim döviz tevdiat hesabımda, kur korumalı param var. Zaten bunlar topu topu birkaç yüz bin kişi. Biz, mültecilerle beraber geri kalan milyonların, 90 milyonun payını alıyoruz, hakkını alıyoruz, onlara, bu zenginlere veriyoruz. Gerçekten bu yoksuldan alıp zengine vermektir. Bunu neden yapıyoruz? Neden bunu bu kadar genişletiyoruz?

Üstelik, biliyorsunuz, bankalar Merkez Bankasından yüzde 14’le fonlanıyorlar; onu hazineye, devlete yüzde 27’yle, yüzde 28’le, yüzde 30’la satıyorlar. Bankalar, Merkez Bankasından yüzde 14’le aldıkları parayı yüzde 27’yle, yüzde 28’le, yüzde 30’la hazineye satıyorlar. Bunu neden yapıyoruz? Bunların hesabını sormamız lazım, bunları irdelememiz lazım, bunları konuşmamız lazım ve hazineye gelecek, bütçeye gelecek bu 400 milyar yükü konuşmamız lazım. Biz, bunları konuşmadan tekrar bir yük getiriyoruz.

Nilgün Hanım, bunların hesabını vermeniz lazım, bunları bir konuşmamız lazım. Neden geliyor bu? Neden biz böyle bir dönemde yoksuldan alıyoruz ve zengine veriyoruz? Bunu açıklayabilmemiz lazım burada; vatandaşımıza, seçmenimize, milletimize bunu açıklayabilmemiz lazım.

Onun haricinde, daha önce yaptığımız bir düzenleme vardı özellikle Antalya ve Ankara’yi ilgilendiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilerseniz sevinirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, aralarda konuşuldu, ben başlayamadım, müsaade ederseniz biraz devam edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, 2 belediyeyi ilgilendiren bir konu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İstanbul’u da ilgilendiriyor Başkanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İstanbul’u da ilgilendiriyor, değil mi?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Belediyelerin raylı sistemlerle ilgili yapamadığı işleri Ulaştırma Bakanlığı yapmış daha önceki dönemde ama belediyeler el değiştirtince bunların masraflarını belediyelerden almak istemişler, tabii ki o da olabilir ama bunun “raylı sistemlerin hasılat payı üzerinden belli bir oranının alınması” şeklinde olması gerekirken maalesef yapılan düzenleme “İller Bankası payından alınması” şeklinde. Onu da Anayasa Mahkemesi “Bunun sınırsız olması mümkün değil.” diye iptal etti, şimdi onu yüzde 5’le sınırlıyoruz ama yüzde 5’le sınırlanması durumunda dahi İller Bankası payından alınması çok büyük bir yük getiriyor belediyelere. Belediyelere, Antalya, Ankara ve İstanbul’a vatandaşlar için harcayacak para kalmıyor. Hâlbuki hasılat payından alınması lazım yani raylı sistemlerin getirdiği hasılatın belli bir oranı kadar kesinti yapılması lazım; doğrusu, adil olanı budur, maalesef öyle oluyor.

Ayrıca, TMSF’yle ilgili olarak, maddelerle ilgili olarak daha detaylı konuşacağım ama benim TMSF’yle ilgili sıkıntım şu, sorum şu: Geçen yıl Sürat Kargoyla ilgili olarak bir ihale yapıldı -çok kısa sürede yapılan bu ihaleyle ilgili sorular sormuştum, cevaplarını da alamadım maalesef- 325 milyon liralık bir muhammen bedel belirlenmişti fakat normalde -mevzuata bakın- bu bedel belirlenirken 2021 yılında yapılan satışta 2021 yılının esas alınması lazım ama 2019 esas alınmış, 2019’un esas alınmasının sebebi şu: Sürat Kargo 2019’da zararlı; yönetim -TMSF- başarılı olmuş ve kâra geçirmiş, 2020’si kârlı, 2021’i kârlı. 2020 ve 2021 esas alınmıyor, 2019 esas alınıyor ve satılıyor. Normalde kârlı şirket satılmaz, elden çıkarılmaz. “Zararlı” diyor, hâlbuki 2020’si de kârlı, 2021’i de kârlı ama 2019 esas alınıyor ve satılıyor; böyle bir acayiplik olmaz. İhale aşamasında da epey bir soru işareti var, onları da konuşurum. Bu nedenle, TMSF’nin bu düzenlemesine karşı olduğumu belirtmek istiyorum.

Şimdi, TMSF -biraz önce söylediniz- bize verdiği bilgilere göre -bakın şu rakamlara değerli arkadaşlar- Türkiye’nin 36 ilinden toplam 714 şirkete kayyım olarak atanmış bulunmaktadır; geçen yıl sonu itibarıyla bu, 714 şirket... Türkiye’nin en büyük holdingi var burada, bu konuştuğumuz düzenlemeler onunla ilgili, Türkiye’nin en büyük holdingiyle ilgili. “TMSF’nin kayyım olarak atandığı şirketlerin faaliyetlerinin ticari teamüllere uygun olarak, basiretli bir tüccar gibi yönetilmesi ve söz konusu şirketlerin milli ekonomiye olan katkısının devam ettirilmesi...” deniliyor. TMSF’nin birincil amacı ve görevi olduğu gibi hukuki yükümlülüğüdür aynı zamanda. Şimdi, bunların devam ettirilmesi gerekirken, kârlı olanlarının devam ettirilmesi gerekirken biz neden bunları tasfiye etmeye çalışıyoruz, elden çıkarmaya çalışıyoruz, bunu anlamıyorum. Şimdiye kadarki düzenlemeler bu şekildeydi, mantalite neden farklılaşıyor; bunu anlamak mümkün değil, hele önümde Sürat Kargo gibi bir örnek varken anlamam mümkün değil.

Bakın, bunların aktif büyüklükleri 82 milyar, öz kaynak toplamı 34 milyar, geçen yılki ciro toplamı 50 milyar, dönem kârı 6 milyar ve bu işletmelerde, bu 714 işletmede 35 bin kişi çalışıyormuş, 35 bin kişi ve buralara, bu TMSF şirketlerine 159’u TMSF personeli olmak üzere 275 kişi geçen yıl, sadece geçen yıl atanmış, onun haricinde de atamalar var. Mesela Sürat Kargo Yönetim Kurulunda 3 siyasi kişi vardı, İstanbul’dan ilçe başkanları vardı yönetim kurulunda. Yani siyasilerin de sürekli olarak kullandığı bir yer olmuş maalesef. Bunun çok örneği var.

Şimdi böyle olduğu zaman da bunu sorgulamamız gerekiyor, bununla ilgili bir düzenleme yaparken daha dikkatli olmamız gerekiyor değerli arkadaşlar. Onun için maddelerde daha fazla üzerinde duracağım bu konuların.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama dilerdim ki sizin delaletinizle bu konularla ilgili çok daha fazla bilgi verilsin; burada sorulması gereken, hepimizin sorması gereken çok konu var arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, geneli üzerinde buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ’li, MHP’li arkadaşlara soruyorum: Hani “İşçi, memur, emekli yok.” dedim ama Nilgün Hanım’ın sunumunda herhangi bir şey duymadım; işçiyle ilgili, memurla ilgili, emekliyle ilgili, dar gelirliyle ilgili, Kredi Yurtlar Kurumuna borçlu gençlerle ilgili, ay sonunu getiremeyen, aç açta olan yurttaşlarımızla ilgili torbada herhangi bir madde duymadım. Ben kaçırdıysam Nilgün Hanım düzeltsin. Ya, vallahi tamamen şirketlerin, patronların, sermayenin, çıkarları, talepleri doğrultusunda düzenlenmiş bir torba yasayla karşı karşıyayız. Bunlar yapılmasın demiyoruz, bunların hani içinde itiraz ettiğimiz maddeler var, TMSF’yle ilgili bazı düzenlemeler olabilir ama arkadaşlar; sokakta, pazarda, çarşıda yangın var Sayın Başkan. Ya, bilmiyorum AK PARTİ’li arkadaşlar tebdili kıyafetle çıkıyorlardı, herhâlde çıkamıyorlar artık tebdili kıyafetle, farkında değiller durumun yani çarşıda, pazarda, sokakta olan yangının farkında değiller.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, hani “kaşınma” diye bir şey var, biz çok kullanırız “kaşınma”. Şimdi laf attığımızda siz bizi uyarcaksınız. Resmen kaşınıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen kaşınıyorsun Uğur. O nasıl bir tabir ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya gidin madem ne demek “tebdili kıyafetle” şunla bunla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşınız söyledi, arkadaşınız söyledi, sizin arkadaşınız söyledi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Garo Bey!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin partili milletvekiliniz söyledi, “Tebdili kıyafet çıkıyoruz.” dedi. Demedi mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, Plan ve Bütçe Komisyonundan birisi öyle bir şey söyledi mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – AK PARTİ’li dedim ben, AK PARTİ’li dedim ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tebdili kıyafetle gezmek de ayıp bir şey değil zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle devam edin tebdili kıyafet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Buradaki konuştuğumuz arkadaşlar bir cevap versin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz de mi tebdili kıyafet geziyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne söyledik biz size? Ben de gidebilirim tebdili kıyafet, ne var bunda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, AK PARTİ’liler sürekli diğer vekiller gibi toplumun içinde, öyle bir problem söz konusu değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Daha fazla Başkanım, daha fazla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Tebdili kıyafet” dediğiniz hadise bazen siyasetçi kimliğinizi ortaya koymadan toplumla daha objektif diyalog kurmak için yapabileceğimiz bir şey, herkes yapabilir.

CAVİTARI (Antalya) – Şalvar ile çarık giyip de gezecek hâli yok ya Başkanım. Siyasetçi kimliğini saklayarak gezmemelidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu çekinme hususu değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Valla biz yapmıyoruz Sayın Başkan, biz yapmıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sade bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz yapmıyoruz tebdili kıyafet, ben hiç yapmadım. Vatandaşla...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, Bülent Bey de konuştu, en ufak bir şeyimiz olmadı. Niye? Çünkü teklif üzerine konuştu. Başlarken direkt bize saldırarak başladı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi teklifi çalışmamış anlaşılır. Erol Bey geldi demin Komisyona.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, benim nasıl konuşacağıma...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Erol Bey daha herhâlde çalıştı bu konuya, Erol Bey konuşsaydı eğer teklife çalışmadıysalar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, teklife odaklanırsanız memnun olurum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii canım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamamen teklife odaklı konuşuyorum Sayın Başkan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teklife çalışmamışsın, hamaset yapıyorsun şu an.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Durum yakıcı, bunun farkında olmadığınızı söylüyorum. Farkında olsanız böyle bir torba getirmezsiniz. Durumun yakıcılığının farkında olan bir torba getirirsiniz. Nilgün Hanım, Uğur Bey’e işaret etti, Uğur Bey kur garantili mevduat maddesini çalışmış herhâlde, bunun uzamasını...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hepsini beraber çalıştık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yoksullardan alıp zenginlere daha fazla para aktarılması için bu sürelerin uzatılmasını önermişsiniz. Ben sizin vicdan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yoksulların yanında olan, yoksullara destek veren...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sizi vicdanlı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...bugüne kadar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan böyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Uğur Bey’e soruyorum.” dedi, “Cumhur İttifakı’na soruyorum.” dedi; cevap veriyorum. Öyle söylediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonra sırası gelince cevap verelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen düğmeye bas, sırası gelirse verirsin, düğmeye bas.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruları alalım, size söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Düğmeye basın, siz de cevap verirsiniz Sayın Uğur Aydemir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sizi vicdanlı bir milletvekili bilirdim ama vallahi siz de vicdanınızı herhâlde askıya aldınız bu maddelerle, kur garantili mevduatla.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim vicdan da sıkıntımız yok, aynen vicdanımız devam ediyor da sizin söylemlerinizde değişiklik var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu anda durum yakıcı arkadaşlar. Bu yakıcı durumu değiştirmemiz gerekirken maalesef kur garantili mevduat yani dolar garantili faiz uygulamasının uzatılmasını, genişlemesini öneriyorsunuz bu ramazan gününde, bu pesah gününde, bu paskalya gününde arkadaşlar.

Ya, arkadaşlar şimdi bakın, bir uygulamaya başlıyorsunuz, bu uygulamanın sonuçlarını görürsünüz, bu uygulamaya göre “Ya, bu olumlu sonuçlar vermiştir.” dersiniz, buna devam edersiniz. Ama bakın, az önce Bülent Vekilim açıkladı, şimdiye kadar, şu ana kadar kamuya 100 milyar TL’nin üzerinde maliyet çıkarmış bir uygulamadan bahsediyoruz. Bakın, hazine olarak bakmayın yalnızca, Merkez Bankası da taahhüte girdi. 750 milyar TL’den bahsediyoruz, 750 milyar TL benim hesabıma göre ortalama yüzde 10... Bakın, ortalama olarak 13 lira 10 kuruş gibi maliyeti var bu sisteme giren 750 milyar TL’nin; şu anda dolar 14,65 civarında, yüzde 12-13-14 bir maliyeti var. 750 milyar TL karşılığı 100 milyar TL zengine para aktaracaksınız dolar garantili faizle, yeter mi? Yetmez. Uğur Bey ne diyor? “Efendim, bunlar kambiyo geliri elde edecekler.” diyor “Bu kambiyo gelirinden de fahiş kambiyo gelirleri elde edecekler.”

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “400 milyar.” diyordu, sen düşürdün ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şu ana kadar olan diyorum, şu ana kadar olanla Mustafa Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, maddeyle alakası yok, maddeyi okumadığı belli. Kambiyo kârıyla alakalı vergimiz falan yok. Müdahale etmek zorundayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye müdahale etmek zorundasın?

Sayın Başkan, siz müdahale eder misiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maddeye çalışsaydı kambiyo kârına vergi kıstası getirmediğimizi çok net görürdün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, siz de söz isteyin, size söz vereyim, açıklayın bunu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, vergi istisnası getiriyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geneli üzerinde söz talebinde bulunun, açıklayın bunları, teknik olarak açıklayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan gibi sataşmıyorum, yardımcı olmaya çalışıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, sataşıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kambiyo kârı üzerinden vergi yok Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Aydemir, niye müdahale ediyorsun ki?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yanlış yerde geziyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Mustafa Bey; şu ana kadar olan maliyet yani ben bugün itibarıyla olan maliyetini söylüyorum. Bülent Bey yıl sonuna kadar olabilecek muhtemel maliyetten bahsetti ki o da bir tahmindir yani dolar 18 lira olursa maliyet 200 milyar çıkacak, 22 lira olursa 300 milyar TL’ye çıkacak, 28 lira olursa 400 milyar TL’ye çıkacak. Ya, ucu sınırı yok yani hazinemizi çökertebilecek bir sistemle karşı karşıyayız.

Ya “yerlilik, millîlik” iddiası önemli bir iddiadır, biz de destekliyoruz yerli, millî olmasını bir sistemin. Ama kendi paramızı bir kenara koymuşuz, liralasmadan bahsediyorsunuz ya bütün sistemi dolarize ettiniz be! Herkes dolar bazında düşünüyor. Maaşını alan aynı 1990’lardaki gibi döviz bürosuna koşuyor, efendim altın almaya koşuyor, niye? Parasının değeri kaybediyor arkadaşlar. Ya, bu sistemden bir avuç yurttaşımız kazanıyor. Kim onlar? Zenginler. Kim kaybediyor? 85 milyon

yurttaşımız kaybediyor. Ya, şimdi sonuçlarını gördünüz arkadaşlar, bu sistemde yoksul daha yoksul oluyor, zengin daha iyi zengin oluyor. Vicdanlı bir milletin vekilleri ne yapar arkadaşlar? Ya, der ki: “Arkadaş, bu, zenginleri daha zengin yapıyor, yoksulları yoksul yapıyor.” Bu sistemden vazgeçer değil mi? Ama siz ne yapıyorsunuz? Saraydan gelen fermana eyvallah ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Devam.” Dolar garantili faize “Devam.” diyorsunuz. Bu, kabul edilemez arkadaşlar.

Bak bu sistemin sonucunda ne patladı? Yurttaşların alım gücü mü patladı? Hayır, banka kârları patladı. Geçtiğimiz yıla göre banka kârları ortalama yüzde 400 arttı ya; yüzde 400. Hani faize karşıydınız? 14’le parayı satıyorsunuz bankaya, banka ortalama yüzde 25’le satıyor; garantili üstelik ya, hiçbir riski de yok.

Başka ne patladı? Şirket kârları patladı. Borsa İstanbul yükseliyor, niye yükseliyor arkadaşlar? Çünkü şirketler kârlarına kâr katıyorlar, emeği sömürüyorlar, doğayı sömürüyorlar. Emekçiyi üç kuruşa çalıştırıyor, Ahmet’i, Mehmet’i, Agop’u üç kuruşa çalıştırıyor, 250 euroya çalıştırıyor; 3 bin, 4 bin euro geliri olan Hans’a, George’a mal üretiyor. Aynı emekçilerimiz turizm bölgelerinde kendileri tatil yapamayacaklar, burada bulunan hiç kimse doğru düzgün tatil yapamayacak. Gecesi 2 bin liranın altında oda yok ya. Kim yatabilecek gecesi 2 bin liraya odaya? Hans, George yatacak; Ahmet, Mehmet, Ayşe gidemeyecek o otellere ancak ne yapacak? İrgatlık yapacak orada.

Arkadaşlar, halkımızın alım gücünü bitiren bir uygulamayla karşı karşıyayız, bitiriyor; orta kesimi çökerten bir uygulamayla karşı karşıyayız, hâlâ bu uygulamaya “Devam.” diyorsunuz. Ya, bakın, dün bir arkadaşımın iş yerine gittim -siz de iş insanısınız Nilgün Hanım- malzeme depolarını ful doldurmuş, ağzına kadar malzeme deposunu doldurmuş; niye biliyor musunuz? “Bankaya gidiyorum, yüzde 20’yle bana kredi veriyor -milyonlarca lira, gel istediğin kadar kredi- yüzde 20’yle krediyi alıyorum, malzemeyi koyuyorum depoma üç ayda yüzde 100 kazanıyorum.” dedi. Arkadaşlar, bu, bir servet transferidir ya, bir servet transferidir! Siz enflasyonun altında faiz verebilirsiniz ama verdiğiniz faiz yatırım faizi mi? Değil. Ticari faizler, krediler patlamış durumda ama yatırım kredileri değil. Ticari krediyi niye alıyor işverenler? Ya, sunta yüzde 100 zamlanıyor, demir yüzde 100 zamlanıyor, bakır yüzde 150 zamlanıyor, kereste yüzde 200 zamlanıyor. Bütün girdiler yüzde 100, yüzde 200 artıyor, siz o şirketlere yüzde 20’yle kredi verirsiniz ne yapmış olursunuz Uğur Bey? Servet transferi yapmış olursunuz. Şu anda bir servet transferi yapılıyor yoksuldan zengine doğru, yoksuldan bankalara doğru, yoksuldan şirketlere doğru; fakir, garip gurebadan bir avuç para ağasına para aktarılıyor. Ben onları da suçlamıyorum ki, buna siz yol açıyorsunuz ya, siz yol açıyorsunuz! Olacak şey mi? Bir milletin Meclisinin görevi bu soyguna, bu çarpık düzene son vermektir ama Uğur Bey “Devam edelim, bu iyi bir uygulama.” diyor. Ben söyleyeyim size: Şu anda zenginlerin lokantalarında yer yok, niye? Ya, zenginler servetine servet katıyor. Garibanların pazarına gidin arkadaşlar, gidin pazarına ya, 1 kilo hıyar alamıyor gariban ya, 1 kilo hıyar alamıyor, 1 kilo domates alamıyor. Çeyrek karnabahar satılıyor, çeyrek lahana satılıyor bu ülkede ya, farkında mısınız? Ekmek kuyruklarının, pide kuyruklarının, et kuyruklarının, yağ kuyruklarının farkında mısınız? Ne yapmamız lazım? Şimdiye kadar 100 milyar TL olan maliyeti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitti mi sürem Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, on dakika sataştı onu hesaba katarsınız herhâlde.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne kadar adaletli olduğun belli Sayın Paylan, ne kadar vicdanlı olduğun belli(!)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın arkadaşlar, bu, servet transferi boyutu; diğer boyutunu söyleyeyim: Ya, bir sisteme girdiniz, Tayyip Bey ne dedi? “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dedi, değil mi? Israrcıydı bu konuda. Cemal abi söylüyordu “Ya, kardeşim buna girecek ama sonuçlarını göreceğiz.” dedi, öyle değil mi? Bunu açıkladı. Sonuçlarını görmediniz mi arkadaşlar ya? Yüzde 19’dan yüzde 14’e düşürdünüz, dört ay önce enflasyon yüzde 19’dı, şimdi resmî olarak yüzde 61, ENAG’ın rakamlarına, çarşının enflasyona göre yüzde 141 enflasyon var. Demek ki akıllı olan -Allah akıllı fikir vermiş- bir insan “Ya, faiz sebep, enflasyon sonuç değilmiş.” deyip bu düzenden vazgeçmez mi? Vazgeçer değil mi? “Ya, yanlış yapmışız.” öbür dilerseniz millettten, vazgeçersiniz.

Dün Merkez Bankası faiz kararını açıkladı arkadaşlar. Bence bir zavallılıkla karşı karşıyayız. Bakın, Merkez Bankasının Başkanı ve Para Politikası Kurulu üyeleri niye maaş alıyor? 2 görevi var: Enflasyonu kontrol altına almak; enflasyon uçmuş, gitmiş, adamların umurunda değil. İkinci görevi, Türk lirasının değerini korumak; Türk lirası pul olmuş, umurlarında değil. Para alıyorlar, maaş alıyorlar, afiyetle yiyorlar; haram zıkkım olsun onlara! Ya, sizin göreviniz fiyat istikrarını sağlamak, paranın değerini korumak. Siz görevinizi yapın -enflasyonu kontrol altına almak için ne gerekiyorsa-Tayyip Bey sizi kovsun, gidin, onurunuzla limon satın pazarda, onurunuzla satın ama yargılanacaksınız; görevinizi yapmadığınız için, görevinizi ihmal ettiğiniz için yargılanacaksınız. Bakın, bundan hiçbir şüphe olmasın. Buradan söylüyorum Merkez Bankası yetkililerine, buradalar mı biliyorum.

Değerli arkadaşlar, halk sefalet içinde.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sen kişilerin maaşlarına “Haram zıkkım olsun.” diyemezsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haram zıkkım olsun diyorum, haram zıkkım olsun, görevini yapmayan herkese haram zıkkım olsun! Görevini yapmayan herkese haram zıkkım olsun! Bakın, tekrar ediyorum. Haram zıkkım olsun diyorum; görevini yapmıyor, görevini yapmayan herkese haram zıkkım olsun!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Milletin maaşına “Haram zıkkım olsun.” diyemezsin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Herkes için geçerli, milletvekilleri için de geçerli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elbette, herkes için geçerli. Görevini yapmayan herkes için haram zıkkım olsun diyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Görevini yapmayan, aynen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, kullandığımız politikaları eleştirebilirsiniz. Bu, elbette hakkınız. Ama burada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, eleştiriyorum, ben eleştiriyorum Sayın Başkan. Servetin şu anda...

SALİH CORA (Trabzon) – Terörle beraber olanlara da haram zıkkım olsun!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, şu var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, bir şey söyleyeyim mi? Temiz ve düzgün bir dil kullanmak hepimizin görevi. İç Tüzük’ümüzün...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görevini yapmayan herkese diyorum, görevini yapana sonsuz saygım var. Görevlerini yapmıyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada olmayan, size cevap veremeyecek konumda olan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, 85 milyon kaybediyor, bakın, 85 milyon kaybediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bir saniye, bir açıklama yapayım. Burada olmayan, size cevap veremeyecek konumda olan kişilere dönük çok ağır ifadelerde bulunuyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye yok Sayın Başkan? KKM kimi ilgilendiriyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, bir saniye... Çok ağır ifadelerde bulunuyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Haram zıkkım olsun.” demek niye ağır ifade olsun Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ağır ifade değil mi “Haram zıkkım olsun.” demek?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Yargılanacaksınız” dedi bir de.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Haram olsun.” demek ne demek ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Zıkkım” ne demek, “haram” ne demek yani? Bunlar ağır ifade değilse ağır ifade nedir bilmiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynıyle mukabele edeceğiz, aynıyle.

Erol Hocam, aynıyle mukabele edeceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eleştirebilirsiniz ama eleştirirken kullandığınız dile dikkat etmek durumundasınız. İç Tüzük’ümüz gereği hepimiz dikkat etmek durumundayız. Birisi de kalkıp size bu tür ağır sözler söyleyebilir, bu durumda da hiçbir şey söyleme hakkınız olmaz, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada İç Tüzük’ümüz var, hepimiz üslubumuza dikkat etmek durumundayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, kurumlar görevini yapmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kişiselleştirmemek durumundayız. Bakın, politikaları eleştirebilirsiniz, kendi politikalarınızı ortaya koyabilirsiniz, tercihlerinizi ortaya koyabilirsiniz ama siz konuşacaksınız, bu taraftan da arkadaşlarımız bu politikaları savunacaklar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna “Haram zıkkım olsun.” demek, çok ağır ifadeler kullanmak İç Tüzük’ümüze uygun değil. Sizi İç Tüzük’e uygun bir üslup kullanmaya davet ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, çarşıda pazarda yangın var ve kurum görevini yapmıyorsa, halkımız sefalet çekiyorsa... Bakın, fiyat istikrarı bir kamusal hizmettir aynı sağlık gibi, eğitim gibi. Sağlık Bakanlığı hizmetini yapmazsa Sayın Başkan, iyi sağlık hizmeti alamayız; Eğitim Bakanlığı hizmetini yapmazsa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kaç dakika oldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreyi tekrar açtığım için herhâlde göremedim ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, kanun teklifiyle alakalı bir cümle kurmuyor, kendi kafasına göre bir şeyler kurgulamış.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Saldırıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, niye benim sözümü kesiyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz sayın milletvekiliyle konuşarak anlaşamıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, siz de söz isteyin geneli üzerinde, siz de bunları söyleyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, yirmi dakikadır aynı şeyleri dinlemek zorunda değiliz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam işte orada o anlatıyor, siz de bunları söyleyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yirmi dakika değil ya, daha on dakika oldu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Kuşoğlu on iki dakika konuştu, o yirmi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama siz bu müdahalede bulununca daha da uzuyor süreç yani söz isteyin, size de söz vereyim, o zaman görüşlerinizi ifade edin. Kusura bakmayın, böyle karşılıklı bitiremeyiz bu işi.

Siz de toparlarsanız çok memnun olurum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, Sağlık Bakanlığı görevini yapmazsa yurttaşlarımız iyi sağlık hizmeti alamaz. Bunu eleştiririz Sağlık Bakanlığının, değil mi? Eğitim Bakanlığı hizmet vermezse yurttaşlarımız iyi eğitim alamaz. Aynı şekilde, Merkez Bankası...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Tüm sağlık çalışanlarına...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, buyurun, siz konuşun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Peki, bundan bütün sağlık çalışanlarına “Zehir zıkkım olsun.” diyebilir misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görevini kim yapmazsa derim tabii ki, görevini yapmazsa derim ama görevini yapanların hepsi başım gözüm üstüne diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, o kelimeler doğru kelimeler değil, uygun bir üslup değil.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün sağlık emekçileri başım gözüm üstüne, herkes görevini yapıyor ama Merkez Bankası da... Bakın, fiyat istikrarı da bir kamusal hizmettir. Niye? Çünkü fiyat istikrarı olduğunda yurttaşlarımız önünü görürler, alım güçlerini kaybetmezler. Merkez Bankasının görevi de fiyat istikrarını sağlamak. Bu anlamda söylüyorum Başkan; görevini yapmıyor Merkez Bankası, bunu söylüyorum, yapmaya davet ediyorum; görevini yapsın, bir kamu kuruluşudur.

Sayın Başkan, bunu geçeyim, iki cümle de şu terör örgütleriyle... Nilgün Hanım getirmiş teklifi ama... Ya, üyeliği, tamam, terör örgütlerine üyeliği ispat edilmiştir mahkeme kararıyla, buna diyeceğim bir şey yok; üyeliktir, mahkeme karar vermiştir ama “iltisak” dediğiniz şey, muğlak bir şeydir; “irtibat” dediğiniz şey, daha da muğlak bir şeydir; “tespit edilenler” diyorsunuz. Şimdi, irtibat nedir, biliyor musunuz? Benim bir arkadaşım –Cumhuriyet davasında- bir pideciyi aramış, pide siparişi vermiş, pideci de FETÖ’cü çıkmış diye hapis yattı ya. Bak “FETÖ’cüyle irtibatı var.” diye delil olarak kullanıldı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle değildir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, var ya, var, böyle oldu; pideciyle irtibatı var yani terör örgütü... Ya, siz böyle bakarsanız arkadaşlar sizden hangisinin çıkmaz, efendim, geçmişte cemaate bağlı birisiyle bir telefon görüşmesi, bir şeyi? “İrtibat” dediğiniz zaman, bakın, bunu böyle geçirirseniz bugün bize, yarın size; altı ay sonra, üç ay sonra buralarda oturacaksınız. Birisi bu yasa teklifini alır “Efendim, senin şu FETÖ’cüyle telefon görüşmen var, şu FETÖ’cüyle fotoğrafın var.” Yok mu? Var. “Efendim, bunlar irtibattır, iltisaktır.” deyip size bu yasaları uygular. Böyle geçirmeyin bu yasaları, objektif kriterler çerçevesinde geçirin arkadaşlar. “İrtibat” olamaz ya, böyle bir şeyi kabul etmeyin.

Son olarak da şunu söyleyeceğim Başkan: Yerel yönetimlerle ilgili bütçe kesmeye çalışıyorsunuz bu torba maddeyle, Nilgün Hanım yapmaya çalışıyor. Ya, demokrasilerde merkezden yerele doğru kaynak aktarımı yapılır Nilgün Hanım. Niye? Çünkü yerel daha iyi hizmet versin diye ama belediyeler sizden gitti, siz merkezden yerelin kaynaklarını kesmeye çalışıyorsunuz. Bakın, mazota yüzde 250 zam yaptınız, yerel yönetimler şimdi ulaşım hizmetini vermekte zorlanıyorlar. Ne yapmamız lazım? Onlara destek vermememiz lazım merkezî bütçeden, değil mi? Ama siz ne yapıyorsunuz? Yerelin kaynaklarını kesmeye çalışıyorsunuz Uğur Bey. Bu doğru değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O yüzden bizim amacımız şöyle olmalı: Yani mesela yerelde şehir içi ulaşımın ücretsiz olmasını sağlayacak bir politikayı esas almamız lazım. Böylece halka yani yoksullara kaynak transferi yapmış oluruz. Bu açıdan böyle düşünelim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu torba yasanın işçiye, memura, emekliye, çiftçiye vereceği hiçbir şey yoktur. Maalesef, Nilgün Hanım ve Uğur Bey tabii ki bu anlamda zengini daha zengin edecek bir düzenlemeyle bizi karşı karşıya bırakmıştır. Bu anlamda bu torbaya muhalefet edeceğimizi şimdiden ilan ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Cinisli, geneli üzerinde, buyurun lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Sizleri, değerli milletvekillerini, Sayın Bakan Yardımcılarını, değerli bürokratları, sayın basın mensuplarını tekrar saygıyla selamlarım.

Efendim, önümüze gelen kanun teklifinde ağırlıklı olarak KKM, Varlık Fonu, TMSF ve belediyelerle ilgili maddeler var. Anlaşıyor ki bu, cumhuriyet tarihinin en derin ekonomik krizini çözmek için can simidi olarak iktidar KKM'lere bel bağlamış durumda ki bizim açımızdan son derece sakıncalı bir uygulama. Ucu açık faizli, pimi çekilmemiş bir el bombası olarak görüyoruz ve pim de maalesef ki Amerikan Merkez Bankasının elindedir. Türkiye ekonomisini, Türkiye'nin ekonomik kaderini iktidar dolara endeksleyerek Amerikan Merkez Bankasına bağlamıştır. Bu çok acı ve çok sakıncalı bir durumdur.

Varlık Fonuyla ilgili de bizim yine hiç doğru bulmadığımız bir uygulama; Varlık Fonu âdetâ bir paralel bütçe hâline gelmiştir. Hatta daha da ileri gideyim, paralel bir örtülü ödenek hâlinde kullanıldığından şüphe ediyoruz. Bu bakımdan Varlık Fonu uygulamalarının da bir an önce şeffaflığa kavuşmasını, hatta bu maceradan vazgeçilmesini istiyoruz. Varlık Fonuna geçen şirketlerin esrarengiz bir şekilde inanılmaz zararlar etmesinin sırrını da bilmek isteriz.

TMSF'ye de anlaşıyor ki çok ciddi bir yük binmiş durumda. Sizin buyurduğunuz, Bülent Bey'in buyurdıkları bu rakamlar... Hakikaten Türkiye'nin en büyük holdingi olmuş durumda, 700 küsur şirket akla zarar bir durum. Burada da en büyük pay anlaşıldığı kadarıyla yine FETÖ şirketleri üzerinde yoğunlaşıyor. Neden bu kadar FETÖ şirketlerine yoğunlaşma mecburiyetinde kaldı? FETÖ sıkıntısı nasıl doğdu? Nerelerden doğdu? Hangi göz yummalarla bu hâle geldiği konusu tabii ki Plan ve Bütçe Komisyonun değil. Bu konuları da uzun uzun konuşmak ve irdelemek gerektiğini düşünüyorum.

Belediyelerle ilgili uygulama son derece yine üzücü. Ben çok uzak bir mahallenin insanı olarak görmemekle beraber kendimi, AK PARTİ’li milletvekillerinin ve AK PARTİ’li siyasilerin bu tavrından büyük bir üzüntü duyuyorum. Kendileri haklı olarak kendilerine yapılan haksızlıkları haykıra haykıra iktidar oldular ve yapılan haksız uygulamaları eleştirdiler, son derece haklılar. Fakat daha da fenasını kendilerinin yapması beni hakikaten son derece üzüyor ve bunu da kendilerine yakıştıramıyorum. AK PARTİ’den beklenti, o cenahtaki insanların beklentisi şuydu ki kendilerine yapılanları başkalarına yapmamaları ve Türkiye’ye hakikaten hukuka uygun bir şekilde, insanların hakkını vererek rekabet ortamını hakkaniyetle bizim anladığımız manevi ölçülerde de sağlayarak devlet etme şekli olmasını herkes bekledi fakat bunu hiçbir şekilde göremedik. Bunun şiddeti de günler geçtikçe artıyor, hele ki güç kaybettikçe AK PARTİ artık bu konudaki insafını da kaybetmiş durumda. Bunu da maalesef buradan ifade etmek zorundayım.

Evet “yeni bir torba kanun” dedik, “yamalı bir torba kanun” olarak da ifade ettim. Bu teklifle anlıyoruz ki eski ve yeni bazı kanunlara yamalar yapılmaya çalışılıyor. Maalesef makro açıdan baktığımızda bir planın parçası olarak göremiyorum, bir bütünlük arz etmeyen kanun maddeleri gelmiş durumda. İktidar şu andaki ekonomik kriz meselesinin özünü anlayamamış, bunu anlıyoruz. Burada ülkede çekilen ekonomik sıkıntının ne olduğunu da bir türlü anlayamadan böylesine günü kurtaran, âdeta sineğin yağını çıkarmaya çalışan bir para tahsilatına özgü kanun teklifleri gelmiş durumda. Fakat diğer yandan da bu anlayış, bu sineğin yağını çıkartarak tahsis ettikleri milletin paralarını kovayla, kova kova farklı farklı yerlere gereksiz yere de harcıyorlar. Zannediliyor ki para gelirse bu sorunlar çözülür. Hayır, para gelirse bu yangın da sönmez, bu sorunlar da çözülmez. Bu paranın iktidarın hesapsız harcamalarına, mali disiplinsizliğine, yanlış maliye politikasına, yanlış para politikasına kurban edilmemesi lazım. Bunlar hakikaten milletin helal paralarıdır ve bu vergiler, bu paralar helal ettirmelidir. Geçtiğimiz toplantılarda bu konuda duygularımı belirtmiştim.

Acil yapılması gereken ise pek ciddiye alınmayan bu inanılmaz enflasyona ve hayat pahalılığına çok acil tedbirler alınmasıdır. Enflasyonla ilgili, bizler, şimdiye kadar hayali ve değişken düşme tarihleri ve temenniler duyuyoruz; sabır telkin ediliyor. İktidarın yapması gereken bu değildir, iktidarın yapması gereken somut, hakiki önerilerle, tedbirlerle milletin karşısına çıkmaktır. Biz muhalefet olarak tedbirlerimizi, önerilerimizi her fırsatta sunuyoruz. Anlaşılan, yine iktidar enflasyonun düşmesine çare olarak iç talebin artık tamamen durma noktasına gelmesini ve milletimizin alım gücünün sıfırlanmasını bekliyor. Bu çok insafsızca bir yaklaşımdır. Eğer ki “Millet artık alamaz hâle gelsin de enflasyonda kendiliğinden düşsün.” diye bir beklenti hâline gelinmişse bu, hakikaten çok insafsız bir devlet etme anlayışıdır.

Enflasyonun en önemli 2 kalemi -hepimiz biliyoruz ki- enerji ve gıda. Enerjide, özellikle fosil yakıtların bizde olmadığını biliyoruz fakat bunun yanında yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılması çok çok elzem. Gıda konusunda ise Türkiye’nin tamamen dışa bağımlı hâle getirilen, ithalat lobilerine teslim edilmiş olan tarım sektörünün bir an önce bu canavarın elinden kurtarılması lazım, ithalat lobilerinin elinden kurtarılması lazım ve vaktiyle bir tarım ülkesi olması olan, tekrar bir tarım ülkesi olmaması için hiçbir sebep olmayan Türkiye’mizin tarımını bir an önce ayağa kaldırmamız gerekiyor. Şu anki ekonomik sıkıntılara da katma değer üretebilecek en ideal sektör olarak tarımı toparlamak bizim için en kestirme ve en hayırlı yol olacaktır diye düşünüyorum.

Evet, malumunuz, satışlar sonrası elimizde kara gün parası da yok. AK PARTİ'nin Türkiye'yi düşürdüğü; son derece güvenilmeyen bir iktidarın olduğu bir ortamda itibar olmayınca, güven olmayınca, para da olmayınca bir ülkenin veya bir kurumun başına gelebilecek en kötü şeyle karşı karşıyayız; hem itibar yok hem para yok. Bu şekilde, enflasyonun nereye gideceği, kurların nereye gideceği de maalesef hesap edilemiyor.

Nasıl bu hâle geldik? Ne kadar sürede bu hale geldik? Hepimiz çok iyi biliyoruz ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi süresince bu gidişat inanılmaz bir şekilde hızlandı. Bu da Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bu keyfi uygulamalarının ülkemize hiçbir şey kazandırmadığını, ülkenin tekrar demokrat, kurumsal kimliğine dönmesi icap ettiğinin de en önemli kanıtıdır diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, piyasalarda şirketler çok çok zor durumda. Eksi faizde kullanılan krediler de bireysel krediler olmaktan ziyade ticari krediler olarak kullanılıyor ve bu ticari krediler işletme sermayelerini güçlendirmek için kullanılıyor. Bu da demek oluyor ki şirketlerin sermayeleri enflasyondan erimiş durumda ve bu krediler işletme sermayelerinin desteklenmesi için kullanılan krediler hâline gelmiş durumda. Uygulanan ihracat artışı, cari fazla verip denge kurarak kurda istikrar, büyüme ve istihdam artışı tezi rekor cari açıkla verilerle çöp olmuştur. “Çin modeli” dendi, “Türkiye modeli” dendi, neredeyse son altı ay içinde bunların hepsi denendi ve son uygulamalar da şu anda artık -tabiri maruz görün- çöp olmuş durumdadır. Garip icatlarla bu büyük sorunların çözülmesini lütfen hiç kimse beklemesin. Burada yapılması gereken, enflasyonu tetikleyen fosil yakıtların -dediğim gibi- yerine yenilenebilir enerji kaynaklarına yüklenmek ve tarımımızı ayağa kaldırmaktır.

Ukrayna-Rusya krizinden de dersler çıkarmamız, tarımımız açısından son derece önemlidir, dış politikamız için son derece önemlidir ve ekonomimiz için de çok önemlidir.

Bu arada, çok ciddi itibar kayıpları yaşıyoruz. Buna en güzel örnek de maalesef, son zamanlarda yaşadığımız Cemal Kaşıkçı cinayeti dosyasının Suudi Arabistan'a verilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bu, sadece bir dış politika meselesi değildir; bu, ülkenin çok ciddi bir güven kaybı ve itibar kaybı meselesidir. İnanılmaz büyük bir hayal kırıklığı ve itibar kaybı, hem dış politikamız hem de ekonomimizi direk etkileyen bir hadise. Çok üzülerek söyleyeyim ki bu bir egemenlik ihlalidir; Cemal Kaşıkçı dosyasının, dünyaya detaylarıyla anlattığımız bu inanılmaz katliamın dosyasının hukuk sistemimizden tamamen farklı bir ülkeye iade edilmesi bir egemenlik ihlalidir ve bu satışın da neye karşılık yapıldığını bilmek isteriz. Bu, Rahip Brunson, Alman gazeteci Deniz Yücel, Mavi Marmara meselelerinden daha da vahim bir keyfi uygulamadır. Bunu gören yabancı yatırımcı Türkiye'ye maalesef gelmez, bunu gören yabancı turist -kaliteli turizm yapalım dediğimiz yabancı turist- de Türkiye'ye gelmez; bunları da ifade etmek isterim.

Son olarak, Türkiye'nin tarımına tekrar değinmek istiyorum. Çin'in on sekiz aylık stok yaptığı bir ortamda -buğday, pirinç, mısır stokları yapıyorlar- buğdayın yüzde 51'ini, pirincin yüzde 60'ını, mısırın yüzde 69'unu -dünya rekoltesinin- stokladıkları bir ortamda Türkiye'nin hem askeri güvenliğini hem ekonomik güvenliğini hem de gıda güvenliğini düşünüp tedbirler alması gerektiğini ifade eder, Komisyonumuzu saygıyla selamlarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde başka söz talebi...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Mustafa Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Görüşlerimi ben de kısaca ifade etmek istiyorum. Tabii, çok değişik konulara girildi burada yani teklif kapsamında olmayan birçok konu dile getirildi, ben onlara girmeyeceğim.

Teklifin 18 çerçeve maddesi var, bunun 13 maddesi TMSF’yle ilgili; hem kapsamı genişletiliyor, ticari mevduat kapsamına alınıyor, teşkilat yapısında bir genişletme var, daire başkanlığı sayısı ve başkan yardımcılığı sayısı artırılıyor hem de kayyum görevi nedeniyle ihtiyaç olan bazı düzenlemeleri içeriyor bu maddeler. 2 madde Varlık Fonuyla ilgili. Biliyorsunuz “Varlık Fonu” deyince tek bir kurum gibi algılanıyor kamuoyunda. Varlık Fonu var, Varlık Fonu Yönetim AŞ var ve onların kurduğu şirketler ve alt fonlar var. Burada getirilen düzenleme, benim anlayabildiğim kadarıyla, istisna ve muafiyet maddesinde tümünü bir standarda kavuşturmak yani bazıları giriyor, bazıları girmiyor gibi bir durum söz konusuydu. Biliyorsunuz, Varlık Fonuna devren gelen şirketlerin hepsi Sayıştay tarafından denetleniyor ama Varlık Fonunun kendi kurduğu şirketlerin ve Varlık Fonunun bizatihi kendisinin yine Plan ve Bütçe Komisyonuna raporu geliyor biliyorsunuz, denetimi yapılıyor. Ha, bu denetim yeterli mi? Yani eski bir denetim elemanı olarak ben tabii ki Sayıştay denetimi olmasını savunurum ama “Anayasa’ya aykırılık var mı?” dersiniz, yok. Yani niye? Anayasa’da diyor ki: “Bu, kanunla belirlenir.” E, kanunla da belirlenmiş, konusunda uzman olan denetim elemanı arkadaşlarımız raporunu yazıyor, Meclise gönderiyor, Plan ve Bütçeye geliyor. Yani bir denetim var mı? Var. Burada bir standarda kavuşturma var benim anlayabildiğim kadarıyla.

Bir diğer konu, bu altyapı yatırımlarıyla ilgili; malum, Ulaştırma Bakanlığının yaptığı, belediyelere devredilen metro ve benzeri altyapı yatırımlarıyla ilgili. Anayasa Mahkemesi kararı gereğince bir anlamda bir düzenlemeye gidiliyor. Daha önceki düzenlemede, belediyelerin genel bütçe vergi gelirlerinden ne kadar kesileceği belli olmayan bir hüküm var idi. Şimdi bunu bir üst sınırla yüzde 5 olarak sınırlıyor, Anayasa Mahkemesi kararının gereği yerine gelmiş oluyor.

Bir diğer düzenleme -çok tartışılan konu- kur korumalı mevduatla ilgili. Uygulamanın daha önce 31/12/2021 bilançosundaki yabancı paraların dönüştürülmesi hâlinde, bu kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanma imkânı vardı. Şimdi bu, 31 Mart 2022’ye de uzatılıyor. Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanımıza da yetki veriliyor daha sonraki üçer aylık dönemlerde de 2022 sonuna kadar uzatılabilmesi konusunda. Tabii, bu konuda çok ağır ifadeler kullanıldı. Yani ben sadece şuna dikkat ediyorum: Bu konu bol bol eleştiriliyor ama somut bir öneri getiren var mı? Yok. Yani sadece faizlerin yükseltilmesi savunuluyor, buna karşı duranların söylediği başka bir çözüm önerisini ben duymadım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlatalım istiyorsanız, anlatalım; var

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Faizi yükseltelim.” diyeceksiniz, başka diyecek bir şey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Kamuoyuna anlat, bize değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İsterseniz size de anlatalım, İsmail Bey duymamıştır.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kamuoyuna anlat.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Kamuoyuna anlat.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlattık, anlattık.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani burada zabıtlardan çıkar, anlattıysan; yok. Kaç tane kanun geçti...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, siz niye düşürmüyorsunuz o zaman Mustafa Bey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, ikili diyaloga girmeyelim lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani afaki konuşmalarla değerlendirme yapmak bir defa Plan ve Bütçe Komisyonuna yakışmıyor. Yani şimdi, bir analiz yapmadan, efendim “Vatandaş şunu alamıyor, bunu alamıyor.” Ya, dünyada genel olarak yaşanan bir durum söz konusu, buna bir değin, ondan sonra gir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ona gelirse tezi çöker Başkanım, ona gelirse açığa düşer.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani pandemiden çıkıyoruz derken bir de Ukrayna-Rusya savaşının getirdiği fiyatlar üzerindeki baskı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bizim gibi enflasyonu olan başka bir ülke var mı?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Siz çok iyi biliyorsunuz, Avrupa’da sınırlı sayıda yağ satışı var, un satışı var; Almanya’da katlanmış...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Görmek istemiyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon kaç?

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, siz görüşlerinizi ifade ettiniz.

Sayın Paylan, sürekli laf atarsanız devam edemeyiz böyle. Görüşlerinizi ifade ettiniz, şimdi de saygıyla dinleyeceksiniz; farklı görüşlerimiz olduğu açık.

Lütfen...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Burada daha fazla bir şey demeyeceğim. Yani burada bir değerlendirme yapılırken konunun önünün arkasının etrafıca yapılması ve dünyadan ayırık düşünülmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Maddelerle ilgili gerektiğinde yine görüşlerimizi ifade edeceğiz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Uğur Aydemir, geneli üzerinde, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, milletvekillerim, çok değerli Bakan Yardımcılarımız, teklif sahibi çok değerli arkadaşım Nilgün Vekilim, çok değerli bürokratlarımız, kurum başkanlarımız; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle ramazanımız mübarek olsun diyorum. Rabb’im her birimize öncelikle Kadir Gecesi’ne, ardından da bayrama erişmeyi nasip etsin.

Bu arada, kıymetli Vekil arkadaşımız Garo Paylan’ın bayramını, Hristiyan ve Musevilerin de bayramlarını tebrik ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sağ olun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz de sağ olun.

Değerli arkadaşlar, Nilgün Hanım'ın getirmiş olduğu teklif 20 maddeden oluşuyor; Bankacılık Kanunu'yla alakalı, TMSF'yle ilgili düzenlemeler var, kurumlar vergisiyle ilgili düzenlemeler var, Varlık Fonuyla ilgili düzenlemeler var, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığıyla alakalı düzenleme var, OHAL kanunlarında yapmış olduğu düzenlemeler var. Baktığımız zaman, toplam 20 tane madde; her biri teknik düzenlemelerin yanında yine vatandaşlarımızı ilgilendiren düzenlemeler.

Biz, günün şartlarına uygun olarak 85 milyonun hiçbirini birinden ayırmadan, kurumlarımızı da birbirinden ayırmadan her birini eşit görerek ihtiyaçları doğrultusunda tekliflerimizi oluşturup Komisyonumuza getiriyoruz ve Komisyonun takdiriyle, eğer Komisyondan geçerse de Genel Kurulun takdiriyle yasalaştırmaya çalışıyoruz. Hakikaten özveriyle çalışıyoruz. Bu çalışmalarımızı yaparken de bütün AK PARTİ milletvekilleri, başta liderimiz, Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere hiçbir milletvekilimiz de hiçbir zaman vicdani boyutunu bırakmadan, öncelikle vicdani ve adalet duygularını bir kenara bırakmadan, düşünerek kanun tekliflerimizi buraya getiriyoruz.

Bugüne kadar Türkiye'yi nereden nereye getirdiğimizi... Belki arkadaşlar bizim hafıza kaybına uğramamızı isteyebilirler ama maalesef, hiçbirimiz hafıza kaybına uğramayacağız. Hafızalarımızı yinediğimiz zaman, tazelediğimiz zaman, 2002 öncesi ile 2002 sonrasını kıyasladığımız zaman vicdanlı her bir kişi, vicdanını bir kenara bırakmayan her bir kişi Türkiye'nin nereden nereye geldiğini çok yakinen bilir ve görür diye düşünüyorum. Biz bugüne kadar her zaman 85 milyonun yanında olduk ancak her zaman dezavantajlı gruplara daha fazla sahip çıktık, yoksulun yanında daha fazla olduk. Yani geçtiğimiz günlerde burada hep birlikte, Komisyon üyelerinin tamamının oylarıyla birlikte düzenlemeler yaptık. Yani daha geçtiğimiz günlerde muhtar aylıklarını asgari ücret seviyesine getirdiğimizi; asgari ücret kadar maaş elde eden, ücret geliri elde eden tüm kesimlerin, tarafların asgari ücret gelirleri kadarlık kısmını vergi dışı, istisna kapsamına aldığımızı... Yani bunları unuttuğumuz zaman, arkadaşlar, söylemlerimizin bir itibarı kalmayacağı kanaatindeyim. Ha, yeterli mi? Belki arkadaşlarımızın bazılarına göre yetmeyebilir, yeterli görmeyebilirler ama bunları elden bırakmadan, hafızalarımızı tazeleyerek, her zaman olmasa bile arada bir dillendirirlerse biz de memnun oluruz çünkü marifet iltifata tabidir.

Basit usuldeki vergi mükelleflerimiz, küçük esnafımız bu ülkenin belki paylarına göre çok zengin kesimi sayılabilir, kendisi onlara yandaş olmayabilir ama biz bu ülkede basit usul vergi mükelleflerini hem beyanname dışı bıraktık hem de gelir vergisinden muaf tuttuk arkadaşlar. Bunlar unutulmayacak şeyler, unutmamamız gereken düzenlemeler diye düşünüyorum. Yani hangi birini anlatalım değerli arkadaşlar? Konutlarda vatandaşlarımıza doğal gazda yüzde 80 kadarlık kısmını hazineden karşıladığımızı, devletin desteklediğini, bunu unutursak, burada söylemezsek, arkadaşlar, bu devlete, bu Hükûmete haksızlık yaparız ve bunları söylersek milletimiz devletine teşekkür eder, Allah'a da şükreder. Evinize gelen her bir faturanın yüzde 80'ini; 1.000 liralık faturanın 800 liralık kısmını devletin ödediğini, sadece ve sadece 200 lirasını konutlara yansıttığımızı, bunu söylerseniz ne kaybedersiniz? 2021 yılında eşel mobil sistemiyle beraber akaryakıtta özel tüketim vergisini almadığımızı; Avrupa ülkelerinde bizden başka her ülkenin bu vergiyi aldığını, sadece ve sadece Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Hükûmetinin bu vergiyi almadığını söylerseniz, söylersek, teşekkür edersek ne kaybedersiniz? Hiçbir şey kaybetmezsiniz. Ama vicdan bunu gerektirir, vicdansızlar da bunu söylemezler.

Evet, Varlık Fonuna falan değineceğim ama öncelikle ben de Sayın Paylan'a bir şey söylemek istiyorum. Herkesin aldığı ücreti hak etmesi lazım. "Alın teri" dediğimiz bir şey var. Alın teri ve akıl teriyle birlikte, hep birlikte çalışmamız lazım. Herkesin aldığı maaşı hak etmesi için gece gündüz çalışması lazım. Ben milletimizin öyle olduğunu düşünüyorum ama olmadıklarını gördüklerim de

var. Mesela, milletvekili yemini ettik; vatan, millet, bayrak, toprak bütünlüğümüz için yemin ettik, bu ülkenin birliği, beraberliği için. Terör örgütlerine hep birlikte “terör örgütü” diyeceğimiz için yemin ettik. Bu ülkeyi kim bölmek istiyorsa, bu ülkenin bir çakıl taşını kim başkasına vermek istiyorsa, bu ülkenin huzurunu kim bozmak istiyorsa, bu ülkede gözü olanın gözünü çıkarmanın her birimizin görevi olduğunu bildiğimiz hâlde PKK terör örgütüne “PKK terör örgütü” diyemeyen vicdansızlara aldıkları parayı helal mi diyeceğiz arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından “Haram olsun.” sesleri) Helal mi diyeceğiz? Haram zıkkım olsun dersek, hepsini kastedersen burada ayıp ederim. Niye? Çünkü Erol Katırcıoğlu oradan itiraz edecek “Sen benim aldığım paraya, maaşıma...” “Ben bunlara karşıyım” diyebilir münferiden ama toptan baktığımızda, HDP’sinin terör örgütü PKK’ya ne kadar karşı çıktığını görmüyor muyuz, bilmiyor muyuz arkadaşlar. Çıkamıyorlar, “terör örgütü” diyemeyecek kadar ürkek ve korkaklar arkadaşlar; maalesef öyle. Bu çatı altında PKK’ya “terör örgütü” diyemeyecek kadar vicdansız insanlar var. Şimdi “Uğur Aydemir, niye sertleşiyorsun, niye sert konuşuyorsun, niye daha sakın olmuyorsun?” diye... Bu mübarek günde bunları söylemek beni de çok üzüyor arkadaşlar. Barış ayı, rahmet ayı, mağfiret ayı, bereket ayındayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hamaset yapmaya devam et.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ama birilerinin, bizi bunları söylemek zorunda bıraktıkları için kendilerinden utanmaları lazım, o birileri...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hamaset yaparsan sorunlar çözülecek emin ol; ucuz hamaset yap.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sağlık Bakanlığı çalışanlarının görevini yapmadığını söylerken “Haram zıkkım olsun.” diyenleri, “Merkez Bankasındaki çalışanlar görevlerini yapmadıkları için aldıkları maaş haram zıkkım olsun.” diyenleri, kendi vekilliklerini unutup da asli görevlerini unutup da yan yollara, tali yollara saparak kendisi hamaset yapanları da saadete davet ediyorum arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, “Konuya dönün.” diye beni uyardınız, ne ilgisi var bunun konuyla?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, siz başlattınız ama lütfen...

Cevap veriyor sizin söylediklerinize.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Misliyle o söylenenlerin hepsini kınıyorum arkadaşlar ve o söylediklerini kendilerine iade ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Keşke hiç kimse bu konulara girmese, kanuna devam etsek.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim, burada Cumhuriyet İttifakı olarak, milletvekilleri olarak, arkadaşlarımızın tamamını ayırt etmeden, Plan ve Bütçe Komisyonunun tamamını ayırt etmeden, kim görevini layıkıyla yapıyorsa arkadaşlar, onların hepsine de bu mübarek ayda huzurunuzda teşekkürü borç bildiğimizi de ifade etmek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar, kur korumalı mevduata gelelim. Yani daha çok konuşacağım şeyler var, notlarım da var ama vaktim sınırlı, onlara değinmeyeceğim. Kur korumalı mevduatta Sayın Paylan, “Uğur Bey, Uğur Bey...” Her defasında, aklını aldık herhâlde, “Uğur Bey, Uğur Bey...”

Arkadaşlar, kur korumalı mevduatı getirdik, doğru. Şimdi, 31/12/2021 tarihi itibarıyla bilançolarında kayıtlı olan yabancı paraları çevirmeleri hâlinde kambiyo kârından, faizden, artı şunlardan bunlardan muaf tutarak bir kanun teklifi getirdik. Bu kanun teklifinin bir farkı var arkadaşlar; bunu okumadan, anlamadan, gelip burada tekrar, işte “Kârlarını vergiden muaf tutuyorsunuz.” falan demek -konuyu belki bilmiyorlar diyeceğim ama Sayın Paylan dersine çalışır- milleti yanlış yönlendirmedir derim ben. Arkadaşlar, bu dönemde, 31/3/2022 tarihi itibarıyla bilançolarında yer alan yabancı paraları bozduran

vatandaşlarımız -mükellefler daha doğrusu, vatandaş demeyelim- mükellefler kambiyo kârından muaf değiller. Bunlar sadece... Nilgün Hanım çok net söyledi zaten onu ama Sayın Paylan dinlemediği için kafasında bir şey kurgulamış, onu anlıyor; sen ne söylersen söyle, o bildiğini okuyor. “İmam bildiğini okur.” der gibi, o bildiğini okuyor veya bilmediğini söylüyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O bildiğini okumuyor, o böyle bilinsin istiyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bilinsin istiyor veya algı oluşturmaya çalışıyor; aynen öyle, sağ ol Orhan Bey, öyle algı oluşsun istiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen doğrusunu söyle, doğrusunu söyle.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Söylüyor işte.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, 31/3/2022 tarihi itibarıyla yabancı paralarını TL'ye çeviren şirketlere, tüzel kişilere veya gerçek kişilere sadece faizlerinden ve katılım bankalarına yatırılan kâr paylarından veya diğer kazançlardan dolayı vergi istisnası getiriyoruz. Kambiyo kârı çok...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, e?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan “Mali müşavirim.” diyor ama işte, belgeyi nasıl aldığını ben de bilmiyorum; daha kambiyo kârını da öteki kârları da ayırt edemiyor Sayın Paylan. Bir defa, bunları bir öğren Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, faizleri vergi dışı bırakıyorsunuz, daha ne istiyorsun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, getirdiğimiz çok cüzi bir şeydir. Arkadaşlar, burada, kurda istikrarı sağlamak istiyoruz. Bizler hep birlikte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadar maliyeti var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım. Herkes sırası geldiğinde fikirlerini ifade ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, şimdi, burada, baktığımızda, tabii ki bürokratlarımızın bazıları, arkadaşlarımız, kanun teklifleriyle onlar ilgilendiği için... Yeni gelenler var, bilmeyebilirler. Biz, burada, kurlar 20 liraya çıktığında gece “tweet”lerin atıldığı, kurların kaç parada duracağının bilinmediği “Herkes kura doğru koşsun.” diye milleti yönlendirenlerin olduğu, Sayın Paylan’ın da kendisinin “Kur artık 20 mi olur, 30 mu olur, 50 mi olur, ben bilmiyorum.” dediği dönemlerde -Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz- bu ekonomik sistemi getirerek kuru sabitledik ve kurdaki istikrarı sağlamaya çalışıyoruz, spekülörlerin önüne geçmeye çalışıyoruz. Bunun bir maliyeti var mı bütçeye? Tabii ki var ama o güncü maliyet ile bugünkü maliyeti kıyasladığımız zaman; kurun o 20-25 liraya çıktığı dönemdeki Türkiye bütçesine, 85 milyonumuza, ülkemize getirmiş olduğu maliyet ile bunu kıyasladığımız zaman arada dağlar kadar fark olduğunu ve bizim daha da kârlı duruma geçtiğimizi buradan ifade etmek istiyorum. Ve vicdanlı olduğum için de bu teklifi imzaladım, biz hiçbir zaman da vicdanımızı elden bırakmıyoruz.

Varlık Fonuyla alakalı konulara gelince... Arkadaşlar, bakınız, Varlık Fonu bir örtülü ödenek değil; Varlık Fonu Yönetim AŞ var, bir de Varlık Fonu var. Yönetim AŞ, Varlık Fonundaki şirketleri, fonları, alt kuruluşları, kurulacak veya devralınan şirketleri yöneten bir şirketimiz, yönetim şirketimiz; bir de bu fonlar var. Şimdi, arkadaşlar, şunu bilmemiz lazım: Bizim bu Fonu oluştururken bilabedelle Fona dâhil ettiğimiz şirketler var. Mesela, nedir bunlar? Ziraat Bankası, ÇAYKUR, şudur budur. Bunlarda bilabedelle devralınan bu kurumlarda, şirketlerde Varlık Fonu sadece varlık sahibi ama hiçbir tanesinin yönetiminde söz sahibi değil arkadaşlar. Bunlar gene kendi içerisinde eski kanunlarına göre

yönetiliyorlar, yönetimlerini kendileri oluşturuyorlar ve kârları da tamamen kendilerine, Varlık Fonu bunlardan temettü de almıyor. Hani “Bu kadar devasa bütçe oldu, bu paralar nereye gitti?” falan filan diye baktığımızda, Sayın Cinisli, arkadaşlarımıza haksızlık yaparız. Ne kadar kurum devraldıysak bunların zaten kârları, zararları kendilerine ait, sadece varlıkları Varlık Fonunda. Yeni kurduğumuz, Varlık Fonuna ait kurulan şirketlerde... Mesela, diyelim ki ne kurmuşuz? Petrokimya şirketi kurduk, maden şirketleri kurduk, Afşin-Elbistan enerji şirketleri kuruyoruz, 6-7 tane böyle şirketimiz var, işte, sigorta şirketlerinden devraldıklarımız da dâhil diyelim. Yani kurulan bu şirketler daha yeni kurulduğu için Varlık Fonuna şu anda bir temettü falan dağıtmıyoruz; bir kâr gelirimiz var ve borcuna baktığımız zaman da... Zaten Varlık Fonunun sitesine girdiğiniz zaman, konsolide bilançoya baktığınız zaman her şey çok şeffaf, gizli saklı hiçbir şey yok; örtüsü yok, örtülü ödeneği yok, hiçbir şeyi yok. Girip baktığınız zaman, ne istiyorsanız, ne sormak istiyorsanız... Bunu ben size ayrıca da anlatabilirim. Varlık Fonu en şeffaf... Yani bütün kurumlarımızı şeffaf ama sitesine girip bilançolarına baktığınızda ne kadar şeffaf olduğunu görürsünüz.

Varlık Fonunun amacı nedir arkadaşlar? Tabii ki adı üstünde, Varlık Fonu, fon oluşturmak istiyoruz, bir büyüklüğe erişelim. Tabii ki yurt dışından daha ucuz kaynak oluşturacağız, yurt dışı yatırımlarımızı yapacağız, petrokimya gibi çok büyük stratejik yatırımlar yapacağız. Ama bir çocuk bile doğduğu zaman, arkadaşlar, yenidoğan bir çocuğa “Ya, hadi, sen kalk işe git de, bize para getir.” diyebilir misiniz? Bir doğdu, bir emekledi, bir yürüdü, bir koştu, bir para kazandı; bu şirket de yeni doğuyor. Ha, belki istediğimiz hızda gitmeyebilir, bunda motive edelim arkadaşlarımızı, diyelim ki: “Arkadaşlar, bakın, biraz daha hızlanalım; çok güzel bir yoldasınız, Varlık Fonu yönetimi olarak, Varlık Fonu çalışanları olarak her biriniz gece gündüz çalışıyorsunuz.” Niçin çalışıyorlar? Varlık Fonu sonuçta kimin? O, yönetimdeki kişiye ait değil ki; bu devletin, devletin varlığı bu. Bugün “A” kişisi var, yarın “B” kişisi olacak. Keşke bu fon yirmi, otuz sene önce kurulsaydı da şimdi yürümeye, koşmaya başlasaydı, bizden önce oluşmuş olsaydı. Hiç kimseye bir şeyi peşkeş çektiğimiz yok arkadaşlar. Dolayısıyla yani eksik bilgiyle veya... Ben Sayın Cinisli’nin iyi niyetinden asla, kesinlikle şüphe duymuyorum ama bunları da ifade etmek istedim. Niye? Çünkü örtülü ödenek hakikaten kapalı bir şey yani örtülü ödeneğin altında çok şeyler yatabilir, millet yanlış anlayabilir, algılayabilir. Dolayısıyla örtülü falan olduğum yok, çok şeffaf olduğunu söylüyorum.

Diğer bir konu, belediyelerle alakalı, ulaştırmayla alakalı. Şimdi, Ulaştırma Bakanlığı diyor ki İstanbul Büyükşehir Belediyesine veya Ankara veya Konya veya Kayseri Büyükşehir Belediyesine... Bir metro yapması lazım, demiryolu ağı kurması lazım şehir içerisinde ama belediyenin gücü yok ama o da ihtiyaç, hizmet ihtiyaç. Biz hiçbir zaman belediye ile iktidarı birbirine rakip görmedik, hizmet yolunda birbirinin refiki bunlar, ikisi beraber, bir bütün. İktidarıyla belediyesiyle, beraber anlaşırsa, güzel, uyumlu...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Siz inanıyor musunuz bu söylediğinize?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yerden göğe kadar da inanıyorum, inanmadığım hiçbir şeyi de bana burada kimse söylettiremez; beni tanıyan bilir, inanmadığım bir şeyi de kimse bana söylettiremez, inanmadığım şeyi söylettiremez.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Geleceğiz şimdi rakamlara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, söz sırası size geldiğinde fikirlerinizi ifade edin, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama biz hizmet yolunda refikiz arkadaşlar.

Şimdi, “A” belediyesi diyelim... Bak, CHP diye de ayırmak istemiyorum, İYİ Parti diye ayırmak istemiyorum; “A” “B” “C” hepsi bizim partilerimiz bunlar, hepsi halk tarafından yetki almış, beş yıl boyunca bu belediyeleri yönetecekler, halkımıza en iyi hizmeti sunacaklar. Şimdi, o kadar büyük bütçe gerektiriyor ki bunlar, belediyenin imkânları bunu yapmaya yetmiyor. Devlet ne demiş? “Gel, ben bu yatırımı sana yapayım, kaç milyon dolar –TL veya dolar cinsinden, fark etmiyor- bütün yatırımı ben sana yapayım ama sen de bana bunu yıllar içerisinde öde.” Ödeyenler için sıkıntı yok. Devlet bunu dolar cinsinden borçlansa bile, yatırımı yapsa bile belediyeye TL cinsinden çeviriyor, belediye TL cinsinden borçlanıyor devlete –devlet diyeyim, hükûmetler gelip geçici- ve faiz de alınmıyor bunlardan. Devlet, 1 lira faiz almadan, TL’ye çevirerek... Diyelim ki 50 milyon TL, o 50 milyon TL’yi veya işte 1 milyar TL, o 1 milyar TL’yi yıllara bölüyorlar, faiz almıyorlar, döviz kurundan etkilenmiyor “Belediye kendi imkânları doğrultusunda bunu ödesin.” diyoruz. Ödemeyenler de olursa “Bak, burada sen hizmet alıyorsun, hizmet sunuyorsun ve vatandaşın para alıyorsun, bu paraların bir kısmını bize ödemen lazım; ödemedin, ödemezsen ben senin İller Bankası ödeneğinden en fazla, maksimum yüzde 5’e kadar...” Oturlurlar, anlaşırlar, yüzde 5 olur, yüzde 4 olur. Ama biz bir sınır koyuyoruz şimdi burada, Anayasa Mahkemesi bozduğu için. Bu, teknik bir düzenleme. Bunu tabii ki belki eleştirmek istersiniz siyaseten ama biz olaya bu boyutuyla bakıyoruz, biz diyoruz ki: Bu imkânı babası oğula sunmaz ama devlet bir babadır. Belediyeleri biz tarağın dişleri gibi görüyoruz; hizmet ettiği sürece, bakınız, bütçesini teröre kanallı etmediği sürece biz her bir belediyemizi tarağın dişleri gibi eşit görürüz, “A” “B” “C” diye ayırmayız, hepsi bizim belediyemizdir ve hizmeti sunarız. Onlar da gerekli ödenekleri, bütçeleri elverdiği ölçüde ödeneklerini -ne yaparlar değerli arkadaşlar- devletimize öderler ki devlet de o bütçesini zora sokmasın, bundan sonraki diğer belediyelerin ihtiyaçlarını giderelim diyoruz değerli arkadaşlar.

Ben çok teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Bu mübarek günde böyle bir konuşma yapmak zorunda bıraktıkları için, bırakanları da tekrar milletvekillerimize havale ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, grup sözcülerine daha müsamahakâr davrandık ama on dakikaya uyarmanız çok sevdim.

Buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; önümüze gelen kanun teklifinde üç ana konu var. Birincisi TMSF’yle ilgili, ikincisi Varlık Fonuyla ilgili düzenleme, üçüncüsü de Adalet ve Kalkınma Partisinin kaybettiği belediyelerin gelirlerinin bir kısmına el koyma maddesi. Uğur Bey’in açıklamalarının dışında bir yorum yaptım.

Şimdi, bu, ağırlıklı olarak Bankacılık Kanunu’ndaki maddeleri değiştiriyor. Bankacılık Kanunu 19/10/2005 tarihinde yani benim Başbakan Yardımcısı olduğum dönemde çıkarılmıştı. O dönemde BDDK ve TMSF benimle ilgili bağımsız kuruluşlardı. Bağımsız kurumlar bir bakana bağlı olmazlar, ilgili bakan belirlenirdi. BDDK bu düzenlemeyi gerçekten çok ciddi bir şekilde sürdürmüştür, çalışmaların büyük bir kısmına da bizzat katılmıştım; felsefesi şuydu: Daha önceki bankacılık kanunları sürekli olarak kriz dönemlerinde ani ortaya çıkan bozulmaları düzeltmek amacıyla çıkarıldığı için, bu normal dönemlere hitap eden maddelerde sorun var. Krizin olmadığı, ekonominin rahat olduğu bir dönemde, salim bir kafayla, çağdaş, modern anlamda ve Türkiye’nin bütün ihtiyaçlarını karşılayacak bir Bankacılık Kanunu çıkaralım dedik. Hazırlıklar aylarca sürmüştü, öyle zannediyorum bir yıla yakın süre bu konuda çalışılmıştır; hem bürokratik çalışmalar yapılmıştır TMSF’yle, BDDK’yle, Bankalar Birliğiyle, bankaların temsilcileriyle, hatta uluslararası platformlarda da değişik toplantılarda

tartışılmıştır. Onun sonrasında böylesine bir kanun ortaya çıkmıştır. Bu, konjonktürden arındırma çabası hâkimdi Bankacılık Kanunu'nun ilk hazırlanışında ama daha sonraki yıllarda sürekli olarak konjonktüre göre değişiklikler yapılıyor. Buradaki değişiklikler de konjonktürel zorunlukların getirdiği değişikliklerdir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ekonomimin içinde bulunduğu durum gerçekten önemlidir. Her ne kadar “Nereden geldik, neredeyiz?” gibi sözler söyleniyorsa da bakın, size 2 tane rakam vereceğim: Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde TÜFE enflasyon yüzde 29'du; şu anda 3 katı, yüzde 61, TÜİK'in rakamlarına göre. ÜFE ise 2002'de yüzde 30'du, şimdi yüzde 115. Yani nereden nereye geldik? En iddialı olmanız gereken konu büyüme oranları. 1998 yılı kişi başı millî gelir 4.500 dolar civarındadır. Eğer dolar cinsinden enflasyonu ilave ederek güncelleştirirseniz çok fazla bir artış olmadığını söyleyebiliriz hatta kişi başı millî gelir açısından daha düşük bir düzeyde olduğumuzu söyleyebiliriz -ilk verdiğim rakam da kişi başı millî gelirdir- yani pek çok göstere bozulmuştur ve cumhuriyet tarihinin en ağır krizini yaşıyoruz. Dış faktörler var mı? Küresel faktörler vardır ama küresel faktörlerin dışında da Hükûmetin yaptığı, ekonomi yönetiminin yaptığı yanlışlar vardır. Bir kere, bu kriz 2018'in Ağustosunda başlamıştır hatta ondan bir yıl önceki süreç de iyi değildir. 2018'de dünyanın hiçbir yerinde kriz yoktu, “pandemi” diye bir sorun yoktu, dışarıda Türkiye'nin başını rahatsız edecek hiçbir koşul yoktu; sadece kötü ekonomi yönetimi nedeniyle 2018 Ağustosunda kriz patlamıştır, o günden bugüne, dört beş yıldır Türkiye'de kriz vardır, sadece bir yılı pandemi tedbirleriyle bağlantılıdır. Cumhuriyet tarihi boyunca bu kadar uzun süre devam eden hiçbir kriz olmamıştır. 29 Dünya Buhranı bile Türkiye'yi bu kadar etkilememiştir, hatta o dönemdeki yöneticiler sanayileşme programı uygulamışlardır ve dünyadaki krizi avantaja çevirmişlerdir. Yani dünyadaki kriz her zaman bir ülke için kötü değildir, bazen avantaj olur. Yani sanayi devrimini gerçekleştirmiştir Türkiye 29 Krizi'nin etkisiyle. Dünya kasıp kavrulurken, Türkiye'de de hiçbir fabrika yokken yani “fabrika” diyeceğimiz bir şey yokken devasa fabrikalar kurulmuştur, kâğıt fabrikasından, çimento fabrikasından şeker fabrikalarına varıncaya kadar; uçak fabrikası kurulmuştur bu memlekette; demir çelik fabrikası kurulmuştur ve de o günkü dünya koşullarında son teknolojiler kullanılarak yapılmıştır. 2.800 kilometre demir yolu döşenmiştir; 4 bin küsur kilometrelik, yabancılara ait demir yolları millileştirilmiştir. Şu yirmi senede yapılan demir yolu hamlesi önemlidir ama cumhuriyetin ilk on sekiz yılında yapılan demir yollarının uzunluğundan 1.000 km daha kısadır bu son dönem. Yani neyi anlatıyorum? “Bir krizi avantaja çevirme” diye de bir şey var ama bu Hükûmetin “Aman, başımızda pandemi var, öbür tarafta Ukrayna-Rusya problemi var...” Onun altında eziliyor ya, ne eziliyorsun? “Buradan hangi avantajı çıkarırım?” diye düşünsene. Rusya-Avrupa bağlantısı kesiliyor, bütün petrol boru hatlarının, doğal gaz hatlarının güneyden, doğudan, Türkiye'den geçeceği bir alternatif yakalamışsın. Çin'in meşhur Avrupa'ya uzanan yolu Rusya tarafından tıkanmış, boykotu var Batı'nın, mecburen hat güneyden, Türkiye'den geçecek, bunun avantajı var. Avantajları düşünmesi gereken bir iktidar sürekli olarak “Efendim, işte dış koşullar bilmem ne...”

ORHAN YEGİN (Ankara) – O avantajların yatırımlarını yıllar önce yaptık Başkanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, ne yaptınız Allah'ınızı severseniz?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sizin bugün gördüğünüzün biz yıllar önce yatırımlarını yaptık Başkanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) –Şu hâle bak ya. Yaptınız da niye Türkiye'nin en ağır krizi var Türkiye'de ya, niye?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hey gidi Başkanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Çünkü böyle palyatif işlerle uğraşıyorsunuz; palyatif, hemen. Onun için bu kanunun nasıl hazırlandığıyla ilgili girişle başladım. Yahu, derli toplu, düzenli bir şey getirin; her gün, günübirlik... “Ahmet, falan iş adamı, falan kuruluş, falan kişi işlerini yaparken şu sorunu varmış, onu çözecek bir madde koyalım.” Ya “Sistemin içerisinde ihtiyaç ne, bütünün içinde nasıl düzeltiriz?” diye bakmanız lazım. E, şimdi, bakın, şu içinde bulunduğumuz kriz ne biliyor musunuz? Tüketiciyi mahvediyor. İlaç fiyatları fırlamış; kiralara fırlamış, konut fiyatları fırlamış, bütün gıda maddelerinin fiyatları fırlamış, akaryakıtta zam, elektrik, doğal gaz korkunç fiyatlarda. Yüzde 80’ini devlet sübvansede ediyormuş, bu ne biçim sübvansede ya? Gelen faturalar zaten batırıyor herkesi, bir de yüzde 80’i sübvansede edilmeseymiş herhâlde insanlar kışın doğal gazı açma imkânı bulamayacakmış. Sonra, tüketiciyi mahveden bir kriz var, üreticiyi de mahveden bir kriz var. Hani bilmem “Zengine transfer.” falan diyoruz ama şu anda tasarruf araçlarının hiçbirinin reel getirisi yok arkadaşlar; döviz tasarrufları dâhil, Türk lirası tasarruflar dâhil. Enflasyon yüzde 61, ÜFE’de yüzde 115. Tasarruf sahibini de batıran bir iktisadi politikanız var, hem üreticiyi batırıyorsunuz hem tüketiciyi batırıyorsunuz hem tasarruf sahibinin tasarruflarını eritiyorsunuz; ülkeyi ne kadar küçülttüğünüzün ve darboğaza soktuğunuzun farkında mısınız? O hâlde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, bir ara vereceğim, vermeden, ayrılmak durumunda olan bir arkadaşımız var, ona da söz vermeyi düşünüyorum; toparlarsanız çok sevinirim.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dolayısıyla arkadaşlar, böyle günübirlik şeylerle uğraşmayalım, yani daha derli toplu şeylerle uğraşalım. Çözümler sistematik çalışmaktan kaynaklanır, akla geldikçe bir şey yapılırsa orada hiçbir sorun çözülmez. Nitekim beş senedir de bu iktidar ekonomik krizi, buhranı çözemiyor.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Ünal Demirtaş, üye arkadaşlarımızın da anlayışıyla size söz veriyorum.

Buyurun lütfen, geneli üzerinde.

Süreniz beş dakikadır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Tabii, Sayın Bakanımız gayet güzel ifade etti içinde bulunduğumuz şartları, koşulları, ekonomik krizin nereden nereye geldiğini. Ben de aynı konular üzerinde bazı görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Tabii, ekonomik kriz gerçekten derinleşerek devam ediyor ve bu ekonomik krizin ağır faturasını da maalesef vatandaşlarımız iliklerine kadar hissediyorlar ve ödüyorlar. Nereden bugünlere geldik? Yani bu kanun teklifinde, tabii, birçok madde var ve gördüğümüz kadarıyla da ekonomik krizden kaynaklanan bir torba teklif bu teklif ama bugüne nasıl geldik, onu ifade etmek istiyorum, açıklamak istiyorum çünkü dünü görmeden, bu yaşanan süreci iyice kavrayamadan bugünü anlayamayacağımızı düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, hain FETÖ darbe girişiminden sonra bunu fırsat bilip Türkiye’de bir rejim değişikliğine gittiniz. Biliyorsunuz; siz “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” diyorsunuz, biz buna “tek adam rejimi” diyoruz. Değerli arkadaşlar, o tarihlerde Anayasa Komisyonunda bir konuşma yapmışım; geçtiğimiz günlerde o konuşmayı tekrar bir çıkartayım dedim, bir baktım. Bakın, 23 Aralık

2016 tarihli Anayasa Komisyonu konuşmam. Neler söylemişiz o dönemde? Birçok şeye değinmişim ama ekonomiyle ilgili değerlendirmelerim şu yönde olmuş: “Toplumun başka sorunları var, işsizlik, çok derin yani çok büyük kaygı taşıyorum, işsizlikten dolayı insanların son derece mutsuz ve önümüzde bir ekonomik kriz var.” demişim değerli arkadaşlar, 23 Aralık 2016 tarihinde. “Yani işsizlik mi çözülecek veya ekonomi daha mı iyi yönetilecek? Bakın, ekonomik sonuçlarının ağır bir tahribatı olur bu değişikliklerin.” demişim. Yine, o tarihteki bazı verilerden bahsetmişim: “123 milyar dolar devletin, kamunun borcu var; 290 milyar dolar özel sektörün borcu var.” Ve bu borçların da bir bölümü için yani “Dış borç stoku -bir yılda- 160 milyar dolar, cari açıkla beraber 200 milyar dolar gibi bir paraya ihtiyacımız var.” demişim 2016 yılında değerli arkadaşlar. Ama demişim ki: “Bakın, böyle tek adam yönetiminin olduğu bir sisteme hiç kimse parasını vermek istemez. Hukuk güvenliğinin olmadığı, adaletin olmadığı bir ülkeye kimse yatırım yapmak istemez, sıcak parasını bile göndermek istemez.” “Bakın, Türkiye ekonomisini felakete götürecek bir uygulamadır bu.” demişim net bir şekilde. Ne zaman? 23 Aralık 2016 tarihinde.

Değerli arkadaşlar, o tarihteki dolar kurunu söylüyorum size; 3,51’miş. Bakın, bugün kaçta gelmişiz; 14,60 civarı, 15 diyelim ama nasıl 15? Baskılayarak; gerçek değeri çok daha fazla. İşte, kur korumalı mevduatla, swaplarla vesaireyle bunu baskılıyoruz, gerçekçi olmayan yöntemlerle ve faturası çok daha ağır olan yöntemlerle kuru baskılıyoruz. Elbette biz de kurun artmasını istemeyiz yani bu hepimize zarar veriyor, bütün vatandaşlarımız kur arttıkça o kur artışının altında eziliyor. İstemeyiz ama maalesef, yaptığınız yanlışların faturası bu noktada. Bu nereden kaynaklanıyor? Bakın, bu “tek adam rejimi” dediğimiz, sizin “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” dediğiniz sistem çalışmıyor değerli arkadaşlar, çökmüş durumda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz bu konuşmayı ne zaman yapmıştınız?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 23 Aralık 2016 tarihinde. Tutanaklara bakabilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sonra seçim oldu herhâlde, siz de çıktınız meydanlara, millet bir karar verdi; değil mi yani?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet ama keşke haklı çıkmasaydık.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Millet karar verdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Aydemir, keşke haklı çıkmasaydım yani yanılıydım, keşke haklı çıkmasaydım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tek adam değil, millet karar verdi buna.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi, bakın, siz kendiniz öyle, “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” diyorsunuz, biz “tek adam” diyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz kendinizi kandırıyorsunuz, millet seçmiş bunu zaten.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, Sayın Uçum “tek kişilik hükümet” diyor sisteminize.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamam, toparlayacağım.

Bakın, bu sistemde, kur korumalı mevduatla aynı hatalar devam ediyor. Kur korumalı mevduatla ilgili bir düzenleme var burada, dövizini TL’ye çeviren şirketlere vergi istisnası, vergi avantajları getiriyorsunuz. Ya, bu son derece yanlış bir uygulama değerli arkadaşlar, yani yoksulun parasını, fakirin parasını özel şirketlere ve zenginlere aktaran bir sistem bu. Bundan derhâl vazgeçilmesi gerektiğini

düşünüyorum. Zaten serbest piyasa ekonomisinin olduğu bir yerde kura bu şekilde müdahale edilmez. Bunun ağır faturasını önümüzdeki günlerde yine ödeyeceğiz, inşallah, 2016'da yaptığım konuşma gibi haklı çıkmam diye düşünüyorum, inşallah yanılırim, bir fatura ödemeyiz diye düşünüyorum ama acı gerçekler ortada, ağır bir fatura bizi bekliyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerinde görüşmelere devam etmek üzere saat 14.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.42

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.05****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 32’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Teklifin geneli üzerinde görüşmelerimiz devam ediyor.

Sayın Emine Emecan Hanımefendi söz talebinde bulunmuştu.

Emine Hanım, buyurun geneli üzerinde.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Valla, Başkanım, iktidar koltuklarında hiçbir arkadaşımız yok, sağ olsun Uğur Aydemir burada ama yani gelmemiş arkadaşlarımız, az sayıda şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bazı arkadaşlarımız yok. Yeterli sayıda...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yeterli sayıda yok işte, keşke yeterli sayıda olsa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mesaj atarım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani arkadaşlarımıza da hitap edeceğiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Davet ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, bu tarafta da aynı tablo var, onu söyleyeyim, buradan bakınca.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama biz karşı tarafa sesleneceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, doğru.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani hem Komisyona, Nilgün Hanım’a da tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes gelsin hakikaten, herkes katılsın, bunu arzu ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani biraz daha katılım olsa daha iyi olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru söylüyorsunuz, tamam.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Paylan da oturursa ben konuşmama başlayabilirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pardon, özür dilerim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Rica ederim Sayın Paylan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreyi yeniden başlatayım, bir saniye.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlarımız, değerli basın emekçileri; öncelikle herkesi selamlıyorum.

Şu anda ramazan ayındayız, ramazan ayının hayırlı geçmesini diliyorum ve şimdiden Ramazan Bayramı’nızı da kutluyorum.

Sayın Paylan ve tüm Hristiyan vatandaşlarımızın da Paskalya Bayramı bu dönemde, pazar günü. Paskalya Bayramlarını da kutluyorum.

Çok teşekkür ederim tekrar.

Değerli arkadaşlar, yine bir torba usulünde kanunla karşı karşıyayız hem de cuma günü, Meclisin çalışmadığı bir gün, sabah 10 buçukta Komisyon toplanma çağrısı yapılarak davet edildi. Ben de düşündüm ki böyle olunca, içinde çok önemli şeyler var Sayın Başkanım. Şöyle bir bakayım yani öyle ya dedim milletin zamlardan beli bükülmüş, kırılmış, alım gücü tamamen düşmüş, asgari ücret açıklık sınırının altında kalmış. Örneğin, asgari ücrete ara zam konuşulmuştu ama sonradan Çalışma Bakanı Vedat Bilgin'in bir açıklaması oldu "Olağanüstü şartlar ortaya çıkar, o zaman düşünülebilir." şeklinde. Bu ne demekse? Bunu hakikaten anlayamadık çünkü yüzde 65 enflasyon demek ki yani asgari ücretin yarısının iki, üç ayda erimiş olması olağanüstü bir şart değil demek ki, koşul değil. Yani aslında, dedim ki yine de bu konuşmalarınızdan, bir sürpriz yaptı herhâlde iktidar, bu teklifte böyle düzenlemeler getirdiler. Mesela vatandaşı rahatlatacak, önümüz bayram, bayram ikramiyesi vereceğiz emeklilere. Bu bayram ikramiyesiyle ilgili zam tekliflerimiz oldu, belki dedim teklifin içinde bu vardır. Örneğin, bizim yine tekliflerimiz parti olarak yaptığımız emekliye zam ikramiyesinin genişletilmesiyle ilgili, özel bankalar, vakıflar, odalardan emekli olan yaklaşık 300 bin kişi bu ikramiyelerden maalesef alamıyor, belki bu düzenlemeler getirilmiştir dedim ama baktım ki 20 maddede de vatandaş lehine hiçbir şey yok.

45 milletvekili arkadaşımız imza atmış, teşekkür ediyoruz size tabii ki ama bakıyorum bu teklifte, neden getirildi, ne var diye baktığımızda ne görüyoruz içinde? İşte bankacılıkla ilgili düzenlemeler, Varlık Fonu var içinde, Varlık Fonuyla ilgili düzenlemeler, TMSF var, kur korumalı mevduat hesabı, belediyelerin gelirlerine -ben "çökme" olarak tanımlayacağım- bir çökme durumu görüntüyor yani var oğlu var.

Baktığımız zaman, vatandaşın sorunlarından bahsettiğimizde hep şunu söylüyorsunuz, ifade ediyorsunuz: "İşte dünyada enerji krizi var, savaşlar var, Rusya-Ukrayna savaşı, işte tüm dünyada enflasyon artıyor falan, enerji fiyatları arttı." Türkiye, baktığımızda çok krizler yaşadı bugüne kadar değerli arkadaşlar ama hiç böyle bir çöküş yaşanmadı. Enerji fiyatına bakalım mesela, 20 Aralıktan bugüne ham petrol fiyatı TL bazında yüzde 9,5 artmış, motorine gelen zam ne kadar biliyor musunuz bu sürede? Yüzde 75. Neresi bunun şey, küresel krizle, enerji kriziyle alakası nerede bunun? Yani nasıl açıklayacaksınız bu zammı? Ve bugün motorine tekrar gece yine bir zam bekleniyor, ertesi gün, öbür gün tekrar bu zamları bekliyoruz.

Şimdi, Sayın Abdüllatif Şener konuşmasında geçmiş krizlere atıf yaptı, çok güzel bir konuşma yaptı kendisi. Ben de kendisini dinlerken aklıma hemen Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2008'deki "Kriz teğet geçti." sözü aklıma geldi. Hakikaten baktığımız zaman, acaba kriz o zaman teğet mi geçmişti dediğimizde, Türkiye, OECD ve Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında ortalamanın üzerinde bir ekonomik daralma yaşamış o zaman. 2009 yılında, krizden çok kısa bir süre sonra Türkiye ekonomisi yüzde 4,8 oranında küçülmüş ama o zaman tencerelelere kadar ulaşan bir kriz olmamış. Aslında iktidarın da Hükümetin de önünde bir fırsat varmış. Neymiş bu fırsat? Sayın Abdüllatif Şener'in de söylediği gibi, krizi fırsata dönüştürmek. Ama maalesef o gün "Teğet geçti." kibrine kapılmak yerine krizi fırsata dönüştürmek adına adımlar atmadığınız için gele gele 2008'den bugüne yanlış politikalarla işte bugün o tencereler kaynamıyor, insanlar, vatandaşlar gidip pazardan sebzeyi, meyveyi tane tane almaya başladılar, borçlarını ödeyemiyorlar, faturalarını ödeyemiyorlar.

Şimdi söyleyecek çok şey var. Bu kanun teklifinin içinde -dediğimiz gibi- 13 madde TMSF'yle ilgili, 2 madde Varlık Fonuyla ilgili, işte 1 madde çok önemli, bu da kur korumalı mevduatla ilgili. Ama öyle bir madde var ki 17'nci ve 18'inci maddeler "Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de değişiklik" deniliyor. Yani aslında belediyelerle ilgili bir düzenleme getiriyor değerli arkadaşlar.

Ben açıkçası bu maddelerin geç bir saate kalacağını da düşünerek biraz geneli üzerinde yaptığım konuşmada 2 madde üzerinde detaylı konuşmak istiyorum. Şimdi, nedir bu maddelerin içeriği? Geçmişte belediyelerin bazı altyapı yatırımlarını Ulaştırma Bakanlığı yapmış. O dönemde belediyelerin belki bunu yapmaya gücü yoktu. Sonra, yapılan işte bu altyapı yatırımları, metro, tramvay gibi projeler çalışmaya başladığında bu bedelleri belediyeler geri ödeyeceklerdi. Birçok ilde var ama özellikle İstanbul, İzmir, Antalya, Ankara, Konya'da var zannedirim, başka illerde de var bu projeler. Geri ödemeleriyle ilgili de şöyle bir koşul o zaman getirilmiş: Tarihine baktığımızda 25/10/2010 tarihinde 1115 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanıyor. Bu karara göre "Hazine Müsteşarlığı ve belediyelerin birlikte belirleyecekleri periyotlarda hasılatın yüzde 15'i Hazine Müsteşarlığı hesaplarına aktarılır." deniyor. Yani "Projeler belediyeye devrolduktan sonra belediyelerin elde ettikleri hasılatların yüzde 15'i belli periyotlarla, belirlenen periyotlarla aktarılır." deniyor. Sonra ne tesadüf ki -baktığımızda- 1 Mayıs 2019 tarihinde bir Cumhurbaşkanı kararıyla bu hüküm değiştiriliyor. Şimdi, bu tarihe baktığımız zaman -yani yanlışsa lütfen düzeltin- tam da 31 Mart yerel seçimlerinin arkasında böyle bir kararın çıktığını görüyoruz.

Peki, şimdi, böyle bir tablo karşısında ne düşünmemizi beklersiniz? Birazdan belediyelerin karşılaştığı rakamları da paylaşacağım; İstanbul özelinde paylaşacağım ben sadece. Ama şöyle ne getiriliyor, hemen onu söyleyeyim: 2019'daki kararla "Merkezî yönetim bütçesinden karşılanan veya karşılanacak olan proje, bu altyapı, işte metro, tramvay projelerinin bedeli, projelerin belediyelere devrinden itibaren belediyelerin gelirlerinin yani İller Bankasından aldık payların yüzde 5'i oranında kesintiyle elde edilir." şeklinde değiştiriliyor. Tabii, iki ay sonra, Anayasa Mahkemesi 14 Temmuz 2021 tarihinde bir kararla Cumhurbaşkanı kararıyla alınmasını belirsizlik nedeniyle iptal etti.

Şimdi, bugün görüştüğümüz kanun teklifinde getirdiğiniz düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini ortadan kaldırmak istiyorsunuz, bunu kanuni düzenlemeyle artık yasal hâle getirmek istiyorsunuz. Bu, belediyelere -açıkçası en başta da dedim- bakıldığı zaman çökme düzenlemesi gibi görünüyor. Peki, neden böyle söylüyorum, hemen bunu da ifade etmek istiyorum. Ben İstanbul Milletvekiliyim ve İstanbul Belediyesinden birkaç örnek vermek istiyorum. Örneğin, Bakanlığın yapımı, Bakanlığın yaptığı ve 2015'te işletmeye alınan Levent Hisarüstü Projesi'nde İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından Bakanlığa yapılan geri ödemelere bir baktığımızda, 2019 yılı öncesi ve sonrası değerler arasında çok büyük bir fark olduğunu görüyoruz. Örneğin, 2015'te 470.598 TL, 2016'da 946.580 TL, 2017'de 1 milyon 44 bin 507, 2018'de 956.170 TL, 2019'a geldiğimizde -bakın, binli binli giderken- 326 milyon 375 beş bin 595 TL'ye yükseliyor bu ödeme değiştirilen düzenlemeyle.

Şimdi, önümüzdeki projelere baktığımızda, Bakanlık bünyesinde devam eden ve yapımı tamamlandıktan sonra belediyeye devrolacak projelere baktığımızda Sabiha Gökçen Havalimanı, Kaynarca Merkez Metro Hattı'nın proje maliyetini Bakırköy İDO-Bağcılar-Kirazlı Metro Hattı'nın proje maliyetini, Başakşehir-Kayaşehir Metro Hattı'nın proje maliyetlerini topladığımızda toplamda yaklaşık 11,3 milyar TL geri ödeme yapılması gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Nilgün Hanım, bu, 2011'deki Bakanlar Kurulu kararıyla yapılan ödemelerin periyoduna baktığımızda yani eğer o uygulansaydı bu ödemeleri Büyükşehir Belediyesi -tabii, diğer belediyeler için de geçerli bu şeyler- otuz sekiz yılda geri ödemeye tamamlayacaktı. 12/4/2022 tarihli, bu getirilen kanun teklifi geçtikten sonra bu toplam ödemeler sekiz yılda geri alınacak belediyeden. Bu ne demek, yine bakalım: Yani normalde, daha önceki karara göre yıllık 297 milyon gibi bir bedel belediyeden çıkacakken şimdi bu 1 milyar 412 milyon TL'ye çıkıyor. Bu ne demek: Aslında belediyelerin vatandaşlara verecek oldukları hizmetlerin gelirlerinin Ulaştırma Bakanlığı tarafından bir kanuni düzenlemeyle toplu bir şekilde geri alınması demektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeye geçince daha detaylı konuşuruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Madde üzerinde tekrar, tabii ki bu konuyu konuşacağız ama şu anda bunu gündeme getirmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çünkü Nilgün Hanım'ın ve sayın bürokratlarımızın bu konuyu nasıl açıklayacaklarını, nasıl savunacaklarını çok merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çünkü arada anormal uçurumlar var, uçurum bir fark var.

Ve yine vurguluyorum: 2019'da getirilen Cumhurbaşkanlığı kararı yerel seçim tarihinin sonrasına rastlıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, çok aştık süremizi, rica ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben her maddede söz almayacağım Başkanım.

Toparlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Peki, buyurun, tamamlayın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Diğer maddelerle ilgili, tabii, çok önemli, Varlık Fonu'ndan TMSF'den de bahsedeceğiz ama maddeler üzerine geçtiğimde diğerleriyle ilgili görüşlerimi belirtirim. Ama genel olarak baktığımızda, bu kanun teklifinin -tekrar söylüyorum- halkın, vatandaşın yararına bir şey içermediğini, fakirden alıp zenginın cebine aktarmak üzerine getirilmiş bir teklif olduğunu tekrar ifade ediyorum. Bunun en güzel örneklerinden bir tanesi de kur korumalı mevduat hesabıyla ilgili getirdiğiniz maddedir. Detaylarına maddelere geçtiğimizde gireceğim.

Teşekkür ediyorum anlayışınız için Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Süleyman Girgin, on dakikaya uyabilerseniz çok memnun olurum.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ekonomik krizin buhrana dönüşerek derinleştiği, sorunları çözme umudunun raflardaki pahalılıkla, sokaktaki işsizlikle darmadağın olduğu bir dönemden geçiyoruz. Ülkenin sadece ekonomisi kötü yönetilmiyor, bir bütün olarak devlet kapasitesinde ciddi bir erozyon var. “Cumhuriyetin bütün birikimleri yara aldı.” derken halkımızın ortak demokratik birikiminin tasfiyesinden bahsediyoruz.

Tek adam rejiminin inşası; geçtim Türkiye'nin sorunlarına çözüm üretmeyi, bu çözümü üretebilecek kapasiteyi de yok etti. Bu süreç bitmedi, devam ediyor. Elimizdeki torbada olduğu gibi, bizzat hukuk, belirli uygulamaları denetim dışına çıkarmak için kullanılıyor.

Değerli milletvekilleri, elimizdeki teklifin doğasını üç düzeydeki çözülmeyle açıklamak istiyorum. Bu çözülme, iktidarın davranışlarına da yön veriyor. İlki, iktidar seçimlere doğru inandırıcılığını yitirdiğini, sandıkta kaybedeceğini görüyor, bundan dolayı bir telaş var. İkincisi, bu telaşla, ufuktaki sandık yenilgisinin nedeni olan ekonomik buhranı perdelemeye çalışıyor. Ama hepsinden önemlisi, mevcut sorunların belkemiği olan ekonomik buhranın üstesinden gelecek bir ekonomik model ortaya koyamıyor. Nedeni çok açık; mevcut kurumları, işleyişi, darmadağın etti, liyakatli bürokratları uzaklaştırdı, bilimden uzak tezlerle, “dış güçler” bahanesiyle olmadık yollara sapıldı. Artık ekonomi yönetimini açıklayacak tek kavram kaldı, onun adı da yalpalama. Önümüze getirilen torbalarda günü kurtarma hamleleri görüyoruz. Bu hamleler inandırıcı hedeflerden, tutarlı bir rotadan yoksun olduğu için sürekli aksıyor. Aksamalar ortaya çıktıkça yeni güñübirlik düzenlemeler, yine aksamalar, bu şekilde döñgü devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, teklifin içeriğine dair şunu söylemek mümkün: İktidar, mevcut kriz ortamında kamusal politikalarla denetimi güçlendirmek mi, şirketlere verilen sınırsız kolaylığı denetimsizlikle taçlandırmak mı arasında bir tercih yapıyor. Tercihini açık, olabildiğince ticari mekanizmayı kamu denetimi dışına çıkarıp, kendine kaynak aktarma mekanizmalarını çoğaltıp şekillendirmek. Nasıl mı? Teklif ile Varlık Fonu hakkında 2 ana değışiklik öñgörülmekte. Bir yandan, yandaş sermaye ile Varlık Fonunun kuracağı ortaklıklar vergiden istisna kılınmakta, diğeri TÜRK TELEKOM ve ileride muhtemelen piyasadan veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan yüzde 50'den fazlası Türkiye Varlık Fonu tarafından satın alınacak şirketler Sayıştay denetiminden kaçırılıyor.

Daha önce söyledik, “2026 yılında kamuya zaten geçecek olan TÜRK TELEKOM'un yüzde 55'lik hissesini 1 milyar 650 milyon dolar vererek Varlık Fonu vasıtasıyla almak ve bunu denetimden kaçırarak açık bir kamu kaynağı talanıdır.” demiştik. Burada çok büyük bir hukuki ve cezai sorumluluk çıkabileceğini gördüğünüz için TÜRK TELEKOM ve benzeri şirketleri kamuya ilişkin tüm mevzuatın dışına çıkarmak istiyorsunuz. Yapılan düzenlemede, bir yandan yandaş sermaye ile Varlık Fonunun kuracağı ortaklıklar vergiden istisna kılınıyor; bu yetmiyor, öte yandan Varlık Fonunun şirketlerdeki payı yüzde 50'yi geçerse bu şirketler de Sayıştay denetiminden kaçırılıyor. Sonuçta, Varlık Fonu bünyesine alınan şirketlerin denetlenmesinin önü tamamen kapatılıyor. Kısacası, denetimden kaçırma derinleşiyor. Bu, iktidar için artık alışkanlığa döñüştü; bizzat hukuk, belirli şirketleri denetim dışına çıkarmak için kullanılıyor. Bu, kabul edilemez; kanunla idareye keyfi hareket etme yetkisi verilmez. Daha önce de söylediğimiz gibi, Varlık Fonunun tüm işlemleri, kamu mevzuatına tabi olmalı ve geçmişe yönelik Sayıştay denetimine açılmalıdır; denetimsiz ve gizli kapılar ardında iş yapan kamu kurumu olamaz, milyarlarca dolarlık şirketler, Varlık Fonu içinde hesap vermeden yönetilemez.

Değerli milletvekilleri, Varlık Fonu gibi TMSF'nin de denetimsizliğin aracı kılınmasını doğru bulmuyoruz. El konulan şirketlere kayyum atayıp yandaşlara ihalesiz satılıyor, şirketlerin içi boşaltılıyor. Geçen yaz TMSF elindeki Sürat Kargo, satıştan birkaç hafta önce kurulmuş bir şirkete çok ucuza satıldı. Basında bol bol yer aldı. Bütün bu süreçte kamu zarar ettiriliyor. Bunları kabul etmiyoruz. Eğer bu şirketler, kamu malına döñüşmüşse satışı ve tasfiyesi o titizlikle yapılmalıdır. Bunlar kamu malıdır, neden ihalesiz devrediliyor? TMSF aracılığıyla yandaşlara büyük bir servet transferi var. Sayıştayın TMSF hakkında milyar TL'yi aşan usulsüzlük tespitleri var ancak bunlarla ilgili hiçbir şey yapılmıyor.

Ayrıca, 4, 5, 6'ncı maddelerle "Mevcut personel yetersiz." gerekçesiyle TMSF'nin personel sayısı artırılıyor. 6'ncı maddeyle TMSF'ye alınacak destek personeli için lisans mezunu olma şartı kaldırılıyor arkadaşlar. TMSF gibi uzman düzeyinde bilgi gerektiren bir kuruma lisans mezunu olmayanlar neden alınır?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Destek personeli, şoför...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bu durumda, insan şunu sormak istiyor: Millî güreşçinin banka yönetim kurulu üyesi olmasından sonra TMSF yönetimine de boksör mü alınacak?

Ona da geleceğim Nilgün Hanım.

Ayrıca "destek personeli" diye alınan memurun daha sonra farklı görevlere atanmasının önünde bir engel var mıdır? Yüz binlerce üniversite mezunu işsizken, atanamayan öğretmenler intihar ediyorken destek personeli lisans mezunu niçin olmasın? Lokantada garsonluk yapmak zorunda bırakılan, atanamayan öğretmen, TMSF'de destek personeli olamaz mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Temizlik görevlisi lisans mezunu olsun yani öyle mi?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Biraz önce söyledim, destek personeli diye alınan memurun daha sonra farklı görevlere atanmasının önünde engel var mı? Yok, onun için her şey mümkün.

İktidarın kamu görevlileri ve bunlara ödenen maaşlar konusunda şaibesi büyüktür, 5 kurumdan maaş alanlar için hiçbir girişimde bulunulmamışken yeni kadro açılması çok sayıda soru işareti doğurmaktadır. Bunu ayrıca dile getirmek istedim. TMSF'ye alınacak personel için lisans mezunu olma şartı korunmalı ve bundan sonra açılacak tüm kadrolar için başka bir kurumdan maaş almama şartı getirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, diğer bir husus, teklifle 2019 yerel seçimleri öncesinde AKP'li İstanbul ve Ankara Belediyelerinden kalan metro borçlarının yirmi beş gün içinde ödenmemesi hâlinde CHP'li belediyeler icraya verilebilir. İktidarı, pandemi sürecinde bir örneğini gördüğümüz bu hınc siyasetinden uzak olmaya davet ediyoruz. Büyük Meclis, yerel yönetimlerin elini zorlaştıracak kararlara imza atmamalıdır. Belediyelerimizi gelirsiz ve etkisiz hâle getirip 31 Martın rövanşını alma hevesinden vazgeçin, böyle hesaplarla ülke yönetilmez.

Değerli milletvekilleri, baştaki çağırımı yinelemek istiyorum. Halkın gündemi; denetimsizliği artırmak, yandaşlara sermaye transferi yapmak, belediyelerin elini kolunu bağlamak değil, halkın gündemi daha çok demokrasi, daha çok hukuk ihtiyacı ve geçim derdi. Marketlerde, fiyatlar saat bazında arttığı için bazen günde 2-3 kere etiketler değişiyor. Çiftçinin üretmediği, esnafın faturalarla cebelleştiği, enflasyonun mutfağı çökerttiği, işsizliğin yarınlara yönelik umutları tükettiği, adaletten ümidin kesildiği günümüz koşullarında, vatandaşın önceliğine göre hareket etmemiz gerekiyor. Çiftçilere destek paketi çıkarıp, tarımsal üretimi artırmayı, ayrıca istihdamı artıracak kamu yatırımlarını, ekonomik buhran ortamında yaşlıları, çocukları, engellileri, kadınları koruma altına alacak sosyal politikaları, esnafın çarkını döndürecek başta elektrik ve akaryakıt düzenlemelerini yapmayı -yandaşlarınız için üç beş yerde maaşlı güvenli gelecek hazırlıyorsunuz kendiniz için hak gördüğünüzü emeklilere yük görmeyin- "Açlık sınırında değil, ölüm sınırındayız." diyen emeklilerin sesini duymayı niye önceleniyoruz? Bu Komisyonunda Varlık Fonu üzerinde denetimimizi artıracak düzenlemeleri konuşmayı niye tercih etmiyoruz? İşte, halkın gündeminden kopmak budur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Erol Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

Geneli üzerinde süreniz on dakikadır.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

O kadar da konuşmam herhâlde ya.

Efendim, bu Kanun Teklifi'nin birkaç önemli maddesi var. Bunlardan bir tanesi TMSF tabii ki. Diğer, kur korumalı mevduatla ilgili bir kısmı var. Bir de tabii, Türkiye Varlık Fonu üzerinde yani onunla ilgili konular var.

Şimdi, doğrusunu isterseniz benim gördüğüm kadarıyla, tam da anlaşılması çok mümkün olmadı benim açımdan en azından çünkü bu etki analizi, doğrusu birtakım tablolar da var gibi yazılmış ama tablo görmüyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İlk gönderdiğim tablo.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabloları önceden bir dağıtmıştık, o bir iki tablo vardı ya. Öğleden önce dağıtılmıştı, masanızda olması lazım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şu mu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, o 1'inci maddeyle ilişkilendiriliyor, madde madde ya.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğer maddeler yok orada, 1 madde var Bankacılık Kanunu...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 1'inci maddeyle ilgili tablo var yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, dağıtılmış bir şey yok yani.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şimdi, bu özellikle 1'inci maddeyle ilgili olarak diyorsunuz ki “Bu Avrupa Birliği uyum süreciyle ilgili bir madde dolayısıyla...”

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Avrupa Birliği değil, uluslararası dünya standartları yani Avrupa Birliği de var ama onu söyledim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, dün “Avrupa Birliği” demiştiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, toplu cevap verelim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama ben açıklamamda...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam tamam, bir sıkıntı yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Avrupa Birliği artı uluslararası standartlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama önce uluslararası standartlar artı Avrupa Birliği.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Peki.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Her neyse, önemli değil yani ikisi de bu maddeyi meşrulaştıran, meşrulaşması için söylenmiş cümleler diye düşünüyorum ama gerçekten buradan ne bekliyoruz biz? Yani 200 bin TL civarında mevduatı olan, ticari mevduatı olan insanların da sigorta kapsamına alınmış olmasıyla devletin nasıl bir gelire sahip olacağını varsayıyorsunuz? Yani bu sadece ve sadece 200 bin lirası olan ya da 200 bin lirasını kaybetme ihtimali olan küçük teşebbüslerin böyle bir durumda korunması amacıyla mı getirilmiş? Öyle duruyor doğrusunu isterseniz, öyle gözüküyor ama bu mudur yani, onu anlamak istiyorum sahiden. Çünkü böyle aceleyle gelen bir kanun teklifinin 1'inci maddesinin böyle olması bana tuhaf geldi doğrusunu isterseniz, onun için de bunu söyleme ihtiyacı hissettim.

Onun dışında, benim özellikle ilgimi çeken ve üzerinde durmak istediğim konulardan bir tanesi şu: Kur korumalı mevduat sistemiyle ilgili olarak söylenenler ve sonuçları itibarıyla şimdilik en azından kurların istikrara kavuşmasına sağlayan bir etki yarattı; bunu kabul ediyoruz. Bunun karşılığında bunun bir maliyeti vardı, Hazine ve Merkez Bankası tarafından bir şekilde ödenecek bu. Şimdi bunu

uzatıyoruz, daha genişletmek istiyoruz zaman olarak fakat değerli arkadaşlar, piyasalara bu kadar fazla müdahale etmek, özellikle finans piyasalarına bu kadar yukarıdan müdahale etmenin faturası daima sonradan çıkar. Dolayısıyla da ben sadece uyarı niteliğinde bir cümle söylemiş olacağım çünkü biliyorum ki siz buna çok önem veriyorsunuz fakat kurun 14,60 civarında sanki sabitlenmiş gibi olması, doğrusunu isterseniz, ilanihaye sürececek bir mesele değil bence. Türkiye sonuç olarak, sadece kendi dünyasında yaşayan bir ülke değil, dünya konjonktürü diye bir şey var ve dünya konjonktürü şu veya bu şekilde etkileyecektir ve dolayısıyla da tutmak zor olacaktır diye düşünüyorum, elimizden kaçacaktır diye düşünüyorum.

Özellikle, kur korumalı mevduatın, cari açığın kapatılmasıyla ilgili olarak ortaya atılmış olan bir modelin hâlen başarılı bir performansını görmüyoruz benim bildiğim kadarıyla. Yani cari açıktaki umulan oydu, cari açık kapanacak veya fazla verecek ve dolayısıyla da döviz problemi kendiliğinden çözülmüş olacak diye düşünüyordunuz. Bunun bence bir tek koşulu vardı, o da -doğrusunu isterseniz ben bilmiyorum, bilenler varsa söylesin- ithal ikamesi anlamına gelebilecek olan yani fiyatları yükselmiş olan ithal ürünlerin içeride üretilmesini sağlayacak bir imkân sağlanması ve bu gerçekten de böyle altı ay, yedi ay civarında bir sürede gerçekleşebilecek ise söylenecek çok fazla bir şey yok, ben de bu anlayışı, bu yaklaşımı destekleyebilirim. Çünkü sonuç olarak biz de bu ülkenin ekonomisinin tabii ki ithalata bağımlı olmasını tercih etmiyoruz, istemiyoruz. Dolayısıyla da bunun giderilmesi için bir çabanın faydası olacak ise eğer bu kabul edilebilir bir şey ama benim gördüğüm kadarıyla cari açık daha fazla açılıyor ve biz kurları zorla tutuyoruz; evet, cari açık açılıyor. Dolayısıyla burada bunu da bir uyarı olarak düşünmenizi isterim.

Diğer bir konu: Türkiye Varlık Fonuyla ilgili olarak bir meselemiz var bence, galiba kanun teklifinin en önemli kısmı da buraya tekabül ediyor. Benim de dikkatimi çeken şu: Türkiye Varlık Fonunda veya Anonim Şirketinde, hissesi yüzde 50'den fazla olan ve bu anlamıyla bir tür KİT hâline gelmiş olduğu kabul edilebilecek olan şirketlerle ilgili istisnaların önerilmiş olması ve bu istisnalar öyle ki mesela, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetimine dahi tabi olmayacağını yazmışsınız buraya benim gördüğüm kadarıyla. Yanlış mı bu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Türkiye Varlık Fonu denetime tabi zaten.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – KİT Komisyonuna gitmiyor sadece.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Öyle mi? O zaman, ifadesi doğru değil.

Ama ben size şunu söyleyeyim: Bakın, benim gördüğüm kadarıyla TÜRK TELEKOM olayı var, TÜRK TELEKOM'da Türkiye Varlık Fonunun payı yüzde 50'yi aşmış vaziyette ve bu TÜRK Telekom, Türkiye'de GSM operatörleri içinde en büyük, en güçlü olanlarından bir tanesi -zaten 2-3 tane var- dolayısıyla da burada bu şirketin sadece ve sadece dış denetime tabi olmuş olması kuralının doğru olmadığı kanaatindeyim. Çünkü hepimiz biliyoruz, burada yaşıyoruz, bu dış denetimlerin ne menem şeyler olduğunu hepimiz biliyoruz yani "dış denetim" dediğiniz şeyde şirketlerin bir kısmı yabancı kökenli olabilir ama benim anladığım kadarıyla asla güvenilebilecek kurumlar değildir. Dolayısıyla da ben onların bize vereceği, "Şunlar şunlar yapılmıştır, şirkette herhangi bir sorun yoktur." gibi sonucunu kabul etmek istemiyorum ya da en azından sorgulanması gerektiğini düşünüyorum.

Bir diğer konu da -dün toplantıda konuşuyorduk, arkadaşımız da beni uyardı- Türkiye Sigorta şirketiyle ilgili. Biliyorsunuz, Türkiye Sigorta şirketi -benim anladığım kadarıyla- Ziraat Bankası, Halkbank, Vakıfbankın sigorta şirketlerinin birleştirilmesiyle oluşmuş ama sektörün lideri durumunda olan... Bakın, ben rakamı çıkardım, mesela tarım sigortalıları konusunda yüzde 57, tekeli yani. Var mı, yüzde 57 payı olanın karşısında durabilir mi herhangi başka bir piyasa aktörü? Zarar sigortası da yüzde

37. Bu rakamlar ne kadar eski bilmiyorum ama sizin verdiğiniz rakamlar. Efendim, kaza sigortası da yüzde 24; dördte 1'i yani pazarın. Yangında 16,4 vesaire. Ve Türkiye Varlık Fonu da –benim gördüğüm kadarıyla- Türkiye Sigorta şirketinin yüzde 80'inden fazlasına sahip.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben şunu kabul etmiyorum vicdanı olan bir vatandaş olarak: Bu Türkiye Sigorta şirketinin niçin kurulduğunu tahmin edebiliyorum. Çünkü bu sigorta hikâyesi, Türkiye'de yabancıların içinde eli olduğu ve çok büyük paraların döndüğü şirketler bunlar ya da sektör diyelim isterseniz. Bu sektörde bir devlet tekelinin varlığı ve bu devlet tekelinin sadece dış denetime tabi olacağı gibi bir argümanı kabul etmek istemiyorum. Neden istemiyorum? Şundan dolayı istemiyorum: Değerli arkadaşlar, bir kere şunu görmek lazım, dünya değişiyor yani sizlerin iktidara geldiği zaman piyasa ekonomisi çok revaçtaydı, efendim, bütün eleştiriler kamuya ait olmak üzere, kamu şirketlerine yönelik olmak üzere yapılmaktaydı ve işte, onların ne kadar “inefficient” olduklarını vesaire anlattılar uzun yıllar. Peki, bunların bir kısmı doğruydu da doğrusu fakat bizim Türkiye olarak yaptığımız bütün özelleştirmeler sorunlu özelleştirmeler olmuştur. Çünkü, bize “Özelleştirin.” dediler ama nasıl özelleştireceğimizi bize söylemediler, biz doğru dürüst özelleştirmeler de yapabiliydik. Mesela daha katılımcı perspektiflerden yapabiliydik. Bunları yapmadık, ne yaptık? Ben hatırlıyorum, bilenleriniz biliyordur, 1991 yılında ben Erdal İnönü'yle çalışırken hiç unutmadığım bir anekdot Özelleştirme İdaresi Başkanıyla oldu. Bir yörede çimento şirketi özelleştirilecek ve ben itiraz ediyorum, itirazım da şu: Almak isteyen şirketin zaten orada 2 çimento fabrikası daha var yani çimento üretiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, toparlarsanız lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum.

Dolayısıyla, biz bunu başka rakibe verelim ki orada rekabet oluşsun. Bana dediği şu oldu: “Ya Hocam, zaten adamın bir sürü şirketi var, bunu da versek ne olur?” Yani şimdi, bunu söyleyen o zamanın Özelleştirme İdaresi Başkanıydı.

Özetle, uzatmayayım, yani ufak tefek buradan bütçeye bir kaynak perspektifiniz olduğunu düşünüyorum doğrusu ama dediğim gibi, onu kanıtlayacak durumda değilim. Ayrıca olmasında da bir zarar yok doğrusu da ama çok fazla piyasa mekanizmalarını zorluyorsunuz ve piyasa mekanizmalarının zorlanmış olması iyi bir şey değildir, sağlıklı değildir, yarın döner Türk ekonomisini ve 85 milyon insanı vurur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, süreniz on dakikadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli Başkanım, milletvekili arkadaşlarımız, Değerli Bakan Yardımcılarımız, bürokratlarımız, sayın başkanlar; öncelikle ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye Varlık Fonu ve TMSF'yle ilgili tartışma yaratacak düzenlemelerin de içinde yer aldığı bir torba yasayla karşı karşıya bulunmaktayız. Varlık Fonu ve TMSF'yle ilgili değerlendirmelerimi daha sonra yapmak üzere, şimdi bu torba yasa içerisinde belediyeleri yakından ilgilendiren konuya daha yoğun bir şekilde değinmek istiyorum.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Bakın, İLBANK'ın 1.089'u Cumhurbaşkanlığı'na ait belediyelere destek verdiği ve toplam projeler arasında baktığımızda, yüzde 94,2'sinin Cumhurbaşkanlığı'na ait belediyelere İLBANK tarafından proje desteği verildiği bir dönemdeyiz; Cumhuriyet Halk Partili belediyelere ise

yüzde 4,3 oranında İLBANK'tan ancak kredi desteği verilebilmiş durumda. Yine, Türkiye Belediyeler Birliği tarafından belediyelere yapılan destekler, özellikle araç desteklerinde de aşağı yukarı oranlar aynı durumda. Yani devletin bütün imkânları şu an iktidara ait olan belediyelere yoğun bir şekilde kullandırılırken, muhalefete ait olan belediyelerde neredeyse destek alan belediye yok denecek durumda.

İşte, böyle bir dönemde, bakın, bir kanun maddesiyle karşı karşıyayız. Burada, sanki bir “Anayasa Mahkemesi kararına istinaden düzenleme yapıyoruz ve yapılan uygulamayı kanunlaştırıyoruz.” denilmekte ise de bu gerçek değil arkadaşlar. Bakın, ben size olayı özetleyeyim. Şimdi, belediyeler tarafından daha önce yani 2019 Mart seçimlerinden önce iktidara ait olan belediyelere bakanlık bütçeleri tarafından yapılan yatırımlar vardı; raylı sistemler, metrolar, tramvaylar diğer benzer yatırımlar. Bu yatırımların ödenekleri Bakanlık tarafından karşılandı, yine bunlar yapılırken de açılışları yapılırken de iktidar ve iktidar belediyeleri tarafından şaşaalı törenlerle “İşte bunları biz yapıyoruz, iktidar yapıyor, iktidara ait belediyeler yapıyor.” diye siyaseti yapıldı. Örneğin, bunlardan bir tanesi de Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2016 yılında başlatılan, Antalya’da 2’nci Etap Raylı Sistem diye geçen bir proje.

Şimdi, buradan yola çıkarak bu kanun maddesinde ne düzenlemeye çalışıldığını sizlere anlatmak istiyorum. Bakın, Antalya’da EXPO alanı olarak bildiğimiz, 2016 EXPO süreci içerisinde 2’nci etap raylı sistem başlatıldı ve bu işin maliyeti 379 milyona mal oldu. 180 milyon lirayla başlayan bir projenin maliyeti 379 milyon lira. Bu proje başlatıldığında, belediye ile -ki diğer belediyeler için de benzer durum var- Bakanlık arasında yapılan anlaşmayla, geri ödemesi, bu sistemin çalışmaya başladıktan sonra elde edilecek olan gelirden yani hasılatın yüzde 15 şeklinde ödeme yapılacaktı. Bakın, bu kapsamda, örneğin Antalya’da, önceki belediye başkanı zamanında aylık 35 bin, 40 bin, 50 bin gibi rakamlarla ödemeler yapıldı seçimden sonra Antalya Büyükşehir Belediyesi Cumhuriyet Halk Partisine geçince, yine, aynı şekilde ilk 1 ve 2’nci aylarda ödemeler yapıldı; 35 bin, 40 bin gibi rakamlarla ödemeler gerçekleşti.

Peki, sonrasında ne oldu değerli arkadaşlar? Daha önce ocak ayı içerisinde çıkarılmış bir kanuna istinaden ve bu kanunla Cumhurbaşkanına -ki partili bir Cumhurbaşkanına- verilen yetkiyle, Cumhurbaşkanlığı tarafından bu uygulama değiştirildi. Yani ne oldu? Hasılatın yüzde 15 kesinti yerine, İller Bankası tarafından belediyelere her ay düzenli olarak gönderilmekte olan paradan yüzde 5 kesinti yapılır hükmüne döndürüldü. Böylelikle ne oldu? Böylelikle, örneğin Antalya’da, 379 milyon lira para önceki belediye zamanında 30 bin, 40 bin, 50 bin gibi rakamlarla kesilirken, belediye Cumhuriyet Halk Partisine geçtikten sonra yüzde 5 esasıyla kesilmeye başlandı. Bakın, böylelikle de 379 milyon liralık bir paranın bugüne kadar 220 milyon lirası kesildi değerli arkadaşlar. Bu, haksızlık, hukuksuzluk değil mi, eşitliğe aykırı değil mi değerli arkadaşlar? Bir taraftan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kanun ne zaman çıkmış?

CAVİT ARI (Antalya) – Kanun ocak ayında ancak bakın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Seçim ne zaman olmuş?

CAVİT ARI (Antalya) – Bakın, bu düzenleme, işte, bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle çıkmıştır ve bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tarihi 30 Nisan 2019’dur. Yani belediyelerin çoğunluğunun Cumhuriyet Halk Partisine geçişinden sonradır. Bakın, işte bu uygulamayla Antalya Büyükşehir Belediyesinden bugüne kadar 220 milyon lira kesinti yapıldı ve ben, bunu, Sayın Bakana Plan ve Bütçe Komisyonunda sormuştum. “Sayın Bakan, madem siz bu projeyi sizin sunum kitapçığınıza yazdınız -çünkü Bakan o günkü sunumunda “Ulaştırma Bakanlığı olarak biz böyle bir proje yaptık.” diye övünerek anlattı- siz bu projeyi sunum kitapçığınıza yazıyorsanız bunun parasını Antalya Büyükşehir

Belediyesinden isteyemezsiniz; eğer istiyorsanız o zaman buraya yazamazsınız.” demiştim. Ben “379 milyon lira” diye iddiada bulunurken Sayın Bakan bize bir cevap vermişti, o cevabında şöyle söyledi: “Efendim, böyle bir rakam doğru değil, rakam 400 milyon.” Ben sonra açıklama yaptım, dedim ki artık itiraz etmeyeceğim, ettikçe rakam yükseliyor ve yine Sayın Bakan dedi ki: “4 milyon, 4 milyon, yüz ayda tahsil edilecek.” Ancak gelin görün ki Bakan bu açıklamayı yeni tarihli yapmış olmasına rağmen acı gerçek şu: Yüzde 5 oranında kesinti hâlâ devam ediyor. 2021 yılındaki rakamlarla... Bakın, 2022 yılında, şimdi kesilen rakamlar 12, 13, 14 milyon lira seviyesine çıktı. Nerede 4 milyon, nerede 10,12,14 milyon gibi rakamlar? Yani Bakan, kendisinin daha yeni tarihli yapmış olduğu açıklamayla bile çelişmiş durumda bulunmakta yani bu bile Bakanın gerçek ifadede bulunmadığının açık göstergesi.

Şimdi, sonuç itibarıyla, değerli arkadaşlar, burada partili Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılmış bir yüzde 5 uygulamasıyla Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden intikam alınmakta ancak esas intikam, o yörede yaşayan, o ilde yaşayan vatandaşlardan alınmakta çünkü örneğin Antalya Büyükşehir Belediyesinden bugüne kadar alınan para 220 milyon, geriye kalan 160 milyon liralık bir ödeme böyle devam ettiği takdirde, aşağı yukarı yedi, sekiz ay gibi bir süre sonrasında bitecek. Hani nerede Bakanın söylediği gibi yüz aylık ödeme?

Şimdi, sonuç itibarıyla, değerli arkadaşlar, burada, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Ankara Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi gibi belediyelerden kesilen bu ciddi büyük paralarla o yöre halkı, örneğin Antalya halkı, bu paralar yüzünden eksik hizmet almakta. Yani siz, Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri cezalandıracağız zannederken esas halkı cezalandırmaktasınız. “Gelin, bu uygulamadan vazgeçin.” dedik, daha öncesinde söyledik çünkü bu projeler bazı yerlerde siyaseten yapılmış projeler. Şimdi, ben size bir rakam vereyim; 2016’da bu projeler gerçekleştirilirken süslendi ve şöyle rakamlar söylendi: Örneğin “2016’da 41 milyon yolcu taşıyacağız.” denildi, 2016’da taşınan yolcu sayısı 491 bin oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu. Diğer konuları maddeler üzerinde ifade ederseniz sevinirim ama bitirmeniz için kısa bir söz veriyorum, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitireyim Başkanım.

2017’de planlanan, söylenen rakam 56 milyon yolcu, taşınan yolcu sayısı 2 milyon 400 bin. Sonuç itibarıyla, 2019’da planlanan yolcu 61 milyon, taşınan yolcu 3 milyon 614 bin yolcu. 2020’de 64 milyon 400 bin yolcudan bahsedilirken taşınan 2 milyon yolcu. Yani bu anlamda, zaten Antalya’ya yanlış bir hat üzerine yapılan bir projeye, bugün Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Antalya 400 milyona yakın bir ödemeyle karşı karşıya kalmış durumda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Sonuç itibarıyla şunu söyleyeyim: Buradaki yüzde 5’lik uygulama, işin kanuna uygun hâle getirilmesinden öte Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden bu yöntemle kaynakların kesilmesi sonucu doğuracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, çok aştınız süreyi.

Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Yüzde 5 oranı değil, en azından bu oranın yüzde 1’e çekilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi geneli üzerinde teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de geneli üzerine... Genel olarak, aslında genel siyaset üzerine daha çok eleştiriler oldu, kanun maddelerine yönelik de milletvekillerimizden eleştiriler oldu. Aslında, maddelere geçince ben bu eleştirilere tek tek cevap vereceğimi söylemek istiyorum ama şimdi, Erol Hocam dedi ki: “Türkiye ekonomisi tek başına değil, dünya konjonktüründen de etkilenir.” Ben de kesinlikle kendisine katılıyorum. Son yıllarda yaşadığımız, 2018 yılından beri yaşanan süreç; çok ağır bir süreçten geçiyoruz Türkiye olarak hem de bunun üzerine pandemi, şimdi de savaşla birlikte dünyada enerji krizlerinin artması, dolayısıyla arz-talep dengesindeki bozulmalar... Yani pandemide ülkeler üretmedi, dolayısıyla mevcut ürünlere olan talepler arttı. Bu fiyatlardaki artışlar vesaire derken bugünlere geldik ve Türkiye’de de bu süreçte ihracat rakamlarında ciddi anlamda artış oldu.

Erol Hocamın cari açıkta yaptığımız bu yeni dengelemeyle, aldığımız kararlar ilgili “Sizin cari açığınız arttı, ihracatla cari açık azalmadı.” yönünde bir eleştirisi oldu. Tabii ki biraz önce bahsettiğim sebeplerden dolayı, enerji sektöründe yaşanan sıkıntılar, fiyat artışları, brent petrolün varil fiyatındaki çok ciddi artışlardan dolayı enerji ithalatımız arttı. Bizim o cari açık oranında enerjiyi dışarıya çıkarırsak, en basiti mart verilerini vereyim ben size: Geçen seneki mart verilerine göre ihracatımız yüzde 22 oranında artmış durumda, ihracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Mart ayında yüzde 70 seviyelerindeyken bugün 2022 Mart ayında yüzde 95 seviyelerine gelmiş durumdadır. Dolayısıyla da bizim bu anlamda, ekonomik anlamda, bu süreçte nasıl bir sınav verdiğimiz hem reel sektörün destekleriyle hem de Hükûmet olarak uyguladığımız politikalarla ortaya çıkan bir sonuçtur.

Tabii ki bu kanun teklifi için Garo Bey dedi: “İşçi, vatandaş yok.” Değil. Biz, bugüne kadar, yirmi yıldır her zaman politikalarımızın en öncelikli öznesi olarak vatandaşlarımızı aldık ve bu yönde de politikalar ürettik. Bu yönde politikalar ürettiğimiz için de yirmi yıldır vatandaşımız bize güven verdi ve yirmi yıldır buradayız. Tabii, olağanüstü bir süreçten geçtik; sağlık sisteminde, ulaşımda eğer bu yatırımları yapmasaydık ya da vatandaşımızın geliriyle ilgili bir iyileştirme yapmasaydık bugün belki burada olmazdık; vatandaş bize sandıkta dersini verir “Haydi, siz gidin.” diyebilirdi. Ha, olağanüstü bir süreçten geçeriz... Bu kadar emek emek bu ülkede çok ciddi oranlara gelmişiz ki... 2015’te, biliyorsunuz, tabii, Gezi olayları vesaire –oralara girmek istemiyorum ama- oralardaki durum da belli. Yatırımcının en fazla olduğu ortamda, yüzde 4 faizlerin olduğu ortamda bu ülkeye darbe yapıldı yani kurtulamıyoruz ki. Yani 17-25’i var, 15 Temmuz var. 2018’deki bir ekonomik darbeydi, gerçekten ekonomik darbeydi. Bizim orada, 2018’de yaşadığımız sıkıntı çok büyüktü, istihdam oranları düşmüştü. Bugünkü geldiğimiz noktada rakamlara baktığımızda, geçen sene pandemi sürecinde olmamıza rağmen bile istihdam rakamlarından en azından çok büyük bir düşüş yok, istihdamı da artırıyoruz, Sanayi Üretim Endeksi’miz artmış durumda; tabii ki bunları görmezden gelmeyeceğiz. Enerji krizi... Sadece 2021 yılında 160 milyar TL’lik bir sübvansiyon sağladı bu devlet. Pandemiyle birlikte bu ülkenin vazgeçtiği 1 trilyon TL’nin üstünde bir büyüklükten bahsediyoruz; kısa çalışma ödenekleri, vergilerden vazgeçme, doğrudan, direkt yani bunlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Patronlara...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama siz hep “Patronlara...” “Patronlara” diye bir şey değil. Bugün bu getirdiğimiz maddelerde de ben ne dedim konuşmamda? Kurumlardan gelen talepler noktasında, yüzde 80’ine yakın, ağırlıklı olarak yüzde 70’i TMSF’nin olduğu, Varlık Fonunun olduğu, işte, KKM’nin olduğu -Uğur Ağabey dedi ki: “Benim süreyi uzat.”- onu da koyduğumuz bir paket getirdik. Yani biz

buraya getirirken hani bana dediniz ya “Vcdansız, vatandaş yok.” ama bunların da yapılması gerekiyor, bir şekilde... Ha, bize “Bugüne kadar vatandaşımıza yönelik bir şey yapmadınız, vcdansızsınız.” demeyi de haksızlık olarak kabul ediyorum; bunu da buradan ifade etmek istiyorum.

Maddelerle ilgili, Bülent Bey “Gerçekten ne anlamda gelir?” dedi; şimdi, hemen, biraz sonra geçeceğiz ya, orada neden olduğunu, sizlere madde bazında neden bu önerileri getirdiğimizi, hepsini teker teker anlatacağım.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri arkadaşlarımızla birlikte gruplandırdık, uygun görürseniz birbiriyle ilişkili maddeleri bir arada müzakere etmemizde hem izahat anlamında topluca hem de birlikte müzakere etmemizde fayda var, oylarken yine ayrı ayrı oylayacağız.

Teklifimizin ilk 3 maddesi ticari mevduatların sigorta kapsamına dâhil edilmesine ilişkindir. Burada ticari mevduatın sigorta kapsamına alınması var. Sigorta kapsamı dışında tutulacak ticari mevduatların belirlenmesi söz konusu ve kanun içinde uyum söz konusu.

Bu konularla ilgili teklif sahibimizden öncelikle bir izahat alalım. İlk 3 maddeyle ilgili lütfen izahatınızı paylaşın.

BANKACILIK KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 655 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ.

MADDE 1- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde, ikinci fıkrasında yer alan “tasarruf mevduatı ve gerçek kişilere ait” ibaresi “mevduat ve” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına “Kredi kuruluşlarının iflası” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya tasfiyesi” ibaresi eklenmiş, altıncı fıkrasında yer alan “Fon kaynaklarından” ibaresi “Fon tarafından mevduat sigorta rezervinden” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kredi kuruluşları nezdlerindeki resmi kuruluşlar, kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlara ait olanlar haricindeki tüm mevduat ve katılım fonları, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından sigorta edilir.”

“Sigortaya tâbi olacak mevduat ve katılım fonlarının kapsamı ve tutarı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası ve Kurulun olumlu görüşü alınmak suretiyle Fon Kurulu tarafından belirlenir. Risk esaslı sigorta priminin oranı, yıllık bazda sigortaya tabi mevduat ve katılım fonunun binde yirmisini aşamaz. Risk esaslı sigorta priminin tarifesı, tahsil zamanı, şekli, mevduat sigorta rezervinin ulaşması hedeflenen minimum seviyesi ile diğer hususlar Kurulun görüşü alınmak suretiyle Fon Kurulu tarafından belirlenir.”

“Kredi kuruluşları sigortalı mevduat ve katılım fonunun hesaplanmasına, takibine, doğrulanmasına ve ödenmesine esas teşkil edecek her türlü bilgiyi Fona iletmekle ve buna ilişkin sistemlerini kurmakla yükümlüdür. Bu sistemin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Kurulun görüşü alınarak Fon Kurulu tarafından belirlenir.”

MADDE 2- 5411 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Aşağıda sayılan tasarruf mevduatı” ibaresi “Aşağıda sayılan mevduat” şeklinde ve fıkranın (a), (b) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) İlgili kredi kuruluşunun hâkim ortakları ya da nitelikli pay sahiplerine, bunların kontrolünde bulunan tüzel kişilere, gerçek kişi hakim ortakların ana, baba, eş ve velâyet altındaki çocuklarına ait mevduat ve katılım fonu ile diğer hesaplar,

b) İlgili kredi kuruluşunun yönetim veya müdürler kurulu başkan ve üyeleri, genel müdür ve yardımcıları ile bunların tek başına veya birlikte kontrol ettiği tüzel kişiler ve ortaklıklar ile ana, baba, eş ve velâyet altındaki çocuklarına ait mevduat ve katılım fonu ile diğer hesaplar,”

“d) Fon Kurulu tarafından Kurulun görüşü alınmak suretiyle belirlenen diğer mevduat, katılım fonu ve hesaplar.”

MADDE 3- 5411 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “sigortaya tâbi tasarruf mevduatı” ibaresi “sigortaya tâbi mevduat” şeklinde değiştirilmiştir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ön, giriş sunuşumda da açıkladığım gibi, teklifimizle ticari mevduatları da sigorta kapsamına alıyoruz. “Peki, biz bu düzenlemeyi gerçekten niye getiriyoruz, bugün niye getiriyoruz?” diye çok fazla sorular geldi. Normalde, mevduat sigortacılığı kuralları Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliğinin hazırlandığı temel prensiplere göre şekillenmekte. O Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliğinin de bize sadece gerçek kişilere ait mevduatları sigorta kapsamımıza aldığımız için, ticarileri bu kapsam içerisinde tutmadığımız için ciddi anlamda bu görüşte eleştirileri var. Ha, “Evet.” dedik, Avrupa Birliğinde de uyum sürecinde de bununla ilgili olarak tam uyumlu, bundan dolayı, ticari mevduatların da dâhil olmamasından dolayı yarı uyumlu olarak kabul edilmiştir. Ama asıl olarak bir de bu maddenin gerekçesine de yazmış olduğumuz “Finansal Sektör Değerlendirme Programı” diye bir program var, özellikle G20 üyesi ülkelerin tabi olduğu bir program. Hani, Bülent Bey de “Bu raporda göremiyoruz.” dedi ya, Bülent Vekilim, beş yılda bir bu rapor yenileniyor. Şimdi yine Türkiye’ye gelmiş, bir denetim sürecinden geçiyor ve ilk ön raporunda da yine bu tüzel kişiliklerin sigorta kapsamına alınmadığıyla ilgili bir eleştiri var, rapor da dokuz ay sonra tamamlanacak. Biz eğer bu kanun teklifiyle bunu da yaparsak... Hani, o G20 ülkelerinde olan hem de gelişmişlik seviyesine katkısı olan o raporda, biz tüzel kişileri de kapsama aldığımız için artı 1 puan olacak, tamamen bundan dolayı gelmekte. E, bu gelen pakette yüzde 70’i TMSF olunca, dolayısıyla -arkadaşlarla konuştuğumuzda- TMSF’deki yetkililer de bunun da bu maddeye, bu pakete alınmasını söylediler, ben de açıkçası bu anlamda olumlu baktım. Ha, totaline baktığınız zaman, hani gelir noktasına baktığınızda, ne kadarlık bir gelir olmuş oluyor? Şöyle, bir yıllık gelir ortalama olarak gerçek kişilerden -tabloyu da dağıttım ama- bugüne kadar 1,299 milyarlık bir büyüklük var, 2,648 milyarlık bir gelirimiz var -yani “gelir” derken fona aktarılan para, yanlış olmasın- buna tüzel kişileri de eklediğimiz takdirde 327 milyonluk bir pay oluyor. Bu üç aylık periyodu gösteriyor, bunu yıla vurduğumuzda, bu teklifimizin kanunlaşması sebebiyle yıllık 1,3 milyarlık gibi bir rakam da bu fona eklenmiş olacak. Fonda bugüne kadar biriken tutar 97,1 milyar TL.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim ödeyecek bu tutarı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bunu bankalar ödeyecek.

Ha, mesela şimdi bu böyle geldi, bankacılıkla ilgili bir sorun mu vesaire... Aslında, tam tersine tamda gelmesi gereken bir zaman, bu süreçte, çok şükür, Türkiye’de bankaların finansal yapısıyla ilgili herhangi bir sıkıntı yaşanmamakta. Siz de zaten ifade ettiniz, Garo Bey etmişti, kârlılıkları iyi durumda olan bankalar... Dolayısıyla, bu kanun teklifinin 3 maddesi böyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayenizde çok para kazanacağız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 2’nci maddesinde de hangi durumlarda tüzel kişiliklerin, hangi şirketlerin muaf olacağını söylüyoruz yani detaylandırıyoruz kanun teklifinde, kurum ve kuruluşların muafiyetini getiriyoruz.

3’üncü maddede de “tasarruf” kelimesini çıkartıyoruz. Zaten tasarruf gerçek kişiyi temsil ettiği için, 3’üncü maddeyi de 1’inci maddeyle uyumlu hâle getiriyoruz, dolayısıyla tasarrufu çıkartmış oluyoruz.

Tabii, bu arada bir şey daha söylemek istiyorum. Yine, o 1’inci maddenin düzenlemesinde mevduat sigorta rezervi şöyle: Sigorta rezervini ikiye ayırıyoruz yani burada sigorta rezervinden toplanacak gelirler mevduat sigorta rezervinde toplanacak ve bunun haricinde sigorta kapsamında kullanılamayacağını da bu maddeyle düzenlemiş oluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, ilk 3 maddeyle ilgili buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nilgün Hanım, şimdi, bu madde açıklamalarında, gerekçelerinde şöyle demiş: “Ticari mevduatın sigorta kapsamına dâhil edilmesi hususu, aynı zamanda Avrupa Birliğinin 2014 tarihli ve mevduat sigortacılığı faaliyetlerinin AB bünyesindeki kurallarını düzenleyen EU/49 sayılı Mevduat Sigortacılığı Direktifi’nin 5 no.lu ‘Sigortalanabilir Mevduat’ başlıklı maddesinde de yer alan bir husustur.”

Şimdi, AB direktiflerine uyum sağlamak -sekiz yıl olmuş, 2014’ten beri- burada geçiyor. Biliyorsunuz, konuştuk, tasarruf mevduatının sigorta kapsamında olmasının sebebi, biraz önce söylediğiniz gibi, tasarruf mevduatı gerçek kişiler adına açılır, gerçek kişiler yapar, sebebi de gerçek kişiler ticari hayattan uzak oldukları için paranın nasıl kullanılacağına dikkat etmezler, onların tasarrufları kıymetlidir, devlet de onların paralarını güvence altına almıştır, güvence altına alır, almaya çalışır en azından belli meblağlarını. Ticaretle uğraşan bir kişi içinse adı üzerinde ticarettir, riski vardır, kâr zarar kardeşler, Ticaret Kanunu’na göre basiretli olmak zorundadır, basiretli hareket etmek zorundadır; nasıl onun birçok alandaki faaliyetini devlet garanti edemezse, kârını zararını, burada da ticari olan banka mevduatının da güvencesi olmamalıdır mantığı vardı; şimdiye kadar böyleydi, doğrusunun da bu olduğuna inanıyorum ben. Yani tutup da bunu, sekiz yıl sonra -bu AB direktifi çıkalı beri sekiz yıl olmuş- şimdi birdenbire gündeme getirmek, biraz önce söylediğiniz, bu sebeplerini saydığınız pandemi, enerji, savaş, şu bu vesaire sebepleriyle size göre ortaya çıkan kriz zamanında böyle bir şey getirmek, bu krizin daha da büyüyeceği, bir güven sorunu olduğu, dolayısıyla bu güven sorununu yok etmeye yönelik bir teklif olduğu anlamına geliyor; bizi de bu korkutuyor. Bu çok zamansız, çok sıkıntılı bir teklif olmuş oldu.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’yla bireylerin güvence altına alınması 2001 krizinin bir ürünü. Biliyorsunuz, 2001 krizinde bankaların batması sonrası mevduatlara bir güvence verildi belli bir limitle. O zaman ticari kuruluşlar bunun dışında bırakılmıştı, mantığı da çok açık yani bireyleri korumak. Sonuç olarak, şirketler risk alırlar, hayatta da risk alırlar, ticaretle de risk alırlar, Bankada da risk alabilirler çünkü şirketler para kazanır, para kaybeder, bunu ikame edebilir ama

şahıslar bunu ikame edemeyebilir. Siz, burada, yani diyelim ki kefen parası diye bakılan emeklilerimizin paraları vardır, bununla yani gelir sahibi olmayan bireyler -ekstra para kazanma olasılığı olmayan bireyler- ile şirketleri, tüzel kişilikleri eşitlemiş oluyorsunuz. Buradaki adaleti nereden buldunuz Nilgün Hanım? Yani 200 bin lirayı her ikisine de güvence veriyorsunuz. Yani, şirketler para kazanır, para kaybeder; mümkündür. Kaybetse bile biliyorsunuz, düşeriz, kalkarız hep ticaretin içinde bulunduk. Hani, bazı yıl çok zarar edersiniz, öbür yıl para kazanırsınız; bu böyledir ama 200 bin lirayı şirketlere de güvence verip kefen parası dediğimiz kişilerin parasına da aynı güvenceyi vermekteki adaleti nerede buldunuz? Yani, burada bir adalet var mı? Yani, bunun mantığını ben anlamak istiyorum sizden ve tabii ki TMSF Genel Müdürümüzden.

İkincisi, şimdi ne dediniz “1,3 milyar TL bankalar TMSF’ye para aktaracaklar.” Şimdi, biliyorsunuz, sigortacılıkta muhtemel prim ve risk orantısı yapılır. Şimdi, TMSF ne kadarlık bir risk alıyor? Ya, bu 200 bin TL’yle çarptığımızda -Allah korusun, bankalarımız zora girdiğinde- ne kadarlık bir risk alınıyor? Biliyorsunuz, sigortacılıkta risk-prim ilişkisi vardır. Allah korusun, yarın öbür gün finansal bir krizde x banka battığında TMSF ne kadarlık bir yüke girecek, dolaylı olarak tabii hazinemiz ne kadar büyük bir yüke girecek; ben bunu bilmek istiyorum. Bununla ilgili stres testleri ne boyuttadır? BDDK burada mı biliyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkan Yardımcısı var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani onları da bir dinlesek. Bu anlamda kamu olarak nasıl bir risk alıyoruz, ne kadarlık bir prim karşılığında alıyoruz? Bunu bilmek istiyorum. Dediğim gibi diğer sorumu da uzatmayayım, bireyler ile ticari kuruluşları aynı rakamla eşitlemekteki adaleti ve mantığı duymak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederiz.

Bu arada soruları alalım, topluca cevaplandıracağız.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, genel konuşmamda da belirtmiştim, torba kanun tekliflerini biz artık bir kamuflej olarak görüyoruz ve bazı masum maddelere de ihtiyaç var. Bu da o masum maddelerden biri gibi gözükse de yine de piyasalarda böylesine bir teklifin tedirginlik oluşturabileceği endişesini de taşıyoruz çünkü “Bir sorun mu var ki bir anda ticari mevduat hesapları sigorta kapsamına alınıyor?” diye bir tedirginlik oluşması çok muhtemel; birinci olarak bunu söylemek istedim. Ayrıca, bu primler tabii ki mevduat hesaplarından tahsis edilecek bir şekilde, bankalar bunların hiçbirini ceplerinden ödemeyecekler, bu da mevduat hesaplarının sahiplerine bir yük olacaktır.

Bizim birkaç sorumuz var bu konularla ilgili. Öncelikle, bu primler binde 20 olarak yazılsa da bildiğim kadarıyla bu primler bankasına göre de değişiyor. Bu bankasına göre mi, risk durumuna göre mi değişiyor? Hangi kriterlere göre bu primleri değiştiriyorsunuz ve bu da yine bankalara olan bakışta bir farklılık oluşturmaz mı? Risk primi yüksek olan banka, risk primi düşük olan banka olarak mevduat sahiplerinin gözünde bir soru işareti oluşturmaz mı? “Mevduat sigortası kapsamına giren ticari tutar nedir?” dedik, Garo Bey de sordu, ben de bunu soruyorum, bilmek istiyoruz. 1 milyon lirası var mesela, 200, 200 dağıttı bankalara ve her bir 200’ü sigortalıyor değil mi bu kanun maddesi? Peki dağıtmayan ne yapacak yani o mağdur mu olacak? Dağıtmadı ama onun da öyle bir parası var ve bu sigortadan muaf mı tutulacak? Bunu bilmek isteriz ve bunlar nasıl korunacak? Hem mevduat sigortası hem ticari mevduat sigortası için teminat üst sınırları, enflasyon endeksli olarak artırılacak mı? Bunu da bilmek

isteriz. Ticari mevduat sahiplerine tasarrufların hangi sürede geri ödenmesine yönelik bir düzenleme öngörülüyor? Ya, bu paraların, Allah esirgesin, bir sıkıntı olursa geri ödeme süresi nedir? Kanun Teklifi'nin maddesinde biz böyle bir süre de göremedik. Ayrıca, 1'inci maddenin üçüncü fıkrasında "Kurulun görüşü alınmak suretiyle" yazılı, biz bunu yeterli görmüyoruz; "Kurulun olumlu görüşü" şeklinde değiştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yedinci fıkrasında da yine "olumlu görüşü" olarak yazılmasını doğru buluyoruz. 2'nci maddenin d fıkrasında da yine, bu "görüş" yerine "olumlu görüş" olarak değiştirilmesini faydalı buluyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben de aslında benzer şeyler soracaktım yani maddeyi incelediğim zaman, ben de biraz araştırdığım zaman, getirilen mevduat sigorta sisteminin amacına baktığımızda aslında banka iflasları karşısında küçük tasarruf sahiplerinin çıkarlarının korunması olarak açıklanıyor bu şey. Şimdi bu kapsamı genişletiyorsunuz ve kapsama ticari mevduatları da alıyorsunuz.

Bence de kilit soru hakikaten bugüne kadar böyle bir ihtiyaç olmamıştı, şimdi neden ihtiyaç oldu? Çünkü dağıttığınız rakamlarda da baktığımızda tüzel kişilerin sigorta prim tutarları da çok yüksek görünmüyor, öyle bir yükseklik yok yani neden böyle bir ihtiyaç duyuldu? O zaman başka sorular akla geliyor yani sistemin amacına baktığımızda, amaç iflaslara karşı mevduatları korumak ise acaba bankacılık sistemi içerisinde dışa yansımayan birtakım sorunlar mı var? Bankalara da "kârlı" diyorsunuz.

Yani hakikaten "Bu uluslararası kurumların tavsiye ve direktifleri." falan dediniz ama o da hiç açıklamıyor, bence siz bunun neden bugün getirildiğini hâlâ açıklayamadınız. O yüzden aslında hepimizin, bütün soru soranların, konuşma yapanların almak istediği cevap bu. Bugün bu neden getirildi? Bu az miktardaki ticari mevduat içerisinde yani firmalarla mı ilgili bir şey, nedir? Kaldı ki mevduat sigortası kapsamının çok fazla genişletilmesinin bankaları da yüksek risk altına alacağı söyleniyor uzmanlara sorduğumuzda. Yani sanırım bu "Neden?" sorusunun cevabını aslında almamız gerekiyor.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, şimdi, bir kanun teklifi geldiğinde bu kanun teklifinin gerekçesini burada samimi ve inandırıcı bir şekilde izah etmediğiniz takdirde -ya da edemediğiniz takdirde- kafalarda mutlaka bir soru işareti oluşmakta. Yani bugüne kadar da birçok düzenlemede maalesef ki farklı niyetler taşıyan düzenlemeler yapıldığı için bu ülkede kendilerince normal varsayılan herhangi bir düzenlemede dahi "Mutlaka bunun bir tarafı vardır." diye bakıldığına şahit olmaktayız. Şimdi, burada da öyle.

Şimdi, mevduat hesabının sigortayla güvence altına alınmasındaki maksat o hesap sahibinin korunmasıdır. Kime karşı? Sonuçta vatandaş bankaya parasını yatırır, banka batmışsa eğer... Ki bundan yıllar önce -yanlış hatırlamıyorsam 98-99 yıllarında- TMSF tarafından bankalara el konulduğunda orada çok sayıda vatandaş gerçekten mağdur oldu, parası battı ve hatta birçoğu da garanti kapsamına sokabilmek için hesaplarını son gece bölmeye çalıştılar; parçaladılar, değişik isimler üzerine aktarmaya

çalıştılar ki “Sigorta kapsamına sokup da paramızı garanti altına alalım.” diye. Şimdi, şirketlerle ilgili böyle bir düzenleme getirilirken bunun gerçek, samimi niyeti nedir, onu sormak lazım. Yoksa banka mı batıyor da siz şirketleri bu güvence altına alıyorsunuz veya gerçek amaç nedir, samimi amaç nedir onu söyleyin, hepimiz eğer gerçekten faydalı bir şeyse destek verelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, teklif sahibi arkadaşımıza sorulara cevap vermesi için söz...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, bir konuşma...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz Süleyman Bey, görmedim.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, uzmanlardan aldığım görüşlere de göre birtakım sorular da sormak istiyorum izninizle.

“Bankalar nezdinde bulunan tasarruf mevduatları bankaların batması durumunda tasarruf sahibini koruma amacıyla Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından belli bir miktara kadar ödeme yapılmasını teminen sigorta ettirilir.” deniliyor, hâlen miktar 200 bin TL dolayında. Bugüne kadar uygulamada sadece gerçek kişilere ait mevduatlar sigorta kapsamındaydı, getirilen maddeyle kamu kuruluşları, finansal kuruluşlar ve kredi kuruluşlarına ait bankalarda tutulan mevduat, şirket ve diğer tüzel kişi ticari mevduatları da sigorta kapsamına alınıyor. Sigorta kapsamına dâhil olacak mevduat tutarını ve katılım fonlarının kapsam ve tutarını, prim tutarını belirleme yetkisi de Merkez Bankası, Hazine ve Maliye Bakanlığı görüşüyle TMSF bünyesinde bulunan Fon Kurulu tarafından belirlenecektir.

Madde ilk bakışta teknik bir düzenleme gibi gözükmekteyse de durduk yerde ticari mevduatların sigorta kapsamına alınması ne anlama gelmektedir? Birinci sorum bu. Teklifin gerekçesinde Avrupa Birliği mevzuatına uyuma atıf yapılsa da bugüne kadar yapılmayan düzenleme neden bugün yapılıyor? İlk akla gelen, kur korumalı mevduat hesabı kapsamına alınan şirketlere ait ticari mevduatlara güvence getirilmesi. Bir diğer husus da iktidar, kur korumalı mevduat hesaplarına, yabancı vatandaşlara ve şirketlere de para yatırma imkânı getirmiştir. Bunlara da güvence verilmesi mi amaçlanmaktadır?

Öte yandan, teklifle, sigorta kapsamına alınacak mevduat tutarını, Fona, Merkez Bankası ve Hazinenin görüşleri doğrultusunda belirleme yetkisi tanımlanmaktadır. Zaten Fonda var olan bir yetkiye Merkez Bankası ve Hazinenin görüşünün eklenmesinin amacı nedir? Yurt dışındaki veya yurt içindeki şirketlerin mevduat güvencesi sınırını yetersiz bularak artırılmasını istemeleri hâlinde kullanılmak üzere mi tanımlanmıştır? Çünkü iktidar, kur korumalı mevduat yöntemiyle döviz açığını gidermeye çalışmakta, başka yerden döviz bulamayınca şahıslar ve şirketlerin bozduracakları döviz mevduatlarına muhtaç duruma düşmüştür. Bu şirketler de bankaların durumunda bozulma olma ihtimaline karşı mevduatlarının tamamının bile sigorta kapsamına alınması koşulunu öne sürebilirler. Dövizini bozdurarak kur korumalı mevduat hesaplarına geçen kişi ve şirketlerin mevduat hesaplarından faiz olarak hazineden ödenecek milyarlarca TL yetmemiş gibi, niçin türlü riske karşı da güvence sağlanmaktadır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi teklif sahibine sorulara cevap vermek üzere söz veriyorum. Bazı soruları da ilgili arkadaşlarımıza yönlendirebiliriz.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Bu ilk 3 maddeye gerçekten, tamamen samimiyetle cevap verdiğimizizi buradan Cavit Arı Bey’e söylemek istiyorum.

Sayın Kuşoğlu, buradaki düzenleme özellikle FSAP’ın gerçekten denetiminden geçiyor. Yani şu an, beş yılda bir yapılıyor, aslında, zaten daha önce de var. Şu anda tam bununla ilgili rapor düzeyinde, daha önce de açıklamamda vermiştim, ilk ön inceleme raporu verilmiş. Dokuz ay sonra FSAP raporu net olacak, biz buna tüzel kişilikleri de dâhil ettiğimizde böylelikle -oradan bir uyumlu- yani oradan da ülke puanımız yükselecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Ülke puanımız yükselecek.” diyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ki kaldı ki yani bence küçük esnaf... Burada 200 bin liraya kadar, limit şu an için 200 bin lira yani bu büyük mevduatlar değil, 1 milyon, 2 milyon, 3 milyon, 10 milyon mevduatın hepsinin sigortasını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama onun da 200 bin lirası.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama onun da 200 bin lirasını yani 200 bin lirasına kadar, bütün dünyada böyle. Ha, bu arada, “Dünyada hangi ülkelerde yok?” dersenez, bir Afrika ülkelerinde yok, Kazakistan, bir de Arjantin’de, o kadar; onun dışında bütün dünyada, ülkelerde, Avrupa Birliği ülkelerinde, Amerika’da, tüzel kişilikler de sigorta kapsamında yer almakta.

Dediniz ki: “Riskiniz ne kadar?” Onu da söyleyeceğim aynı zamanda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı rakamda mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rakamlar aynı mı dünyada, değişiyor mu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Rakamlar değişiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şahıslar ile şirketler aynı mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aynı, rakamlar şahısların da şirketlerin de aynı, sabit. Mesela, Amerika’nın 250 bin dolar.

Sayın Paylan, dediniz ki: “Diyelim ki bütün bankalar battı, ne kadarlık bir risk?” Bu da 1,4 trilyonluk -1457,3 yani 1,4 trilyonluk- o tabloda verdiğim rakamdır; böyle bir riski var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama primi çok düşük.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu mudi sayısı mıdır Hocam?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, hayır, sigortaların.

Geri kalan da hani teknik sorduğunuz rakamlarla ilgili, ben bu konuda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, TMSF Başkanımıza bir söz verelim.

Buyurun.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Öncelikle, Sayın Başkanım, sayın üyeler; ben de saygıyla hazırunu selamlıyorum.

Şimdi, herkes şunu dedi: “Bugün niye acele geldi?” Ben dokuz aydır TMSF Başkanlığı görevini yürütüyorum. Ben geldiğimde yaklaşık bir yıldır hazırlığı yapılmış, görüşmelerinin devam ettiği bir kanun teklifi bu. Bu kanun teklifindeki Sigorta ve Risk İzleme Müdürlüğümüz, Finansal İstikrar Kurulu, uluslararası mevduat sigortacılığı Avrupa Birliğindeki yapılan görüşmelerde, denetim süreçlerinde son gelen düzenleme -ibareyi aynen okumak istiyorum- der ki: “Sigorta kapsamı ticari kuruluşlar dâhil edilecek şekilde genişletilmelidir. Bu değişiklik çerçevesinde, TMSF’nin fonlama seviyeleri

ve kamuoyu farkındalığı programları gözden geçirilmelidir. Bankacılık Kanunu’nun madde 64 fıkra (d)’ye göre sigorta kapsamına dâhil olmayan mevduatların tanımı daraltılmalıdır.” Şimdi, bu yeni gelen bir madde değil; öncesinde de çalışma olan. Rakamsal olarak bir veri daha vermek istiyorum. Şu anda toplam olarak gerçek kişilerin, bankalarda adetsel olarak 134 milyon 788 bin 145 kişinin hesabı var bütün bankalarda. Gerçek ticari mevduatlara baktığımız zaman, 8 milyon 765 bin 159 kişinin hesabı var yani yüzde 6’lık bir rakamsal büyüme aslında orada sağlamış oluyoruz.

Ben bir şey daha ilave etmek istiyorum. Ben bankacıyım, bankacılıktan geliyorum, 1999 krizinde şube müdürlüğü yaptım ve birkaç milletvekilinin de bahsettiği gibi, işte “Buradaki esnaf...” Kimdir bu esnaf? İşte, bakkal, manav, berber, küçük tacir, küçük esnaf, vakıf, dernek. Bunlar şirketteki hesaplarını şahıs hesaplarına aktarmak üzere bankalara geldi. Bu hareketle biz, bankalardaki o küçük yatırımcıyı da -aslında benim için o da çok bilinçli bir şey değildir bu, finansal okuryazarlığı olan bir şey değildir bu- korumuş olacağız. Bunu koyduğumuzda büyük yatırımcının da 200 binine kadarını korumuş oluyoruz ama bunun da çok bir şey yaratacağına inanmıyorum.

Diğer rakamları vermek üzere finansal...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu sormuştuk: Yani bu riskle bunu ödeyecek miyiz? Dünya kadar risk var ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kaç hesap vardı?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Kaç hesap... Gerçek kişilerde 137 milyon 788 bin 145 hesap var bütün bankalarda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, siz binde 2 prim alıyorsunuz. Binde 2 prim dünya standartlarında nedir?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Tüzel kişilerde ilave olacak rakam yani tüzel kişilerde yine bütün bankalardaki hesap adet sayısı 8 milyon 765 bin 159. Rakamsal verileri biraz sonra bölüm arkadaşımız ayrıntılı olacak verecek, ben...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Binde 2 prim alıyorsunuz, binde 2. Binde 2 prim uluslararası standartlarda...

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Binde 2 prim demeyelim, onun hesaplamasını arkadaşımız söyleyecek. Gizlidir, tabii bütün bankaların hesaplamaları farklıdır. Bir kişinin her bankada 200 bin lirası güvence kapsamındadır, enflasyon verilerine göre her yıl artış olacaktır. Geri ödemelerde herhangi bir sorun olduğunda -olmaması tabii temennimizdir- üç ay içerisinde şahıslara ödeme yapılacaktır.

Şimdi, Sigorta İzleme Müdürümüz Güçlü Bey ayrıntılı olarak rakamları verecek size.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaynağınız var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, bir dinleyelim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Soru sorabilir miyim, bir açıklama getirebilir miyim yanlış olmasın diye Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan söyledi, biz dün sözcüler toplantısında da konuştuk, öyle bir örnek verilmişti bu kasap, manavla ilgili, esnafla ilgili düzenleme yapıyoruz, onların ticari hesabı, tasarruf hesabı, onları alıyoruz. Kasabın, manavın ticari hesabı ile tasarruf hesabı farksızdır yani bir hesap açıldığında onun zaten tüzel kişiliği olmadığı için şahsı adıdır...

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Sayın Vekilim, yok efendim, yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...şey değildir, ticari ile tasarruf arasında basit usulde bunlar yapılır ya da işletme hesabında defter tutan kişiler yani şey değildir...

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Yok efendim, geldiklerinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...büyük işletmeler değiller bunlar yani dediğiniz esnaf bu kapsama girmez ki zaten.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Bu kapsama şimdi alıyoruz, girmiyordu alıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hesapları ayrı mı bunların?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Tabii tabii, onlar ayrıdır, ayrıdır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, o ayrı olanlar kasaplar, manavlar değildir ama yani, değildir.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Bunlardır efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Küçük işletmeler değildir.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Yok, bunlardır efendim, bunlardır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onlar zaten işletme hesabı tutarlar, onlar kendi adına da hesap açılabilir, ticari de olabilir, o fark etmiyor. O ticari kazancıyla şahsı da belki orada bir farklılık arz etmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Ayrı.” diyorlar, bir not hazırlasınlar isterseniz, “Ayrı.” diyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada Uğur Bey de meslekten gelen birisidir, bu böyledir yani.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, biz tabii bu kanun görüşmelerini yaparken Uğur Beylere de aktardık, arkadaşlar bir daha -BDDK Başkan Yardımcımız da burada- tetkik ettik ki -ben bankacılık tarafından biliyorum- bunlar geldiğinde ayrı olarak, ticari olarak ayrılır diğer hesaplardan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Kodları ayrı.” demiştiniz.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Kodları ayrı olur bunların.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, kodları muhasebede ayrıdır, bunlar işletme hesabı tutarlarıdır.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Bankacılıkta hesap açarken de ayrı olur efendim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bankacılıkta hesapları farklı, cüzdan farklı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Diyelim ki söylemedim ben, şahsıma açtırdım, ticaret yapıyordum şahsıma açtırdım. Nereden bileceğiz ticari olduğunu? Yani Bülent Bey’in söylediği bu. Biz geldik, küçük esnafız...

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Bakın, bizim kanunda da açık bir şekilde yazıyor zaten. Tasarruf mevduatının tanımı şöyle: “Mevduat bankaları nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan mevduat hesaplarını...”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Yani bu tamamen -sizin de az önce bahsettiğiniz- kasabı, manavı hepsini kapsam dışına çıkartıyor ama siz bu kanun teklifini onaylar ve uygunluk verirsiniz bunları da kapsam içine almanız olacağız Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, yok, dediğimiz aynı işte, fark etmiyor.

Şöyle: Sonuçta önemli değil ama sanki sadece kasap, manav için böyle bir şey yapıyoruza getirdiniz de o uygulamada öyle değil demek istiyorum, yanlış anlaşılmasın.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Yok, yok, Sayın Vekilim, gerekçelerden bir tanesi bu ki benim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, arkadaşımızdan teknik bir bilgi alalım.

Buyurun.

TMSF SİGORTA VE RİSK İZLEME DAİRE BAŞKANI ENİS GÜÇLÜ ŞİRİN – Bankalarca uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi’nde ticari kuruluşların altında gerçek kişilerin ticari işletmeleri var. Tabii, kasap, manav açılırken gerçek kişi açtığı için belki o gerçek kişi mevduat içinde sayılabilir ama ticari işletmeye konu olmaması lazım, bu ayrımı da böylece kaldırmış oluyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama dediğiniz türde hesabı yani uluslararası standartta hesabı manav, kasap tutmaz ki zaten. Orada diyorsunuz ki...

TMSF SİGORTA VE RİSK İZLEME DAİRE BAŞKANI ENİS GÜÇLÜ ŞİRİN – Perakendeciler yani avukatlık şeyleri filan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O standartta tutmaz, onlar işletme hesabı tutar diyorum, dolayısıyla onlar dâhil değil buraya. Yani yanlış anlaşılma olmasın, bunlar için getirilen bir şey yok, o anlamda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, devam edelim.

TMSF SİGORTA VE RİSK İZLEME DAİRE BAŞKANI ENİS GÜÇLÜ ŞİRİN – 97,1 milyar TL tutarında mevduat sigorta rezervimiz var. Bu rezervimiz işte, sigortaladığımız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadar?

TMSF SİGORTA VE RİSK İZLEME DAİRE BAŞKANI ENİS GÜÇLÜ ŞİRİN – 97,1 milyar TL’lik sigortalı rezervimiz var. Bugün itibarıyla sigorta kapsamına alınan tüzel kişileri de eklersek 1 trilyon 457 milyarı sigortalı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bayağı paramız var ama inşallah hiç kullanmak zorunda kalmayız.

TMSF SİGORTA VE RİSK İZLEME DAİRE BAŞKANI ENİS GÜÇLÜ ŞİRİN – Uluslararası anlamda normal, uygun bir rakam ama bizim sigorta kapsamımız dardı, bunda değişiklik yapıyoruz. Risk esaslı sigorta prim tarifesini uyarınca bankalardan üç ayda bir prim topluyoruz; dört farklı prim kategorisi var, bu prim kategorilerinde de bu risk kategorilerinden aldığı puanlara göre prim kategorilerine giriyorlar. A,B,C,D olarak ayrılıyor; buna göre yüksek olanlar, prim kategorisi A olanlar, puanı 80 ve üzerinde olanlar on binde 15; bir altında, on binde 17; daha kötü olan, on binde 19; on binde 23 olmak üzere risk esaslı prim sistemi uyarınca primlerinin ödemelerini üç ayda bir TMSF’ye gerçekleştiriyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü, 5'inci ve 6'ncı maddeler TMSF'nin idari teşkilatına ilişkin hükümleri içermektedir; bu 3 maddeyle ilgili izahatta bulunmak üzere teklif sahibine söz veriyorum.

MADDE 4- 5411 sayılı Kanunun 119 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “iki” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 5411 sayılı Kanunun 120 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “daire başkanlıkları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bağlı müdürlükler” ibaresi eklenmiş, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “onu” ibaresi “onikiyi, müdürlüklerin sayısı altıyı” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “bu Kanunda belirtilen faaliyet alanı, görev” ibaresi “bu Kanun ve ilgili kanunlarda belirtilen görev, faaliyet alanı” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 5411 sayılı Kanunun 121 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Fonun destek personeli bakımından 113 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendindeki koşul aranmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Getirmiş olduğumuz bu üç maddeyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu teşkilat yapılanmasıyla ilgili düzenleme yapmaktayız. Mevcut durumda 2 olan başkan yardımcısı sayısının 3'e -Fon başkan yardımcısı sayısını- daire başkanlıkları sayısının 10'dan 12'ye, müdürlük sayısının da 4'ten 6'ya çıkarılmasını teklif ediyoruz. Bunu niye teklif ediyoruz? Biliyorsunuz, 2016 yılındaki darbeden dolayı ve eklenen fonlarla birlikte Fonun iş yükü ciddi oranda artmıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Darbe girişimi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Darbe girişiminden dolayı...

Şimdi “Evim” şirketleri vesaire onlar da gelmekte. Dolayısıyla burada yönetsel olarak başkan yardımcılığına ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda, mevcutta, Fondaki müdürlükler sadece destek hizmetleri ve insan kaynakları daire başkanlığının altında açılabilirdi. Yeni getirdiğimiz düzenlemeyle hangi daire müdürlüğünün ihtiyacı var ise o daire başkanlığının altında bu 6 adet müdürlük açılabilir, ona da imkân sağlamış oluyoruz, sadece destek hizmetleri değil.

Yine, 6'ncı maddeyle getirdiğimiz düzenlemeyle, normalde Fonda ihtiyaç duyulan mutfak görevlisi, şoför, hizmetli gibi teknik destek personeline ihtiyaç duyulmuştur. Ha, diyebilirsiniz “Fonda bugüne kadar ihtiyaç duyulmadı da niye şimdi böyle bir ihtiyaç duyuldu?” TMSF kurulurken daha önce bütünleşerek, diğer kurumlardan gelerek bir personel yapısı oluşturulmuş, o zaman bu destek hizmetleri personeli varmış, işte, şoför vesaire ama zaman içerisinde, yıllar geçtiği için emekli olanlar, ayrılanlar var. Dolayısıyla, Fonda böyle, yeni destek hizmetleri personeline ihtiyaç var. Biz bu getirdiğimiz düzenlemeyle, destek hizmetleri personelinin de Fonda aranan, Kanun'un 113'üncü maddesinin (d) bendinde aranan “En az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak.” hükmünü kaldırıyoruz; hani, lisans beklenmeden -onu kaldırıyoruz- bu yönde bir değişiklik, düzenleme getiriyoruz. Sayın Girgin dedi ki: “Ya, bunları kaldırılırsanız, böyle vasıfsız eleman alacaksınız TMSF'ye; oradan da başka bölümlere transfer yapmanın önünü açacaksınız.” Kanunda ciddi anlamda, net bir şekilde vardır; öyle bir şey de söz konusu değildir. Bu konuda da kendileri rahat olsun.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, 4, 5 ve 6'ncı maddelerle ilgili olarak buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

4, 5 ve 6'yla ilgili şunu soracağım: Bir kurumun kendi bünyesinde ihtiyaç görmesi hâlinde yeni daireler açması normaldir, anormal değil; bunları bilmemiz de mümkün değil ama gerekçe olarak şunu söylediniz, “Darbe girişimi sonrası ihtiyaç arttı.” dediniz. Altı yıl oldu. Darbe yılında yani 2016’da TMSF bünyesinde kaç şirket vardı, onların iş yükü neydi; şimdi ne? Benim gördüğüm, bu, yıldan yıla azaldı. Daha önce 800-900 olan şirket sayısı şimdi 700’ün altına düştü bu sene, değil mi? 700’ün altına düştü, azaldı. Yani darbe girişimi ise... Bildiğim kadarıyla, 300’e yakın azalma var şirket sayısında. “Evim” şirketleri ise onunla ilgili olarak da bir kanun çıkardık; bir düzenleme yapıldı artık, o yönde işlemler yapılacak. Yani gerekçe sağlam olmadı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama şöyle: Bir ekleme yapalım; bu “Evim” şirketleri de önceden BDDK’daydı, evet onlardaydı fakat onlar bu tasfiye sürecinde tecrübe sahibi olmadıkları için yakın zamanda TMSF’ye yani fona bu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplu olarak cevap verebilirsek memnun olurum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, BDDK orada görevini yapmayan bir kurum vaziyetinde, özellikle o şirketlerle ilgili olarak. Tekrar o konuya girmeyelim ama sonuçta, TMSF’nin iş yükü yıldan yıla azalıyor; geçmiş yıllarda yani altı sene önce bu 3’üncü başkan yardımcılığını, 2 ilave daireyi talep etselerdi daha normal olmuş olacaktı. Şimdi, altı sene sonra, iş yükü azaldıktan sonra talepte bulunmalarının mantığı yok; bu gerekçeyle uygun değil.

Bir de şeyi öğrenmek istiyorum. “Mutfak görevlisi, şoför...” dediniz. Ne kadar vardı, şimdi ne kadar kaldı? Geçmiş yıllarla kıyaslama tablosu yapabilir miyiz? Güvenlik görevlisi, mutfak görevlisi, şoför, diğer destek elemanları...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Şimdi, ne yapalım? En sonunda, herkes konuşsun, öyle cevap verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi soruları alalım, siz soruları not alın, sonra...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Alabildik mi sorularımı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aldık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim.

Evet, TMSF’nin yükü ağır, bunu görüyoruz görüşmelerimizde de. Anlayışla da karşılanabilecek bir madde yeni kadroların tahsis edilmesi fakat tabii, burada, AK PARTİ’nin mevcut uygulamalarından doğan bazı şüphelerimiz var. Bu şüpheler de bizim suçumuz değil, maalesef, AK PARTİ’nin şimdiye kadarki uygulamaları. Malumunuz, 3 maaş, 5 maaş, 7 maaş, 10 maaştan fazla alan bazı idarecilerin olduğu bir ortamda, her bir yeni kadro bizi şüphelendiriyor; bunu da lütfen normal karşılayın.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Böyle bir şey olmadığımı söylemiştik aslında, konuşmuştuk; öyle bir şey yok.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Öyle şeyler var değerli vekilim maalesef; keşke olmasaydı.

Burada, “yeterlilik belgesine sahip olanlar” diye... Aslında bu “lisans mezunu” ibaresini çıkardığımız zaman mesleki yeterlilik belgesine sahip olmasını, icap etmesini keşke bir zorunluluk hâline getirsek buradaki redaksiyonda. Mesela, turizm otelcilik mezunları her yerde iş bulamıyorlar, kendilerinin beğenmeyeceği bazı işleri bile yapmak zorundalar; onlar varken daha farklı insanları çalıştırmamak gerekir diye düşünüyoruz.

Ayrıca, TMSF’den konu açılmışken başka bir hususun üzerinde durmak istiyorum, bunu birkaç defa Genel Kurulda da ben belirttim. Bazı önemli kurumlarımızın başkanlarının Türkiye Büyük Millet Meclisi onayından geçirilmesinde fayda var. Mesela, YSK, SPK, BDDK, Merkez Bankası, Kızılay ve TMSF gibi kuruluşlarımızın Başkanlık atamalarının Meclis onayından geçirilmesini faydalı gördüm, hem partizanlıktan uzaklaşırlar hem de onlarda bütün Türkiye’ye sorumlu oldukları hissini uyandırırız ve kontrol mekanizmasını daha rahat işletiriz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür Ederim Sayın Başkan.

Benim de doğrusu şöyle bir merakım oldu: TMSF’nin örgütsel yapısıyla ilgili olarak birkaç madde var, bir genişleme ihtiyacı hissediyorsunuz anlaşılan, ben bunun nedenini merak ettim. Yani çünkü, sonuç olarak, Tasarruf Mevduat Fonu batmış şirketleri, batmış bankaları tasfiye etmek üzere kurulmuş olan bir teşkilat. Dolayısıyla da şimdi, şöyle bir şey aklıma geliyor, benim açıklamam şöyle: Özellikle bu pandemi sürecinde -genel olarak öyle ama- iktidarın benimsediği iktisat politikaları çok finansallaşmaya yol açtı. Yani finansal aktörlerin diyelim ya da şirketlerin çoğalmasına ve dolayısıyla de orada bir tıkanıklık yaşanmaya başladı gibi geliyor bana. En bariz örneği de “Evim mağdurları” örneği gibi sanırım. Şimdi, onlar da tasarruf üzerinden faizsiz bankacılık gibi bir işlev üstlenmişlerdi fakat yine geçen sene, aşağı yukarı bu tarihlerde yanılmıyorsam biz burada aldığımız bir kararla ve Genel Kurulda da onaylanarak 21’inin iflaslarını istedik ve şimdi TMSF’de tasfiye edilecek. Dolayısıyla, TMSF işini büyüten bir etki oldu. Yani merakım şu, ki ben doğrusu şöyle bir sebeple bunu soruyorum bir tarafıyla: Finansallaşma eğer üretim temeli benzer bir biçimde gelişmiyorsa bir ekonomide mutlaka tıkanıklığa yol açar ve bu da ilk olarak finansal sektörden başlar. Dediği gibi: “Böyle bir gözlemim var.” Acaba bu gözlemi doğruluyor mu bu TMSF’nin örgütsel olarak genişleme ihtiyacı? Sorum bu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nilgün Hanım ve Sayın Başkan, ben size şunu sormak istiyorum: Şimdi bu iş yükünün artmasında darbe girişimini gerekçe gösterdiniz ama darbe girişiminin üzerinden neredeyse altı yıl geçti. Şimdi, altı yılda bir kurum, bir devlet yapısı eğer ki bununla ilgili gerekli adımları atamamışsa burada ciddi bir eksiklik var demektir; bu, neden kaynaklanıyor? Yani evet, çok sayıda şirket TMSF’ye geçti ama yapılması gereken şeydu: Bunların hangileri tasfiye edilecek, şimdiye kadar hangilerinde dava süreçlerinin sürmesi ve gerekiyorsa sahiplerine iade edilmesi konusunda adımların atılmış olması gerekiyordu? Niye bu adımlar atılamadı? Hukuki süreçlerde mi aksamalar var; neler?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yargı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam anlıyorum ama bunların hızlanması için ne yapabiliriz? Şimdi, burada mağduriyetler de var arkadaşlar. Ben çok iyi biliyorum baklavacıyı, şucuyu bucuyu; bilmem necinin mallarına, şirketlerine el koydunuz. Aileler de mağdur, şimdi o ailelerin de sonucunu bilmesi gerekiyor yani. Baba hapiste, evlatları, çocukları da şirketlerine, mallarına, mülklerine el konulmuş durumda; büyük bir mağduriyet yaşıyorlar. Bu hukuki süreçlerin hızlandırılması gerekiyor. Eğer ki yasal süreçte bir eksiklik varsa bizim Meclis olarak bu konuda sorumluluk almamız gerekiyor. Altı yıl az bir zaman değil yani, bunu demek istiyorum. TMSF, sonuç olarak bir emanetçi; yani öyle değil mi? Siz bir emanetçisisiniz ve bu emaneti en iyi şekilde değerlendirmek için kurulmuş bir Kurumsunuz. Şimdi, siz diyorsunuz ki: “Arkadaş, daha çok şirket gelecek, biz bunları yöneteceğiz.” Etkin yönetim anlamında neler yapıyorsunuz? Ben çok iyi biliyorum, baklavacıya atadığınız kayyum hayatında baklava tezgâhı görmemiş kişiydi; ne bileyim ya, bunlar değişti mi mesela? Yani baklavacıyı batırdı. Tekstil yerine hiç tekstil işini görmemiş kişiler kayyum olarak atandılar. Bu konuda sektörel bir düzenleme yaptınız mı Sayın Başkan? Yani sektörel bir planlama mı yapacaksınız? Yani diyelim ki tekstil sektöründe bir birim mi açacaksınız, baklavacılar bir yerde mi olacak, bilmem neciler şurada mı? Bu anlamda, sektörel bir düzenleme yapıp daha etkin mi, daha verimli mi yönetmeyi planlıyorsunuz? Bir de benim de kaygım şu: Bir şirketten, birkaç şirketten çok sayıda huzur hakkı, maaş alınma gibi durumlar sona erdi mi? Böyle söylentiler hâlâ devam ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konularda Başkanımız net bir cevap verirse seviniriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kayda geçsin arkadaşlar, kayda geçsin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bunlar hiç olmamıştı, hiç olmadı.

CAVİT ARI (Antalya) – İsterseniz isim söyleyeyim Orhan Bey, isterseniz isim söyleyeyim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Söyle ağabey.

CAVİT ARI (Antalya) – Az sonra söylerim kim olduğunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Garo Bey tamamlasın arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Sayın Başkan, yani bu anlamda amacımız şu olmalı: Bu şirketlerin bir an önce ne olacağının belli olması gerekiyor. Bu konuda ne yapıyorsunuz yani bu kadar yasa getirmişsiniz, 10-12 tane; diyorsunuz ki: “Arkadaş, mahkemeler yavaş gidiyor, bundan dolayı biz bu şirketlerin akıbetini bilemiyoruz.” O zaman bize başka bir öneri getirin, deyin ki: “Mahkemeler şurada tıkanıyor, şundan dolayı bu mahkemenin hızlanması için bir yasal düzenlemeye ihtiyaç var.” Diyorum ya, binlerce mağdur var arkadaşlar yani ak koyun, kara koyun ortaya çıksın, bu şirketlerin ailelerine iade edilecekleri edilsin, diğerleri başka türlü ne yapılacaksa yapılsın. Bu açıdan, bu yasal düzenlemelerin hepsinden önce bence yapılması gereken, bu hukuki süreçlerin hızlandırılması için ne yapmamız gerektiğini düşünmemiz ve bu şirketlerin daha etkin yönetilmesi için de neler yaptınız duymak isterim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, şimdi mevcut öneriye göre “Müdürlükleriyle beraber 6’yı geçemez.” denilirken 2 daire başkanlığı, 6 müdürlük dersek; toplamda 74 yeni personel alımı gibi bir hesap ortaya çıkıyor; eğer 6 müdürlük sayarsak...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır ya, 10’du, 12 oluyor, oradan 2.

CAVİT ARI (Antalya) – Müdürlük var mıydı daha önce?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Müdürlük 4’tü, 6 oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2 de orada, 4.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkan yardımcılığı 2’ydi 3 oldu, ediyor 5; bu kadar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplam 5.

CAVİT ARI (Antalya) – Yani kanun teklifinin yazımından müdürlük yeni oluşuyormuş gibi bir anlam çıktı, ben öyle anladım ama sonuçta 74 değilse de 24’tür, 34’tür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 5, 5.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 5.

CAVİT ARI (Antalya) – Biraz önceki hususa ben de ilave yapmak istiyorum, özellikle bu TMSF tarafından kayyum olarak yönetilen şirketlere ilk zamanlarda her işte olduğu gibi siyaseten belli isimler atandı. İsmi sonra vereceğim Orhan Bey, çok merak ettiniz siz ama ismi sonra vereceğim -arkadaşa ayıp olmasın- Antalya’daki yaşanmış örneklerden. Bugün iktidarın tepe noktalarında, temsil noktasında olan avukatlar, mali müşavirler bu şirketlerde görev aldılar, sonra da ayıp olmasın diye yakınlarına devrettiler.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Biz “Görev almadılar.” demiyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tek maaş, tek maaş.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Çok ince bir ayırım var. “Birden fazla yerde görev almadılar.” demiyoruz, onu söylüyorsanız ona itirazımız yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Neye itirazınız var?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ancak bakın, altını çizerek söylüyorum, TMSF’nin kayyum atadığı yerlerde bir yönetim kurulundan fazla, birden fazla şirketin yönetim kuruluna atanmış bir kişi sadece kurul üyeliğinden dolayı 1 maaş alıyor, 1 ödenek alıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Birden fazla yere atanırsa?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sadece 1 tane.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 10 tane yere mi atandı, 1 tanesini alır; bu kadar. 1’den fazlasını alma TMSF’nin atadığı kayyumluklarda yoktur. Ha, biliyorsunuz, daha önce, terörle ilgili olmayan yerlerle ilgili mahkemeler de kayyum atıyordu şirketlere. Orada bir mahkeme bir bilirkişiyi 10 yere atamış mıdır, 10 tane almış mıdır, 5 tane almış mıdır onu bilmem.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O başka bir şey.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Onu incelemedim, o bambaşka bir şey ama bu, TMSF’yle ilgili bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna TMSF Başkanımız cevap verse, tutanaklara girse iyi olur.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Vereceğim.

CAVİT ARI (Antalya) – Sonuçta ben gördüğümü söylüyorum. Örneğin, Antalya’da bu yaşandı, aynı isimler birden fazla yerde görev aldı; maaşı nasıl aldı bilmem.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Görev alabilir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Cavit Arı, sen hukukçu bir adamsın, görev alır.

CAVİT ARI (Antalya) – Ama o isimler de bizim bildiğimiz isimler, onu söylemek istiyorum.

Bakın, “Para aldı.” demiyorum “Görev aldı.” diyorum; Orhan Bey, sözlerime dikkat edin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi herhâlde anlaştınız, aynı şeyi söylüyorsunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sen de şimdi hem milletvekilisin hem Plan ve Bütçe Komisyonu üyesisin hem başka bir komisyondasın; 1 tane, ben de öyleyim, 1 tane.

CAVİT ARI (Antalya) – Yok, bana 3 maaş veriyorlar.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Onu bilemem yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cavit, kayıtlara geçti.

CAVİT ARI (Antalya) – Geçsin ya.

SALİH CORA (Trabzon) – Kemal Kılıçdaroğlu da çift maaş alıyor, emekli maaşı alıyor, vekil maaşı alıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, Cavit Bey, tamamladınız mı?

Sayın Emine Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu 4’üncü maddeyle ilgili evet, epey konuşuldu, ben biraz şu 6’ncı maddeyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. TMSF’nin istihdam edeceği destek personeli için “Lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak” koşulu kaldırılmakta. Evet, Nilgün Hanım, onunla ilgili de birtakım açıklamalar yaptınız ama şimdi TMSF’nin biraz geçmişine baktığımız zaman bizim de şüphe duymamız aslında çok normal karşılanmalı sizler tarafından da.

Şimdi, evet, TMSF’nin kuruluşuna baktığımızda nedir? Tasarruf sahiplerinin haklarını yolsuzluk ve usulsüzlüklerden korumak amacıyla kurulmuş bir devlet kurumu. Şimdi Merkez Bankası bünyesindeyken Cumhurbaşkanına bağlı olarak faaliyet yürütüyor; Başkanı da burada şu anda. Baktığımızda sorumluluk alanı da genişlemiş tabii ki. Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen, terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olan bir kısım şirkete kayyum atanmasıyla ilgili bir alan genişlemesi var. Ama TMSF’nin mesela Sayıştay raporlarına baktığımızda geçmişteki -yine bu personelle ilgili örnek vereceğim ama- 2020 Sayıştay Raporu’na baktığımızda, birçok usulsüzlük, zarara sebebiyet verme gibi yüksek rakamlı bulgular olduğunu görüyoruz yani Sayıştay Başkanlığının tespitleri bunlar. Çok kısa örnekler verecek olursam: Mesela 6 milyon TL’den fazla vergi kaybına sebebiyet verilmesi. Fona borçlu gruptan yapılan tahsilatın iskontolu borç tutarından mahsup edilmesi sebebiyle nihai borç miktarının eksik hesaplanması 116 milyon 363 bin dolarlık bir eksi hesaba sebep olmuş mesela. Onun dışında daha yine bir sürü bir şeyler var. Hemen personelle ilgili 10’uncu bulguya baktığımızda, o dönemde emekliye ayrılan Fon Kurulu üyelerinin özlük haklarının mevzuata aykırı olarak ödenmesine devam edilmesi tespit edilmiş. Ne kadar ödenmiş bu şekilde? 1 milyar 533 bin TL bir rakam ödenmiş. E, şimdi bakıyorsunuz Sayıştay raporuna, bir sürü usulsüzlük, bir sürü ödeme, bir sürü zarar var. Yani sonuçta devletin kurumu değil mi TMSF? Bunu sorgulamak zorundayız. E, şimdi biraz önce konuşmacılar söyledi, bir kişiye bir sürü görev, bir sürü maaş... Tamam “TMSF’nin içinde şimdi böyle bir şey yok.” diye arkadaşlarımız açıkladı ama şimdi bu örneklerle baktığımızda, Deniz Yavuzyılmaz, KİT Komisyonu üyemiz, 100’e yakın isim zaten açıkladı yani bununla ilgili. E, bakıyorsunuz, Sayıştayda da yani fazladan ödenen 1 milyon TL’den fazla, 1 milyon 533 bin TL’lik bir şey var. E, şimdi getirmişsiniz; işte, istihdam edilecek personelin lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak koşulu kaldırılmakta. Şu ana kadar TMSF’de istihdam edilen işte bütün temizlik, mutfak, şoför ve güvenlik personeli lisans düzeyinde mi? Önce ben bunu sormak istiyorum. Yani bu düzenleme niye bugün getirildi? 4 maddeyle ilgili, artan iş yüküyle ilgili Nilgün Hanım “Başkan yardımcı sayısını arttırmamız gerekiyor.” denildi falan. Evet, peki, bu lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmakla ilgili niye şu anda bir düzenleme getirdiniz? Şu ana kadar şoför çalışmıyor mu TMSF’de? Güvenliği, mutfak görevlisi hepsi lisans mezunu mu? Ya, bunları bir açıklarsanız seviniriz. Ya, şimdi Sayıştay raporuna

baktığımız zaman açıkçası şüphe uyanıyor. Biraz önce Süleyman Girgin’in sorduğu soruya da belki sizin işte “Böyle bir şey olmayacak, endişeniz olmasın.” cevabınız yeterli değil; burada verdiğiniz söz tamam tutanaklara geçiyor ama yeterli değil. Eğer bu konumda lisans mezunu olmadan, lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmadan göreve alınacak kişiler olacaksa, bu kanun geçtikten sonra, maddeye lütfen bölüm ekleyelim, bunların kurum içerisinde başka görevlere gelmesinin engellenmesiyle ilgili bir düzenleme ekleyelim; hepimizin içi rahatlasın; siz de rahatlayın, biz de rahatlayalım, hep birlikte de “evet” diyelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Bülent Bey, bir eksik kısım vardı galiba.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Nilgün Hanım, bu 6’ncı maddede Bankacılık Kanunu’nun 113’üncü maddesinin (d) bendinde değişiklik yapıyoruz. Bunun başlığı şu Sayın Başkanım: “Fon Kurulu üyelerinin atanması.” Fon Kurulu üyelerinin niteliklerini belirtiyor, (a)’da diyor ki: “657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na uygun olacak.” (c) fıkrasında “Yasaklı olmamak.” (d)’de diyor ki: “En az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak.” ve daha sonra da diyor ki: “Bu üyeler Yargıtaya gidip yemin ederler.” Burada destek hizmetlerinden bahsetmiyor, bir yanlışlık mı yapıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir izahat alalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Burada Fon Kurulu üyeliklerine atanma, 113’üncü madde.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Fon personeli, evet. Şöyle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Fon Kurulu üyelerinin atanması, 113...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir izahat isteyelim.

Buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Sayın Başkanım, Fon personeli Bankacılık Kanunu 121’inci maddede düzenlenmiştir. Fonda görev alacak Fon avukatları, Fon denetçisi ve Fon uzmanlarının hangi nitelikleri taşıması gerektiği 121’inci maddede belirtilmektedir. Bu madde 113’üncü maddeye atıf yapar; 113’üncü madde, Kurul üyeleri ve Fon personeli için genel nitelikleri belirler, bunlardan bir tanesi üniversite mezunu olma şartıdır. Kanunun ilgili maddesinde, değişiklik önerdiğimiz 121’inci maddesinde, Fonun her türlü personelinin 113’üncü maddesine tabi olduğu belirtiliyor. 113 de lisans zorunluluğu getirdiği için, bizim, Fonda, bu madde kapsamında şoför, destek personeli, mutfak görevlisi gibi personel istihdam edeceğimiz zaman da lisans mezunu olma şartını aramamız gerekiyor. Bu ihtiyaçtan dolayı, sadece destek personeli bakımından 113’üncü maddenin (d) bendinin aranmaması koşulunu düzenlemek istiyoruz.

Teklifimizi bu şekilde düzenlemiştik.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TMSF Başkanımıza da bir söz verelim, sorular vardı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir şey söyleyebilir miyim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Mesela, işte lisans mezunu da eğer istiyorsa yani destek hizmetleri personeli için başvuru yaparsa yapar, onun da önü açık, lisans mezunu da isterse başvuru yapabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun TMSF Başkanımız.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Önce, aynı maddeyle ilgili söyleyeyim. BDDK’de de aynı madde vardı, daha öncesinde düzeltildi. Biz biraz tabii ki geç kalmışız çünkü kanun hazırlığımız var idi fakat sayın vekillerimiz “Erken geldi.” dedi ama bizim bununla ilgili hazırlığımız iki yıldır var, ancak gelebildik, öyle diyeyim.

Diğer sorularla ilgili, TMSF’nin şu anda kayyum firmalarında 281 kayyumumuz görev yapıyor; bunun 161’i TMSF çalışanı, 120’si dışarıdan atadığımız arkadaşlar. Bunlar kaç firmada görev alırsa alsınlar tek bir ücret alıyor. Antalya örneğini verdi sayın vekilimiz. Antalya’da 41 tane firma vardı; firmaların 1 tanesi faal, 40 tanesi faal değil aslında. Şimdi buralara da yönetici ataman gerekiyor, yöneticiyi hepsine birden atamış oluyoruz; aslında, faal olmayan 40 firmada da görev yapmış oluyor ama tek bir yerden ücret almış oluyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Para vermemiş oluyorsunuz.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Tabii, tabii... Para vermeden aynı görevi yapmış oluyor.

Şimdi, sayının artırılmasıyla ilgili yorumlar... Sizin de dediğiniz gibi, 5 eleman artıyoruz. TMSF’nin daha önceki görev yaptığı dönemde, banka çözümlemesini yaptığı dönemde Başkan Yardımcılığı sayısı 3 fakat daha sonra görevler azalınca, bankalar bitince, satışlar gerçekleşince sayı düşürülmüş. Bugün geldiğimiz durumda, dediğim gibi yine altı yıldır devam ediyor bu kayyumluk görevi ve diğer görevlerimiz ve bunlar da bu süreçten sonra kolay şey yapılmayacak çünkü bunların tasfiyesi, satış süreçleri olacaktır; bunlardan dolayı bir eleman artışına, kadro artışına ihtiyacımız oldu.

Garı Bey “El koydunuz.” dedi, el koymuyoruz Garı Bey -çıkmiş herhâlde- ya, mahkeme bizi kayyum olarak atıyor. “TMSF çalışanları partizanlık...” denildi. TMSF’nin kadrosu 47-48 yaşında; yaklaşık olarak yirmi beş otuz yıldır kamuda görev yapan arkadaşlarımız ve hiçbir arkadaşımız burada olanlar dâhil olmak üzere hangi partidendir, nedir, ne değildir, bu konular hiç gündemimize gelmemiştir ve gelemez de zaten. Biz, sadece, Melek Hanım Hukuk Dairesinde iyi mi diye bakıyoruz ve beraber çalışıyoruz, bunu da belirtmek isterim çünkü çok zor bir görev yapıyor kadromuz. Avukatlarımız yirmi beş otuz yıllık tecrübeli avukat arkadaşlarımız, yirmi beş otuz yıllık bankacı arkadaşlarımız var; gerçekten çok güzel, güçlü bir kadrosu var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Garı Bey olmadığı için söyleyeyim: Dışarıdan atanan 120 personeli kastetti.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Onu da belirteyim: 120’nin çoğunluğu da yine kamuda görev yapan, destek aldığımız arkadaşlardır ve bunu da firmalar tabii şey yaptıkça azaltıp eğer uzmanlığı yetecek içeride personelimiz varsa onlarla götürmeye gayret ediyoruz. Bu daha önce daha yüksekti...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, ilk başlangıçta, darbe girişiminden sonra yapılan o ilk atamalarda...

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Hemen onu belirteyim: İlk atamalarda...

CAVİT ARI (Antalya) – Antalya’yı bildiğimi için söylüyorum, başka yeri bilmem.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Yok, ilk atamalar mahkeme marifetiyle olmuştu, daha sonra TMSF kayyum olarak görevlendirildi. TMSF, atamadan sonra...

CAVİT ARI (Antalya) – Mahkeme sadece bir siyasi partiye ait olan arkadaşları mı atıyor? O liste nereden gidiyor yani?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Vallahi, mahkemenin kararlarına karşılamayız Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, sorularınızı sordunuz, karşılıklı konuşma usulümüz yok. Rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, ne iş yaptığını söylemiyor mu o arkadaşların?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mahkemeleri de zan altında bırakmayın şimdi.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz bırakmıyoruz.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Evet, yani mahkemelerin kararına biz sadece...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu “OHAL kanunu” dediğiniz kanun vardı ya, işte o maddeyle kayyum olarak TMSF’nin atanmasını getirdik biliyor musun? O itiraz ettiğiniz maddeyle...

CAVİT ARI (Antalya) – Ben olanları bilirim arkadaş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Orhan Bey, tamamlasın TMSF Başkanı.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, altı yıllık süre geçti. Tabii ki bu firmalarda hızlı neticelenmesini, mahkemelerin karar vermesini bekliyoruz ama sonuç olarak takdir mahkemenindir, bizden evrak isterse evrakları gönderiyoruz ama karar onlarındır. Biz de sonuçlanmasını bekliyoruz TMSF olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, küçük bir detay olarak söyleyeyim. Şimdi, az önce mevzu oldu ya, bir TMSF’nin atandığı kayyumlar bir de mahkemelerin TMSF dışından atadığı kayyumlar. Şimdi, biz daha önce, bayrama gitmeden önce bir kanun teklifi vermiştik, orada işte “Olağanüstü hâl yasaları, olağanüstü hâl yasaları.” diye bayağı konuşmalar olmuştu. O maddelerden bir tanesi de süresini uzattığımız bir maddeydi. O madde de işte bunu düzenliyordu, diyordu ki: Terör suçlarından dolayı yargılamalar neticesinde bir şirkete kayyum atanmasına karar verilmiş ise...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kararı mahkeme verir ama...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kararı mahkeme verir ama terör suçundan dolayı bir yargılama sonucunda hükme dönük olarak bir kayyumluk atama kararı vermişse bu kayyum TMSF olur. Yani...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz hatırlattığınız için.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O zaman ona da Cavit Bey yine çok ateşli itirazlarda bulunmuştu.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben olanları söyledim Orhan Bey. Yani o arkadaşın ismini de burada söylemek istemiyorum zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, sizin ilave bir sorunuz mu var?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet. Başkanım, ben sorduğum soruya cevap...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

Tamamlayabilirsek... Daha çok konumuz var.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İlave soru değil, ben sorduğum soruya cevap alamadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hangi soru?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi maddeler bir arada görüşülünce biraz karışıyor birbirine. Ben 6’ncı maddeyle ilgili, destek personeliyle ilgili şu anda kurumda çalışan destek personelinin eğitim seviyesini, hangi seviyeden alınmış yani doktorlar mı, mühendisler mi çalışıyor, kim çalışıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu soralım, hemen, tamam.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hemen bununla ilgili Nevzat Bey’e...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir anlamak için soruyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 7 personel var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii tabii, anladım.

TMSF BAŞKAN YARDIMCISI NEVZAT AVUNÇ – Saygıyla selamlarım hazırunu Sayın Başkanım.

Nevzat Avunç ben, TMSF Başkan Yardımcısıyım.

TMSF’nin kadrosunu 5411 sayılı Kanun’un 121’inci maddesi düzenliyor. Buna göre 5411 sayılı Kanun’un ekindeki II sayılı cetvel ve III sayılı cetvel TMSF’nin kadrolarını saymış vaziyette tek tek, toplam 570 kişidir. Bu 570 kişinin 415’i memur, 120’si idari personel, 35’i de destek personeldir. 415 memur kadrosunun 310’u şu an dolu vaziyette, 120 idari personelin 46’sı dolu vaziyette, 35 destek personelinin de 7’si dolu. Bu destek personelinin 5’i şoför, 2’si de muhaberatda görevli memur arkadaşımızdır.

TMSF’ye memur nasıl olunuyor? TMSF’ye memur olmak için ancak KPSS sınavına girmek zorunda adaylar, KPSS’den 75 puan almaları gerekiyor, ondan sonra TMSF anlaşılmış olduğu üniversitelerden biriyle sınav yapıyor, yazılı sınav yapıyor, yazılı sınavdan da yüksek not alanları mülakata davet ediyor, mülakattan da yüksek not alanları ortalamasıyla beraber uzman yardımcısı -hangisine müracaat ettiyse- denetçi yardımcısı ya da avukat olarak TMSF’de göreve başlatıyor memur kadrosunda 657’ye tabi olarak. 120 idari personel ile 35 destek personeli...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, sorulmayan birçok şeye cevap verdiniz de sorulana bir doğrudan cevap verin. Destek personeli olup lisans mezunu olmayan şu anda çalışanınız var mı?

TMSF BAŞKAN YARDIMCISI NEVZAT AVUNÇ – Var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niçin var?

TMSF BAŞKAN YARDIMCISI NEVZAT AVUNÇ – 7 kişi var, 5’i şoför, 2’si...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nasıl başladı? Bu kanundan önce mi başladı?

TMSF BAŞKAN YARDIMCISI NEVZAT AVUNÇ – Kanundan önce. Evet, bunlar bankaların batmasıyla ve TMSF’den gelen kadro oluştuğu için oradan gelen arkadaşlarımız bunlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlk kuruluştaki geldi ama bu kanun çıktıktan sonra oldu mu? Olması mümkün değil.

TMSF BAŞKAN YARDIMCISI NEVZAT AVUNÇ – Olması mümkün değil zaten kanuna göre. Şimdi de zaten başka yere geçmeleri de mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci madde tek bir madde olarak görüşülecek, fonun yaptığı ödemeleri kusurlu bulunan ilgililerden talep etme hakkının saklı tutulmasına ilişkin.

MADDE 7- 5411 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Fon bu meblağı, ilgililerinden talep eder” ibaresi “Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır” şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Kanunun 71 inci maddesi” ibaresi “Kanun” şeklinde ve fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder” ibaresi “kurumun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Fonu temsilen görev yapan yönetim, denetim kurulu üyeleri, müdürler kurulu üyeleri,” ibaresi “Fonu temsilen görev yapan yönetim, denetim kurulu üyeleri, müdürler kurulu üyeleri ile bu Kanun uyarınca görevlendirilen, atanan veya aday gösterilerek seçilen” ibaresi şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açıklama için sayın teklif sahibine söz veriyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

Fon kurulu üyeleri ve Fon personelinin Bankacılık Kanunu’nda yazılı görevlerine ilişkin karar eylem ve işlemleri sebebiyle Fonun yaptığı ödemeyi ilgililerinden talep etmesi hususunda bir düzenleme getiriyoruz. Önerilen değişiklikle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 13’üncü maddesi ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 5’inci maddesindeki düzenlemeye benzer bir düzenleme getiriyoruz. Fonun yaptığı bu ödemeleri kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkının saklı tutulduğu yönünde değişiklik yapılmakta ve iflas ve tasfiye memurlarının aleyhine, görevlerinin iflası sebebiyle açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları ile Fon aleyhine açılan şahsi sorumluluk davalarına bu kanun uyarınca görevlendirilen, atanan veya aday gösterilerek seçilen iflas ve tasfiye memurları da dâhil edilmekte. Daha doğrusu, aslında yaptığımız düzenlemeyle “Bu şekilde görevlendirilen memurlara kanunun 127’nci maddesindeki hükümleri aynen uygulanacak.” denilmektedir. Bu iflas idare memurları hani nedir? Aslında, diğer fonda görev yapan diğer memurların hepsi koruma altında yani bu işi yapan kayyumlar, memurlar koruma altında. Ama şimdi Bank Asya var, bankacılıkla ilgili; sonra evim şirketleri... Evim şirketlerinde gidip kayyumluk görevi yapacak olan memurlar, iflas idare memurları olarak tanımlanıyor. Biz onları da bu kapsama almış oluyoruz, hani koruma kapsamına almış oluyoruz. Aslında işin özeti o net bir şekilde.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi...

Buyurun Sayın Vekilim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, şimdi, Sayın Milletvekilim, yaptığınız açıklama ile madde arasında bir ilişki kuramadım ben yani sözü dolandırdınız. Maddenin özünde şu var -yanlışsa tartışalım- benim anladığım: Kurumda görevli yani Fonda görevli birinin kusuru nedeniyle mahkemenin o zararı ilgili kişinin ödemesini talep ettiği durumlarda daha önceki maddeye göre sorumlular yükümlülük altında kalıyordu. Şimdi, siz bununla diyorsunuz ki mahkeme kararı da olsa, o sorumlu Fon yönetimindeki kişiye, bu vermiş olduğu zarar ödettilerim diyebilir yani kurum kendisi üstlenebilir, şahıs değil de devlet üstlenir demek istiyorsunuz. Yani öyle değil mi, yanlış mı anladım?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Siz devam edin, en son açıklayacağız hepsini.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Eğer böyleyse, bu, oradaki görevlilerin Ali kıran baş kesen olmasına yol açar. Her türlü yanlış icraatı yaparlar, tasarrufu yaparlar, nasıl olsa kendileri sorumlu değil; bütün maliyetleri kurumun bünyesine yıkacaklar, bütçeden ödettirecekler ve sorumsuzca yönetim anlayışı ortaya çıkar. Mahkeme kararıyla tespit edilmiş bir sorumluluğu varsa ilgili kişinin, bürokratin,

o zararı doğrudan doğruya onun ödemesi lazım ki daha dikkatli karar alsın. O bakımdan bu sadece ilgililerin kendilerini ilgilendiren bir durumu düzeltmek için getirdiği özel bir madde niteliğindedir. Hiçbir zaman kanunlar da özel ihtiyaca göre düzenlenmez, genel ve soyut olur. Onun için madde metninden bunun çıkarılması lazım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nilgün Hanım, bu, genel kurallara da aykırı. Dün de bunu konuştuk, şu andaki düzenlemede bir sorumlunun mahkeme kararı kesinleşmesi durumunda kusurlu olduğu ortaya çıkmışsa ona rücu edilebilme durumu söz konusu; mevcut durumda bu var. Mahkeme kararı kesinleşmişse, kusurluysa kendisine rücu ediliyor. Şimdi onu bir zırha büründürüyoruz; kendisi kusurluysa, mahkeme kararı kesinleşmişse, Fon “Bundan almayalım bu parayı.” diyorsa alınmayacak yani Fona... Diğer devlet memurları için böyle bir zırh yok, neden sadece buraya getiriyoruz bunu? Doğru mu bu? Hakkaniyete uygun mudur?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Tamam mı Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, sorumu sordum, cevap isteyeceğim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Teşekkür ederim.

Buyurun Emine Hanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Nilgün Hanım, konuşmanızda şöyle bir ifade kullandınız: “Bu serbestliğe sahip olmayan iflas idare memurları için bunu getiriyoruz.” dediniz. Doğru mu anlamışım, önce onu bir...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tekrarlar mısınız?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İflas idare memurlarını kapsamıyordu, onları kapsama aldık gibi bir şey söylediniz sanki.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Altıncı fıkrada, evet.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çünkü madde 127 yani 5411 sayılı Kanun’un 127’nci maddesinde değişiklik yapılıyor, o da bütün Fon kurulu üyeleri, Fon personeli, Fonun atadığı veya Fonu temsilen seçilen yöneticileri, artı iflas idare memurlarını ve Fon personelinin sorumluluklarını yani herkesi kapsıyor bu. Siz “İflas idare memurları için getiriyoruz.” gibi bir cümle söylediniz, bu doğru değil. Açıkladığınız şeyle, kanun teklifi hakikaten uyumuyor. Bu kadar geniş bir güvenlik zırhının yani yargı sonucu oluşmuş bir zararın tahsilinin, talep etme hakkının saklı olarak değiştirilmesi kanun teklifinde bence de hiç uygun değil. Ben de aynı şekilde bunun tekliften çıkarılmasını öneriyorum eğer böyleyse.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Teşekkür ediyorum.

Naci Bey, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim.

Evet, biz de mahkeme kararının aksine veya mahkeme kararına rağmen kurum içinde bir keyfiyetin oluşmasına karşıyız, bunu doğru bulmuyoruz. Bu kayyumların yanlış karar verme ihtimalini de azaltmak için bir mekanizma oluşturulması faydalı olacaktır kurum içinde. Bu kanun teklifinde

bizim okuduğumuzla, anlatılanların farklı olmasıyla ilk defa karşılaşmıyoruz, bundan önceki kanun tekliflerinde de yine dile getirmiştım, bizim okuyup hazırlandığımız şekliyle, anlatılan farklı oluyor; bu konuda Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının belki olaya biraz daha el atmasında fayda var.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yok.

Şimdi teklif sahibi Nilgün Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, aslında, bu getirdiğimiz düzenlemeyle hani diyoruz ya 657’deki devlet memurlarındaki koruma kapsamı 127’nci maddeye de aslında tabi oluyor, bunda bir farklılık yok ama burada getirilen şöyle bir şey var: Şimdi, diyelim ki Fona dışarıdan atadık, görevli atandı, atandığında diyelim ki “Sen burada yanlış, hatalı bir işlem yapmışsındır.” diye mahkeme hakkında karar verdi. Bu durumda normalde devlet memurunun, işte -atıyorum- kurumun içinden birisinin, 657’ye tabi olan birisinin de aynı görevi yaptığını düşünelim, birinin de dışarıdan atandığını. Aynı davanın ikisinde de olduğunu düşünelim, 657’ye tabi olan kişiye böyle bir şey yapıldığında hemen rücu ettirilmiyor, soruşturması 127 kapsamında koruma altında; önce soruşturması alınıyor, o, karşı dava açma hakkına sahip oluyor, vesaire, ondan sonra Fon buna göre rücu ettiriyor. Ama dışarıdan atanan kişi herhangi bir koruma altında değil, onda Fon bununla ilgili davayı kaybederse kanunen hemen anında o kişiden, atanan kişiden rücu ettirilme hakkı söz konusu. Aynı zamanda bu kanunlar hazırlanırken “iflas idare memurları” diye bir tanımlama var, bu bankacılık ve finansal sektörde de bu işleri yapacak, onlar da bu kapsamda değil, onlar da buna dâhil edilerek getirildiğinde dışarıdan atananlar da bu Fonun işlemlerini yapmak için atanan kişilerle aynı statüye geliyor. Yani aslında bir standardizasyon oluyor tam anlamıyla, bunu söylemek istiyorum ben.

Teknik olarak da bununla ilgili tecrübesi olan arkadaşlarımız var, aslında onlar da size bu konuyu daha detaylı anlatabilir.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU - Sayın Başkanım, şöyle izah edeyim: 127’nci madde “Fon kurulu üyelerini ve Fon personelini koruma maddesi” diye tanımladığımız kısaca, cezai kovuşturmalara ilgili soruşturma iznine tabi olma hususu, hukuki meselelerle ilgili açılacak davalarda da davaların direkt Fon aleyhine açılmasıyla ilgili bir düzenlememiz. Madde biraz uzun, maddede her bentte ayrı ayrı tanımlama var, bunlar 3182 sayılı Kanun’dan gelen bankalarımız var, o bankalarla ilgili iflas idare memurları mesela beşinci fıkrada düzenleniyor. Biz beşinci fıkrada 71’inci maddeyi silerek örneğin bu kapsam içine İmar Bankasını hatta en son gelen Bank Asyayı dâhil etmek üzere bu değişikliği öneriyoruz. Şimdi kanunda 3182’yle adlandırdığı için Bank Asyada görevli iflas idare memurlarımız 127’nci maddeden yararlanamıyorlar, dolayısıyla altıncı bentte de 134’üncü maddeden gelen iştirakler yani şirketlere atanan yöneticiler koruma altında, bu durumda da kayyum şirketlerinde görev yapanlar koruma altında değil ya da Bank Asyanın iştiraki olan şirketlerde görev yapanlar koruma altında değil. Bu maddeyi çalışmamızın sebebi, bu değişikliği önermemizin sebebi kanunun yürürlük tarihinden sonra dâhil olan banka ve şirketlerdeki görevlileri 127’nci maddenin kapsamına dâhil etmemize ilişkindir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, ilave bir sorunuz var galiba.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, şimdi diğer Fon personeli devlet memuru, 657’ye tabi. Devlet memurunun özel bir statüsü vardır bizim hukukumuzda, devlet memuruyla ilgili dava açmak için bile izin alınır. Şimdi, siz dışarıdan atanmış birisini, Fon Kurulu üyelerini yani dışarıdan atanmış herhangi bir avukatı falan devlet memuru zırhına büründürüyorsunuz; neden gerek duyuyoruz buna, bu mümkün müdür? Yani devlet memuru için özellikle getirilen bu sınırlamayış... Neden dışarıdan getirilen -sadece o yönetim kurulu üyesi olmuş, o memur değil ki- yönetim kurulu üyesi olmuş kişi için böyle bir zırh getiriyorsunuz? Yaptıysa, kasıtlıysa burada düzenleme yapılmış, mahkeme kararıyla da kesinleşmişse tabii ki rücu edilebilmesi lazımdır; aynı statüye koymanız doğru değildir.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, cevap arz edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – 127’nci madde Fon personeli ve Fon Kurulu üyeleri ve Fonun görevlendirdiği tüm kişileri kapsıyor, burada 657’ye tabi olup olmaması gibi bir ayırım yapmıyor. Yani biz Bankacılık Kanunu’ndaki 127’nci madde kapsamında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama “Ayırım yapıyor, bunlara yok.” dediniz, “Onun için getiriyoruz.” diyorsunuz.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – İçinde tek tek sayılıyor yani ben İmar Bankası iflas idare memuruysam korunuyorum, Bank Asya iflas idare memuruysam korunmuyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de bir soru soracağım.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Dolayısıyla bu farklılığı gidermek için bu değişiklik önerisini arz ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 657’yle farklılık değil midir bu?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Hayır, şimdi 657 uygulamasını getirdiğimizde maddenin içine, bu amaçla görevlendirilen herkes bu madde çerçevesinde işlem görecektir ya da muhatap olacak yükümlülükten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir daha sorayım, 657’ye tabi olanlara uygulanan kolaylığı mı getiriyorsunuz dışarıdan atananlara? Yoksa...

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Kolaylık değil, soruşturma ve yükümlülüğünü belirliyoruz yani biz 127 çerçevesinde soruşturma iznine tabiyiz ve Fon 127 kapsamında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi TMSF’de bir 657’ye tabi olanlar var, çalışıyorlar, bir de dışarıdan yönetim kurulu üyeliğine atananlar var, Fon Kurulu üyeliğine; bunlar için mi getiriyorsunuz, dışarıdan atananlara mı?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, Fon personeli Bankacılık Kanunu’ndaki mevzuata tabi, evet, emeklilik, özlük hakları bakımından 657 ancak soruşturma izni, yükümlülükleri, sorumlulukları -maddenin başlığı da zaten personelin sorumlulukları diye tanımlanıyor- 127’nci maddeye tabi. Yalnız, burada kanun çıktıktan sonra gelen Bank Asya gibi örneklemelerde veya kayyum şirketlerindeki gibi görevlendirmelerde, 2005 yılında çıktığı için kanun

tanımlamamış. Kanun her bendinde tek tek tanımlamış, eski bankalarda, 1994 yılından gelen 3182'ye tabi bankalarda görev alanlar, 134'üncü madde kapsamında Fonun işlem yaptığı şirketler, iştiraklerde görev alanlar, hepsi tanımlanmış ve bunlar 2005'ten sonraki tanıma girmediği için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Faruk Beyin de bir sorusu var galiba.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de bir soru soracağım Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, geleceğim size de.

İsmail Faruk Aksu Bey, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ben şunu söylemek istiyorum: Şimdi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu bir statü hukukunu tarif ediyor, tanımlıyor, dolayısıyla onun 13'üncü maddesinde memur statüsünde olan herkes bakımından bir tanımlama getirmiş ancak burada kanunun kendisinde münhasıran bu kapsama sokmak istediklerini tek tek, tadadi olarak saymış. Bu yeni durumla beraber orada tadadi olarak sayılmayan ama genel hükümlere de tabi olarak bu kapsama girmeyen bir durumu biz bu kapsama sokuyoruz benim anladığım şu anda. Sormak istediğim şu: Yarın yine bu kapsamda, şu anda sayılmamış olan bir başka şey daha çıkarsa yine yasa değişikliği mi yapmamız gerekecek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani daha genel bir çözüm getiremez miyiz?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet, daha genel bir çözümü olabilir mi?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, biz o 71'inci maddeyi çizerek onu kaldırıyoruz. 6'ncı maddeye “bu kanun uyarınca görevlendirilen, atanan ve aday gösterilerek seçilen” ilavesiyle bu şeyi gidermiş oluyoruz.

Neden farklı sorusuna da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar bir ihtiyaç olmayacak diyorsunuz, öyle mi?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Bu artık hepsini kapsıyor bu şekilde görevlendirilenlerin efendim.

Kurul hâlinde çalışıldığı için kurulda birlikte hareket ediliyor, birlikte imza atılıyor ve yapılan eylem ve işlemlerden -yani işlemi yapanlar- kurul olarak sorumlu olduğu için bir kısmının statüsü farklı, bir kısmının farklı olduğundan usul açısından da bir sorun yaşanıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uyumlaştırıyoruz.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Evet efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Emine Hanım, siz buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben anlamak için soracağım gerçekten. İşte, bazı kurumlarla ilgili, Bank Asyayı örnek verdiniz “Kapsam dışında olduğu için.” dediniz. Örneğin “Kanunun 71'inci maddesini çizdik, kaldırdık. Kapsamda değildi, kapsama soktuk.” dediniz. Şimdi ben, maddenin düzenlemesine bakıyorum burada yani kapsamın genişletilmesinin ötesinde değişiklik yapılan bir durum var. Nedir o değişiklik? “Fon bu meblağı ilgililerinden talep eder.” diyor normal hâli, doğru mudur? “Fonun yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesi için bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir.” Bu, mevcut hâli. Şimdi, yeni getirdiğiniz hâlde “Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır.” diyorsunuz. Şimdi, bunun kapsamı genişletmekle

ne alakası var? Ben bunu açıkçası çözemedim, bu tamamen kanunda yeni bir düzenlemedir. “Talep eder.” yani zorunluluğu siz tercihe bırakıyorsunuz “Hakkı saklıdır.” diyerek. Şimdi, bunun kapsamın genişlemesiyle ne alakası var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna kim cevap verecek?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Melek Hanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, bu düzenlemeyi yazarken biz 657, İcra ve İflas Kanunu, diğer mevzuatlarda da örnekleri inceledik. Adalet Bakanlığımızla da bu maddeyi çalıştık. Bu tarz kamuda görev yapan ya da kamu adına görevlendirilen kişilerin eşit şekilde muameleye tabi olması sorumluluklar bakımından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi daha sade bir şekilde anlatsak iyi olacak gibi geliyor bana.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Peki, nerede geçiyor, bu “hakkı saklıdır” başka nerede geçiyor o zaman?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi şöyle: Adalet Bakanlığı...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Uyumlu olduğunu söylediğiniz yasaları da bizimle paylaşırsanız daha iyi ikna oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Adalet Bakanlığının mekanizmasını anlatır mısınız burada?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 13’üncü maddesi ile İcra ve İflas Kanunu’nun -bizim yaptığımız görevler açısından benzerlik taşıdığından- 5’inci maddesindeki düzenlemeyi, aynı cümleyi aynen aldık.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Oradan mı getirdiniz bu “Kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır.” cümlesini?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Evet, evet.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Adalet Bakanlığıyla bunu görüşerek zaten bunu yazdık.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Evet, Bakanlığımızla da görüştük.

İlgili maddeleri de okuyabilirim efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Faruk Bey’in sorusuna bir daha cevap verebilirseniz... O, benim hem sorumu açıklamıştı hem de konuyu açıklamıştı.

Şimdi, anladığım kadarıyla TMSF personeli 657’ye tabi emeklilik işlemleri bakımından ancak “Emekli olmadan önce 657’ye tabi değil, özel bir statüsü var.” dediniz.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Evet, Bankacılık Kanunu’ndaki...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar da maddede, 127’de tatad edilmiş vaziyette. Bundan sonra bir sorun olduğunda, bir iflas olduğunda tekrar tatad edilmesi gerekecek mi? O zaman bir sorum daha var: Neden özel statüsü var? Yani hem 657’ye tabi emekli olduğunda hem de uygulama sırasında

neden farklı bir statü var? Sayıştay da sürekli olarak bunu eleştiriyor. Her sene Meclisin, Plan ve Bütçe Komisyonunun konuyu vuzuha kavuşturmasını istiyor ama bir türlü olmadı. Hukuken doğru mu böyle bir şeyin yapılması?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, ben anladığımı ve kendi yorumumu açıklayayım. Bankacılık Kanunu 1940’lı yıllardan beri değişik isimlerle kanunlarımızda yer alıyor. Bankaların tasfiyesi veya Fon’a devriyle ilgili olan hükümler de yine 3182 sayılı Kanun’dan bu yana uygulanagelmekte. Bankaların kanunen tasfiyesinin yapılması, buralarda görev yapılması birtakım özel bilgi veya statü gerektirdiğinden önceleri bir görevlendirme, yani Fon’da yine SGK hükümleri çerçevesinde görevlendirme suretiyle görev aldık, bu çalışmalara başladık ama daha sonra devletimiz uygun gördü, kanun koyucu 5411 sayılı Kanun’la statümüzü değiştirdi, Fon personelinin statüsünü özel nitelikli bir statüye getirdi. Öncelikle Fon personelinin nitelikleri, işe giriş çıkış, çalışma sınav gibi düzenlemelerini Bankacılık Kanunu’na aldı, sadece özlük haklarıyla ilgili olarak 657’ye tabi tuttu. Ama şu anda aslında KHK’lerle ve yeni düzenlemelerle bu kurumun personeliyle ilgili değişiklikler ortadan kaldırıldı. Diğer kurumlarla -BDDK olsun, SPK olsun- özel nitelikli, özel bağımsız kurumlarla personelimiz eş statüde. Burada sorumluluklar özel olarak düzenliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yeni bir banka TMSF’ye devredildiğinde yeni bir düzenleme ihtiyacı doğacak mı?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Gerekmeyecek çünkü artık o tanım, yani 71’inci madde gibi şeyleri kaldırdığımız için 657’deki “Sorumluluk” cümlesini aynen aldık. Oradan da okuyabilirim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Okuyun lütfen.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – İlk önce “Sorumluluk” başlığında İcra ve İflas Kanunu madde 5’i arz ediyorum efendim: “İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda uyumlu hâle geldi.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Evet.

Devlet Memurları Kanunu’nun “Kişilerin uğradıkları zararlar” başlıklı 13’üncü maddesini arz ediyorum efendim: “Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezaî takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.”

Arz ederim efendim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

Madde 8 - 5411 sayılı Kanunun 129 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fon, bu Kanunda belirtilen usûl ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen kaynaklarını bu Kanun ve ilgili diğer kanunlar ile Devlet aleyhine açılan uluslararası davaların takibine ilişkin Cumhurbaşkanlığınca verilen görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, serbestçe kullanır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 8’inci madde için izahat rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Mevcut durumda, Fon’un idari makamlarca kendisine verilen görevler doğrultusunda takibini yaptığı uluslararası davaların giderleri ve masrafları için harcama kalemleri yönetmelikte sayılan harcama kalemleri arasında yer almadığından, Fon bütçesinin bu işlemler yönünden kullanımında bir tereddüt yaşanmakta. Biz, bu getirmiş olduğumuz kararlar, uygulamada karşılaşılan bu sorunun giderilmesi amacıyla, devlet aleyhine açılan uluslararası davaların takibine ilişkin Cumhurbaşkanlığınca verilen görevlerin ifasında yapılan giderlerin gerekli hâllerde Fon bütçesinden karşılanmasını sağlıyoruz, düzenlemeyle netleştiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Bülent Bey, bu 8’inci maddeyle ilgili, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 8’inci maddeyle ilgili şunu sormak istiyorum: Bu türde TMSF’nin kaç maddesi var? Yani devlet aleyhine yurt dışında açılmış uluslararası kaç dava var şu ana kadar, bunlarla ilgili bir liste verebilir misiniz bize?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, arkadaşlar, var mı böyle bir rakam?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Var, bilgi verelim hepsi için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, kim bilgi verecek?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Melek Hanım bilgi verecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, şu anda devam eden 5 uluslararası davamız var. 4’ü Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılmış tahkim davaları, 1’i de yine uluslararası nitelikte kayyum şirketlerimizden birinin İngiltere Yüksek Mahkemesinde devam eden...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kimler tarafından açıldı bunlar?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Kayyum şirketlerinin ortakları tarafından Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılmış tahkim davaları.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, hangileri acaba?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Efendim, bir tanesi İpek Holding ortağı Akın İpek tarafından; “Akfel Grubu” dediğimiz Baltacı ailesinin açtığı dava; yine Kaynak Grubundan “Cascade Ltd.” dediğimiz firmanın ortakları tarafından açılmış bir davamız var; “Aydınlı Grubu” dediğimiz Gruptan da küçük ortak olan, FETÖ’cü olmayan ama kâr payını alamadığı iddiasıyla açtığı bir UNCITRAL ticari tahkim davamız var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu çözüyoruz burada.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Evet Başkanım.

Bir de İpek Kozayla ilgili İngiltere’de devam eden bir dava var, toplam 5 davamız var efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Ben de çok kısa bir yorumda bulunmak istiyorum.

Anlaşılan, TMSF'nin bir hayli parası var ve Cumhurbaşkanlığının radarına girmişsiniz, bu paraları sizin ödemenizi istiyorlar. Yalnızca TMSF aleyhine açılan davalarla ilgili değil, benim maddeden anladığım kadarıyla Türkiye Cumhuriyeti devletinin aleyhine açılan bütün davalarla ilgili harcamaları da yine TMSF yapacak. İnşallah, devletimizin aleyhine davalar daha fazla açılmaz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama “görev verilen” diyor, Cumhurbaşkanlığınca görev verilen...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Anladım yani maddede öyle anlamamıştım ama şimdi siz söyleyince daha iyi anladım.

Bazı sorularımı Bülent Bey sordu, onların cevaplarını aldım.

Halkbank davası da bunun içinde mi?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Yok, değil.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Değil.

Peki, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, oylamaya geçmeden son bir soru soracağım: Bu davaların neden İngiltere’de açıldığı konusunda bir bilgi verebilir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, ICSID tahkim davaları Amerika merkezli, Dünya Ticaret Bankası nezdinde olan tahkim yargılaması. Aslında burada tahkim yeri yani duruşmaların yapıldığı veya davanın görüldüğü yeri hakem heyeti belirliyor; o dosyalarda -İpek dosyasında- İngiltere olarak belirlemişti, öyle icra edildi. Zaten pandemiden sonra herkes bulunduğu ülkeden katıldı, on-line sistem üzerinden yürütüldü. UNCITRAL ticari tahkim olduğu için onda da gene hakem heyeti belirliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9 - 5411 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “iktisadi değeri olmayanlar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıkları” ibaresi “iktisadi değeri olmayanlar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıklar ile bunlarla bağlantılı finansal kiralama sözleşmeleri ve bu sözleşmelere konu varlıkları” şeklinde ve “mal ve hizmet alımından doğan geçmiş dönem borçlarını” ibaresi “mal ve hizmet alımından doğan geçmiş dönem borçlarını; ticari ve iktisadi bütünlük içinde yer alan mal, hak ve/veya varlıklar ile ilgili olması veya ticari ve iktisadi bütünlüğün değerinin korunması için gerekli veya değerini artırır mahiyette olması, taraflarca borç miktarının tespitinde mutabakata varılmış olması, varlıkları ticari ve iktisadi bütünlük satışına konu edilen tarafça bahsi geçen mutabakattan sonra Fona müracaat edilmesi ve işlemlerin en geç Fon Kurulunun ihaleyi onay tarihine kadar tekemmül ettirilmesi şartıyla öncelikli olarak” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, fıkralarının mevcut onuncu cümlesinde yer alan “düzenlenir” ibaresi “ düzenlenir ve Resmi Gazetede ilan edilir” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra mevcut onuncu cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, fıkranın mevcut

onüçüncü cümlesine “ maliklerinin iflasına karar verilemez,” ibaresinden sonra gelmek üzere “finansal kiralama sözleşmelerinin feshi talep edilemez, işbu sözleşmeler kapsamındaki varlıklarının iadesine karar verilemez,” ibaresi eklenmiş ve maddenin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu şartlara uygun olmayan müracaatlar Fon tarafından işleme alınmaz.”

“Sıra cetveline itiraz süresi, sıra cetvelinin Resmi Gazetede yayımlanmasından itibaren 15 gündür.”

“Gerçek ve tüzel kişilerin sahip olduğu varlıkların, bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde ticari ve iktisadi bütünlük kapsamında satışlarından elde edilen bedelden; satış masrafları düşüldükten sonra satış tarihine kadar tahakkuk etmiş olmak şartıyla sırasıyla, rehinle teminat altına alınmış borçlar, bütünlük kapsamındaki varlıkların aynından kaynaklanan amme borçları, işbu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen geçmiş dönem borçları, kişilerin Devlete ve sosyal güvenlik kuruluşlarına olan 6183 sayılı Kanun kapsamındaki borçları ile GSM imtiyaz sözleşmesinden doğan Hazine payı borçları ödendikten sonra kalan kısım, kişilerin diğer kamu kurum ve kuruluşları ile üst kurullara olan borçlarına garameten taksim edilerek ödenir. Finansal kiralama kapsamındaki varlıklara ait ekspertiz raporlarına göre ihale bedelinden isabet eden tutar ile finansal kiralama sözleşmesi kapsamındaki borç tutarından hangisi düşükse o tutar, finansal kiralayana ihale bedelinden sıra cetvelinin düzenlenmesi ve kesinleşmesi beklenmeksizin öncelikli olarak ödenerek Fonun bildirimini ile sözleşmeye konu varlıklar ihale alıcısına devredilir. Bu alacaklılara tamamen ödeme yapıldıktan sonraki bakiye, diğer alacaklılara garameten ödenir. Bu hükme göre yapılan dağıtım sonrasında bakiye borç kalması; lisans, ruhsat, imtiyaz sözleşmesi, geçici frekans ve kanal kullanımını ve benzeri hakların devri ve yeni alıcısı tarafından işletilmesi için gerekli olan ve kamu kurum ve kuruluşları ile üst kurullarca yapılması gereken devrin tescil ve nakli işlemine engel teşkil etmez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9’uncu maddeyle ilgili izahat rica ediyorum.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Fon tarafından yapılan ticari ve iktisadi bütünlük satışlarında finansal kiralama sözleşmeleri getirdiğimiz düzenlemeyle öncelikli alacaklılar kapsamına alınarak satış bedelinden yapılacak ödemelerin kriterleri açık açık bu kanunla belirlenmekte ve mevcut düzenlemeyle 6183 sayılı Kanun’la uyumlu hâle getirmekteyiz. Uygulamada, Fon tarafından yapılan tip satışlarında, geçmiş dönem borcu kriterlerinin yargı konusu ihtilaflarına neden olması ve ilgili yönetmelikte belirtilen şartların kanunda yazılı olmaması ve yine, ilgili yönetmelikte geçen sıra cetveline karşı dava açma süreçlerinin kanunda net olarak yazılı olmaması... Şimdi getirdiğimiz düzenlemeyle, sıra cetveli belirlendikten sonra on beş gün içerisinde dava açmayla ilgili bir düzenleme getiriyoruz, günü de koyuyoruz; aslında yönetmelikte var ama kanunla netleştiriyoruz.

Yine, finansal kiralama sözleşmeleriyle kiralanan mal varlıklarının tip kapsamına alınmamış olması... Artık, bu getirdiğimizle de tip kapsamına alıyoruz. Tip satışından sonraki dağıtımın sıra cetvelinin masraflarının düşümüyle sıralamalara göre “garamaten” dağıtımının yapılacağını -yani alacaklıların hissesi oranında, “garameten” o demek- kanun hükmünde açık olarak yazılı olmamasından kaynaklı birçok sorun yaşanmaktaydı. Getirdiğimiz bu düzenlemeyle bu sorunları tamamen ortadan kaldırıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10 - 5411 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 34- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce iflas edenler dahil tasfiyesi Fon eliyle yürütülen bankalarda tüm kanuni yükümlülüklerin ifasından sonra tasfiye bakiyesi kalması halinde bu tutarın hissedarlara dağıtımında, iflasına karar verilen bankaların hakim ortakları ve yöneticileri, yönetim kurulu üyeleri, denetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ile yönetim ve denetimine sahip olduğu iştirakleri, hakim ortağı olan tüzel kişiler, bunların gerçek ve tüzel kişi hakim ortaklarının hakim ortağı olduğu şirketler, bu gerçek kişilerin kan ve kayın hısımları ile bu kişilerin hisselerini ciro, devir veya temlik suretiyle edinen üçüncü kişiler ile ortaklığın sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde onunun altında kalan paylara sahip olsa dahi yönetim kurullarına üye belirleme ve kontrol imtiyazı veren paylara sahip olanlar, bu bankanın iflasına neden olanlar, Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle cezalandırılmasına karar verilenler ve bu nedenle hakkında müsadere kararı verilmiş olanlar bu dağıtımdan pay alamaz. Bunlara düşen pay Hazineye ödenir.

Birinci fıkra kapsamında soruşturma veya kovuşturması devam edenlere isabet edecek tasfiye payı; kovuşturmaya yer olmadığına, beraat, ceza verilmesine yer olmadığına, davanın reddine veya düşmesine ilişkin kararın kesinleşmesine kadar ödenmeyerek Fon hesaplarında tutulur.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 10'uncu maddeyle ilgili izahat rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 10'uncu maddeyle, iflas eden ve tasfiyesi Fon eliyle yürütülen bankalarda tasfiye bakiyesi kalmaması hâlinde, bu tutarın cezai ve hukuki bulunanların ödememesi yönünde bir düzenleme getiriyoruz. Düzenlemeyle tasfiye bakiyesi, bankaya zarar veren, bankanın iflasına neden olan, hukuki engeli bulunan, millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum ve gruplarla, terör örgütleriyle üyeliği, ilişkisi ya da irtibatı bulunmaları nedeniyle cezalandırılmasına karar verilen ve bu nedenle hakkında müsadere kararı verilmiş olanlara bu tasfiye bakiyesi dağıtılmayacak. Bunlara düşen tasfiye bakiyesinin hazineye aktarılmasına imkân veriyoruz yani bankalarda hortumlayanlara tasfiye bakiyesi de vermiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bankaları hortumlayanları anladım ama “iflas edenler” demişsiniz. Nilgün Hanım, iflas eden bir bankada şey kalır mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bankanın iflasına neden olan. Şöyle bir şey oluyor: Şimdi, bu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce iflas edenler dahil, tasfiyesi Fon eliyle yürütülen bankalarda...” diyor. Şimdi, eğer tüm yükümlülükler yerine getirildikten sonra bir alacak, bakiye kalıyorsa iflas etmemesi gerekiyor normal koşullarda, konkordato ilan etmesi gerekiyor. Bu, fazla mı oldu acaba?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Mesela burada hemen “Bu tasfiye bakiyesi nasıl oluşuyor?” diye soru geliyor, şöyle bir şey: Tasfiye bakiyesi olduğu takdirde yani iflas eden bankanın borçları -özellikle dövizlerde yani yurt dışı fonlarında- o dönemki bedelden TL'ye çevriliyor hemen, bankanın ödemesi gerekenden ama bankanın bir de tahsil edeceği alacakları var -yani kredi veriyor ya iflas eden banka, kredi verdiği alacakları var- o alacaklılardan alacaklarını tahsil ediyor kuruma geçtikten sonra ama

onda da zaman aşımı var -bu süreçler iki yıl sürebiliyor, altı yıl sürebiliyor- tabii ki bundan doğan kur farkları da ortaya çıkacak. Dolayısıyla, baktığımızda, alacaklılar gittiğinde, kur farkı olunca tasfiye bakiyesi doğal olarak ortaya çıkıyor, ondan dolayı böyle bir düzenleme...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani iflas eden bir bankada tasfiye bakiyesi olabilir mi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Olabilir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, oluşabiliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nilgün Hanım, sonuç olarak, bu, Bank Asyayla ilgili bir düzenleme sanıyorum, başka batan banka yok, el konulan banka yok bildiğim kadarıyla. Ne kadarlık bir bakiye oluştu, bunu açıklayabilir misiniz, bilmiyorum, ticari sır mıdır?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Şu an için hâlâ devam ediyor yani tasfiye bakiyesinin oluşup oluşmayacağını bilmiyoruz ama oluşabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, biliyorum, oluşabilir de ne kadarlık bir rakamdan bahsediyoruz, bunu söyleyebilir misiniz, bilmiyorum yani ticari sır mıdır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tasfiye bakiyesini ticari sır değilse söyleyebiliyor muyuz?

Buyurun.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Yok, şu anda hâlen devam ediyor tasfiye, tasfiye devam ettiği için bilgi vermek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, diyelim ki 100 milyon lira tasfiye bakiyesi doğdu, 200 milyon lira doğdu, siz bunu hisselerle göre paylaştıracaksınız.

Şimdi, Sayın Başkan, burada şöyle bir durum var: Fon “Ya, tamam, diyelim ki 200 milyon lira kaldı ama ben bunu dağıtırken millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum ve gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği tespit edilen...” diyor. Üyeliği anlıyorum ama o da subjektif olarak belirleniyor, üyelik konusunda çok kötü kararlar verebiliyor mahkemeler; ayrı, bunu geçtik. “...veya iltisakı” diyor; bu, vahim bir durum. Bundan daha vahimi “İrtibatı olanlara para ödemeyeceğiz.” diyor.

Bakın, arkadaşlar, AK PARTİ’li arkadaşları uyarıyorum.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Cevap verebilir miyim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika, bitireyim de cevap verin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlansın.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Hemen şey yapayım çünkü yanlış oldu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Biz buradaki maddenin devamında şunu söylüyoruz: Mahkeme kararı neticelenince diyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, biliyorum.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Mahkeme kararı olmadan bir şey yapmıyoruz yani iltisakla bırakmıyoruz, mahkeme kararı gitmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında, Garo Bey sizin düzenlemenizle ilgili değil de daha genel bir eleştiri yapıyor; bu, bununla ilgili değil, sizin maddeyle ilgili değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben genel anlamda siyasi bir eleştiri yapıyorum.

Bakın, bu konuda verilen mahkeme kararlarını da biliyoruz yani bir kişi Bank Asyada hesap açmış diye, Bank Asyada fatura yatırmış diye, Bank Asyanın önünden geçmiş diye iltisaklı, irtibatlı sayılabiliyor şu anda Türkiye'nin hukuk düzleminde arkadaşlar.

Ya, AK PARTİ değil miydi arkadaş, cemaatten referansları alarak bütün her şeyi yürüten, oradan, önünden, kapısından geçmeyen devlette görev bulamadığı ortamı yaratan? Şimdi diyorsunuz ki -tamam, cemaat kötü, terör örgütü, şu bu- “Geçmişe dönük biz onlara referans verdik, yol verdik, devlet içinde konumlanmalarını sağladık, bankalarını kurdurduk, herkesi o bankalarda hesap açmaya yönlendirdik.” Sonra “E, vatandaşlar orada hesap açmış, bunlar irtibatlı, iltisaklı, bunlara para vermeyeceğiz.” Hak mıdır bu, adalet midir? Yani herkesin, bugün, bu mübarek ayda -hepimiz için, Hristiyanlar, Museviler, Müslümanlar için- düşünmesi lazım. Ya, burada kul hakkı var; çocukların, yetimlerin hakları var. Bu vatandaşlarımız mı buna sebebiyet verdi, iktidar mı buna sebebiyet verdi? Şu irtibat, iltisak konusundaki mahkeme kararlarını okudunuz mu hiç ya Sayın Başkan? Bankada hesap açmış “İrtibatlısın, hadi, sen para alamazsın.” Olur mu bu yani? Olmaz.

Bakın, ben AK PARTİ'li arkadaşları uyarıyorum: Bu yasayı böyle geçiriyorsunuz ya, üç vakte kadar iktidar değişecek, ondan sonra, bu irtibat, iltisak meseleleri sizin aleyhinize öyle bir kullanılacak ki maalesef -maalesef diyorum bakın- bu mahkeme düzeni böyle devam etsin... Bunu kabul etmeyin arkadaşlar, kabul etmeyin. Adaletsizlik var burada, haksızlık var.

Ya da Sayın Başkan, benim önerim, Meclis olarak gerçekten şu irtibat, iltisak meselelerini subjektif boyuttan objektif konuma getirecek ve gerçekten bir üyelik tanımını da sınırlandıracak ve bu için... Hani, demişlerdi ya... Ne diyordunuz, tepesi ihanet, ortası ibadet miydi?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ortası ticaret, altı ibadet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ortası ticaret, aşağısı ibadet. Ya, siz aşağısını, tabanı cezalandırıyorsunuz, tepedekiler zaten gittiler kardeşim, başka âlemlerde yaşıyorlar. Ya, bu “ibadet” dediğiniz, on binlerce insanı mağdur etmekte nasıl bir adalet görüyorsunuz Sayın Başkan. Bu açıdan benim önerim, bu konuda gerçekten hem TMSF'nin bir çalışması, bir adaleti bulmamız, bu malların iade edilmesi düzleminde bir adalete doğru yürümemiz gerekiyor artık altı yıl geçmiş üzerinden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada tartıştığımız konu tabii TMSF'yle ilgili değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil, değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TMSF mahkeme kararlarını esas almak durumunda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha geniş bir değerlendirme yapıyorsunuz ama yine TMSF'ye bir söz vereyim, ne diyecek.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, iltisak ve irtibat meselesini bizim yeniden tartışmamız lazım siyasi bir kurum olarak.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Burada, bu maddede biz banka ortaklarını, hani diğer dava açılanlarla ilgili değil, bu banka ortaklarıyla ilgili açılan davaların sonuçlanmasını irdeliyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama onlar... Ya, ben biliyorum onları ya. Hepsini Bank Asya hissedarı yaptılar, cemaat o bilmem ne toplantılarında “Bank Asyaya şu kadar hissedar ol, bu kadar ortak ol.” diye ortak yapmadı mı bu insanları?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Abdüllatif Bey’in de soracağı sorular var, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, merak ettiğim bir konu var. Şimdi, Bank Asya tasfiye ediliyor, yani tasfiye sürecinde bankanın alacaklarını fon tahsil ediyor, borçlarını da ödüyor. Borçlar bankalarda hemen hemen tamamı itibarıyla yatırılan mevduatlardan oluşuyor. Şimdi, şu ana kadar mevduatların ne kadarını ödediniz? Yoksa “Bu bankaya mevduat yatırmak terör örgütüyle iltisak demektir, bunların hiçbirini ödemiyorum.” mu diyorsunuz? Yani tasfiye nasıl yürüyor, onu merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kim? Hukukçu arkadaşımız mı siz mi?

Buyurun.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Ben genel bir bilgi vereyim çünkü tasfiye devam ettiği için. Tabii, ilk birinci şeyde sigorta kapsamında olanlar ödendi, ikincisi yaklaşık 40 bin kişinin hesabı... Yanlış söylemiyoruz değil mi?

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – İncelendi.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – İncelendi 40 bin kişinin. Şu anda yaklaşık o da işte 6 bin seviyesine düştü, çözülenlerde sırası gelenlere ödemeler devam ediyor. Biz mahkeme kararlarına mutlaka bakıyoruz. Yani bankadan, mahkemeden bir kısıtlama yoksa hesabın üzerinde o hesabı ödüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Bülent Bey, ilave bir sorunuz mu var?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11 - 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve müteakip fıkralar telsül ettirilmiştir.

“(4) Kurumların 31/3/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda söz konusu hesapların dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır. Cumhurbaşkanı istisnayı 30/6/2022 veya 30/9/2022 tarihli bilançolarda yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulamaya yetkilidir.

(5) Bu madde kapsamındaki istisna 2022 yılı sonuna kadar vade sonunda yenilenen hesaplara da uygulanır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 11’nci maddeyle ilgili izahat rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bu, irtibat, iltisak konusunda bir şey yapamadık Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz görüşünüzü geçirdiniz tutanağa ama buranın konusu değil o, daha geniş değerlendirebiliriz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kur korumalı mevduatla ilgili bir düzenleme, kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer almasa dahi 31/3/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paraların 2022 yılı sonuna kadar Türk lirasına dönüştürülmesi durumunda, bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançların istisna kapsamına alınması öngörülmektedir. Ve Cumhurbaşkanımıza 30/6/2022, 30/9/2022 tarihli bilançolarda bulunan yabancı paraların Türk lirasına dönüşümünde de istisnanın uygulanabilmesi hususunda ayrıca bu maddeyle yetki veriyoruz. Bir de Türk lirasına dönüşen bu hesapların 2022 yılı sonuna kadar geçerli olmak üzere vade sonunda Merkez Bankasının düzenlemelerine uygun olarak yenilenmesi durumunda istisnanın yenilenen hesaplara da uygulanması öngörülmektedir. Maddemizin özeti Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gerekçeyi okudun Uğur Bey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, ben anlatayım Başkanım, tekrar arkadaşlarımıza daha net anlayacağı şekilde.

Biliyorsunuz, 31/12/2021 tarihli bilançolarında, banka hesaplarında, kayıtlarında görülmesi durumunda, biz bu yabancı paraların TL'ye çevrilmesi durumunda bunlara bazı istisnalar getirmiştik, bunlar işte kambiyo kârı, faizden elde ettiği kazançlar veya diğer kazançlar diyelim vergi dışıydı. Buradaki tek farkı şu: Biz burada bir tek kambiyo kârı eğer elde ederse bunu vergi dışı bırakmıyoruz, bunlardan kurumlar vergisi almaya devam edeceğiz. Başka bir değişiklik yok. Yani diğer düzenlemelerden daha dezavantajlı bir düzenleme diyebiliriz buna.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama üç ay tutarsa, o zaman altı ay...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2022 yılı sonuna kadar. Bak, “2022 yılı sonuna kadar tutmak şartıyla” diyoruz zaten maddede.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mevduatı ama üç ay tutması yeterli.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, ne dedim ben? Yabancı paraların 2022 yılı sonuna kadar Türk lirasına dönüştürülmesi durumunda bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek... Üç aylık kalmadı, Cumhurbaşkanına yetki veriyoruz orada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, bence izahat yeterli. Soruları alalım, daha iyi açıklamış olursunuz sorular vesilesiyle.

Bülent Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Uğur Bey, bu madde size kaldı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hepsinde imzam var benim zaten de...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, evet onun için size kaldı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nilgün Hanım ben muhasebeciyim diye, ben de konuşayım diye herhâlde bana kıyak yaptı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, farkındayım, onun için soruyorum.

Şimdi, dün konuştuk biz sözcüler toplantısında, tümü üzerinde görüşürken de ifade ettim; 40 milyarlık bir muafiyet söz konusu olmuş, beyanname toplamı bu ve oradan -yüzde 25 kurumlar vergisinden- 10 milyar liralık bir kazançtan vazgeçilmiş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Geçenki kanundan dolayı, vazgeçildi, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 31/12/2021’e kadar, geçen yıl sonuna kadar olan sürede 10 milyar liralık kambiyo kârından vazgeçilmiş. Şimdi, bu yeni durumla konuyu projekte edersek kurumlar vergisi kazancından ne kadarlık bir vazgeçme söz konusu olacak? Bir de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz yine geçen seferki ölçüyü esas alalım. 10 milyar dolar çözülsün örneğin, ne kadar kamu gelirinden vazgeçilmiş olacak?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de bu “kur korumalı”yla ilgili bir projeksiyon yapıldı mı? Hazine adına, bütçe adına çok tehlikeli bir gelişme gösteriyor. Yani akademisyenlerin yaptığı çalışmalarda bunun -biraz önce ifade ettim- 400 milyarın çok üzerinde olabileceği ifade ediliyor. Bu durumda...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşte o, varsayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Varsayım ama mevcuttaki uygulamadan yola çıkarak yapılan bir varsayım yani tümüyle hayalî olmayan; mevcut, ilk üç aylık durum esas alınarak yapılan bir varsayım bu. Dolayısıyla çok tehlikeli. Bununla ilgili bir çalışma yapılmış mı? Demin Maliye Bakan Yardımcımız da buradaydı. Maliyecilerle beraber böyle bir projeksiyon yapabilir misiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani şöyle: Şimdi, Sayın Kuşoğlu, siz de çok iyi biliyorsunuz, bir defa, bundan ne kadar faiz geliri elde edeceğimiz belli değil, kur farkından dolayı ne kadar gelir elde edeceği belli değil yani kurun nerede duracağı da belli olmadığı için diyelim ki... Şimdi, nerede duracağı belli olmaz dedim ya, gene Sayın Paylan gülüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Buradan manşet verdin zaten.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, şöyle: Kur kaç para şu anda? 14,600 lira. Kur yine aynı yerde durursa kur farkından dolayı kâr elde etmeyecek, belki çıkmayacak dolayısıyla. Ama diyelim, kur 15 liraya geldi, 400 lira fark çıkarsa adamın yatırdığı paraya göre, miktara göre, yüzde 23 kurumlar vergisi var yani şimdiden bunu öngörebilme şansımız, etki analizini yapma şansımız yok. “40 milyar istisnadan, yüzde 25’i olan 10 milyar vergi tahakkukundan, devlet bütçesinden, hazine gelirinden vazgeçiliyor.” demek kolay çünkü olmuş, bitmiş ama bu önümüzdeki süreçle alakalı ne kadar faiz geliri elde edeceğini bilmiyoruz, kur kazancını ne kadar elde edeceğini bilmiyoruz. Kâr payının ne olacağını bilmediğimiz, diğer kazançların ne kadar olacağını bilmediğimiz için ben yüzde 23 hesaplayamıyorum. 1 milyar gelir elde ettiğini...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte Uğur Bey, bunun hesaplanamaması çok kötü yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama nasıl hesaplayacaksın Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devlet adına böyle bir düzenleme yapıyoruz ve bunun ne çıkaracağını, devlete ne yük getireceğini bilememek çok kötü bir şey yani bunu söylemek çok kötü oldu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, ben de bir şey söyleyeyim Uğur Bey, bir saniye... Dün arkadaşlarımız bir hazırlık toplantısında şunu söylediler: “10 milyar dolarlık bir miktar çözülsün 2,3 milyar TL civarında bir kamu gelirinden...”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani bu bir varsayım, elbette varsayım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Varsayım ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün hesaplarda varsayım olur yani hesaplanamaz diye bir şey... Artı, eksi birtakım şeylerle hesaplırsın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama şu var: 10 milyar doların... Ben mesela benim varsayımımı söyleyeyim Başkanım madem: Ben 10 milyar dolar değil, 5 milyar dolar bozulacak diyebilirim mesela.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır, bir hesaba dayanması lazım, değil de bir hesaba dayandırarak konuşmak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz Gelir İdaresine de bir soralım Uğur Bey, Gelir İdaresinden bir bilgi alalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tehlikeli bir düzenleme yapıyoruz, çok risk taşıyan bir düzenleme yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir rakamsal olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada bir hesaplama yapılabilir olmamız lazım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Var Başkanım, var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir çalışma var, onu söyleyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çalışmayı yapsınlar, söylesin arkadaşlar ama bu çok büyük risk teşkil etmiyor, bunu ifade etmeye çalışıyorum, çok büyük bir risk yok Başkanım burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah, tamam ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Getirdiğimiz, çok büyük riskli bir madde değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir hesap var ortada, onu paylaşalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir de kayıtlara tekrar geçsin. Artık bunda kur farkından olan gelir yok yani Uğur ağabeyin o ilk...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kambyo kârı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kambyo, evet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kur farkından gelir farklı şey, kambyo kârı farklı şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Gelir İdaresinden bir etki analizi rica edelim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; Mahmut Sütçü, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Vekilimizin de söylediği gibi, burada, geleceğe dönük biz ancak bir senaryo yapabiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tahmini, tabii ki.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Burada da şöyle bir senaryo yapmıştık: Yani 10 milyar doların 2022 yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde peyderpey bozulduğu vakit, tabii, bozulan kur ile dönem sonunda elde edilecek mevduattan, faiz veyahut da katılım payından elde edilecek kârın o anki durumunun... Yüzde 16 oradaki getirisi. Arada eğer kur biraz yükselirse diye bir hesaplama yapmışız. Mesela, işte, 15 lira, biraz üst olursa, 16 lira olursa, 16'yı biraz geçerse gibi bir senaryoda 2 milyar 300 milyon liralık bir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir daha söyleyin. Neyi geçerse? 16'yı geçerse mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Yani tahminimiz. Şimdi, şöyle Sayın Vekilim, mesela...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Rakamı net ifade edin de ona göre yazacağız. 16'yı geçerse ne kadar?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Yani örnek anlamında hani. Bu, tabii, bozdurulacak 1 milyar dolar mesela, 16'yı biraz geçse 153 milyon gibi oluyor ama az önce dediğim gibi, bunlar bizim bir senaryo üstü... Tabii, bu da dördüncü çeyrek yani 2022'nin son dönemlerinde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 1 milyar dolar, 16'yı geçerse 153 milyon mu?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Evet ama 1 milyar için.

Mesela döviz diyelim ki 15'lerde olsa, 14'lerde olsa tabii, tam tersi, bu sefer sadece faiz geliri elde edilmiş olur; bu sefer de kur farkından hani o kıyaslamadan gelen, kurun artışından gelen bir ödeme olmayacak tabii. Çünkü bozdurulduğu dönem diyelim ki dördüncü çeyrekte, zaten bizim açılış 16'ysa, üç ay sonra da 16'yı biraz geçtiği vakit -16,5 olsa mesela, örnek anlamında bunlar- 153 milyon ama diyelim ki o zaman bozulma kuru 14 veya 14,5; yıl sonunda, yine o dönem sonunda 15'e yakın olsa mesela kur, o zaman sadece...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İlk üç ay ne oldu Mahmut Bey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlasın lütfen.

Hiç değişmezse kur ne oluyor?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Tabii, kur değişmezse bizim bir ödememiz olmayacak bankaların vermiş olduğu o yüzde 16 faizi elde etmiş olacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütçeye...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Tabii, bütçeye herhangi bir gelir yükü olmayacak o zaman. Tabii, bunlar birer senaryo.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Üç ay mı oldu? Elimizde bir uygulama var ilk üç aylık.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Tabii, 2021'in sonunda 31/12/2021 tarihi itibarıyla bilançosunda yabancı para cinsinden mevduatı veyahut da parası olanlar, dövizli bozdurduklarında burada asıl ilk dönemde sadece kurun değerlendirilmesinden kaynaklanan kambiyo kârı olmuş oluyordu. Burada biz dördüncü çeyrek döneminin bilgilerini çektik, bunlar gerçek bilgiler yani istatistik olarak da. Bizden istisna olarak dördüncü çeyrek geçici vergi döneminde yararlanan mükellef sayısı 10.765 kişi.

CAVİT ARI (Antalya) – Tekrar edebilir misiniz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – 10.765 kişi.

CAVİT ARI (Antalya) – Yani tüm yatıran mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Kurum, kurumlar, bunlar sadece kurumlar açısından.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kambiyo kârları açısından...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kur farkından da 18,1 milyar lira bir yük gelmesi tahmin ediliyor. Bu kurumlar bir de...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Bu, gerçek. 40 milyar 659 milyon ortalama yani bunlar, kur gelirinden dolayı, kambiyo kârından dolayı istisna beyan edildi. Bunun vergisi de yüzde 25'ten de 10 milyar 160 liralık... Bunlar gerçekleşen rakamlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aşağı yukarı beklenti doğrultusunda yani. O kanunun görüşmelerini yaparken de bu civarda demiştiniz zaten.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Evet Sayın Başkanım. 7352 sayılı Kanun’un görüşmelerinde 10-12 milyar arası denmiş.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 40 milyar kur farkından doğan gelir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Emine Hanım...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kur farkından kaynaklanan gelir mi 40 milyar bugüne kadar bu üç aylık dönemde?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Şöyle: Yabancı parayı defterlerine kaydettiği dönem var, bir de bozdurduğu dönem var. Bu ikisi arasında, bozdurulunca kur farkı gelirleri elde ediliyor. “Kambiyo kârı” diyoruz biz buna. Bu kambiyo kârı, şu anda mevduatlar daha dönmedi hiç yani altı aylık mevduat yatırıldığı için onun daha süresi var, ağustosun sonunda. Hani orada ne olur... Kurlar mesela geriye gelse, yani açılış kurlarından biraz daha geriye gelse tabii orada belki sadece faizi ödenip geçilecek.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Türk parası peki?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, çok sayıda soru sormak isteyen var. Böyle gidersek biraz...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Türk parası mevduatını kur korumalıya çeviren...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, bir sırayla söz vereceğim, bir düzen içinde gidelim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Cevap verirken onun için girdim araya. Yani aynı şey, bir de Türk parasını kur korumalı mevzuata çeviren...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte “Onu henüz bilemiyoruz.” dedi.

Şöyle yapalım: Tek tek soru-cevap gidersek çok uzayacak, araya girenler de oluyor. Herkes sorusunu sorsun, topluca cevap verin lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben o zaman sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, siz bitirdiniz zannettim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mahmut Bey, sadece kambiyo kârlarını değil, siz onunla ilgili örnek verdiniz “1 milyar dolar olursa şu kadar.” dediniz...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – O bugünkü.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ... ben şeyi de soruyorum ilave olarak hazineye gelecek yükü, faiz yükünü de soruyorum ilave olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onunla ilgili bilgi var mı elinizde?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTÇÜ – Yok, ben de yok ama Hazine tarafında var herhâlde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de onu söylüyorum Sayın Başkan, bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığının bir çalışma yapmaması, riski görmemesi, bize göstermemesi doğru değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu Bakan Yardımcımıza yönlendirelim bence ama bütün soruları alalım öyle.

Sayın Paylan, lütfen buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız buradayken ona sorularımı yöneltmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Uğur Bey aslında bugünün manşetini attı yani “Kurun nerede duracağı belli değil.” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O anlamda söylemedi, yapmayın. Değişken bir kurumuz var, düşebilir de artabilir de.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi ben bilmiyorum, hangi anlamda söylediyse söyledi. Bugünün manşetini söyledi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bir haftadır kur aşağı doğru geliyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen biliyor musun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aşağı doğru nasıl geliyor size söyleyeyim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hayır, adam onu söylemiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bir sabredin ya, bir sabredin ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey zaten gülümseyerek ifade ettiğine göre farklı bir anlam yüklediğini kabul etmiş oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Kurun nerede duracağı belli değil.” dedi. Şimdi, bakın, arkadaşlar, bir ülkenin egemenlik hakları vardır, bu egemenlik haklarının en önemlilerinden biri de parasıdır yani yerlilik ve millilik iddiasında olan bir yönetimin de önce parasının itibarını koruma iddiasında olması gerekir. Siz paramızı Amerikan dolarına bağladınız ve maalesef değerli arkadaşlar, şu anda makro ekonomik göstergelerimiz çok kötüye gidiyor bakın, farkında değilsiniz. Size birkaç rakam vereceğim. Hazine ve Bakan Yardımcımız da burada, bir dinlerse... Bakın, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan Yardımcım; şimdi, ben bu işin şu ana kadarki maliyetini, bugün itibarıyla olan maliyetini 100 milyar TL olarak buluyorum. Bugün itibarıyla yani bugün bu sistemi tasfiye etmeye kalksanız bugünkü kurla, deseniz ki “Kardeşim, getirin bütün hesaplarınızı, tasfiye ediyoruz.” 100 milyar TL maliyeti var. 750 milyar TL girmiş bu sisteme; ortalama kurunu ben 13 lira civarında hesap ediyorum...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sabah “70” diyordun, şimdi “100” diyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır “100” dedim. Ya, bak kayıtlara baba. Sen dakika başı laf atma gözünü seveyim ya! Bak kayıtlara, eğer “100”se sen ne diyeceksin? Sen ne diyeceksin? “100”se sen ne diyeceksin, özür dileyecek misin? “100” dedim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sabahki konuşmada “70-80” demiştin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, sabah “100” dedim. Ya, bak kayıtlara. Eğer “70”se ben senden özür dileyeceğim, “100”se sen benden özür dileyecek misin?

ORHAN YEGİN (Ankara) – “700-800 milyara karşı 70-80 milyar.” dediğinizi söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın kayıtlara, bakın kayıtlara. Farklı bir şey var, özür dile o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edelim, sonra bakılır kayıtlara.

Siz, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Allah Allah ya!

Ben şu anda 100 milyar TL olarak hesap etmişim, 13 lira civarında bir ortalama maliyet var; 11,5 buçuk liradan girişler başladı -14,70- çoğunlukla 13 civarlarında giriş oldu yani şu anda yüzde 13-14 bir maliyeti var. Baktığımızda, 750 milyarı bugün tasfiye etsek 100 milyar TL maliyeti var. Hazine bunun bir bölümünü karşılayacak, biliyorsunuz, Merkez Bankamız bir bölümünü karşılayacak ama bu, kamu yüküdür sonuç olarak. Hani, 50 milyarın Hazine karşılamış, 50 milyarını Merkez Bankası karşılamış; tüyü bitmemiş yetimin hakkıdır bu, arkadaşlar. 100 milyar TL şu ana kadar yükü var ve önümüzde, Uğur Bey'in de söylediği gibi, kurun nereye gideceği belli olmadığı için bu 100 milyar, 200 milyar da olabilir, Bülent ağabeyin söylediği gibi 400 milyar TL'de olabilir.

Ya, bakın, emekli ikramiyesi, emekli ikramiyesi... 1.500 lira vermeyi düşünüyorsunuz değil mi? Bir dede, bir nine torununu, ailesini orta hâlli bir kebabçıya götürmeye kalksa ya, bayram günü kebabçıya götürmeye çalışsa, 10 kişiyi götürse rehin kalır kebabçıda ya, rehin kalır 1.500 lira vermeye kalksanız. Para, pul olmuş. Şimdi, bizim ne yapmamız lazım? Emekliye daha fazla bayram ikramiyesi vermemiz lazım değil mi? “Kaynak yok.” diyeceksiniz. Bakın, 100 milyar lira gitmiş. 100 milyar lirayla emekliye bayram ikramiyesini 3.500-4.000 lira yapabiliriz biliyor musunuz? Günah değil mi emeklilerimize? Biz bu parayı onlardan esirgiyoruz da bir avuç para sahibine bu paraları aktarıyoruz arkadaşlar.

Ve Uğur Bey'in de söylediği gibi, kurun nereye gideceği de belli değil. Amerikan Merkez Bankasına bağlamışız. Bakın, FED faizleri her an arttırdı artıracak, elliler baz puan arttıracak. Ya, bol para dönemi bitiyor, bütün dünyada herkes faiz yükseltiyor, sıkı para politikalarına geçiliyor. Herkesin sıkı para politikasına geçtiği günlerde Temel fıkrası gibi... Temel, radyoda anonsu duyuyor, otobanda ters yola girmiş “Delinin biri ters yola girdi.” deniyor. “Birisi değil hepsi, hepsi.” diyor. Herkes karşıdan geliyor otobandan, kendisinin tersten gittiğinin farkında değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Soruyu alalım Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, süreniz bitmek üzere, sorunuz varsa sorun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, şöyle söyleyeyim: Bu önemli bir madde, bunda biraz tolerans istiyorum. Diğer maddelerde konuşmadık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaten yaptık yani önceden de sordunuz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sen “Faizleri yükseltelim.” mi diyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu diyorum: Bakın, ateş bacayı sardı zaten. Bu faizleri düşürmemeleri gerekiyordu yani o anda yüzde 19'da olan faiz birkaç ay daha sabredilseydi, düşürülmeseydi, şu anda enflasyonumuz zaten yüzde 15'lerde, 20'lerdeydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu sayede de fiyat istikrarı sağlanmış olacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen tamamlayın. Çok sayıda söz talebi de var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, şu anda bunu suni olarak düşündüğünüz için ateş bacayı sardı, geç kaldınız yani şimdi faizi 60'a, 70'e çıkarmaya kalksanız ancak toparlar, o da piyasayı çökertir yani kırk katır mı kırk satır mı, şu anda karşı karşıyayız. 50'ye, 60'a yükseltmeye kalksan piyasa çökecek, bütün şirketler batacak, büyük bir işsizlik olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorunuz var mı Garo Bey?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada tutsan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorunuz varsa sorun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben bu konuda birkaç dakika rica ediyorum. Bakın, diğer maddelerde konuşmadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama ifade ettiniz görüşlerinizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben yalnızca burada konuşacağım dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, aynı şeyi defalarca tekrarlıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı şeyi tekrar etmedim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Susuyorum o zaman. Ben de bütün maddelerde konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşun, hakkınız ama beş dakikadan fazla konuşamayacaksınız, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam her maddede beş dakika konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, Sayın Paylan, bu Komisyonumuzun kuralı olmasın mı, usulü olmasın mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, her maddede beş dakika konuşacağım Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kuralsız bir toplum mu olalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her maddede beş dakika konuşacağım ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Gelişelim, güçlenelim, modernleşelim.” diyorsunuz, hiçbir kurala uymayalım mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Artı bir saniye de istemeyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz kuralları üstü mü olmak istiyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, değil.

Bu maddeyle ilgili bir iki dakika rica ettim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Bana hiçbir kural işlemez.” mi diyorsunuz?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Aynen öyle diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil Başkanım. Bu maddeyle ilgili bir iki dakika rica ettim sizden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Verdim ben. Daha önceden de size söz verdim ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, yirmi beş saniye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha önceden size söz vermiştim ama.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, konuşma saatinize bakın, konuştuğunuz süreye bakın ya, lütfen. “Uğur Aydemir” diyerek zaten beş dakikayı geçirdin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cinisli, buyurun lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Etki analizine en çok ihtiyaç duyduğumuz maddelerden birini konuşuyoruz. Elimde etki analizi yazan kâğıtlar var. Bu, biraz üniversite notlarını, biraz da işte, gerekçenin özetini andırıyor. Ne rakamsal bir analiz var ne bir tablo var. Âdeta aklıma şu geldi bunu görünce: Bakanlara verdiğimiz

soru önergelerinin cevaplarını andıran birtakım açıklamalar var burada. Valla, keşke hiç vermeseydiniz, biraz ayıp oldu, onu söylemeden geçemeyeceğim. Evet “KKM” denilen -benim tabirimle- Amerikan dolarına endeksli, ucu açık faizli mevduat hesaplarını konuşuyoruz. Yine söyleyeyim: Pimi çekilmemiş bir bombadır ve pimi de Amerikan Merkez Bankasının elindedir, Türk ekonomisi de Amerikan Merkez Bankasının insafına maalesef terk edilmiştir bu KKM uygulamalarıyla ve yine, bazı başka yanlış uygulamalarla. Eğer ki bu KKM’lerle enflasyonun önleneyeceği veya kurların frenleneceği düşünülüyorsa çok yanılıyorsunuz çünkü enflasyonun artmasının pek çok etkeni var, pek çok sebebi var ama bazı ülkelerde -işte, Batılı ülkeler hemen örnek veriliyor: “Amerika’da şu oldu, Amerika’da yüzde 8, kırk yılın en büyük enflasyonu...” falan- bazı benzer ve tabii ki ekonomi biliminde olan sebepler var ama bunların hiçbirinin olmadığı -bize özgü bir sebep- AK PARTİ’nin idaresinin son derece ön yargılı ve ekonomi bilimine tamamen aykırı uygulamalarından dolayı bu olmuştur. Faizler ve enflasyon yüzde 19 iken, ikisi de aynı orandayken, ne akla hizmetse, Sayın Cumhurbaşkanının bir teorisine uyararak faizlerin düşürülmesi sonrası kendini bir anda serbest bulan enflasyonun çıldırmasının sonucunda bugünlere geldik. Kurların çıkmasını da siz bize çok büyük bir maharet olarak anlatıyordunuz “Çin modeline geçtik, ihracat yapacağız, cari açığı düzelteceğiz, cari fazla vereceğiz ve bu modelle bambaşka bir ekonomik tablo çıkacak, Türkiye bambaşka bir yöne doğru gidiyor.” derken bir anda işler sarpa sarınca bir Türkiye modeline geçildi. Lütfen, bu palavralarla artık yürüyemeyeceğimizi anlamamız lazım. Tabirimi maruz görün ama bunlar artık palavra söylemlerdir; Türk ekonomisi, Türkiye bu şekilde yönetilemez.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, cümlesini geri alsa daha doğru olur.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hayır, cümlemi geri almayacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kaçırdım ben doğrusu.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – “Bu palavralarla” dedim. Bu palavra teorilerle artık Türkiye ekonomisinin ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin yönetilemeyeceğini anlamamız lazım, hepimizin anlaması lazım.

Değerli milletvekilleri, bugün çiftçiler süt ineklerini satın KKM’ye yatırıyorlar. Böylesine bir... Yani bu iş 100 milyar mı, 50 milyar mı, hiç önemli değil; bunun bir de görünmeyen zararları var. Çiftçi süt ineğini satın “KKM’ diye bir icat var, ne olacak, nasıl olsa para havadan geliyor hem de millet ödüyor.” diye adam gelip buraya parasını yatırıyor. Gidin bugün Erzurum’a, Bursa’ya, Antalya’ya, çiftçilerle bir konuşun. Ben burada yalan söylemiyorum ve ve işin içindeyim, ben de bir çiftçiyim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, abartılı bir tespit ama.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Abartmıyorum.

Çiftçiler bugün ineklerini satın -hem de süt ineklerini- KKM’ye yatırıyorlar. Lütfen, bunları görelim.

Bugün biz açık ara negatif faiz olan dünya lideri ülkeyiz, 47 puanla biz açık ara negatif faiziz; bizden sonra gelen 6,5 puanla Polonya. Yani bunları nasıl anlamamızı bekliyorsunuz, bunları makul bulmamızı nasıl bekliyorsunuz? “Kur korumalı mevduat” dediğimiz hakikaten Türkiye için çok çok büyük riskler barındıran yanlış bir uygulamadır.

Ayrıca da bu getirdiğiniz düzenleme, yine bu kur korumalı mevduatla ilgili benim bildiğim 7’nci veya 8’inci düzenleme; bununla ilgili devamlı bir düzenleme yapma ihtiyacı duyuluyor. Bu bile devlet etme şeklinin ne kadar gayriciddi olduğunu bize gösteriyor. Buna baştan bir karar verilmez mi? Bu bir projedir, bu projeyi en baştan tasarlayıp da bizim önümüze getiremez misiniz, milletin önüne getiremez misiniz? Bu 7’nci veya 8’inci, önümde, tarih tarih belli.

Herkesi ciddiye davet ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Cavit Arı, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, ülkemizin geleceğini tehdit eden 2 konu var, bunu devamlı söylüyoruz. Bunlardan biri kamu-özel iş birlikleri yani büyük yükler altına girerek devletin geleceğinin borçlandırıldığı, sadece 2024 yılına kadar üç yıl süre içerisinde neredeyse 150 milyara yakın ödemenin yapılacağı bir uygulama.

İkinci konu da bu döviz korumalı mevduat sistemi. Şimdi, bu döviz korumalı mevduat sisteminin nelere mal olacağı konusunda şu an, sizlerin de yani bu kanun teklifini hazırlayan iktidarın da bunun geleceğiyle ilgili nasıl olacağı konusunda bir öngörüsü maalesef ki yok.

Ben şunu sormak istiyorum: Bugüne kadar gerçek şahıs olarak kaç kişi bu sisteme dâhil oldu? Biraz önce şirketlerle ilgili bir sayı söylendi, gerçek kişi olarak kaç kişi dâhil? Yine, ilk ödemeler -ilk üç ay, geçtiğimiz mart ayında- 21 Mart itibarıyla doldu. Bunun maliyeti nedir? Bugüne kadar kur korumalı mevduat sistemi nedeniyle mevduatı olan kişilere kaç para faiz ödendi? Bu konularda net bir açıklama yapılmamakta yani her kafadan ayrı bir ses çıkmakta. Yani devlet olarak biz bugüne kadar, bugün dâhil, örneğin, “Bu mevduatlardan dolayı, döviz garantili olarak yatırılan bu paralardan dolayı şu kadar faiz ödendi.” diyemiyor muyuz, bu konuda net bir cevabımız yok mu? Yani gelecekle ilgili sizin de bilmediğiniz bir süreç olduğunu görüyoruz çünkü işte, bugün dövizin rakamını biliyoruz ama yarın kaç para olacağı belli değil çünkü ekonomi bu şekilde devam ettiği müddetçe, bu ekonomide maalesef ki yarın dövizin kaç para olacağı, doların kaç para olacağı bu şartlarda belirsiz.

Bakın, bu sistem gerçekten çok tehlikeli. Biraz önce rakamlar söylendi, daha şimdiden 50 milyar, 60 milyar gibi bazı rakamlar telaffuz edildi veya alınmayacak olan vergilerle -yani bir anlamda yoksun kalınan kâr misali alınmayacak olan vergilerle- bir maliyet ortaya çıktı.

Bakın, geçtiğimiz mart ayının 18’inde açılışı gerçekleştirilen Çanakkale Köprüsü’nün her ne kadar kamu-özel iş birliği marifetiyle yapılması nedeniyle bütçemize maliyeti daha da artacaktır ancak o köprünün ilan edilen maliyeti 2 milyar 550 milyon euro. Çarptığımızda, bugünkü bu döviz korumalı mevduat nedeniyle gerçekleştiği ifade edilen zarara veya -zarar olarak kabul edersek- ödenen paraya neredeyse eş değer. Yani bu sizin övdüğünüz sistemle bakın, şu üç-dört aylık süreç içerisinde neredeyse bir Çanakkale Köprüsü’nün parasını oraya gömdünüz.

Ben, bu sisteme girip para yatırmış olan kişileri eleştirmiyorum, onlara böyle bir imkân tanınmış, parasını yatırmış yani vatandaş eleştiremeyiz ancak burada eleştirdiğimiz iktidardır çünkü kötü ekonomi nedeniyle en son böyle bir sürece girmek zorunda kaldı ve bu süreçte ifade ettiğim gibi birinci; kamu özel iş birliği, ikinci; kur korumalı mevduat ülkemizin geleceğinin en büyük riskleridir diyorum ve bundan bir an evvel vazgeçilmelidir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Sayın Bakana da sormuştum, bir türlü cevabını alamıyorum. Bu kur korumalı mevduatlarda bir üst limit var mı? Nereye kadar beklenecek, bu hesapların açılmasına ne kadar sabredilecek veya sınır konulacak? Onu merak ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz.

Sayın Orhan Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, kur korumayla ilgili böyle berbat bir şeymiş gibi anlatımlar oldu çok fazla, o yüzden birkaç şey ifade etmek istedim.

Şimdi, 20 Aralıkta burada, yine Plan ve Bütçe Komisyonunda toplantı yapıyorduk ve yine karşı tarafta bulunan bazı hatipler, genelde de aynı tarzda konuşan hatipler zaten, yani Garo Beyler falan hani isim de vereyim, adreste belli edeyim belki başkaları üzerine alınırlar. “Şu anda dolar 19 lira, 18.50 lira, göreceksiniz 20 lira olacak, 25 lira olacak, 30 lira olacak göreceksiniz...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle demedim Orhan, yalan söyleme!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bana bağırma kardeşim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle demedim, iftira atıyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakin olalım, sakin olun, size de söz vereyim cevap verin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Demin de iftira attın, şimdi de iftira atıyorsun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sesini yükseltme! Bağırma!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, sakin olun, size söz verelim cevabını verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle giderse olabilir dedim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Olacak.” dediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olacak demedim olabilir dedim, nerede duracağı –aynı Uğur Bey’in dediği gibi- belli değil dedim.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Olabilir dediniz. Siz çok nezaketli bir insansınız, öyle olsun, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İftira atma lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, Garo Bey, bak, bir şey söyleyeyim, konuştuğumuz her şeyin tutanaklarına döner bakarız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bak, daha önce de mahcup oldun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Benim yanlış söylediğim bir şey varsa özrümü dilerim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış söylüyorsun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İstersen sana özel dilerim, istersen... Ya, bir susar mısın Garo Bey? İstersen hazırunun önünde de yaparım, özür dilerim. Ben hatırladığım şeyi söylüyorum ve yüzde 90 da emin olduğum bir şeyi söylüyorum. Yine, şu yüzde 10’u senin şu feryadına istinaden kenarda tutayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mahcup olacaksın.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 25-30 lira olacak, 35-40...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanaklara bakalım, şimdi tartışmanın anlamı yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) – “25, 30, 35, 40 olacak, göreceksiniz böyle giderse.” demiş Garo Bey, o gün akşam Cumhurbaşkanımız müdahalede bulunan bir karar açıkladı Kabine sonrasında ve akşam komisyon toplantısı bitmeden 13'lere indiğini gördük, hamdolsun ki gördük. Hükümet bir strateji ortaya koydu, kaosa doğru sürükleniyordu döviz piyasaları, bunun önüne geçecek bir müdahale yapması gerekiyordu ve bu müdahaleyi yaptı ve bu müdahaleyi yaparken vatandaşa bir çağrıda bulundu, dedi ki: “Ey vatandaş, sen, dövizin yükselmesi karşısında elindeki TL'nin erimesinden dolayı mecburen

dövizle yönelmek zorunda hissediyor olabilirsin kendini ve oluyorsun da dolayısıyla istemeden dövizin bu yükselişine sen de etkide bulunuyorsun. Ben, senin kaybını gördüm, seni koruyacağım. Gel, elindeki dövizini bu finansal sisteme sok, faiz alıyorsan faizli sisteme, faizi istemiyorsan kâr paylı sisteme getir paranı koy, ben senin parayı vadenin sonunda dövizle karşı korumayı garanti ediyorum yükselirse. Hatta bir şey daha ekliyorum, bugünkü koşullarda belki düşmez ama olur ya döviz çok daha hızlı bir şekilde aşağı inmeye başlarsa inerken inmesine karşı da senin birikimini garanti ediyorum.” Böyle bir alan açtı vatandaşa ve vatandaş sahip çıktı, geldi, döviz bugün, uzun süredir, çok uzun bir süredir hamdolsun stabil bir alanda; biraz aşağı, biraz yukarı oynuyor, ileri gidiyor, geri geliyor. Bundan kim kazandı kardeşim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Zenginler kazandı.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bundan yarın öbür gün bu memleketin ihtiyaçları için, senin maaşların için, hastanelerin ödemeleri için, başka başka işlerin yapılması için, borçlanması gereken kurumlara aktarım yapması gerektiği için, hazinenin daha düşük faizlerle borçlanması, daha kolay borçlanmaya erişim imkânının sağlanması açısından bakarsan orası kazandı. Kur oynaklığından dolayı her gün fiyatların inanılmaz derecede abuk sabuk konulmaya çalışıldığı bir ticari ortamda, alışveriş ortamında fiyat istikrarının sağlanmasıyla beraber vatandaş bundan menfaat sağladı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fiyat istikrarı mı sağlandı?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, kim menfaat sağladı bundan? Diyorsunuz ki buna: “Maliyeti var.” E, elbette, hayattaki attığınız her adımın bir maliyeti olacak ama öbür tarafta daha büyük bir maliyeti görürsünüz, çok daha büyük bir maliyeti görür, burada daha küçük bir maliyet ortaya koyar ve bununla beraber bir çözüm üretirsiniz ve millet bu çözümü sahiplenir ve milletin menfaatine bir adım olur, gerçekleşir. Ben bu feryadı anlayamıyorum, anlayamıyorum ve belli bir yerden sonra bu ısrar... Yani diyorum ki: Siyaseten bazı şeyler söylenir ama belli bir yerden sonra ısrarla altını çizice çizice, hiç olmadık şeylerle konuşunca -vallahi yani bu duruma düşmek istemiyorum ama- niyet sorgulamasına girmek zorunda kalıyorum ya, “Niyeti başka bu arkadaşın.” diyorum. Böyle bir şey olmaz ya.

Başka şeyler de var ama Başkanım, şimdilik bu kısmını söyleyeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Abdüllatif Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Ben de hayretler içerisinde izliyorum. Yani demek ki nereye baktığın önemli değil, nereden baktığın önemli. Konu aynı, baktığın yere göre farklı algılıyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sen o taraftan bakıyorsun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Veya duyguların ve düşüncelerin gerçekleri aşıyor, onu yansıtıyorsun. Ya, şu andaki ekonomik ortam lehine söylenebilecek, lehte söylenebilecek bir tek cümle var mı Allah aşkına ya? Neyini övüyorsunuz sanki ortada bir kahramanlık destanı varmışçasına?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Türkiye’nin hangi makrogöstergesinde problem var Sayın Şener?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Bu sorudan daha komik bir soru hiç duymadım.

Bakın, enflasyonu düşürmek için en fazla TÜİK çalışıyor yani ekonomi yönetiminin enflasyonu düşürmek için hiçbir politikası yok. TÜİK gayret sarf ediyor ama TÜFE yıllık yüzde 61, ÜFE yüzde 115; üç rakamlı üç.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İşte, nereden baktığınızla ilgili.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Cumhuriyet tarihinin en yüksek enflasyonlarından biri var. E, şimdi hangi ekonomik gösterge kötü diyorsunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Cumhuriyet tarihinde pandemi hiç bu kadar, iki yıl sürmüş mü?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Pandeminden önce...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Dünya devletleri bu kadar sıkıntıya girmiş mi? Sizin yanı başınızdaki Rusya-Ukrayna arasındaki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, söz alıp ifade ederseniz memnun olurum.

Ekrem Bey...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Cemal Bey ne kadar konuştuysa onun süresi kadar ilave edin Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, müdahale olduğu için sözlerinize ilave ediyorum.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Orhan Bey'in konuşmasını da bana yazabilirsiniz, onda bir mahsur yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Ekonomik göstergelerin hepsi berbat. "Pandemi" falan diye bahane etmeyin -ilk konuşmamda söyledim- kriz beş yıldır var, pandemi tedbirleri sadece bir yıl sürdü. Krizin dört yılı beceriksiz ve yanlış yönetimden kaynaklanmıştır, hepsi bu. Fakat burada kanun teklifini sunan arkadaşlar ve ilgili bürokratların, konu münasebetiyle piyasadaki her aklına gelenin bir şey söylemesini de ortadan kaldırması için bir fırsat var. Yani bir bakıyorsunuz, en güvendiğiniz iktisatçıları "Bu 400-500 milyara mal olacak." diyor, öbürü diyor ki: "Yok, bu 100 milyar." bir başkası daha başka şey söylüyor. Ya, şöyle, net ve açık bir şekilde bir şey söylemeniz de kimse onun üzerine başka bir laf söylemese çünkü devletin kayıtları sizde. Nedir o söyleyeceğiniz şey? Bugün itibarıyla, kur korumalı mevduat nedeniyle -bankaların faiz ödemeleri o kadar önemli değil- hazinenin ve Merkez Bankasının yükümlülüğü ne kadar olmuştur? Devletin kur öngörüsü var "Şu varsayımına göre yıl sonu itibarıyla de hazinenin ve Merkez Bankasının yükümlülüğü şu kadar olacaktır." diye. Böyle, "Şu alternatifi." falan filan demeyin, karışık şeyler söylemeyin. İçinden en rasyonel gördüğünüzü çıkarın, ona göre net bir şey söyleyin, piyasa da dursun, herkes kendi kafasına göre konuşmasın. "Hükûmetin yaptığı açıklamaya göre, iktidarın yaptığı açıklamaya göre bunun hazineye, Merkez Bankasına maliyeti budur." diyelim, biz de bunu bilelim, rahat edelim.

İkincisi, bu, vergiden vazgeçilen kısımla ilgili. Onunla ilgili biraz açıklama yapıldı. Birlikte, net rakamlar verilirse kamuoyu da ben de rahatlayacağım.

Peki, arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erol Katırcıoğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu tartışmaya bir iki cümle de ben katmak ihtiyacı hissettim. Yani şu an itibarıyla, baktığımızda, Türkiye ekonomisinde, özellikle kurların istikrara kavuştuğunu iddia edebiliriz, nitekim öyle de, son zamanlara bakarsanız, çok bir oynama olmuyor, işte, 14,50-14,80 arası gidip geliyor. Fakat değerli arkadaşlar, bu, sahici bir rakam değil; bu, müdahale edilmiş olduğu için bu rakamla karşı karşıyayız. Yani eğer ekonominin gerçeklerini yaşamaya kalkarsak çok daha başka şeylere gelecek.

Ha şimdi, şunu söyleyebilirsiniz: “Ya, tamam da milletin kafası karışmıştı, kurlar her gün değişiyordu, bir istikrar getirildi.” Doğru, ben de demin konuşmamda söyledim, bir istikrar getirildi. Bunun bir maliyeti var; bir. İkincisi; bu maliyet, işin ilginç tarafı, Sayın Cumhurbaşkanının söylediğinin aksine Türk ekonomisini dolarize etti esasında, her şey dolara bağlanmış durumda şu anda, anlatabiliyor muyum. Çünkü Türkiye’de 2 tane para var, 1’i Türk lirası, Merkez Bankası yönetiyor, 1 tanesi dolar, onu da FED, Amerikan Merkez Bankası yönetiyor. Biz 2 parayla yaşayan bir ülkeyiz ve dolayısıyla da işler karıştı. Ha şimdi, şunu diyebilirsiniz, demin ki konuşmamda söylediğim gibi, bir perspektif sundunuz, yeni ekonomi politikaları cinsinden. Bu politikalar başarılı olabilir mi? O günlerde ben Sayın Bakanla da konuştum, Nebati Bey’le dedim: “Ya, bu perspektif olarak...” Mesela, ithal ikamesi politikaları, Türkiye 1960 ila 1980 arasında yirmi yıl ithal ikamesi politikaları uyguladı, ne yaptı? İthalata konu olan malları, yerli üretimi destekledi, faizle destekledi, gümrük duvarlarını yükselterek destekledi. Fakat sonuçta ne olduk diye baktığımızda değerli arkadaşlar, işte, rahmetli Demirel’in söylediği oldu, 70 sente muhtaç bir Türkiye hazinesiyle 1980’de noktalandı. Dolayısıyla da şimdi, bunu tabii, şöyle ifade edeyim: Bakın, değerler ve fikirler, fikirlerimiz farklı olabilir ama değerlerimiz önemli burada diye düşünüyorum. Fikirlerle tartışarak bir yol bulunabilir veya -işte ne bileyim ben- anlamadığınız konusunda anlaşırsınız, anlaşmış olursunuz. Fakat değerler çok önemli değerli arkadaşlar.

Şimdi, o bakımdan baktığımızda biz diyoruz ki: Bu ekonomi çarkı yoksulların lehine dönsün. Çünkü sonuç olarak herkes bir hayat yaşıyor ve eğer hayatının önemli bir kısmını yoksulluk içinde yaşıyorsa bu ülkede yaşayan bir insan olarak buna itiraz etmek lazım diye düşünüyoruz; bu, bir değer, benimsediğimiz bir değer. Şimdi, ben, sizlerin de öyle düşündüğünüze eminim. Ama uygulama olarak baktığımızda, getirdiğiniz iktisat politikaları bakın, 2019’dan beri ben yakından izliyorum, tamam, pandemi çok önemli bir etkiydi, hesap edilmeyen bir şeydi ama hep şunu gördüm: İş dünyasına destek vererek siz bu işin içinden çıkacağınızı düşündünüz. Ben de hep konuşmalarımda söylüyorum, iktidarın en önemli hatası, pandemiyle birlikte gelen krizin sadece arzla ilgili olduğunu düşünmesi hâlbuki öyle değil ya da sadece öyle değil, bir de talep yanı var. Yani insanların geçimleri var, insanların gelirleri var, alım güçleri var. Dolayısıyla da burada sizin tercihleriniz, belki siz böyle düşünmüyorsunuz ama her ne hikmetse bu ülkede iktisat politikalarını dizayn edenler... Ya, demin söyledim, sordum “TMSF niye bu kadar büyüyor, ne oldu da büyüyor?” Çünkü sürekli para pompaladı Merkez Bankası piyasaya ve bir likidite genişlemesi oldu ve finansallaşma oldu. Finansallaşma eğer üretimle eş değer gitmiyorsa kötüdür ve biz o kötülüğü yaşıyoruz. Yani şu an itibarıyla baktığımızda Allah aşkına, şu kanunu... Dün konu oldu, bilenleriniz biliyor, duymuşsunuzdur, TÜİK’in enflasyon rakamlarına alternatif olabilecek rakamları açıklamak yasaklanacak, üç yıl ceza verilecekmiş, hapis cezası.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, öyle bir şey yok.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır yani basına düştü benim bildiğim kadarıyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalanlanmadı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yalanlanmadı. Ha, şimdi, olur olmaz ayrı mesele ama...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Orada bir düzenleme gerekiyor ama...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Her kafasına esen bir açıklama yapıyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, tamam, bir düzenlemeyi konuşabiliriz, eyvallah; ben ona itiraz etmiyorum. Ama bu iş böyle olmaz yani anlatabiliyor muyum. Çünkü gerçekten de Türkiye’de şu anda -Orhan öyle söyledi ama biraz kızgınlığından söyledi- enflasyon almış başını gidiyor yani bunun önüne geçmemiz lazım çünkü bu yoksullara yani sizin de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Toparlayacağım.

Yani demek istediğim şu: Hepimizin benimsediği değerler aşağı yukarı belli, kimsenin zenginden yana diye bir tavır içinde olacağını sanmıyor, varlıklılar daha da varlıklı olsun diye burada milletvekilliği olmaz herhâlde ama uygulanan ekonomi politikaların büyük bir kısmının böyle olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, çok sayıda söz talebi var.

Uzun konuşmak etkili konuşmak anlamına gelmiyor. Verilen süreyi, beş dakikayı kullanmak sizin takdirinizde ama daha az kullanmanın önünde de hiçbir engel yok.

Buyurun Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, topa ben de girmek zorunda kaldım.

Olağanüstü günlerden geçiyoruz; bu, doğru. Sadece Türkiye değil, dünya olağanüstü günler yaşıyor. Yani başımızda iki güçlü komşumuz savaş hâlinde; insanlar ölüyor, çocuklar ölüyor. İki yıl süren bir pandemi sürecinden çıkmak üzereyiz, aslında tam da çıkmış değiliz. Söylediklerinizin hepsi bir bütünün doğru parçaları, tek başına doğru değil ama doğrunun parçaları. Tabii ki aynı dünyada yaşadığımız için hepimiz etkileniyoruz.

Aslında, geçtiğimiz üç ay içinde dış ticaret açığımız büyük bir miktara ulaştı, büyük bir açık verdi. Biz ihracatta rekor kırıyoruz ama ithalatla da rekor kırıyoruz; bu bir gerçek. Sebeplerini sayarsak, 10 tane sebep sayarım, siz de sayarsınız. 180 dolar civarında olan doğal gazın 1.000 metreküpü 2 bin dolara çıktı. Türkiye, devlet olarak doğal gazı yüzde 80 civarında bir sübvansiyon vermesine rağmen, bu, hane halkının bütçesini etkiliyor ama en önemlisi de Türkiye Cumhuriyeti’nin ödemeler dengesini etkiliyor dış ticaret açığıyla beraber. Son üç yıldır turizmden istediğimiz geliri elde edemedik; bu, doğru. Bütün dünya etkileniyor ama biz biraz daha fazla etkileniyoruz çünkü öğrenilmiş bir kapitalizm mi yoksa merkezi ekonomi mi, ne idiği belirsiz “karma ekonomik sistem” diye bir sistemle, Türkiye, yıllardan beri bu ekonomiyi düzeltmeye ya da zenginleşmeye çalıştı ama bizimle yola çıkan hatta bizden daha geride olan savaş görmüş ülkeler bile ekonomide, kalkınmada, zenginleşmede bizi kat kat geçtiler. En güzel örneği Güney Kore ya da sürekli ilişkimiz olan Almanya, Fransa gibi ülkeler, bunlar savaş gördü İkinci Dünya Harbi’nde.

Biz, aslında, bir doğrunun parçalarını tartışıyoruz ve hepimiz aslında doğru söylüyoruz fakat bazen de birbirimizi incitici şekilde meseleye yaklaştığımız için tartışmalar büyüyor. Ben tartışmaları büyütme istemiyorum. Türkiye, aralık ayından itibaren yeni bir para politikasına başladı, şu anda da bu yürüyor. Siz diyorsunuz ki: “Bu çok yanlış.” Yani elbette ki muhalefet “Yanlış.” diyecek. Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili -Allah selametini versin- Engin Altay Bey dedi ki: “Siz dünyanın en doğru işini de yapsanız bizim size ‘Aferin.’ diyecek hâlimiz yok.” Aslında bir gerçeği ifade etti. Muhalefet lazımdır ancak Hükümet de diyor ki: “Ben bu politikayı uyguluyorum, sonuçlarına katlanacağım.” Hâlbuki biz de siz de aynı iktisat politikalarını okudu. İktisat hocasıyız, ben de işletme eğitim gördüm, iktisat eğitimi gördüm aynı zamanda, işletme doktorası yaptım, iş hayatını da gördük. Bize öğretilmiş olan nedir? Efendim, dövizin alternatifi faizdir. Faiz, döviz, kur, borsa, işte, tahvil; bu üçgen arasında hep gittik ama Türkiye, yıllardan beri bir türlü bu cari açığı kapatamadı. İthalatla büyüdü Türkiye, AK PARTİ’nin ilk yıllarında da öyle oldu. Düşük döviz, düşük faiz –doğru- kalkınma oranımız yüksek oldu ama ithalatla büyüdük. Bir de her yıl nüfusumuza 1-1,5 milyon insan katıldı. Çevremizdeki savaşlar, Irak krizi, körfez krizi... İki körfez krizinin de bedelini Türkiye ödedi. Ardından, Libya krizi, Suriye krizi, göç krizi, efendim, 2009’da Amerika’daki “mortgage” krizi; hep bunlar bizi etkiledi ama nedense

hep biz dayak yiyoruz, Türkiye dayak yiyor. Fakat, Türkiye içerde de dünyanın en katil en -nasıl söyleyeyim- acımasız terör örgütleriyle savaşıyor. Türkiye, PKK'yla kırk yıllık bir fiili savaş yürütüyor. Bütün bunları ortaya koyduğumuzda bazen kendimize acımasızca, Garo'nun ifadesiyle "vicdansızca" demeyeyim ama acımasız bir şekilde kendi kendimizi dövüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu, birkaç cümleyle toparlayın lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, sürem doldu, akademik bir tartışmaya girmek istiyorum. Kanun maddesiyle ilgili bu 11'nci maddede de bir önergemiz var "ve/veya" diye ifade şeyi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gerekçeyi yazmamışsınız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçeyi... Bir düzeltmedir, redaksiyondur bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında redaksiyon da alınabilirdi ama sağlam olsun diye bu şekilde yapıldı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Madde açık olduğu için gerekçeye gerek yok.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tabii, kanun teklifinin tenkit edebileceğiniz çok yönü var ama bu bir zarureten doğmuştur, özellikle Bankacılık Kanunu'yla ilgili TMSF'nin getirdiği. Neticede, bunları konuşuruz. Sürem yetmediği için, Hocam, Erol Hocam, kusura bakmayın.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Estağfurullah.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben de hocalıktan kaynaklanan eski günlerimi hatırlıyorum, hemen topa giriyorum ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocalar olarak ayrıca sohbet edin inşallah.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz sağ olun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Başkanım, iftara kadar bitirelim şunu ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vallahi ona gayret ediyorum ama size bağlı tabii.

Emine Hanım, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu getirilen 11'nci maddedeki düzenlemeyle ilgili -aslında detayları çok konuşuldu ancak- ben şunu ifade etmek istiyorum: Bu düzenlemeye prensipte aslında Sayın Cemal Bey'in söylediği gibi karşıyız. Şimdi, değerli arkadaşlar, uzun yıllardır biz ne söylüyoruz? Sadece ben söylemiyorum yani Cumhuriyet Halk Partisinin kurulları söylüyor, muhalefet söylüyor, herkes söylüyor: Para ve maliye politikalarınız yanlış, bunları değiştirin. Özellikle vatandaşın, halkın alım gücünü artıracak, üretimi artıracak, destekleyecek politikalar geliştirin, bunun gereklerini yapın. Ama bir türlü yapılmadığını görüyoruz hatta bunların yapılmasının yerine daha da kötüsü ülke planlamadan da iyice uzaklaştı. Devlet Planlama Teşkilatımız vardı eskinden, en azından bir plan yapıldı orada, belki yüzde 100 sonuçlanmasa da planlar yapıldı. Devlet Planlama Teşkilatını kaldırdınız ondan sonra beş yıllık, on yıllık kalkınma planlarının, programlarının sonuçlarını tutturamaz oldunuz daha doğrusu yaptığınız planların sonuçları yalan oldu, onu söyleyeyim.

Şimdi geldiğimiz noktada da baktığımızda, aslında geleceği öngörülemeyen bir sistemi, kur korumalı mevduat sistemini konuşuyoruz bu maddenin düzenlenmesinde. Niye "geleceği öngörülemeyen" diyoruz? Konuşmalar başladığından beri, tartışma başladığından beri birtakım sorular soruluyor, ben de aynı soruları soracaktım, tekrar etmeyeceğim ama işte, giren kişi, gerçek kişi, tüzel kişi sayısı; toplanan mevduat; onun dışında, sisteme giren mevduat; onun dışında, dövizden kaynaklı,

kur farkından kaynaklı ödenen miktar filan hepsine baktığımızda, eksik olarak bilgiler veriliyor ve geleceğinin öngörülemediğini kendiniz de ifade ettiniz aslında. Evet, bu bir tercihtir, iktidar bir tercih yapmıştır, böyle bir sisteme geçmeyi tercih etmiştir ve sonuçlarına da katlanacaktır ama bu sonuçların da işte bir maliyeti var. Şimdi, o maliyetin kimin üzerine düştüğüne, kimin üzerine yıkıldığına da bakmak gerekiyor, kur korumalı mevduat hesabı maliyetinin. Çünkü, sonuç olarak, buradaki zararı Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası üstleniyorsa bir cepten alıp -çünkü Hazine de Merkez Bankası da bu devletin kurumları- öbür cebe veren bir sistemi konuşuyoruz burada.

Şimdi, bazı konuşmacı arkadaşlarımız işte bu düzenlemenin istikrar getirdiğini yoksa dövizin patlayacağını, fırlayacağını söyledi. Orhan Bey, böyle söylediniz, işte “Bu sistem istikrar getirdi yoksa döviz patlayacaktı, fırlayacaktı.”

ORHAN YEGİN (Ankara) – Döviz fiyatlarında bir sakinlik olacak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tabii.

Kuru kim fırlattı? Kur neden fırladı? Bir buna bakmak lazım önce. Kurun fırlaması sonucu, yine sizin seçimleriniz ve tercihleriniz nedeniyle değil mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Bir araştır ya, bir araştır bakalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kurun fırlamasının sebebi “Faiz sebep, enflasyon sonuç” politikanızda ısrar etmeniz değil mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Hiç alakası yok ya.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – E, şimdi, kuru fırlatın, ondan sonra, “Kuru baskılamak için bu sistemi getirdik, çok harika oldu, iyi oldu.” Şimdi, vatandaş soruyor, ben de soruyorum, vatandaş adına soruyorum: Kur korumalı mevduat sistemine girmeyen vatandaşın suçu ne, onların suçu ne? Bu sistemde ne dedik? Bir cepten alıp öbürüne verme sistemi bu. Eğer dediğiniz gibi dövizde bir artış olursa bu miktar çok daha fazla artacak, şu ana kadarki rakamları bekliyoruz. O zaman, sisteme girmeyen vatandaş da benim hakkımı koruyor musunuz siz, ben bu sistemde değilim, benim param kimlerin cebine gidiyor diye soruyor. O nedenle, burada detaylarını konuşuyoruz, yok işte üç ay daha uzamış, altı ay daha uzamış. Aslında, bu sistemden bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor. Bunlar sistemin içinde boğularak alınmış kararlardır, bence boğulmaya da devam ediyorsunuz, bu sistem sizinle birlikte bu ülkeyi de boğacak gibi görünüyor. O nedenle, ben size sistemden vazgeçmenizi öneriyorum, vazgeçmeye ikna olmanızı diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir önerge var, oylayacağız zaten bu konuda.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Biliyorum. İnşallah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Tabii, burada, Hükûmetimizin ekonomi politikaları eleştiriliyor ve neticede muhalefet milletvekillerinin aynı görüşte olmasını zaten beklemiyoruz ama ben şuna dikkat çekmek istiyorum: Tabii, dolar rezerv para olduğu için hem dünya devletleri için hem de bizim için önemli bir problem. Dolayısıyla dünyada dolar rezerv para olmasa bizim dolarla bir işimiz olmayacak ve Türkiye’de de ikili parayı yaratan esas neden de bu. Zaman zaman, bizim hem birikimimiz az, tasarrufumuz az ve gelirlerimiz giderlerimizi de karşılamıyor; en büyük problem bu.

Şimdi, “Bu ekonomideki çalkantılı dönemde çözüm önerileri getirin.” dediğiniz zaman, muhalefete bakıyoruz biz, eskiden denenmiş, işte, yurt dışından para getirelim veya faizleri yükseltelim bunun için, faizleri yükselttiğimiz için yurt dışından para gelsin ve dolayısıyla da dolar veya diyelim ki enflasyon düşsün diye... Zamanında, işte 1994 yılında... Yani şunu ifade edeyim: Ne zaman, Türkiye’ye yurt dışından döviz girişi azalsa hep aynı problemle karşılaşılıyor ve çözümü de hep aynı şekilde buluyoruz. Diyelim ki 1994 yılında, Mark o dönemde 8 liraydı, birden 24 liraya çıktı, 3 katına çıktı ve -herhalde altı aylık, tam hatırlamıyorum- o dönemde Tansu Çiller Başbakanı faizleri de neredeyse yüzde yüze çıkardı ve arkasından bu düzeldi. Arkasından, benzer şekilde 2001 krizi geldi. O dönemde de diyelim ki biz dalgalı döviz kurundan vazgeçmiştik ve sabit kura geçmiştik, benzer şeyi o dönemde yaşadık. Dolayısıyla da her ne zaman döviz ihtiyacımız artsa, dışarıdan döviz girmese biz bu problemle karşılaşyoruz.

Şimdi, ben muhalefette şuna şaşıyorum: Yahu, kardeşim, başka bir çözümünüz yok mu sizin? Şimdi, diyelim ki bu döviz tabii çok yükseldiği zaman, çok dalgalı olduğu zaman...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Var mı?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Faizi yükseltelim.” diyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir dakika.

...çok dalgalı olduğu zaman tabii ki piyasanın stabilitesi bozuluyor, bunun bir maliyeti var, bunun maliyetini halkın hepsi ödüyor ve dolayısıyla da Sayın Cumhurbaşkanımız burada kur korumalı mevduat sistemini getirmiş. Bunun bir maliyeti var mı? Var ama şimdi şöyle bir şey: Eğer döviz burada durursa, diyelim ki bunun maliyeti çok düşük olacak, döviz yükselirse bunun maliyeti olacak. Mesela, “Şimdiye kadar ne kadar oldu?” diyorsunuz. Diyelim ki 500 milyar TL yatırmışlardı, döviz yüzde 10 çıktı, 50 milyar oldu. Eğer döviz düşerse ne olacak? Mesela, sizin dediğinize göre bizim ne kadar faiz vermemiz lazım? Enflasyonun üstünde, yüzde 61’in üstünde vermemiz lazım. Biz, şimdi ne veriyoruz? Diyelim ki yüzde 17 veriyoruz. Eğer döviz yerinde sayarsa veya düşerse ne olacak? Aşağı yukarı, nereden baksanız yüzde 45 oranında faizden avantajlı olacağız. Yani dolayısıyla biz bir sistem ortaya atmışız ve bunun neticesini hep beraber göreceğiz. Eğer biz burada diyelim ki başarılı çıkarsak millet bizi alkışlayacak, diyelim ki başaramazsak da millet gereğini yapacak ama kalkıp da bizim politikalarımıza hakaret etmeniz gerekmez. Şimdi, ben Naci Bey’e sormak istiyorum. Ya, şimdi, siz -diyelim ki- atanamayan tüm öğretmenleri atayacaksınız, EYT’lileri çıkaracaksınız, işsizlerin hepsine iş vereceksiniz, şunları yapacağız, bunları... Bunun kaynağı nerede kardeşim, kaynağı nerede? Nereden gelir elde edeceksiniz? Yani bunları açıklamıyorsunuz ve dolayısıyla da...

SALİH CORA (Trabzon) – Nereden kısacaksınız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani nereden kısacaksınız?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Kısacak çok şey var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, hayır öyle “Çok şey var.” demekle olmaz o işler. Her birinin maliyeti neyse onu göstermeniz lazım ve burada...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – “Neyi kısacağız?” Çok yanlış soru bu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır “Kısacağız.” demiyoruz, siz nereden karşılayacaksınız? “Kısacağız”ı diğer arkadaşımız söyledi.

Dolayısıyla da -zaman da az arkadaşlar- bizim, Türkiye olarak bu yabancı para birimlerine karşı kendimizi nasıl korumalıyız, buna nasıl tedbir almalıyız; esas bunun üzerinde fikir geliştirmemiz lazım. Yoksa eskiden uygulanmış, yapılmış şeyleri çözüm olarak bize sunmanızı biz... Bunlar bizim için

önemli şey değil ki eskiden yapılmış, yapıyorsan aynı şeyi yapıyorsun ve dolayısıyla da farklı bir şeyler denemek ve yöntem bulmak lazım gerektiğini... Daha çok üretimimizi artırmamız lazım, ithalatımızı azaltacak yatırımlarımızı teşvik etmemiz lazım diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Süleyman Girgin, önergelerden önce son konuşmacımız gözüküyorsunuz.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, döviz kurları kontrolden çıkarak 1 dolar 18 TL'ye ulaşınca döviz kontrol altına almak için getirilen kur korumalı mevduat, önce sadece gerçek kişi mevduatlarını kapsamıştı ancak gerçek kişiler döviz mevduatlarını Hükümetin beklediği kadar bozdurup kur korumalı mevduata geçirmemi. Hükümet, döviz açığını gidermek için, hatta döviz açılığını gidermek için bir kararnameyle şirketlerin de döviz mevduatlarını kur korumalı mevduata geçirmelerini sağlamıştı, kurumlar vergisinden istisna kılınmıştı. Şimdi, bu istisnanın süresi 2022 yılına kadar uzatılıyor. Bu, devletin önemli oranda bir gelirini mevduat sahiplerine bırakması anlamına geliyor. Net olarak söylenmedi ama tekrar sormak istiyorum, tahminen ne kadar vergi gelirinden vazgeçiliyor? Çiftçinin borçlarının faizlerinden vazgeçmiyorsunuz, para gelsin, nasıl gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin diyerek parası olandan alacağınız gelirden vazgeçiyorsunuz. Devleti sermaye sahipleri karşısında çaresiz bırakarak elde edeceği gelirden vazgeçilmesi devletin vazgeçtiği gelirleri borçlanarak piyasadan sağlamasına, bu borçlanacağı tutarın faizinin de 84 milyon vatandaş tarafından ödeneceği anlamına gelmiyor mu? Yazık değil mi bu millete?

Değerli milletvekilleri, bu uygulamanın esas sebebi, Merkez Bankasının, dövizdeki dalgalanmayı önlemeye yönelik döviz rezervi kalmaması sonucu bankalardaki döviz mevduatlarına yönelerek kur korumalı mevduat uygulamasına sarılması değil midir yani rezervlerdeki 128 milyar doların arka kapıdan satılması değil midir? “Faiz sebep, enflasyon sonucudur.” gibi tutarsız bir anlayış sonucunda döviz kurunda aşırı artış oldu. Artan döviz kurları ithal girdi fiyatlarını artırdığından yüksek enflasyona sebep oldu yani tutarsız, öngörüsüz politikalar döndü dolaştı enflasyonla vatandaş vurdu, dar gelirli olanlar daha da fakirleşmesine, para sahiplerinin de daha da zenginleşmesine sebep oldu. Buna bütçe görüşmeleri sırasında “Kur kurşun oldu, vatandaş vurdu.” demiştik. “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dendi, politika faizi yüzde 19’dan yüzde 14’e indirildi. Aynı dönemde, enflasyon yüzde 19’dan yüzde 61’e çıktı TÜİK’e göre. İktidarın, enflasyon canavarının ortağı gibi çalışmasının sonucu budur. Ülkeyi parası olan için rant pazarına, vatandaş için ise can pazarına çevirdiniz. Sabahtan beri konuştuğumuz konulara baktığımızda, faiz, döviz, istisna, vergi gelirlerinden vazgeçilmesi... Oysa ne kadar fabrika kuracağımızı konuşsaydık keşke, bu ülke bu hâle düşmezdi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, epeyce bir soru, görüş oldu. Teklif sahibi ve Bakan Yardımcımıza söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Mübarek günde -iftar da yaklaştı- bu maddede niye bu kadar çok tartıştık hâlâ anlamış değilim. Yani bu Madde, aslında üç ay önce görüşüldü, üç ay önce görüştüğümüz maddede kambiyo kârı da zaten teklifimizde vardı, kanunlaştı. Bugünkü teklifimizde zaten kambiyo kârını vergiden istisna tutmuyoruz kambiyo kârının vergisini alıyoruz. Kaldı ki geçtiğimiz dönemde ekim, kasım, aralık ayını kapsayan teklifimizde 8,5 lira, 9 lira, 9,5 lira gibi düşük kurdan girip yüksek kurdan çıkarak kambiyo kârı ve hazinemizin bir kaybı vardı yani hazinenin vazgeçmiş olduğu bir vergi kaybı vardı. Yani onların biz hepsini zaten konuştuk, bugün geldiğimiz noktada, kambiyo kârını vergi dışı bırakmıyoruz, kambiyo kârından vergimizi alacağız diyoruz ve son iki aya baktığımızda kur da stabil yani 10 kuruş, 20 kuruş falan, çok minimum düzeyde arttığını görüyoruz ama şimdi, kurun...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 10’a yakın artış var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kambiyo kârından nasıl vergi alacağız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Almayacağız.” diyorum ya, bu kanun teklifimizde almayacağız.

Şimdi, Sayın Paylan, tabii, bu kanun teklifine çok güzel çalışmadığı için manşet çıkarmaya çalışıyor “Uğur Aydemir kurun nerede duracağını bilmiyorum.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Demedin mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bak, hoca olmasam da mali müşavir olarak örneklerle açıklayayım. Arkadaşlar, şimdi kur bugün kaç para? Kur bugün 14,65 lira. Bir ay sonra kur oldu 14,60 lira. Hazineye yükü ne kadar olacak bunun? 14,60 liraya düştü, bu durmak değil mi? Nerede duracağını anladın mı? Durmuyor, aşağıya da iniş var, yukarıya da çıkabilir. Dolayısıyla, 1 lira mı artacak, 20 kuruş mu artacak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - O manşeti verdin, çok çırpınma.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, manşete gerek yok, Türkiye’de yaşıyoruz zaten, ben çok acayip bir şey söylemiş değilim. Türkiye’de ben senin gibi 18, 19... Az önce Orhan Vekilimiz anlattı “Kur 30 lira mı olacak, 40 lira mı olacak?” diye senin konuştukların manşet olmuyor, milleti provoke ediyorsun, onlar manşet olmuyor; ben sadece -az önce Sayın Şener de söyledi “Çok netsin.” diye- evet, çok netim. Ben burada kura bir rakam veririm “Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri iki ay sonra, üç ay sonra kurun şu kadar olacağını söyledi.” diye manşet olmayacak mı Sayın Başkanım? Ama “x” rakamlarla açıklayalım. Kuru “x” liradan bozdurdum, girdim kur korumalı mevduata, üç ay sonra da “xy”yle çıktım. Eğer yüksekse ve elde ettiğim faiz geliri...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ucu yok yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, kardeşim, ya, sen istediğini söyleyebilirsin, senin zaten biz pozitif düşüneni beklemiyoruz yani ben sana şaşırmıyorum öyle konuştuğun için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ucu yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz senden en kötü senaryoyu bekliyoruz. Senin âdetin, huyun o yani “Türkiye en kötü şeyleri yaşasın, ben de alkışlayayım.” diye bekleyen bir kişinin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok daha neler Uğur ya! Haddini bil, haddini bil!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Manşet olsun bu, işte manşet bu, gerçek bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haddini bil!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Haddini bilmeyen sensin. “Çok artacak.” diyorsun bak, ben “Döviz artacak.” demiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sen yanıldın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen ikili diyaloga son verelim, herkes kendi görüşünü ifade ediyor sırası geldiğinde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ülkeyi batıran sizsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, teklifimizin mantığı ortada: Faiz bugün yüzde kaç? Yüzde 16. Üç aylık ne kadara isabet ediyor? Yüzde 4’e. Eğer ki kurun artışı faiz getirisinden daha fazlaysa aradaki fark da bütçeden karşılanıyor ve elde ettiğiniz faiz geliri de stopaj dışı kalıyor, vergi dışı kalıyor; hazine yükü budur “xy+z” bunları değerlendirelim. Ama buradan benden bir rakam isterseniz varsayım olarak benim konuştuğum... “Üç ay önce Uğur Aydemir şunu söyledi, tutanakları açıp bakalım.” Senin âdetin o, aç tutanakları bak, Uğur Aydemir kaç para demiş? Ben nasıl rakam verebilirim?

CAVİT ARI (Antalya) – Bugüne göre maliyeti söyleyemediniz Uğur Bey, bugüne göre maliyeti söyleyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama formül ortada, ben formülü söylüyorum: Bugünkü kur 14,65 lira, bozdurdum dövizi, kur korumalıya girdim. Üç ay sonra kur “xy” oldu, faiz gelirinden kur daha fazla yükselirse aradaki kur farkını da hazine karşılayacak, faiz gelirinden vazgeçiyoruz arkadaşlar, çok basit. Üç ay önceki kanunun daha az getirisi var bu kanun teklifinden, bu kadar yorulmanızı anlamıyorum, konuşuyoruz ya ama sistemi eleştirecekseniz, sistem ayrıca eleştirilir.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Doların faizi ne oluyor? Sen hiç onu katmıyorsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kimin?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Doların yurt dışı değeri ne oluyor? FED’in faiz artırımını ne oluyor? Bizim üzerimizdeki baskısını hiç düşünmüyor musunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama bak, şimdi şunu söyleyelim o zaman Erol Hocam: 19, 20, 25 liraya doları getirdiğiniz zaman, speküle ederek bunu yükselttiğiniz zaman Türkiye’ye bunun getirisini hesap etmiyor musunuz siz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim yükseltti? Siz yükselttiniz, yanlış politikalarınız yükseltti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen ikili diyaloga girmeyelim, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz bir gecede yükselttik de yine mi indirdik biz? Dolayısıyla arkadaşlar, provokasyonların önüne geçmek için almış olduğumuz arızı durumlarda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyona hitap edin lütfen.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, sonuç olarak, arızı durumlarda almış olduğumuz kararlarla kurda istikrarı sağladık, milletimiz yarınlara daha aydınlık bakmaya başladı, spekülâtorlerin önünü kestik. Dolayısıyla bu teklimizin ben her zaman arkasındayım ve mali müşavir olarak da bu teklifimiz ne getiriyor, ne götürüyor ayrıntılı bir şekilde rakamlarla da -1 lira artarsa, 2 lira artarsa, düşerse, hepsini- Sayın Paylan’a -iftardan sonra tabii, boğazımız kuruyor- her türlü izah etmeye hazırım, yüzeysel olarak da danışmanlık da verebiliriz. Detaylı bilgiyi Sayın Bakan Yardımcımız verebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcımızın ilave edeceği bir şey var mı?

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, ben yapılan açıklamalarla ilgili çok temel büyüklüklerle izahat yapmaya gayret edeceğim. Çok geniş bir açıklama yapma imkânını Uğur Bey elde etmiş oldu, yaptı açıklamasını.

Şimdi, toplam büyüklükler itibarıyla bu ayın 8'i itibarıyla oluşan rakamlar, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından destek sağlanan hesapların büyüklüğü 363,4 milyar TL, bunun mevduat sahibi kişi olarak da yaklaşık 1 milyon 15 bin kişiye tekabül ediyor. Merkez Bankası tarafından desteklen hesaplar ise gerçek kişiler itibarıyla 114,7 milyar ve 202.728 kişiye tekabül ediyor, hesaba tekabül ediyor, gerçek kişi hesabına. Tüzel kişilerin yine Merkez Bankasında 272,4 milyar TL'lik bir hesabı var, 30.640 tüzel kişi hesabına tekabül ediyor. Merkez Bankası toplam hesap büyüklüğü 387,1 milyar TL. Tüm hesaplar yani Hazine ve Maliye Bakanlığı artı Merkez Bankası hesapları 08/04/2022 tarihi itibarıyla 750,5 milyar TL.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ne kadar?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 750,5 milyar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 8 Nisan...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 8 Nisan itibarıyla, evet. 1 milyon 249 bin 39 hesaba tekabül ediyor gerçek ve tüzel kişiler dahil olmak üzere. Gerçek kişilerin, tüzel kişilerin ayırımını biraz önce vermiştim. Hâlihazırdaki mali yükü itibarıyla yine aynı tarih itibarıyla şöyle: 08/04/2022 tarihine kadar vadesi dolan hesaplara Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından destek ödemesi yapılan tutar 13,2 milyar TL, Merkez Bankası tarafından yine aynı tarih itibarıyla 1,6 milyar TL'lik bir destek ödemesi gerçekleştirilmiş durumda; bana Merkez Bankası tarafından verilen rakam bu.

Şimdi, bunlar hâlihazırdaki gerçekleştirmeler. Gerçekleşme içerisinde bunun üzerine vergi etkisini de ilave etmek gerekiyor. Dolayısıyla 10.765 mükellef için vergiden vazgeçmiş olduğumuz kambiyo kârından kaynaklı tutar 10 milyar 164 milyon TL. Bu da gerçekleşme. Bu da dördüncü dönem geçici vergi beyannamelerinden istisna kazanç olarak beyan ettikleri KKM kapsamındaki kur farkları kazançlarından.

Buradan şimdi şöyle bir şey daha söyleyebiliriz. Yine bu tarihten itibaren yani 08/04/2022 tarihinden itibaren gelecek bir sene içerisinde hâlihazırda açılmış olan hesaplara bugünkü kur varsayımıyla maliyetleri hesapladığımızda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından fakat buradaki diğer bir varsayım da 363 milyar TL, hâlihazırdaki hesap tutarını varsayım olarak alıyoruz, bu arttığında tutar da artmış olacak dolayısıyla. Bu varsayımımız 363 milyara dayalı, kur varsayımı da bugünkü kur üzerinden 1 yıllık maliyeti 4,9 milyar olarak hesaplanmış durumda.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sadece Hazineninki.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Evet, Hazineninki, sadece Hazinenin.

Merkez Bankasının ise 387,1 milyar yine hesap üzerinden, TL'lik hesap üzerinden, 2,6 milyarlık bir destek aktarılması öngörülüyor yine bugünkü kur üzerinden, 14,64 üzerinden. Varsayımlar bunlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şirketlerin hepsi 11,5'tan...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bunların tek tek hepsinin hangi kur üzerinden girdikleri belli, dolayısıyla 13,2'lik...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 1 mi...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 11'den giren yoktur zaten ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl? 11-12’den girmiş.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 11 olmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 13’ten girdi.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hayır, onların buradaki hesaplarda, arkadaşlar da detaylı bunu açıklarlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 11’den giren var, 13’den giren var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Garo Bey, buradaki hesaplarda her bir kişinin açmış olduğu hesap için uygulanan kur belli yani her bir kişi için, gerçek ve tüzel kişi için hangi kurun uygulandığı belli. Dolayısıyla burada bir ağırlıklı ortalama üzerinden gitmiş değil yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hesap hatası var galiba, yüzde yarım maliyetten bahsediyoruz, yüzde yarım maliyetten.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Tabii, bunu, kuru değiştirdiğinizde yani yıl sonu kurunu veya yıl ortalamasını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, bir ay önce kur...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bugünkü kur üzerinden varsayımı söylüyoruz. Siz bu varsayımı değiştirdiğinizde sonucu da farklı bulabilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, şunu kaçırıyorsunuz: Zaten maliyeti bunun ödendi ya, 13,2 milyar, 10 milyar kurumlar vergisi... Zaten kuru getirdik. “Bugünkü kurla” diyor, bugünkü kurla maliyet, geçmiş maliyetleri zaten geçmiş aya yansıttık ya.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bu kuru değiştirdiğinizde, farklı bir kur aldığınızda, mesela ortalama kuru...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belli varsayımlarla oluyor bunlar tabii ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama, siz binde 1’lik bir maliyet diyorsunuz, binde 1 yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle, öyle

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Binde 1 maliyet nedir ki? 1 kuruştur.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Ben bitireyim isterseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, lütfen tamamlayın.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Varsayımları değiştirmek mümkün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz varsayımınızı da hesabınızı da söylediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış hesap, kesinlikle yanlış.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bugüne kadar ödenen dâhil önümüzdeki bir yıl için bu varsayımlar altında -özellikle bunu belirtmek istiyorum- önümüzdeki bir yıl için toplam destek ödemesi öngörüsü Hazine ve Maliye Bakanlığı için 18,1; Merkez Bankası için 4,2; Hazine ve Maliye artı Merkez Bankası için 22,3.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, ben kısa bir cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cengiz Bey, tamamlasın da...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Yani bir inceleme yapıldığında varsayımların etkisi oldukça büyük yani varsayımların ne olduğunun bilinmesi gerekir. 10 milyar doların Türk lirasına dönüşmesinin istisna nedeniyle vergi etkisini şu an hâlihazırda getirmiş olduğumuz, sayın milletvekilimizin teklifleriyle getirilen kanun taslağındaki etkiyle 2022 ikinci çeyrekte varsayım şu: Bozdurulan döviz miktarı 6 milyar dolar, ikinci çeyrekte başlangıç kuru 14,65; çıkış kuru 15,49 olarak alınmış, mevduata yatırılacak tutar 92 milyar 961 milyon ve 1 milyar 710 milyonluk bir faiz geliri, stopaj kaybı etkisi ortaya çıkıyor. Bunu üçüncü ve dördüncü çeyrekler için de hem miktarı farklılaştırarak, bozdurulacak miktarı farklılaştırarak hem de başlangıç ve çıkış kurlarını farklılaştırmak suretiyle arkadaşlarımız varsayımı oluşturmak suretiyle -ki başka türlü hesaplamamanın imkânı yok- 2,3 milyarlık hâlihazırda sayın milletvekilimizin getirmiş olduğu kanun teklifinin vergi etkisinin, vergi kaybı etkisinin olduğunu ifade etmiş olayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Uğur Bey, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bütün arkadaşlara ben tekrar teşekkür ediyorum katkılarından dolayı. Saat ilerliyor, tekrar anlaşılmamıza geri dönelim, iftardan önce şu kanun teklifini bitirelim. Anlaşılmamızı revize etmek istiyorum. Tekrar, Sayın Paylan, Sayın Kuşoğlu, Sayın Cinisli, lütfen yani tekrar yolumuza devam edelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok veciz konuştunuz, sağ olun, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 2 adet önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüştüğümüz teklifin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ederim.

Garo Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadar sürem var Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne kadar istersiniz, bir saat isterseniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, Başkanım, estağfurullah, siz ne kadar verirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani iki dakikada izah edersiniz herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, zaten iki dakikada toparlayacaktım, kestiğiniz için önerge vermek zorunda kaldım çıkarılması için.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcılarımıza şunu sormak istiyorum: Şimdi, bu uygulamanın palyatif bir uygulama olması gerekiyor, öyle değil mi? Olağanüstü bir durumda, ateş bacadı sararken bir çözüm bulundu, geçici bir çözüm bulundu ama siz bu yolda devam etmek istiyorsunuz, 750 milyar giriş var, bu 1 trilyona çıkabilir, 1,5 trilyona çıkabilir ve yükseldikçe Hazinemizin riski de artacak, Merkez Bankasının riski de artacak çünkü -Uğur Bey'in dediği gibi- hani doları nerede tutacağımızı bilemeyiz. Bir çıkış planına ihtiyacımız var. Yani buradan çıkış planınız var mı yoksa “Biz sonuna kadar kur garantili mevduatla devam mı edeceğiz.” diyorsunuz? Bakın, ekonomide bir imkânsız üçlü vardır. Yani sermaye hareketlerinin serbest olduğu bir ülkede doları ve faizi aynı anda kontrol edemezsiniz, mümkün değildir. Siz hem doları, kuru kontrol etmeye çalışıyorsunuz hem de faizi kontrol etmeye çalışıyorsunuz ve Orhan Bey'e söyleyin, bakın, bu sisteme 30 milyar dolar girdi, bu Merkez Bankasının

kasasında yok çünkü satıldı. Yani kuvvetle muhtemel bu 30 milyar doları şu dört ay içinde sattınız ki dolar 14,60'ta dursun. Yarın satacak dolar kalmayabilir, o zaman ne olacak? Yani stres testlerini yaptınız mı? Buradan çıkış planımız nedir? Yani kalıcı mı düşünüyorsunuz bu sistemi yoksa geçici mi düşünüyorsunuz? Enflasyona endeksli bir sistem düşünüyordunuz -yani enflasyon endeksi- o daha çok maliyet getirmeyecek mi sonuç olarak? Yani Ortodoks politikalara dönmekle ilgili bir planınız var mı, bunları size sormak istiyorum, yoksa bu sistemi kalıcı bir plan olarak mı düşünüyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Zaten 2022 yılında bitiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Arkadaşlar, kalıcı bir plan olarak düşünüyorsanız, son cümle söyleyeyim, bu sistem üç vakte kadar patlayacak, Orhan Bey ne derse desin, üç ay, on üç ay; ben bilmem patlayacak ve 85 milyon üzerine yıkılacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu kalıcı-geçici meselesini de Komisyon olarak yaptığımız için ben bir hatırlatmada bulunayım: Düzenlemeyi burada yapmıştık, biliyorsunuz, bu kur korumalı mevduatla ilgili düzenleme 2022 yılı sonuna kadar geçerli, dolayısıyla geçici bir düzenleme. Daha önce sona erdirmek veya 2023 yılı sonuna kadar uzatma yetkisi de Sayın Cumhurbaşkanında, yaptığımız şu anki mevcut düzenlememiz bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o zaman... Ben iktidarın bu politikasını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir soru sordum ama yani bir soru sordum, “Bir çıkış planınız var mı?” diye bir soru sordum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz önergenin gerekçesini izah ettiniz. Soru-cevap kısmında değiliz ama ısrar ediyorsunuz yapalım yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, benim sözümü kestiğiniz için orada soramamıştım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sözünüzü kesmedim, fazlasıyla konuştunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, Başkanım, 10 maddenin 2’sinde konuştum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok sayıda arkadaşımız var, ben de size bir hatırlatmada bulundum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 10 maddede, Uğur Bey, 2 madde Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu kadar sorun etmenizi de ben anlaşım değilim doğrusu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalnızca 2 maddede bir iki dakika konuştum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, burada sayalım, bakın, kişi başına konuşmayı sayalım, muhtemelen 1’inci olursunuz, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, 10 maddede 2 madde konuştum ya, Allah’tan korkun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapmayın Allah aşkınıza.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir soru sormuştum, soruma cevap alamadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, kime sordunuz sorunuzu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cengiz Bey’e sordum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Cengiz Bey.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Garo Bey’in sormuş olduğu sorunun cevabı da içerisindeydi gerçi yani geçici bir düzenleme bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çıkış planınız nedir yani?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Dolayısıyla geçici bir süre için planlanmış bir düzenleme, kur ataklarını önlemek üzere oluşturulmuş bir düzenleme. Hiç şüphesiz hem uluslararası piyasalardaki iyileşmeler hem de yurt içi piyasalardaki iyileşmelerle birlikte belki zamanından önce -buna ihtiyaç duyulmayabilir- kaldırılabilir. Eğer uluslararası piyasalardaki krizler içerideki şartlarla birlikte değerlendirilip durumun yani kriz durumunun devam etmesi hâlinde ise Sayın Cumhurbaşkanımıza yetki verilmiş durumda, yetkililerini kullanırlar veya kullanmazlar, durum tespiti onlar için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çıkış planımız nedir yani nasıl çıkacağız bu durumdan?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU - Bu çok genel bir şey yani çok genel bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan teklifin 11’inci maddesiyle 5520 sayılı Kanun’un geçici 14’üncü maddesine eklenen fıkrada geçen “veya” ibaresinin “ve/veya” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Ekmek Çelebi

Giresun

Ağrı

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anlatıma açıklık kazandırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci ve 13’üncü maddeler birbirleriyle bağlantılı, Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulan, kurulacak şirket ve alt fonlara ilişkin muafiyet ve istisnaların sağlanmasına ilişkin.

MADDE 12- 19/8/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya Türkiye Varlık Fonu” ibareleri ile “tarafından” sonra gelmek üzere “hakim hissedar olarak” ibareleri eklenmiş; dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile alt fonlar ve Şirket” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Türkiye Varlık Fonu” ibaresi ile “tarafından” sonra gelmek üzere “hakim hissedar olarak” ibaresi eklenmiş ve bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket veya Türkiye Varlık Fonu tarafından hakim hissedar olarak kurulacak şirketler ve alt fonlar ile bunların bedellerini ödemek suretiyle sermayesinin veya katılım paylarının yarısından fazlasına sahip olduğu şirketler ve alt fonlar ile bunların bağlı ortaklıklarına hisse devir tarihinden itibaren kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir.”

“Şirket’in, Türkiye Varlık Fonu’nun veya bunlar tarafından hakim hissedar olarak kurulan ve kurulacak şirketlerin veya alt fonların; kurucusu olduğu veya bedellerini ödemek suretiyle sermayesinin ya da katılım paylarının yarısından fazlasına sahip olduğu şirketler, alt fonlar ve bunların bağlı ortaklıkları hakkında ise yukarıdaki Kanunlardan 6362 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun haricindekiler uygulanmaz.”

“(7) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen muafiyet ve istisnalar söz konusu Şirket veya alt fonlarda Türkiye Varlık Fonu, Şirket veya alt fonlar doğrudan veya dolaylı olarak hakimiyeti elinde bulundurduğu sürece devam eder.”

MADDE 13- 6741 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 8 inci maddede yapılan değişiklikle, Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket ve alt fonlara sağlanan muafiyet ve istisnalar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş şirket ve alt fonlara uygulanır.

(2) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 8 inci maddede yapılan değişikliğe bağlı olarak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin kamu idareleri tarafından geriye yönelik olarak herhangi bir ödeme veya iade yapılmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, buyurun lütfen, izahat olabildiğince kısa olursa memnun oluruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, olabildiğince kısa yapmaya çalışacağım ama -eleştirilerde şöyle bir şey vardı- şöyle bir açıklama yapmak istiyorum: Türkiye Varlık Fonu temin ettiği finansmanı sadece yatırımları için kullanmakta olup, Fonun herhangi bir şekilde paralel bütçe ya da devletin bütçesini fonlama misyonu bulunmamakta. Zaten biliyorsunuz Varlık Fonunun kurulma sebebi stratejik yatırımlarda devletin de girişimci yönünü ortaya çıkarmaktır. Aslında dört tane şeyde, 12 ve 13’te düzenleme yapıyoruz: Bir, “veya” ibaresi var, burada bir karışıklık var kamu kurumları ile Türkiye Varlık Fonu arasında kanunun yazımından dolayı sıkıntı var. “Şirket” deyince Varlık Fonunun yönetimini yapan Varlık Fonu Yönetim AŞ’yi kastediyor. Ama Varlık Fonunun yani Varlık Fonu altında yeni şirket, yüzde 100 sermayesi kendine ait yeni şirketi ya da hisseli şirketi Varlık Fonu kurabiliyor, şirket kurmuyor, şirketin görevi yönetim yapmak. Burada getirdiğimiz düzenlemeyle, teknik bir düzenlemeyle kurumlar arasındaki karışıklığa bir netlik getiriyoruz. Ayrıca Türkiye Varlık Fonunun bedelini ödeyerek satın almış olduğu, yüzde 50’nin üzerinde pay sahibi olduğu şirketler için otomatik olarak kamu sermayeli şirketlere uygulanan Sayıştay ve Kamu İhale Kanunu gibi mevzuata tabi olmakta. Bu şirketler zaten özel sektörde rekabet eden şirketler. Bunlar normalde yüzde 50’si Fona ait olmadan önce özel sektörde rahat rahat rekabet ederken biz şimdi bunlara Sayıştay, Kamu İhale Kurumu gibi ekstra denetimleri de eklediğimizde bunların hareket kabiliyetlerini azaltıyoruz dolayısıyla bununla ilgili bir düzenleme getiriyoruz.

Aynı zamanda, düzenlemeyle, Fonda yaptığımız düzenlemeyle muafiyet ve istisnalarla ilgili “hâkim hissedar” ifadesini getiriyoruz. Kuruluş şartı belirtirken hissedarlık oranı ve ne olması ve ne kadar devam etmesi gerektiği noktasında belirsizlikler var. Şirket ortağı hâkim hissedar, getirmiş olduğumuz hâkim hissedarlıkla da bu şirketin yani Fonun altında kurulan şirketin de muafiyetlerine ve istisnalarına netlik getirmiş oluyoruz. Eğer hâkimiyet Fondaysa onlar da Fonun yararlandığı muafiyet ve istisnalardan yararlanacaklar.

Tabii en son madde de böyle bir teknik düzenleme. Bugüne kadar Fonun bünyesinde kendine yüzde 100 ait olan 7 tane şirket kurulmuş. Bu, biraz önce bahsettiğim, o “ve/veya” şirketteki o tanımlamanın yetersiz olmasından dolayı. O şirketlerin de, daha önce kurulmuş olan o şirketlerin de bundan yararlanmasına imkân tanıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Söz talebi var Sayın Cinsli’nin.

Yalnız size söz vermeden bir konuyu hani belki siz de değerlendirirsiniz diye izah edeyim: 12’nci maddede bir redaksiyon ihtiyacı da var. Maddeyle 6741 sayılı Kanun’un 8’inci maddesine eklenen fıkrada yer alan “Şirket” ibaresinin ilk harfinin küçük olacak şekilde redaksiyona tabi tutulması gerekmekte bunu şimdiden sizlere ifade edeyim; bir itirazınız varsa söyleyin. Çünkü “şirket” kelimesi büyük harfle olunca Varlık Fonunu kastediyor, küçük harfle olunca diğer şirketlere referans oluyor. Burada küçük harfle olması doğru olanı, eğer bir itirazınız varsa söyleyin, değilse redaksiyon yetkisiyle birlikte oylayacağız.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir daha açıklar mısınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlk harfi büyük olacak şekilde “Şirket” olarak geçmiş, o ilk harf küçük yani “şirket” şeklinde geçecek.

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi maddede Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu maddede, 12’nci maddede.

Buyurun Sayın Cinsli.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim.

Bu maddede yapılan düzenlemeye itirazımız yok fakat bizim işin özünde Varlık Fonuna itirazımız var, sabrınızı daha fazla zorlamak istemem, Varlık Fonuyla ilgili görüşlerimi ben genel düşüncelerimi açıklarken ifade etmişim. Bu itirazlarımıza Uğur Beyefendi cevap verirken dediler ki: “Varlık Fonu kaynak yaratıyor.” Zannederseniz, Türkiye’deki Varlık Fonu anlayışı ile bizim bildiğimiz Varlık Fonu anlayışı biraz farklı. Varlık fonları kaynak yaratmaz, kaynak yaratmak işi değil Varlık Fonunun. Varlık Fonu değer oluşturur, değer üretir, değer yaratır ve varlık fonları da zaten bizim gibi ülkelerin kurması icap etmez, bizim gibi ülkelerin Varlık Fonu kurması çok doğru değil. Sabit gelirleri olan, cari fazlası olan ülkelerin olan değeri daha da artırarak gelecek nesillere aktarmak için kurulmuş fonlardır bunlar. Bizdeyse, maalesef, Varlık Fonumuz denetimsizliğin ve biraz da sorumsuzluğun bir sembolü hâline geldi; bu bakımdan biz itiraz ediyoruz. Varlık Fonu, bir ipotek karşılığı borç alma aracı olmamalı ve yine Varlık Fonu, içine aldığı, milletimizin yıllardır olan birikimlerinin sonucu olan kârlı şirketleri satma aracı olmamalı; bunları ifade etmek istedim.

Ayrıca sormak istediğim bazı sorular var: Varlık Fonuna geçen şirketlerin bir anda neden zarar etmeye başladığını biz merak ediyoruz, bunun en güzel örnekleri ÇAYKUR ve PTT. Bu ikisinin bu inanılmaz zararları ve çıkan dedikodular bizi üzüyor; bunun sebebinin merak ediyorum.

Ayrıca yine bildiğimiz kadarıyla Pricewaterhouse Varlık Fonunu denetliyor ve Devlet Denetleme Kuruluna da bu denetim raporlarını sunuyor fakat biz bunları detaylı olarak göremiyoruz, alamıyoruz. Devlet Denetleme Kurulu, çok iyi hatırlıyorum, bundan bir veya iki sene önce buraya rapor geldiğinde üzerinde “gizli” damgası vardı, bu utanç vesilesiydi. Türkiye Büyük Millet Meclisine, Devlet Denetleme Kurulunun “gizli” damgalı raporunun gelmesi hakikaten anlaşılır gibi değil, Meclise çok çok büyük bir

hakaret ve meydan okumadır; bunu da buradan ifade etmek istiyorum. Devlet Denetleme Kuruluna gelen bu raporları biz görmek istiyoruz. Pricewaterhouse'un raporlarını -güvenilir veya güvenilirmez her neyse- süzgeçten geçmeden ham hâliyle görmek istiyoruz.

Sorularıma geçmem gerekirse Varlık Fonunun toplam zararı nedir; bunu bilebilirsek memnun olurum.

Yine, TÜRK TELEKOM Varlık Fonunda. TÜRK TELEKOM zaten çok ayrı bir dosya, şimdi bu konuya burada girmenin yeri ve zamanı değil; amiyane tabirle o da Türkiye Cumhuriyeti devletine atılmış çok büyük bir kazıktır, çok büyük bir dolandırıcılıktır; o bakımdan bunun da dosyası kapanmamıştır, o dosya hep açık kalacaktır ve herhâlde bir gün buna sebep olanlar hesap vereceklerdir. TÜRK TELEKOM'un 2027 yılında zaten borçtan ari bir şekilde devlete geri dönecek yüzde 55'lik hisseleri neden alelacele alınmıştır? Bunun da cevabını lütfen rica ediyorum.

Çok teşekkür ederim, şimdilik bununla yetiniyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de TÜRK TELEKOM'la ilgili Varlık Fonu Başkan Yardımcımıza soru sormak istiyorum. 2006 yılında 6,5 milyar dolarlık bir özelleştirme gerçekleştirildi ama bu 6,5 milyar dolar konusunda şöyle bir muhasebe yaptınız mı? Yani bunu devletin hangi kurumu yapar, siz mi yaparsınız iktidarın mı yapması gerekir? Ben hem Nilgün Hanım'a hem de size soruyorum: Şimdi 6,5 milyar dolara özelleştirdik ama bu para sonuç olarak Türkiye'ye gelmedi, bunu biliyoruz yani Türkiye'nin bankalarından borçlanıldı, sonuç olarak borç da Türkiye'ye bırakıldı ve bu şirket milyarlarca doları kâr payları olarak alıp götürdü. Ya, bu özelleştirme serüveninin 2006 yılından bugüne kadar kâr payları -zaten kâr paylarını bize söylemeyin- zaten devlette kalacaktı. Bu özelleştirmenin bu ülkeye, bu ülkenin tüyü bitmemiş çocuklarına getirisi, götürüsü ne olmuştur? Özelleştirme sonuçta devlete döndü yani iletişimde de arkadaşlar sonuç olarak doğal bir tekeldir altyapı ve altyapı yatırımları yapılmadığı için dünyanın en kötü internetlerinden birine sahibiz şu anda. Fiber altyapımız çok kötü, internetlerimiz sürekli kesiliyor Şu anda kamuya döndü, yatırımlar yapılmadı, şirket hortumlandı, üç yıl sonra kamuya ücretsiz dönecek bir yapı parayla geri dönmüş oldu. Bütün bunlarla ilgili biz milletin vekilleri olarak millet adına "Bunun bir muhasebesini getirisini götürüsünü yaptınız mı?" diye bu şirketin şu anda hisselerine sahip olan kuruluşun yetkililerine soruyoruz.

İkincisi, kamu bankaları arkadaşlar. Şimdi, bir parasal genişleme var şu anda sürekli para pompalanıyor. Cumhurbaşkanı dün açıkladı "100 milyar TL ihracatçı şirketlere yüzde 9 faizle para vereceğiz." dedi. "50 milyar TL de turizm yatırımcısı şirketlere vereceğiz." dedi. Bu yüzde 9'la para pompalanması ne demektir? Ben size söyleyeyim servet transferidir. Yani kamu bankaları eliyle, kamu eliyle servet transferidir, düşük faizli kredi vermek yüzde 100 enflasyonun olduğu ortamda, yüzde 9 faizle kredi vermek hem enflasyonu patlatır hem kurları patlatır hem de bir servet transferine yol açar yani bu politikaların sürdürülebilirliği konusunda... Kamu bankalarında bir sermaye artırımına gittiniz, kamu bankalarının sermaye yeterliliği anlamında ciddi sıkıntıları var. Sonuç olarak en çok riskli kredilere sahip bankalar olarak görüyorlar. "Bu konuda bu bankaların stres testleri yapıldı mı?" diye size sormak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Erol Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de şöyle bir soru sorayım size, niçin yapıyoruz bunu? Yani şunu kastediyorum: Türkiye Varlık Fonunun veya anonim şirketinin -her neyse- etkili olduğu bu kurumlara, yüzde 50'sinden fazla, bu kurumlara bazı muafiyetler ve istisnalar veriyoruz, niye yapıyoruz onu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Önceden sabit.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, bence şu yani bunların maliyetini düşürmek için yapıyorsunuz, öyle değil mi? Yani kurumlar vergisine tabi olmayacaksa...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, kurumlar vergisi devam ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kurumlar vergisine tabi ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sadece Sayıştay ve KİT.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vergi istisnası yok.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir dakika arkadaşlar.

Arkadaşlar, bakın şöyle diyor: “Türkiye Varlık Fonu tarafından hâkim hissedar olarak kurulacak şirketler ve alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muafır.” Ben söylemiyorum, burada...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kurulacak şirketler yani...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – TELEKOM değil mesela, TÜRK TELEKOM bu kapsama girmiyor mesela.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, peki, niçin yapıyoruz o zaman bunu? Bu muafiyetleri niye veriyoruz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Türkiye Varlık Fonu zaten muaf, ayrıca...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, not edelim, topluca cevaplayalım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki, ben devam edeyim o zaman.

Şunun için veriyorsunuz: Bu kurumlar görece olarak o sektörde... Bunu amaçlıyorsunuz ya da amaçlamıyorsunuz, beni ilgilendirmiyor o tarafı ama bir sigorta şirketi düşünün ve sigorta sektörünün lideri olan Türkiye Sigorta şirketine bir sürü muafiyet veriyorsunuz. Sektördeki diğer özel sektör sigorta şirketlerinin aleyhine bir şey yapıyorsunuz aslında. Niye kafanızı sallıyorsunuz? Öyle değil mi? Cevabını verirsiniz, ben sorumu sorayım. Esas itibarıyla, devlete ait olanın daha güçlü olmasını sağlayacak muafiyetler ve istisnalar olarak ben bunları görüyorum. O zaman da soruyu şöyle soruyorum: Neden? Neden bu şirketleri daha güçlü hâle getirelim? Çünkü sonuç olarak sizin Hükûmetiniz serbest piyasadan yana, rekabetten yana; e, öyleyse o zaman niye biz bunları devasa tekeller hâline getiriyoruz? Bu sorunun cevabını verin lütfen, ben anlamak istiyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hangi şirket mesela?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – İşte, bir tanesini verdim, sigorta mesela...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Türkiye Sigortada muafiyet yok ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O değil ya; Petrokimya mesela, Petrokimyayı kuruyorsun, kurduğumuz şirketler muaf.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır ama Erol Hocam Türkiye Sigortayı kastediyor, zaten Türkiye Sigorta üstün durumda değil ki.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, bütün sektörlerde lider durumda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size söz vereceğim cevap vermeniz için, lütfen not edelim.

Hocam, devam edin, sorularınızı sorun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam, okuduğum şu: Tarım sigortalarında yüzde 57 pazar payı var, zarar sigortasında yüzde 37 pazar payı var, kazada yüzde 24 pazar payı var. Esasında, 3 tane büyük sigorta şirketinin birleşmesiyle ortaya çıkan Türkiye Sigorta şirketi sektörün lideri oldu, bütün bu alt sektörlerin de lideri oldu. Tamam, bunu yapabilirsiniz, bunu anlayabiliyorum ama buradan şu soruyu sormak zorunda hissediyorum kendimi: Bu istisnaları niye veriyoruz biz bunlara? Bu büyük şirketlerin, lider durumda olan şirketlerin daha da lider olmasını sağlayacak istisnalar bunlar. Özel sektördeki sigorta şirketi bu indirimleri veya bu istisnaları haiz mi? Değil. Açıklarsınız, tamam, peki, belki ben anlamamış veya soruyu doğru sormamış olabilirim ama kanaatim odur ki bu, esasında sizin iktidarınızın ekonomide her şeyi merkezleştirmeye ilişkin tutkusunun bir yansıması olduğunu düşünüyorum. Her şeyi yukarıdan kontrol etmenin daha doğru olduğunu düşünen bir zihniyet dünyasına evrildiniz. Nasıl oldu bilmiyorum, 2011’den sonra bu böyle oldu. Biliyorsunuz, hep konuşuyoruz; bütün düzenleyici otoriteleri yok saydınız, hepsinin özerkliklerini yok ettiniz ve ondan sonra da -saray muhabbetinden ben de hoşlanmıyorum ama- küçük bir azınlığı 85 milyon insanın hayatını ilgilendiren konularda karar veren bir hâle getirdiniz, zaten Türkiye ekonomisinin krizde olmasının ana sebebi de budur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Emine Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok hızlı bir şekilde ben de konuşmamı yapacağım.

Maddeyle ilgili, maddenin içeriğiyle ilgili bir sorum da olacak ama ondan önce şunu da ifade etmek istiyorum tabii: 2016’da kurulan Türkiye Varlık Fonunu artık biz sorgular durumdayız gördüğünüz gibi, hepimiz sorguluyoruz. Neden? Çünkü denetim yöntemi tartışmalı, şeffaflık ve hesap verebilirlikten uzak, Sayıştay denetiminin dışında olması, Kamu İhale Kanunu’ndan muaf tutulmuş olması, böyle bir fon oluşu tabii ki bizi de bu fonu sorgular hâle getiriyor. Kaynak yaratacağı iddiasıyla kurulan bir fonun bugün borç yaratan bir fon hâline dönüştüğünü de görüyoruz. En son, Varlık Fonu TÜRK TELEKOM’un yüzde 55 hissesini 1,6 milyar TL’ye satın aldı. Hâlbuki TÜRK TELEKOM’un altyapısı devlette olduğu için 2026 yılında zaten devlete tekrar dönecekti yani bu satın almanın neden yapıldığı bir türlü de açıklanmadı. Tabii, bu satın alma ile birlikte de bunun sonucunda TÜRK TELEKOM’un doğrudan ve dolaylı kamu payının arttığını görüyoruz yani yüzde 50’yi aştığını görüyoruz. Bu durumda aslında TÜRK TELEKOM yeniden bir kamu iktisadi teşebbüsüne dönüşmüş durumda ve bu düzenlemeyle de TÜRK TELEKOM’un KİT denetiminin dışına çıkarıldığını görüyoruz yani böyle dolaylı bir şekilde TÜRK TELEKOM hissesi önce satın alınıyor Varlık Fonu tarafından, sonra da KİT denetiminden çıkarılıyor. O nedenle de tabii ki sorgulamalarımıza devam ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – TELEKOM zaten KİT’te değildi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Dönüştü.” diyoruz yani son hisse yapısıyla öyle bir görüntü alıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önceden de değildi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bunu sonra tartışırız, şu andakinden bahsediyorum. Böyle bir yol izlendi, böyle bir duruma gelindi.

Şimdi, maddeyle ilgili de ben bir şey sormak istiyorum: Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu AŞ'nin hâkim hissedar olarak kuracağı şirketlere gelir ve kurumlar vergisi istisnası getiriliyor. Peki, bu kurulacak şirketlerin diğer ortak veya ortaklarının ortaklık payları kadar bu vergi muafiyetinden yararlanması sonucunu doğurmuyor mu? Neden böyle bir düzenleme yapıyoruz, neden böyle geniş kapsamlı bir düzenleme yapıyoruz? Böyle değil de sadece Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu AŞ'nin gelirlerinin kurumlar ve gelir vergisinden muaf tutulması şeklinde yapılamaz mıydı bu düzenleme? Neden kapsamı bu kadar geniş tutuldu hâkim ortak olduğu şirketlerle ilgili de kapsama alınarak? Bu soruyu da cevaplarsanız, bu düzenlemenin gereği nedir?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sorulara cevap vermek üzere teklif sahibine ve Varlık Fonundan arkadaşlara söz vereceğim.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben Erol Hocama cevap vermek istiyorum.

Erol Hocam diyor ki: “Türkiye Sigorta niye özel şirketlerle aynı, eşit ortamlarda rekabet edemiyor?” Aslında tam da bu getirdiğimiz maddeyle rekabet edebilmesini yapıyoruz. Çünkü şöyle: Eğer fon Türkiye Sigortanın yüzde 51’inden fazlasına sahip olmasaydı, Türkiye Sigorta Fona geçmeseydi yani –yüzde 81’lik hissesiyle Fonda şu an- normal şartlarda zaten bu ne Sayıştaya ne de Kamu İhale Kurumuna tabiydi yani onlarla beraber eşit haklardaydı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Özel sektördeki sigorta şirketleriyle eşit durumda mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aynı, işte, eşit. Özel sektörde de Sayıştay...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama kurumlar vergisi, gelir vergisi sıfırlanıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, işte onu söyleyeceğim, bu şu anlama geliyor: Şu an bu yüzde 51’i geçen şirketler asla Rekabetin Uygulanması Hakkında Kanun’dan muaf değil. Devam ediyor, Sermaye Piyasası Kanunu’ndan muaf değil. Devam ediyor, vergi istisna ve muafiyetlerden muaf değil, burada bir yanlış anlaşılma var, onu düzeltiyorum. Onlar vergisini verecek, işte Sermaye Piyasası Kanunu’na uyacak...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Burada muafiyet verdi benim bildiğim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, hayır, yok.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Vermedi mi? İki yıl verdi gibi biliyorum ama.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, vermedi.

Ben buna bir açıklık getirmek istedim, diğer sorular için, teknik bilgiler için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Öncelikle hazırunun ramazanşerifini tebrik ediyorum, hayırlısıyla bayrama erişmeyi diliyorum. Aynı şekilde, Sayın Paylan nezdinde de Hristiyan vatandaşlarımızın da Paskalya Bayramı, Musevi vatandaşlarımızın da Pesah Bayramı’nı tebrik ediyorum.

Hızlıca geçersen konulara, ilk gelen konu, sayın vekilimizin bahsettiği, Varlık Fonu denetimi konusu. Devlet Denetleme Kurulu raporları bu sene sizin belirttiğiniz şekilde gizli bir hizmeti olarak düzenlendi, Sayın Başkanımızın mihmandarlığında, o şekilde çözümlendi ve kapsamlı biçimde raporları

biz paylaştık, zamanında da göndermeyi başardık. O raporlar da Price Waterhouse'un raporu üzerinden dizayn edildi ama DDK'nin o raporu Sayın Komisyonla nasıl paylaştığı konusunda bir fikrimiz yok ama o raporlarda onun bir eki olduğunu tahmin ediyorum, çünkü bize gelen raporda Price Waterhouse'un hazırladığı konsolide mali tablolar o raporun ayrılmaz bir parçasıdır, muhtemelen paylaşılan şeylerde de olduğu kanaatindeyim.

Fona devredilen şirketlerin zararı meselesi. ÇAYKUR'un bir anlamda yaptığı iş aslında sosyal fayda da üreten bir iş. Bulunduğu bölgede vatandaşın ürettiği çayların tamamını satın almak gibi de bir yükümlülüğü var. Dolayısıyla, burada da yüklü miktarda bir stoka katlanmak durumunda ve vatandaşın parasını da peşin ve zamanında ödemesi gerektiği için sadece finansman yükü var. Finansman yükünden kaynaklı bir zarar söz konusu ama onun dışında şirket faaliyetleri itibarıyla da operasyonlarını düzgün biçimde de yönetebilecek durumda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz yönetime karışıyor musunuz?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Biz karışmıyoruz. Zaten 5 yönetim kurulu üyesi atanıyor ama biz arka planda...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin bir etkiniz oldu mu zararlarda falan?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Hayır olmadı. Geçen sene için 10 milyar liranın üzerinde konsolide bir kârla kapattık. Bir önceki seneye göre de yüzde 17'lik bir kâr artışı söz konusuydu. Dolayısıyla, Türkiye Varlık Fonunun konsolide mali tablolarının dip toplamı da önceki seneye göre kârını artırmış biçimde kapatmış durumdadır.

TELEKOM'u en son arz edeceğim. Kamu bankalarının sermayelendirilmesi. Sektör büyüyor, piyasa büyüyor biz bu 3 bankanın en büyük hissedarıyız, dolayısıyla onların güçlü bir mali yapıya sahip olması başta ülkemizdeki finansal ekonomiye destek olmak için de önemli. Biz her daim bankalarımızın arkasında olmaya ve onlara sermaye desteği vermeye devam edeceğiz. Bankacılık işi sermaye işidir. Dolayısıyla da sermaye desteğiyle devam ediyor olacağız.

Türkiye Sigorta konusu, Sayın Vekilimiz bahsetti. Burada getirilen istisna herhangi bir kurumlar ya da gelir vergisi istisnası kesinlikle değildir. Aynı şekilde satın aldığımız TELEKOM için de böyle bir şey söz konusu değildir. Onların Sayıştay ya da Kamu İhale Kanunu gibi benzeri uygulamalara tabi olmasının önüne geçmek istiyoruz. Çünkü hâlihazırda olmayan bir şeyin, TÜRK TELEKOM'un ya da Türkiye Sigortanın özellikle yabancı rakipleriyle piyasada mücadele etmesi noktasında Sayıştay ya da KİT denetimine de tabi olmamasını hedefliyoruz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Kendisi KİT.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Ama zaten Varlık Fonu kuruluşu itibarıyla da Anayasa Mahkemesinin de gerekçeli kararında belirlediği üzere özel amaçları olduğu için kamu sermayesinde bu ve buna benzer istisnalara sahip.

Sayıştayın denetimi de malumunuz, sizler çok iyi biliyorsunuz, Meclis adına denetim yapıyor. Meclis adına Varlık Fonu ve bağlı ortakların denetimi de yine Sayın Plan ve Bütçe Komisyonunun liderliğinde yapılıyor. Dolayısıyla, bir denetimsizlik ya da denetim dışı gibi bir durum söz konusu değil. Biz her sene gelip sizlerin huzurunda tüm mali tablolarımızı ve gereken soruların da cevaplarını veriyoruz.

Rekabet Kuruluyula ilgili olarak, yine, Sayın Hocanın bahsettiği. Türkiye Sigortanın eğer rekabete aykırı bir uygulaması varsa Rekabet Kurulu Kanunu'na tabidir. Yapılacak olan bir şikâyetle de yapılacak olan inceleme sonrasında da bunun hesabını verebilecek durumdadır. Pazar payına ilişkin iki cümle hemen arz etmek istiyorum. “Hayat”ta Türkiye Sigortanın pazar payı sadece yüzde 22,15’tir tüm “Hayat” branşlarında. Dolayısıyla, bir hâkim durum söz konusu değildir. “Hayat Dışı” dediğimiz kaza, hastalık, sağlık, kaskoda da sadece yüzde 13,42’dir. Yüzde 13,42 dediğimiz de hemen onun arkasında gelen de yani orada da zaten dağıtıp dar...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu rakamlar yanlış mı yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sınıflandırmalarınız farklı Hocam.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Alt branşlar çerçevesinde sınıflandırma. Bahsettiğiniz rakamlar ilgili sigorta branşları için doğrudur ama ben şunu da arz etmek isterim: tüm “Hayat” dışında Türkiye Sigorta yüzde 13,42’dir, Anadolu Sigorta, o da yerli ve millî bir şirkettir.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Lider midir bu sektörler de?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Ama hemen arkasında yüzde 12,26’dır, yüzde 11,25’le Allianz, yüzde 8’le de Aksigorta gelir. Dolayısıyla, dağıttık bir yapı söz konusudur.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yapmayın ya, sanki Türkiye’de yaşamıyormuşuz gibi konuşuyorsunuz.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Mesela hastalık ve sağlık...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayalım.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Çok düşük bir pazar payı vardır...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tarımda ne kadar?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Tarımdaki şöyle Sayın Vekilim: Ziraat Bankası, onun ölçeği çok küçük, hepî topu bahsettiğimiz birkaç milyar liralık bir prim üretiminden bahsediyoruz. “Hayat” dışındaki toplam prim üretimi 90 milyar liradır. 90 milyarın içindeki 2 milyarda yüzde 59,82’yle pazar lideridir. Bunun da tek sebebi var. Bankasürans anlaşması kapsamında Ziraat Bankası zaten tarımı en fazla destekleyen şirket. Dolayısıyla, onların da sigortalısı da Türkiye Sigorta üzerinden yapıldı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Groupamanın tarım sigortası poliçelerini devir mi aldı?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Tabii, hepsi Ziraat Sigortanın altındaydı. Ziraat Sigorta, Halk Sigorta, Vakıf...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, sigortacılık günlerini hatırladı şimdi.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Dolayısıyla, şey kısmı bu, arz ettiğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız hızlı bir şekilde.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – TÜRK TELEKOM konusunu hemen bahsetmek istiyorum.

Bir, borç deniyor ama bizim aldığımız borçların hepsinin karşılığı bir yatırım aslında baktığınızda. Borçlar içinde verilmiş herhangi bir teminat, ipotek ve benzeri bir şey de yoktur. En son yapılan TÜRK TELEKOM satın almasında da hiçbir şekilde teminat verilmemiştir, hisse rehni ya da herhangi bir ipotek, temlik vesaire gibi bir şey söz konusu değildir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şirketlerinizde hiç ipotek yok mu?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Yoktur efendim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hiç ipotek yok mu?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Hiçbir şekilde herhangi bir varlığımızın şu ana kadar ne teminatı ne de ipoteği söz konusu değildir. Bu zaten finansman sözleşmelerindeki temel motivasyonlarımızdan birisi.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Neden satın alındı? Neden şimdiden parayla satın alındı?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Arz edeyim hemen efendim. TÜRK TELEKOM'daki 1'inci konulardan birisi şu: İmtiyaz bitiyor, zaten 2026'da devlete bu bilabedel geri dönecek. Niye satın alındı? 2026'da biten sabit altyapı imtiyazı. Şirkette bitmeyen, devam edecek olan da mobil, 52 milyon müşteri, tüm insan kaynağı, markalar, bunların hepsi TÜRK TELEKOM'da kalmaya devam edecek. Devlete iade olacak olan sadece sabit altyapı; dolayısıyla bu konuyu arz etmek isterim, buradaki karışıklığı netleştirmek için. İkincisi, Türkiye Varlık Fonu, TÜRK TELEKOM'daki bankaların hissesini satın almadan önce yüzde 6,68'le azınlık, yüzde 25 de hazinenin payı, dolayısıyla ortadaki varlığın üçte 1'i zaten kamu varlığı, dolayısıyla bu bizim için bir kamu malına sahip çıkma, millî servete sahip çıkma. Biz eğer böyle bir aksiyon almasak dört sene daha bankalar sabit altyapı imtiyazı bitene kadar internet altyapısına yönelik olan yatırımlara istendiği ölçüde de hız vermeyeceklerdi. Dolayısıyla ülkenin geldiği noktada bizim bir an önce varlığa dayalı bir kalkınma fonu olarak kurulan ülkemizin Türkiye Varlık Fonu bu altyapı yatırımlarına hız vermek durumunda. Bunu da hatta şöyle planladık: Biz finansmanı yapar iken de iki yıl ödemesiz dönem koyduk, o dönemde TÜRK TELEKOM herhangi bir temettü, vesaire gibi işlere girmesin, elde edeceği tüm kaynağıyla da çok hızlı bir biçimde altyapıyı, fiber altyapıyı hızlandırarak ülkemizin layık olduğu internet hızına ulaşabilecek kısma gelmesini istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Cevapsız soru kaldı mı?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, maddeyle ilgili sorum vardı ama?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım'ın sorusuna da cevap verelim.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Hâkim hissedarla ilgili konu da şu efendim: “Kurduğumuz şirket” dediğimiz zaman bu şirketin yüzde 100 sahipli mi, yüzde 90 sahipli mi olduğu konusu net değil. Yeni bir şey de getirmiyoruz aslında, hâlihazırda var olan bir şeye teknik bir düzenleme

getiriyoruz. O belli olmadığı için “hâkim hissedar” kavramını getirdik. Malumunuz olduğu üzere de Türk Ticaret Kanunu’nda da bu düzenlenmiştir. Hâkim hissedar şirketin tüm unsurlarıyla kontrolüne ve yetkisine sahiptir; biz de o anlamda onu düzenleyip orayı biraz daha netleştirmek adına o eklemeyi yapmak zarureti hissettik.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir de tabii, Varlık Fonu Sayıştay denetimine tabi olmayacak anladığım kadarıyla?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Mevcutta da yok efendim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – TÜRK TELEKOM Varlık Fonunun altında olduğu için.

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Doğrudur efendim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir de kurumlar vergisi ödeyecek mi ödeyemeyecek mi?

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ AŞ FİNANS VE OPERASYONLARDAN SORUMLU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHMUT KAYACIK – Ödemeye devam edecek. Sadece Sayın Vekilimizin de bahsettiği üzere TÜRK TELEKOM da Sayıştaya tabi olmayacak, Kamu İhale Kanunu ve ona bağlı sözleşmelere tabi olunacak bu değişikliklerden sonra.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, az önce belirttiğim gibi 12’nci maddede bir adet redaksiyon ihtiyacı vardır.

6741 sayılı Kanun’un 8’inci maddesine eklenen fıkrada yer alan “Şirket” ibaresinin ilk harfinin küçük olacak şekilde redaksiyona tabi tutulması suretiyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü, 15’inci ve 16’ncı maddeler TMSF’nin kayyum olarak atandığı şirketlere ilişkin düzenlemeleri içermektedir.

MADDE 14- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesinin üçüncü, sekizinci, dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, onuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmış, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen şirketler hariç olmak üzere; birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki şirketler, soruşturma ve kovuşturma sonuna kadar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun gözetiminde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun atadığı yöneticiler tarafından ticari teamüllere uygun olarak ve basiretli tüccar gibi yönetilir. Bu şirketlerin yöneticileri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından atanır ve görevden alınır. Bu şirketlerin mali durumu, ortaklık yapısı, piyasa koşulları veya diğer sorunları nedeniyle şirketin yahut varlıklarının veya 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasında belirtilen malvarlığı değerlerinin veya hakkında şahıs kayyımlik kararı bulunmasa dahi anılan şirket ve/veya mal varlığı değerlerinde paylan bulunup aleyhlerinde mahkemece kaçak kararı verilen kişilerin bu paylarının kısmen veya tamamen satılmasına veya feshi ile tasfiyesine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından karar verilebilir. Satış ve tasfiye işlemleri ilgili şirketin yönetim/müdürler kurulu veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yerine getirilir. Satılan

şirketlerin kayyımlik karan, hisselerinin devrini müteakip Fonun talebi üzerine ilgili mahkeme veya hakimliklerce kaldırılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Fon Kurulu tarafından belirlenir.”

“(8) Kayyımların yetkileri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketlerde, şirketin ortaklarının şirkette sahip olduğu pay oranında yeni kurulacak şirketlerde pay sahibi olmaları koşuluyla şirket yönetim organının önerisi ve Fon Kurulu kararıyla yeni şirket kurulmasına karar verilebilir. Bu halde şirket ortaklarının yeni şirket kurulmasına ilişkin izin ve muvafakati aranmaz. Kurulacak şirketin sermayesi kayyımların yetkileri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirket tarafından aynı veya nakdi olarak karşılanır. Yeni şirket kuruluşuna ilişkin hususlar şirketlerin yönetim organlarınınca hazırlanır ve Fon Kurulunun onayına sunulur. Fon Kurulu kararıyla kuruluş gerçekleşir ve tescile tabi tüm hususlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olmak üzere ilgili ticaret sicilinde resen tescil ve ilan olunur. Bu fıkra uyarınca gerçekleştirilecek kuruluş işlemleri ilgili mevzuata tabi olmaksızın uygulanır. Yeni kurulan şirkette kayyımlik yetkisi bir mahkeme veya hakim kararına gerek olmaksızın Fona devredilmiş sayılır.

(9) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyımlik görevini yürüttüğü şirketlerin genel kurullarının yetkileri, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir. Bu kapsamda bir şirketin bölünmesine karar verilmesi halinde Fon, bölünme yolu ile kurulan bu şirkete kayyım atanır.”

“(11) Fonun, yönetim organı yetkilerini ya da yönetim organı yetkileri ile birlikte ortaklık payları veya menkul kıymetler idare yetkilerini haiz kayyım olarak görevlendirildiği şirketlerde ana sözleşmelerine bağlı olmaksızın, kayyım atanmasından önceki dönem bilanço ve kâr/zarar hesaplarını tasdik ile bu dönemlerde görev yapan yönetim/müdürler kurullarını ibra etmek anlamına gelmemek kaydıyla, bu maddenin dokuzuncu fıkrası çerçevesinde, şirketlere kayyım atanan faaliyet dönemini izleyen dönemden başlamak üzere kısmen ya da tamamen kâr dağıtımına karar verilebilir. Dağıtıma karar verilen kâr; Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında mahkûmiyet kararı bulunmayan hissedarlara payları oranında ödenir. Soruşturma veya kovuşturması devam edenlerin hissesine isabet edecek kâr payı; kovuşturmaya yer olmadığına, beraat, ceza verilmesine yer olmadığına, davanın reddine veya düşmesine ilişkin kararın kesinleşmesine kadar ödenmeyerek Fon hesaplarında tutulur. Hakkında soruşturma, kovuşturma bulunmama veya müsadere kararı verilmemiş olma koşulu, borsada işlem gören hisseler bakımından aranmaz. Kâr dağıtımı karan ilişkili olduğu faaliyet dönemi mali verilerinin ve tablolarının tasdiki anlamına gelmez. Dağıtıma ilişkin hususlar Fon Kurulu tarafından belirlenir.”

MADDE 15- 6758 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınan banka/şirketler ve bunların varlıkları ile ilgili olarak Fona verilen yetkiler, bu Kanun ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna verilen kayyımlik görevi ile satış veya tasfiye işlemlerinde, bu şirketlerin yahut bunların sahiplerinin Fona borçlu olup olmadığına ve varlıkları üzerinde Fon haczi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kıyasen uygulanır. Yönetim ve denetimi veya kayyımlik yetkisi Fona devredilen veya Fonun kayyım olarak atandığı banka/şirketleri ve ortaklık paylarının soruşturma, kovuşturma veya iflas ve tasfiye süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar, görevlendirilenler veya atananlar tarafından temsil yetkisini

haiz olmak üzere görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar, görevlendirilenler veya atananlar tarafından temsil yetkisini haiz olmak üzere görevlendirilenler ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 nci ve 38 inci maddeleri uygulanır. Şirketlerin tasfiye işlemlerini yürütmek üzere Fon Kurulu tarafından görevlendirilen tasfiye komisyonu, adli işlemler veya davalar bakımından taraf ehliyetine sahiptir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyum olarak atandığı şirketlerin ya da ortaklık paylarının bu madde kapsamında satışından elde edilecek tutardan, Fonun satış, dava veya avukatlık masrafların düşüldükten sonra kalan tutar yargılamanın kesin hükümle sonuçlandırılmasına kadar bir hesapta nemalandırılır. Şirket varlıklarının veya malvarlığı değerlerinin bu madde kapsamında satışından elde edilecek tutarlar ise, 5411 sayılı Kanunun 134 üncü maddesi uyarınca oluşturulan sıra cetveline göre dağıtılır. Sıra cetveline göre dağıtım yapıldıktan sonraki bakiye, bu Kanunun 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan işlemlerin tesisi için şirket hesaplarına aktarılır. Ortaklık paylarının satışında, satışa ilişkin masraflar ile dava veya avukatlık masrafları, Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı bulunmayan hissedarlarının payından düşülmez.

(2) Şirket varlıklarının ticari ve iktisadi bütünlük yoluyla satışına karar verilmesi halinde Fon Kurulu, geçmiş dönem borçlarını, bu borçların FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması ve 5411 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinde belirtilen koşullar karşılması şartıyla ihale bedelinden ödemeye veya ihale alıcısına ödetirmeye yetkilidir.”

MADDE 16- 1/2/2018 tarihli ve 7076 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “varlıkların” ibareleri “malvarlığı değerlerinin” şeklinde, fıkra da yer alan “Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından satış ve tasfiye edilmesi suretiyle yerine getirilir” ibaresi “Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve/veya şirket yönetim/müdürler kurulu/malvarlığı değerleri kayyum temsilciliği tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığının onayı ile satış veya tasfiye edilmesi suretiyle yerine getirilir” şeklinde, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “ve” ibaresi “veya” şeklinde değiştirilmiş, fıkra ya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, mevcut üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir. “Müşadere kararı verilen şirket, ortaklık payları veya malvarlığı değerlerinin satış veya ticari ve iktisadi bütünlük satışları 6758 sayılı Kanunun 19 uncu ve 20 nci maddelerindeki esaslar çerçevesinde yapılır. Tasfiye komisyonlarınca tasfiye tamamlanır.” “Tasfiye bakiyesi Hazineye irat kaydedilir.”

“(2) Şirketin yüzde ellinin altındaki ortaklık paylarının müşadere edilmesine karar verilmesi halinde, müşadereye konu bu paylar Fon tarafından satışa çıkarılır. En az iki kez satışa çıkarılmış olmasına rağmen satışın gerçekleşmemesi halinde ortaklık payları ilgili şirkete bedeli mukabilinde devredilebilir ve payların bedeli şirket tarafından Hazineye ödenir. Müşadere kararından sonra sermaye artırımına karar verilmesi halinde bu artırım Hazine ve Maliye Bakanlığının onayına tabidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda teklif sahibinden izahat rica ediyorum.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, 14, 15 ve 16’ncı maddeler, TMSF’nin kayyum olarak atandığı şirketlere ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Getirdiğimiz 14’üncü maddede; Fonun kayyum olarak atandığı şirketler ve mal varlığı değerlerinin satışı mevcut mevzuata göre koşula bağlanmış

durumda. Bu koşul, şirketin sürdürülebilir olmadığının bir rapora bağlanması sonucunda bu satışlar gerçekleştirilmekte ama bu kanunda yazılan “sürdürülebilirlik koşulu” sadece mali yapısının bozulması, nakit ihtiyacının doğmaması şeklinde algılanmaktadır. Getirdiğimiz düzenlemeyle “sürdürülebilir” ifadesini çıkartıyoruz çünkü sürdürülebilirlik sadece mali yapıyla ilgili değil; AR-GE yatırımı isteyen, inovasyon isteyen, sermaye artırımı isteyen, yatırım artırımı isteyen hâlihazırda Fonun bünyesinde olup Fonun yönettiği şirketler de var. Bu şirketlerde zaten Fon emanetçi durumunda olduğu için bunları yönetebilmesi mümkün değil, bu birinci düzenleme. Aynı zamanda teklifle şirket ve mal varlığı değerlerinde payları bulunup aleyhlerinde kayyum kararı bulunmasa dahi mahkemece haklarında arama, kaçak kararı verilen kişilerin de bu paylarının kısmen veya tamamının satışıyla ilgili de bir düzenleme getiriyoruz.

Aynı zamanda, yine, getirdiğimiz bir düzenlemeyle satılan şirketlerde ilgili kayyumluk kararının hisselerin devrine müteakip fonun talebi üzerine ilgili mahkeme veya hâkimlik tarafından kaldırılacağına dair de bir düzenleme var. Ayrıca fonun kayyum olarak atandığı şirketlerin bölünmesi durumunda bölünen şirketlere de kayyumluk atanacağıyla ilgili teknik bir düzenleme var.

Daha sonra, en son maddelerden bir tanesi de masum olan hissedarlarla alakalı. Tabii ki o fonun yönettiği şirketler içerisinde hem hakkında cezai işlem yapılan hissedarlar var, bir de masum hissedarlar var. Getirdiğimiz düzenlemeyle de masum olan yerli ve yabancı birçok yatırımcının da mağduriyetini gidermek anlamında onlara kâr payı ya da temettü dağıtılmasına imkân sağlıyoruz.

Yine, bu 15’inci maddesinde getirdiğimiz düzenlemelerle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun satış ve tasfiyesine ilişkin yetkililerinin belirlendiği bu 6758 sayılı Kanun’un 20’nci maddesine “banka” ibaresini de ekliyoruz. Bu da bir netlik bankalarla da ilgili, o 20’nci maddedeki işlemlerin aynısının yapılmasını sağlıyor. Yine, aynı maddede şirket varlıklarının veya mal varlığı değerlerinin iktisadi bütünlük satışından elde edilecek tutar ile sıra cetveline göre dağıtımından bakiye kalması hâlinde şirketin alacaklılarının mağdur olmaması ve şirketin faaliyetinin devamı için şirket bünyesinde bu meblağların kullanılmasının önünü açıyoruz.

Ayrıca getirdiğimiz düzenlemeyle satışa ilişkin masraflar, dava ve avukatlık masraflarının hakkında suç duyurusu bulunan kişilerden tahsil edilmesini, masum hissedarlardan bunun tahsil edilmemesi yönünde bir düzenleme getiriyoruz. Yine, müsadere kararından önce yapılan satışlarda, alacaklıların alacaklarını tahsil etme imkânı varken müsadere kararından sonra şirket veya varlıkların satışından söz konusu varlığın mülkiyeti değiştiğinden artık hazinenin yeni varlığı hâline geldiği için alacaklıların bir mağduriyeti vardı. Getirdiğimiz düzenlemeyle bu alacaklıların da mağduriyetlerini gidermesi yönünde bir düzenleme getiriyoruz. Aynı zamanda, yüzde 50’nin altında hissedar olduğu, fonda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir toparlayabilerseniz, çok uzadı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Toparlıyorum.

Aynı zamanda da son bir madde... Yüzde 50’nin altında ortaklık payları bulunan hisselerin de satışıyla ilgili, hangi şartlarda satılacağıyla ilgili de bir düzenleme getiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Nilgün Hanım, neler yapılacağını anlattınız da neden yapıldığını anlatmadınız.

TMSF şimdiye kadar bu el konulan teröre bulaşmış kişilere ait şirketler konusunda bir anlamda yöneticilik yapıyordu yani onları mahkeme kararı kesinleşinceye kadar makul bir şekilde yürütmeye çalışıyordu. Şimdi, bundan sonra, şimdiye kadar mahkeme kararı kesinleşinceye kadar şirketlerin sürdürülebilirliğini sağlamaya çalışan TMSF birdenbire bu düzenlemeyle çalışan şirketleri, kârlı şirketleri

“Satacağım.” demeye başladı, daha mahkeme sonuçlanmadan yani birdenbire bir politika değişikliği söz konusu. Bu neden; bunu açıklamamız lazım. Sebebi nedir? Mevcut mevzuatla TMSF’nin şirket satışının şartları şuydu: Şirketin mali durumunun sürdürülemez olması gerekiyordu şirketin satılabilmesi, elden çıkarılabilmesi için. Sürdürülemez olmasını da bir mali müşavir raporuyla tespit edeceksiniz ya da Fon Kurulu bir rapor yazarak tespit edecek; ya mali müşavir ya da fon kurulu. Fon kurulu kararı da -dün çalıştım- 5411’in 134’üne kıyasen uygulanarak şirketler hakkında ticari ve iktisadi bütünlük oluşturulması da aranacaktı. Bu iktisadi ve ticari bütünlük de şirketlere bir nevi koruma sağlıyordu yani bunların birlikte bir bütünlük arz etmesini, devamlılığının olmasını, sürdürülebilir olmasını sağlıyordu; mahkeme kararı olmamış daha dikkatinizi çekerim, mahkeme kararı kesinleşmemiş. Onun için, bir bütünlük hâlinde devam etmeleri gerekiyor iktisadi ve ticari bütünlüğün. Bu da bir koruma sağlıyordu, onu da bozuyorsunuz şimdi. Ticari ve iktisadi bütünlük kararından itibaren iki yıl içerisinde ya şirketin mali durumunun düzeltilmesi -iktisadi ve ticari bütünlük kararından sonra- veya iktisadi ve ticari bütünlük kapsamından çıkarılması ya da TMSF eliyle ihale edilerek elden çıkarılması gerekiyordu, mevzuat böyleydi. Şimdi, siz bunu değiştiriyorsunuz, sürdürülebilir şirketi de elden çıkarıyorsunuz daha mahkeme kararı olmadan. Neden bunu yapıyorsunuz? Bu da yapılabilir, bakın, bu da yapılabilir ama ben sabahleyin söyledim, Sürat Kargo örneğinde olduğu gibi sürdürülebilir, kârlı bir şirketi elden çıkardı TMSF. 2020’si kârlı, 2021’i kârlı; 2021 yılında 2019 rakamlarını yani zararlı dönemin rakamını alarak, müşavire tespit yaptırarak o dönemin rakamlarıyla muhammen bedeli 325 milyon tespit etti, 335 milyona da sattı. İhale sırasında da bilgi odası başta olmak üzere birçok sıkıntı var ayrıca. Ve o 325 milyon lira da gördüğüm kadarıyla taksit taksit alınıyor hâlâ, peşin yatırılan bir meblağ da yok, taksit taksit alınıyor. Neden bunlar yapılır? Yani bunları iyi niyetli yorumlamak mümkün müdür bu şartlar altında Nilgün Hanım? Siz yorumlayabilir misiniz? Bilmiyorum. Ben sizi tanıyorum siz de yorumlamazsınız, biliyorum. Ama bunun bu şekilde yapılmasını hakikaten anlamak mümkün değil. Birdenbire TMSF’nin tümüyle rotasını değiştirmesini, bünyesindeki bu şirketler konusundaki tavrını değiştirmesini, politikasını değiştirmesini anlamak mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu teklifinizle, bu düzenlemeyle şirketlerin mali durumunun “sürdürülemez olma” şartı kaldırılıyor ve yargı süreci devam ederken mali olarak güçlü pek çok şirketin satışının önü açılıyor. Bakın, daha yargı süreci devam ederken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yargı süreci devam ediyor, TMSF birilerine ait şirketleri satabilecek. Kârlı olanları, geleceği olanları Sürat Kargo gibi satabilecek demektir yani yasal olarak Sürat Kargoda yasa dışı yapılan iş bundan sonra yasal yapılacak, buna cevaz veriyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey söyleyeyim. Bunun amacını anlamak lazım yani kârlı şirketleri neden bu şekilde...

Bir de sormak istiyorum. Sayın Başkan, size sorayım onu, Nilgün Hanım’ın bilmesi mümkün değil. Şimdiye kadar TMSF kaç şirketi kâra geçirdi? Şu anda kaç şirket zararlı? Şimdiye kadar ne kadar reklam ve tanıtım harcaması yaptınız? Kime yaptırdınız bu harcamaları, kime yapıldı, kimlere sponsorluk verildi? Bağışlar ne kadar? Özellikle bu şirketlerle ilgili tedarikçiler kimler? Bunlarla

ilgili iş yapan, ihale alan firmalar nelerdir, kimlerdir? TMSF olarak şimdiye kadar, kayyum olarak size devredildiğinden beri yaptığınız ihale toplamı ne kadardır? Demin 5 dava dedik ama devam eden uluslararası 5 dava mı vardır bu bünyede? Hepsini bu kapsamda mıdır? Bir de onları tekrar sorayım.

Şimdi, mülkiyeti size ait olmayan, emanet olarak size verilen, yönetimini devam ettirin diye yapılmış emanet şirketleri nasıl satacaksınız? Hiçbir şekilde size ait değil. Bu hukuki midir, bunlar doğru işler midir? Bunları soruyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Varsa söyleyeceği önce Nilgün Hanım’a söz vereyim, sonra başka arkadaşlarımıza vereceğim.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, şöyle, bu sürdürülebilirlikle ilgili olarak şunu söyleyeyim: Kârlı şirketleri böyle neden satıyorsunuz? Tabii, artık bu şirketler kârlı olan... Yani fonun bünyesinde genelde çok kârlı şirketler vesaire yok ama kârlı olan şirketler de var bu en son durumlarda. Bu fonun bunu yönetmesi, fonun atadığı kişilerin bunu yönetmesi, kontrolü fonun kapasitesini de aşmış durumda. Bu sefer bu neyi doğuracak? Hani, o biraz önce işte devrolan kârlı şirketler neden fonun eline geçince fonda yavaş yavaş değer kaybetmeye başlıyor. İşte, tam da bunun önüne geçmek için hazır şirketler değerindeyken bunların daha profesyonelce yönetilmesi için, daha fazla değer kaybetmemesi için satışına imkân sağlıyoruz.

Onun dışındaki teknik bölümler için de Başkanım konuşsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TMSF Başkanımız buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben bir şey söyleyebilir miyim Nilgün Hanım’la ilgili?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa olursa sevinirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, bilmemiz gerekiyor, bu şirketler devlete ait değil, TMSF’ye ait değil, başkalarına ait şirketler ve mahkeme kararı daha kesinleşmemiş. Nasıl satıyoruz? Ve kârlıyken nasıl satıyoruz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - İşte onu Başkan izah etsin.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, öncelikle isterseniz hukuki tarafı Melek Hanım anlatsın, sonra diğer bölümleri ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Asıl bu konu üzerinde durursanız.

Buyurun.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Başkanım, mevcut yetkimizde bizim şirketleri satma yetkimiz var; şirketleri, mal varlığını, “normal satış usulü” veya “ticari, iktisadi bütünlük” dediğimiz Bankacılık Kanunu’nda mevcut olan satış usulüyle satma yetkimiz var. Şu anda getirmek istediğimiz değişiklikle sürdürülebilir olmama koşulunu normalde ihtilaflarda, mahkemelerde hâkimler mali durumun yeterli olmaması gibi tek bir kaleme bağladılar çünkü bu “mali analiz raporu” diye usul ve esaslarda adlandırıldığı için aslında, sürdürülebilir olmama koşulunun içinde mali durumu, piyasa koşulları, ortaklık yapısı ve diğer sorunları, diğer durumlar kanunda tek tek sayılmış durumda. Gene, bunların hepsini kapsayan bir rapor hazırlanması ama adı “sürdürülebilir olmama raporu” şeklinde düzenlenmeden, her şirketin kendi ihtiyacına göre belirlenerek fon kuruluna yine satış izni arz edilmesi... İki yıllık bu ticari, iktisadi bütünlük şeklindeki satışların da koruma altında ama altı yıl gibi bir yargılama dönemi sürdü, daha fazla uzatılması hâlinde şirketten olan alacaklılar da hak kaybına uğruyorlar, o alacaklarını tahsil edemiyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O ayrıca düzenlenebilir. Bu şekilde düzenlemeye ihtiyaç yok, o ayrıca yapılabilir.

TMSF HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI MELEK KÜREEMİNOĞLU – Ticari, iktisadi bütünlük buna izin vermediği için satışları artık daha hızlandırmak, yargılamaların bu aşamasında bu ihtiyacı gidermek amacıyla bu değişikliği arz ediyoruz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Başkanım sizin ilave edeceğiniz bir şey var mı?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, tabii gönül istiyor ki bu firmaları hep büyütelim, yaştalım ama firmanın asıl olarak ticari bir patronajla yürümesi lazım. Şimdi, sürdürülemezlik sadece mali konudan... Firmanın borçları eğer kazancıyla kapatılamıyorsa firmanın satışının önünü açıyordu. Gelineen durumda yatırım yapılması gerekiyor. Tekstil fabrikası var, makineleri eskiyor ve bankalardan bu firmalara şu anda kredi alma imkânı yok. Bu firmaların da bugün değerini kaybetmesi, bekletilmesi daha büyük zarar getirecektir. Mahkeme neticelenmeden satıldığı zaman bunların parası yine bir bankaya konacak, nemalandırılacak, mahkeme nihayetine göre hareket edilecek ama bekleme bu firmaların değerini daha da düşürecek yani bu maddedeki değişiklikteki bizim asıl amacımız budur.

Bülent Bey, diğer konularla ilgili notlarımızı aldık, uygun görürseniz kapsamlı bir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sürat Kargoda 2019 zararlı, 2020 kârlı, 2021 kârlı. Yani yükseltiyorsunuz.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, Sürat Kargo konusunda da kısa bir bilgi vereyim. Mahkemelik bir konudur ama benim bilgi vermem gerekir çünkü Bülent Bey bu konuda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, demin dedığınız örneğin tersi yani “Orada da değerini siz artırmışsınız, niye sattınız?” diyorum.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, Sürat Kargoda TMSF ilk göreve başladığı dönemde, Sürat Kargo işlerini hiç yapamayan, hiçbir şekilde iş alamayan, cirosu düşük, 6 bin çalışanın maaşları ödenemeyen bir firmaydı. TİB kapsamına alınarak 6 bin çalışan, dışarıdan destek aldığımız 2 bin personelle 8 bin kişinin eklemek yediği bir tesis. Bizim değerlendirme raporlarımızda kanunun vermiş olduğu yetki çerçevesinde, ben göreve geldiğimde satış kararı alınmıştı firmanın; ihale süreci bize nasip oldu, ben göreve geldiğimde ihale oldu. İhaleye 16 tane firma başvurdu, 16 firmanın çoğunluğu da tanınan, büyük firmalarımızdı. İhaleye 3 tane firma iştirak etti, değerinin üzerinde bir fiyatla satış oldu. “Satış vadeli oldu.” dedi. Vadeli satışlarda teminat mektubu alıyoruz bütün riski kapsayacak kadar ve -TMSF’nin- o anda devlet ne faiz uyguluyorsa onu da bütün taksitlerini de faiz olarak tahsil ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer detayları yazılı verirseniz, seviniriz.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Tabii, tabii. Diğer detaylarla ilgili hazırlığımızı yaptık...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Değerinin üzerinde satış oldu.” dedi. Değeri ne kadardı? Hangi yılın değeri idi o? 2019 değeri değil mi?

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – 2019 yıl sonu değerleriyle 2020’de yapılmış. Eğer beklenirse pandemi döneminde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Deddiğiniz doğrudur, 2019 değerleriyle 2020’de yapılmış.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – 2020’nin Haziran ayında filan yapılmış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değerinin üzerinde de satış yapılmış ama değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonuçta bir açık ihaleden bahsetmiyoruz.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Şimdi, 16 tane firma katılıyor, ben katılmayan firmalardan bir iki tanesiyle sonrasında işte tekrar icraya niye katılmadınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Güçlü firmalardan bir tanesinin beyanı aynen şöyle oldu: “Ben 200 milyona bu yapıyı kurabilirim. Niye sizin ihalenize girip de böyle bir firmayı alıp da mahkemelik olayım? Alan firmalar...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi maddemizle... Çok detaya vaktimiz yok.

TMSF BAŞKANI FATİN RÜŞTÜ KARAKAŞ – Bülent Bey’in diğer talepleriyle ilgili hazırlıklar yapıp Başkanlığınıza vereceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN – 15’inci maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesiyle 6758 sayılı Kanun’un değiştirilen 20’nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ve 38’inci maddeleri” ibaresinin “maddesi” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ekrem Çelebi

Uğur Aydemir

Cemal Öztürk

Ağrı

Manisa

Giresun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa Mahkemesinin 24/12/2020 tarihli ve E.:2017/21; K.:2020/77 sayılı kararı ile 6755 sayılı Kanun’un 38’nci maddesi iptal edilmiştir. Önergeyle bu doğrultuda teknik bir düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17- 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “paylardan” ibaresi “paylarının” şeklinde değiştirilmiş ve Anayasa Mahkemesince iptal edilen “Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan kesinti tutarının” ibaresi “azami %5’i oranında Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan kesinti tutarının” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 18- 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen birinci cümlesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir. “18/1/2019 tarihinden önce işletilmesi devredilmiş olan projelerin ödenmeyen bakiye tutarları 15 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki esas ve usullere göre tahsil edilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 17 ve 18’inci maddeler bütünlük arz ediyor. Şehir içi raylı ulaşım sistemlerine ilişkin belediyelerce Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına ödenecek borçlara ilişkin 17 ve 18’inci maddelerle ilgili izahat.

Buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkanım, bu getirdiğimiz 17’nci ve 18’inci maddelerde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile büyükşehirler arasında yapılan şehir içi hafif raylı yani şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro projeleriyle ilgili bir düzenleme getiriyoruz. Daha öncesinde büyükşehirlerin yapması gereken metro ve raylı sistemleri Bakanlık yaparak büyükşehirlere devrediyordu ve daha sonrasında da büyükşehirin bunları ödemesi gerekiyordu. Alması gereken tahsilat oranları var. Biz getirdiğimiz düzenlemeyle harcamaların büyükşehir belediyelerine iller bankası tarafından verilen bedellerinden eğer büyükşehir ödeme yapmaz ise bir yetki veriyoruz; maksimum yüzde 5’ine kadar kesinti yapılabilmesine dair bir düzenleme. Ayrıca, burada şunu da ifade etmek istiyorum: Yapımı Bakanlık tarafından yapılan metro gibi raylı sistemler üzerinde bu tahsilatlar yapılırken Bakanlık tarafından hiçbir şekilde herhangi bir faiz veya kur farkı işletilmemektedir. Getirdiğimiz düzenlemeyle de birlikte büyükşehre devredildiği andan itibaren maksimum yüzde 5 oranında kadar kesintiler yapılabilecektir. Tabii, birçok devam eden projeler var şu an için; yaklaşık 78 milyarlık devam eden projeler var. Bundan sadece CHP’li ya da İYİ Partili ya da HDP’li ya da MHP’li belediyeler değil, tüm belediyeler de büyükşehir belediyeleri de yararlanacak.

Bir de şöyle bir şey, bence bu büyükşehir belediyeleri için aslında bu düzenleme gayet güzel. Büyükşehir yapması gereken bu raylı sistemler için ihaleye çıkmıyor ya da yapımı için herhangi bir sorumluluk almıyor, Ulaştırma Bakanlığı yapıyor. Eğer büyükşehir bunu gidip İller Bankası vasıtasıyla, Dünya Bankasından ya da başka kredilerle alsa kredi faizi de işlenecekti. Bunu Bakanlık yapıyor. Bakanlık yaptıktan sonra da herhangi bir faiz, kur farkı işletmeden yüzde 5 gibi bir kesintiyle tahsilatını yapacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, burada taraflar var, Ulaştırma Bakanlığı ve belediyeler var taraf olarak. Belediyeler Birliği burada mı, çağırırdınız mı? Onlar hangi belediyeleri etkiliyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belediyeler Birliği burada mı arkadaşlar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çağırdı mı? Çağırdı, gelmediler. Tamam.

Hangi belediyeleri etkiliyor bu Nilgün Hanım, siz biliyor musunuz? Sorum bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruları alalım, topluca cevaplayalım vakit açısından. Bir soru olarak aldık, hangi belediyeleri etkiliyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, peki, onu söyleyeyim.

İkincisi, daha sonra söyleyeceğim şey yani Belediyeler Birliği burada yok ama şimdi, arkadaşlar, biliyorsunuz, son zamanlarda bu ulaşım zamları çok tartışılan bir konu ve mesela İstanbul Büyükşehir Belediyesinde yüzde 40, yüzde 50 zam yapma meselesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelmişler, öğleden sonra gitmişler, bilginiz olsun. Ne diyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama onların da gerçekten hatası yani bu önemli bir madde.

Bu zamlar meselesi ciddi anlamda tartışıldı ama belediyelerin de sonuç olarak bir bütçesi var ve onlar yüzde 200, yüzde 250'ye varan mazot zamlarıyla, elektrik zamlarıyla beraber hizmet vermeye çalışıyorlar. Şimdi, böyle şartlarda yani belediyelerin ulaşım anlamında zorlandığı şartlarda Nilgün Hanım, diyelim ki mazot zamları bu kadar olmasa, elektrik zamları bu kadar olmasa “Böyle bir zamanlama manidar değil.” diyecektim ama zamanlama çok manidar. Ve hani bu belediyeleri muhalefet partilerinin kazanmış olması, onlara çelme takmaya çalışan iktidarın olduğuna dair bir gösterge olması, Ulaştırma Bakanının çıkıp “Efendim, Ulaştırma Bakanlığının yaptığı metrolara biz “U” yaparız, diğer metrolar “M” harfiyle anılır.” diye ikircikli, sanki aynı devletin kurumları değilmiş gibi uygulamaların yapıldığı “benim metrom, senin metron” gibi uygulamaların yapıldığı günlerde zamanlama manidar diyorum. Nilgün Hanım, siz bu teklife imza attınız ama zamanlama ciddi anlamda manidar ve yerel yönetimlerin bu anlamda, bu hizmeti vermesi için kaynağa ihtiyacı olduğu günlerde yani kaynak transferi yapılması gereken günlerde tam tersine siz kaynağı kesmeye çalışırsanız bu da o hizmetin verilmesinde zorluklar çıkarabilir. Bu açıdan ben zamanlama manidar diyorum. Bu düzenlemeye kesinlikle muhalefet ediyoruz.

Ve arkadaşlar, bırakın belediyelerden para kesilmesini, belediyelere kaynak aktarmalıyız ki yurttaşlarımıza daha ucuza şehir içi taşıma hizmeti versinler. Hatta bizim daha radikal bir önerimiz var. Ben geçen İsviçre’ye gittiğimde metroya binmek bedavaydı arkadaşlar, tramvaya binmek bedavaydı, otobüse binmek bedavaydı yani şehir içi...

(Uğultular)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi, herkes muhabbette, bilmiyorum nasıl şey yaparsak. Tamam, yirmi dakika kaldı, sabredin.

Yani, şehir içi toplu taşımayı ücretsiz yapmak aslında -bu torbayla da zenginlere kaynak aktardınız Nilgün Hanım- yoksullara kaynak aktarmak, onlara biraz nefes aldirmek anlamında önemli bir adım olacaktır yani biraz da yoksulları düşünün derim belediyelerin daha iyi şehir içi hizmet vermesi için. Bu açıdan bu torba yasadaki bu maddenin zamanlamasının da içeriğinin de çok manidar olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Naci Cinisli...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yine, geneli üzerinde konuşurken bu konuyla ilgili düşüncelerimi ifade etmiştim, o yüzden çok fazla vaktinizi almayacağım ama çok kısa... Eğer ki bu şu düşünceden yola çıkılarak yapılıyorsa “Devletin parasını harcadık ve devleti zarara sokamayız, bunun tahsilatı gerekiyor.” deniyorsa olabilir. 2019 öncesi yapılan harcamalarla devlet zarara mı uğratılmıştır, belediyelerden tahsil edilmeyen harcamalarla devlet zarara mı uğratılmıştır; bu mana çıkar, bunu bilmek isteriz. veya verilen vergilerin tek bir şehrin menfaatine harcanmasının yine, doğru bulunmaması felsefesiyle bu uygulama yapılıyorsa da KÖİ projeleri nasıl açıklanacak? Bunu bilmek isteriz. Veya “KKM” dediğimiz bu kur korumalı mevduatta yine, faiz ödemelerinin hazine tarafından bütün milletin vergileriyle ödenmesi nasıl açıklanacak? Bu tamamen bir tezatır, yine AK PARTİ tezatlar içinde bocalıyor diye bugünkü sözlerimi tamamlayayım.

Saygılar sunarım.

Hayırlı iftarlar dilerim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Naci Bey, teşekkür ederiz.

Sayın Cavit Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, mevcut düzenleme, esasen, muhalefet belediyelerinin cezalandırılması esası üzerine kurulmuş bir düzenlemeyle alakalı. Biraz önce, detaylı bir şekilde anlatmıştık. Şimdi, Bakanlık tarafından yapılan raylı sistem, tramvay, metro gibi yatırımlarda Bakanlığın bütün masrafları karşıladıktan sonra belediyeden bunun giderini almasıyla ilgili bir düzenleme. Önce, bu raylı sistem yapılırken örneğin Antalya’da bunun siyasetini yaptınız; Bakanı geldi, Belediye Başkanı, İl Başkanı, herkes “Bunu iktidar olarak biz yapıyoruz.” dedi, o zaman herkes alkışladı. Ancak, gelin görün ne ortaya çıktı? Bunun parası belediyeden geri istendi. Geri istenirken de ilk başlangıçta, belediye iktidardayken yani AK PARTİ’deyken örneğin Antalya Büyükşehir Belediyesinden hasılattan yüzde 15 üzerinden kesintiyle alınacağına dair bir hüküm vardı. Ancak, 1 Mayıs itibarıyla Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bu düzenleme değiştirildi ve İller Bankasından belediyeye aktarılan olan aylık ödemeden yüzde 5 olarak kesilerek tahsil edilmeye başlandı. Sonuç itibarıyla, bu proje Antalya Büyükşehir Belediyesine 379 milyon liraya mal oldu. Sonuçta, yüzde 5 esasıyla kesilmeye devam edildi. Bugün geline süreçte yani bu değişiklikten bugüne gelinceye kadar Antalya Büyükşehir Belediyesinin hesabından 220 milyon kesinti yapıldı. Geriye kalan 160 milyon da yine aylık 12 milyon, 13 milyon, 15 milyon, 16 milyon gibi kesintilerle devam edecek. Bu düzenleme, Anayasa Mahkemesi tarafından “Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılamaz, burada bir sınır olmalı.” denildiği için burada, ancak biz işin esasına, özüne karşıyız. Yani önceki sistemde, nasıl ki kendi belediyeniz zamanında hasılattan yüzde 15 aldysanız, aynı uygulama devam etmeliydi. Ne değişti? Ben size söyleyeyim ne değiştiğini: Türkiye’de 11 büyükşehir belediyesini Cumhuriyet Halk Partisi kazandı. O nedenle ki bu uygulama değişti ve Cumhuriyet Halk Partili belediyeler ve muhalefet belediyeleri iktidar tarafından cezalandırılma girişiminde. Şimdi, siz sadece belediyeyi değil, orada yaşayan halkı da cezalandırmaktasınız.

Bakın, denkleştirme ödeneği ve belediyelere yardım ödeneği hakkında 5779 sayılı Kanun’un 11’inci maddesiyle Cumhurbaşkanına bir yetki verildi. Yani bu neydi? Cumhurbaşkanına, denkleştirme ödeneği ve belediyelere yardım ödeneği hakkındaki düzenlemeyle istediği belediyeye istediği kadar yardım edebilme imkânı tanındı. Anayasa Mahkemesi bu maddeyi iptal etmedi, yürürlükte. Şimdi 2 maddeyi birlikte değerlendirdiğimizde, bakın, AK PARTİ zamanında yapılmış ve o zaman siyaseti yapılmış, işte, efendim, “Biz yaptık.” şaşaalarıyla, törenleriyle, tramvayda direksiyona geçilerek yapılan şovlarla hizmete giren ve bugün zarar eden bir yerin parasını Cumhuriyet Halk Partili belediye ödüyor. 220 milyon TL bugüne kadar ödendi, bugünden sonra da 160 milyon TL yani totalde 380 milyon TL’lik bir ödeme şu üç yıllık süre içerisinde, dört yıllık süre içerisinde sıkıştırıldı. Bu parayla hizmet edilecekti Antalya halkına, Ankara, İstanbul’daki halkımıza hizmet edilecekti bu paralarla; siz bunu önlediniz

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Bahsettiğim düzenlemeyle ekstradan belediyelere kaynak aktarma imkânı varken, Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden de böyle kesintiler yapılarak haksız uygulama yapılmakta, bundan vazgeçilsin diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 655 sayılı KHK'yi 2011 yılında çıkardığınızda -iktidara söylüyorum- büyükşehir belediyelerini AKP'li kadrolar yönetiyordu. O tarihte genel bütçe ödenekleriyle gerçekleştirilen metro projelerinin belediyelere devredilmesinden kaynaklanan borçlarını, metro işletmelerinden elde edecekleri brüt gelirlerin belirli oranlarını hazineye yatırmak suretiyle ödemelerini öngörmüştünüz. Kesintiler büyük tutarlarda olmadığı için belediyeler zorlanmıyordu. 2018 yılındaki yerel seçimlerde yaşadığınız bozgundan sonra muhalefet belediyelerini başarısız duruma düşürebilmek için en önemli gelir kaynağı olan genel bütçe gelirlerinden, aldıkları paylara göz diktiniz. 2019 yılında kesinti oranını belirleme yetkisini Cumhurbaşkanına verdiniz, o da yüzde 5 kesilmesine karar verdi. KHK'ye, taksitlerini ödeyemeyen belediyeleri icrayla tehdit eden kurallar eklediniz, taksitlerini vade tarihini izleyen yirmi beş gün içinde ödemezlerse 6183 sayılı Yasa uyarınca tahsil edilmesini öngörüyorsunuz. 6138 sayılı Yasa'nın adı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun. Belediyeler amme sayılmıyor mu da icraya vermeye kalkıyorsunuz? Anayasa Mahkemesi "Yasayla ilke belirlemeden yetki verilemez." gerekçesiyle KHK'nin bu kuralını iptal etti, iptal hükmü bugünlerde yürürlüğe girecek. Yeniden bir yasal düzenleme yapma gereği duyduunuz çünkü kesintiler dayanaksız kalacak, böylelikle belediyeler kısa süreliğine de olsa biraz rahatlayacak. Anayasa'ya uygun olsun diye KHK'yi değiştirip "Genel bütçe gelir tahsilat tutarlarından ayrılacak paylarından azami yüzde 5 kesinti yapılabilir." kuralını getiriyorsunuz ama tehdit öngörülen kurallar maddeden çıkartılmadı. Üstelik, Anayasa Mahkemesince iptal edilen geçici 10'uncu maddenin birinci fıkrasındaki kuralı yani "18/1/2019 tarihinden önce işletilmesi devredilmiş olan projelerin ödenmeyen bakiye tutarları 15 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki esas ve usullere göre tahsil edilir." biçiminde değiştirerek pekiştiriyorsunuz. Demek ki zamanı geldiğinde belediyeleri icraya vermekten kaçınmayacaksınız.

Geneli üzerinde konuşmamda da söyledim, bu hınc siyasetinden uzak durun, belediyelerimizi gelirsiz ve etkisiz hâle getirip 31 Martın rövanşını alma hevesinden vazgeçin. Demokrasi, yereli koruma rejimidir; siyasi kararlarla çelme takma işi değildir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekir Kuvvet Erim, buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Söz almayacaktım ama şimdi suçlamalar belediyeyle ilgili olunca, eski bir belediyece olduğum için kendimi alıkoyamadım söz almaktan.

Şimdi, sayın hatipler diyor ki: "Belediyelerin parası kesiliyor." Belediyelerin parası kesilmiyor, belediyelere para veriliyor, her ay nüfus başına para veriliyor vergi gelirlerinden. Bu paralar tramvay mı yapılacak, altyapı mı yapılacak, kanalizasyon mu yapılacak, köprülülük kavşak mı yapılacak, ne yapılacaksa bunlar için veriliyor. Bunlar yapmıyorlar, popülist davranıyorlar, olmayacak şeylere para harcıyorlar. Belediyeler, bankalardan sonrası için sıcak para...

CAVİT ARI (Antalya) – En çok borçlu belediyeler AK PARTİ'li belediyeler Bekir Bey.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakın, ben A belediyesi, B belediyesi demiyorum, iş bilmeyen belediyeler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hepsini kastediyor, hepsini kastediyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bugün Afyon Belediyesine gitsinler, örnek alsınlar, 90 milyon lira kasada parası var.

Şimdi, biz de yaptık belediye başkanlığı, her şeyi düzgün yaparsan, paranı iyi yönetirsen, makine parkını yönetirsen, insan kaynağını yönetirsen, iyi yönetirsen, “Bir daha seçileceğim.” diye kaygın olmazsa çok güzel yönetirsin. Onun için, arıtma tesisini yapmıyor, toplu taşımacılığı yapmıyor, yapamıyor, popülist davranıyor, ondan sonra da vatandaş mağdur olmasın diye devlet yapıyor; ödemeye gelince, ödeyeceği para da yüzde 5 yani o da gelire göre çok bir para değil, bunu ödemekten imtina ediyor; burada diyorsunuz ki şudur budur. Burada zaten şu belediye, bu belediye ayrılmıyor; güzel yönetilirse yapılmayacak bir şey yok. Şimdi, siz bir koyundan iki tane post çıkarmaya çalışıyorsunuz, burada çift dikiş oluyor, zaten nüfusa göre her ay para veriliyor. Şimdi, devletin de hesabı var, kitabı var.

Teşekkür ederim, mesaj alınmıştır umarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar, şimdi, burada, daha önce yapılan bir düzenlemenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptali var. Yani Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapımı tamamlanarak büyükşehir belediyelerine devredilen metro projeleri için merkezî yönetim bütçesinden harcanan tutarların belediyelerden nasıl tahsil edileceğiyle ilgili bir kanun hükmünde kararnameyle düzenleme yapılmış, burada usul ve esasları belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiş ve Anayasa Mahkemesi de “Cumhurbaşkanına usul ve esasları belirleme yetkisi verilemez.” diye iptal etmiş. Şimdi, bu düzenlemeyle bu kesilecek payların, belediyelerin vergi gelirlerinden aldığı paylardan kesilecek miktarın yüzde 5’i aşmayacağı şeklinde bir düzenleme yapılmaktadır ki bu, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini karşılamamaktadır. Sorun sadece ne kadar kesileceğiyle ilgili değil, Cumhurbaşkanına verilen yetki sınırı belli olmadığı gerekçesiyle iptal edilmiş.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Tamam, sınır veriyoruz şimdi, sınırlıyoruz Sayın Bakanım, sözünüzü kestim ama sınırlıyoruz zaten.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ve aynı zamanda usul ve esaslarla ilgili de rezervi var Anayasa Mahkemesinin. Bir kere, bu iş başlangıçta yapılırken ve proje belediyeye devredilirken belediye ve merkezî yönetim arasında yani Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgili belediye arasında bir sözleşme yapılmış olması lazım. Bu sözleşmelerde bütün devir işlemlerinin ayrıntıları, karşılıklı yükümlülüklerin de belirlenmiş olması lazım; bütün sözleşmelerin ana unsurlarından biridir bu. Bunlar yer almadan bir sözleşmenin yapılmış olması mümkün değil, bir sözleşme yapılmadan da belediyeye devredilmiş olması mümkün değil. Burada aslanan şeyin belediye ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arasındaki sözleşme hükümleri olması lazım. Bunu bir tarafa bırakıp da yeni bir kanun çıkarıp veya kanun hükmünde kararname çıkarıp “Bu iş şöyle olacak.” diye sözleşme hükümlerinin değiştirilmesi zaten doğru bir şey değildir. Onun için bu, maksadı karşılayacak nitelikte değil ama bundan da öte iktidar milletvekilleri, Cemal Öztürk Bey, ilk imza sahibi olarak bir önerge vermiş, bu önergeyle içtihadı karıştırılmış vaziyettir. “Bazı durumlarda bu işletme hakkını merkezî yönetim üstlenir ve biz işletiriz, belediye işletemez; bu takdirde de vergi gelirlerinden kesintiyi yapmayız.” diyor Hükümet. Yani böyle tek tarafı “Merkezî yönetim bizde, biz de yasama yetkisine sahibiz, Mecliste çoğunluk biziz, bütün sözleşme şartlarını bozarız, tek yanlı yeni sözleşme niteliğinde kanun çıkarırız, buna göre de her şeyi belirleriz.” dersiniz bu, yasama faaliyeti olmaz arkadaşlar. Bu, idarenin taleplerine uygun olarak sözleşme hükümlerinin bozulması anlamına gelir ve Cemal Bey zaten böyle bir şey yapmaz, bu önergeyi de çekeceğini zannediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4389) esas numaralı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla

“MADDE 17- 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “paylardan” ibaresi “paylarının” şeklinde değiştirilmiş ve Anayasa Mahkemesince iptal edilen “Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan kesinti tutarının” ibaresi “paylarının azami %1'i oranında Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan kesinti tutarının” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Cavit Arı	Süleyman Girgin	Bülent Kuşoğlu
Antalya	Muğla	Ankara
Emine Gülizar Emecan	Abdüllatif Şener	
İstanbul	Konya	

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi açıklamak üzere Cavit Bey konuşacaktır.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, şimdi, raylı sistemler yapılırken Bakanlık ile belediye arasında bir protokol yapılmıştır sonuçta. Bu protokolün yapıldığı ve bu işleme başlanıldığı tarihteki kurallar süreç devam ederken değiştirildi. Ne zaman değiştirildi? Belediyeler muhalefete geçince, 11 büyükşehir belediyesi Cumhuriyet Halk Partisine geçince. Yani burada esas olan, ilk sözleşmenin koşullarının devam etmesidir. İlk sözleşmenin koşulları da hasılat üzerinden bir payın, belli bir oranda payın ödenmesi şeklindedir. Örneğin, bahsettiğim gibi Antalya’da “Hasılatattan yüzde 15 şeklinde ödenir.” hükmü vardı ve bu şekilde de 31 Mart seçimlerine kadar ve sonrasında da iki ay hasılat üzerinden ödeme yapıldı. Ancak Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, İller Bankası payından yüzde 5 kesilmeye geçildi. Bu, doğru bir düzenleme değildir. Biz öncelikle, hasılat payından kesilme sistemine geri dönüşmesi gerektiğini savunuyoruz. Ancak ola ki aynı şekilde kararınızda ısrarcıysanız Cumhurbaşkanınca belirlenecek olan buradaki oran yani kesilecek olan oran için yüzde 5 gerçekten çok yüksek, belediyelerin kamu hizmetinde kullanacağı paya büyük oranda hanel getirmektedir. O nedenle, biz yüzde 5 değil, en fazla yüzde 1 olarak kesilmesini gerektiğini öneriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk	Bekir Kuvvet Erim	Ahmet Kılıç
Giresun	Aydın	Bursa
Orhan Yegin		
Ankara		

“MADDE 17- 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “paylardan” ibaresi “paylarının” şeklinde değiştirilmiş, Anayasa Mahkemesince iptal edilen “Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan kesinti tutarının” ibaresi “azami %5’i oranında Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan kesinti tutarının” şeklinde yeniden düzenlenmiş ve fıkraya beşinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Projenin mevcut şehiriçi raylı sistem hatlarının devamı olmayıp müstakil işletilebilir durumda olması halinde veya projenin kombine taşımacılığa hizmet etmesi halinde; bu cümleyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden önce hizmete açılmış olanlar hariç olmak üzere, mülkiyet devrine konu edilmeksizin raylı sistemin işletmesinin Bakanlık veya bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşları, bu kuruluşların bağlı ortaklıkları veya iştiraki olan şirketler eliyle yürütülmesine Cumhurbaşkanınca karar verilebilir. Bu durumda ilgili belediyenin genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılacak paylarından kesinti yapılmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey, kısaca gerekçeyi izah ederseniz...

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Burada hem ihtiyaç gereği hem de yapılan projeler çerçevesinde, belediyelerin mali olarak altından kalkmasının mümkün olmadığı durumlarda, yine şehir içi raylı sistemlerin bir devamı niteliğinde olmayıp müstakil bir şekilde işletilebilme imkânı olan ve projenin kombine taşımacılık -yani hava, deniz, kara, demir yolu; böyle kombine bir taşımacılık- içerisinde hizmet etmesi hâlinde...

CAVİT ARI (Antalya) – Orhan Bey’in imzası yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Var, var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bize gönderdiğinizde yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonradan imzaladı.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ve bu kanun teklifinin bu şekliyle yürürlüğe girmesinden sonraki tarihlerdeki projeleri kapsayacak şekilde, Başkanım, bir düzenlemeyi burada öneriyoruz. Böyle olduğu zaman, belediyelere devri değil de bunu yapan idarenin kendisinin yönetmesine ve işletmesine imkân verecek bir düzenleme öneriyoruz; çok yerinde, çok sağlıklı bir öneri.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Önergeyle ilgili söz talebim vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, Emine Hanım, yorgunluğuma verin, lütfen.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu 17’nci ve 18’inci maddelerin içeriğiyle ilgili düşüncelerimi geneli üzerindeki konuşmamda ifade etmiştim; belediyelerin raylı sistemlerle ilgili, devraldıkları zaman yapmak zorunda oldukları ödemelerin maliyetleriyle ilgili.

Şimdi, getirilen bu önerge gerekçesinde, maliyetleri çok yüksek olan projelerde belediyeleri bu maliyetlerden kurtarmak istediğini ifade ediyor. “Maliyet bedeli yüksek olan ve bu sebeple belediye gelirleriyle yapımı güçlük arz eden projelerin Bakanlıkça yapılması durumunda belediyelere uzun yıllar

borç yükleyen...” falan filan, onları uzun uzun okumayacağım. Şimdi, nedir bu maddenin, önerenin getirdiği? Proje, mevcut şehir içi raylı sistem hatlarının devamı olmayıp eğer bağımsız bir hat ise -bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce hizmete alınmış olanlar hariç, bundan sonra yapılacak olanlar-mülkiyet devri olmadan raylı sistemlerin işletmesi Ulaştırma Bakanlığı veya bağlı kuruluşları, şirketleri tarafından yürütülecek. Şimdi, maddenin içeriğine ciddi anlamda itiraz etmiştik maliyetlerden dolayı ama getirdiğiniz bu düzenleme de yani...

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Allah razı olsun.” demeniz lazım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Denilecek bir düzenleme değil çünkü düzenlemeye baktığımız zaman, bundan sonraki süreçte büyükşehirlerde yapılacak olan raylı sistemleri ister belediye yapsın ister Bakanlık yapsın -eskiden bir protokolle Bakanlık yapmış olsa da maliyetini üstlenmiş olsa da işletmesini belediyeye devrediyordu- artık belediyeye kesinlikle devretmeyeceğini, bağımsız olan, özellikle bu bağımsız hatların işletmesini tamamen kendisinin üstleneceğini gösteriyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kesinlikle değil, imkân tanıyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu konuda da Cumhurbaşkanına yetki veriyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Partili Cumhurbaşkanına veriyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani şimdi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Ulaştırma Bakanlığı arasında geçmişteki yaşananları göz önüne aldığımızda -bir fırsat tanıma değil- bunun aynen uygulanacağını görüyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne yaşandı?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bunun getirisi ne olacak size? Ulaştırma Bakanlığı, tabii, bu açmış olduğu, işletmiş olduğu hatlara bir “U” tabelası asmış olacak, böyle bir avantajınız olacak. Biraz da bunun için belki getiriliyor bu ama asıl problemi şehirde yaşayanlar yaşayacak arkadaşlar; bu, bütün projeleri Bakanlığın üzerine almak doğru bir uygulama değil bakın. Maddenin düzenlemesi zaten yanlış, bu getirdiğiniz daha da yanlış. Şimdi, projelerin, uygulamaların işletmelerinin Bakanlığın üzerine alınmasının, bir kere, yerel yönetimlerin ulaşım planlamalarının ve yürütmelerinin artık koordine içerisinde, Bakanlıkla koordine içerisinde yapılamayacağını gösteriyor.

Başka zararları da var bunun. Nedir? Şimdi “Hatlar arasında entegrasyonun sağlanması” diye bir şey var. Nedir bu? İşte, bilet entegrasyonunun sağlanması, hat entegrasyonunun sağlanması ve tarife entegrasyonunun sağlanması. Şimdi...

(Uğultular)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz?

Bir şehir düşünün, hatların, raylı sistemlerin işletmesinin bir kısmını Bakanlık yapıyor, bir kısmını büyükşehir belediyesi yapıyor. Şimdi, bu sistemler arasında ne kadar entegrasyon olabilir acaba?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şehir hattı devamlı olmayacak, bağımsız, müstakil olacak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bağımsız hatlar var, şehir içinde de var yapılan; Bakanlığın yaptıkları da var, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yaptıkları da var. Yani sonuçta bunların da birbirleriyle bir entegrasyonu, zamanlama entegrasyonu... İnsanlar İstanbul’da bir yerden bir yere gitmek için birkaç tane hat kullanıyorlar, bir tane hat kullanmıyorlar ki; hepsi birbirine bağlantılı da değil. Yani bu...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Marmaray...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nilgün, toplu cevap verseniz daha iyi olacak.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama şöyle: Şimdi, Marmaray’ı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı işletiyor, metroyu belediye...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, böyle bir usul yok, bekle ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, söz Emine Hanım’da.

Emine Hanım, tamamlarsanız...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Zaten bozulmuştu, bundan sonra bu yapı daha da bozulacak. O nedenle aslında bu yapılan düzenlemenin doğru bir düzenleme olmadığını ifade etmek istiyorum ve bu önerenin geri çekilmesini öneriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Kısa bir söz talebi var Cavit Bey’in.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bu önergeyle ilgili şunu söylemek istiyorum: Partili bir Cumhurbaşkanının olduğu bir dönemde, ortamda sonuçta belediyeler arasında bir ayırım yapılma ihtimali çok yüksek. O nedenle bu önergeyle bağlantılı olarak şunu söyleyeyim: “Belediyelerin talebiyle...” diye bir bölümü buraya eklemek lazım, belediyenin eğer talebi olursa Cumhurbaşkanının kabulüyle bu dediğimiz devir yapılabilir.

İkinci konu: Bu kanun çıktıktan sonra yapılacak olan, açılacak olan, bitirilecek olan tesislerle ilgili bu düzenleme. Peki, geçmişte olanlar ne olacak?

ORHAN YEGİN (Ankara) – O yazıyor zaten.

CAVİT ARI (Antalya) – Geçmişte olanlar, mesela...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Geçmişte olanların devri yapılmış Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – Devri yapılmış da geri alsınlar. Antalya’daki şu an borca batık olan yeri geri alsın, bugüne kadar da ödenmiş olunan 220 milyon lirayı da...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi, alınsın mı, verilsin mi; ne istiyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu da farklı bir bakış açısı oldu.

CAVİT ARI (Antalya) – ...Bakanlık Antalya Büyükşehir Belediyesine iade etsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben de bu önergeye bunun ilave edilmesini, biten yerlerde de yine talep hâlinde Bakanlığa devredilmesi gerektiğini öneriyorum bu önergeye ilaveten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4389) esas numaralı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 18 – 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen birinci cümlesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10 – 18/1/2019 tarihinden önce işletilmesi devredilmiş olan projenin ödenmeyen bakiye tutarları 15 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki esas ve usullere göre tahsil edilir. Daha önceden tahsil edilen tutarlar % 1 oranına göre tahsil olunacak tutarlardan mahsup edilir.”

Cavit Arı	Süleyman Girgin	Bülent Kuşoğlu
Antalya	Muğla	Ankara
Abdüllatif Şener	Emine Gülizar Emecan	
Konya	İstanbul	

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Cavit Arı.

CAVİTARI (Antalya)– Efendim, bizim, öncelikle yüzde 1 oranlı talebimizin kabulünü talep etmiştik ve ayrıca, bugüne kadar ödenmiş olan rakamdan bu yüzde 1’e göre mahsuplaşmanın yapılmasını ve bundan sonra devam edecek borç kısmından yüzde 1’e gelinceye kadar para alınmamasını önermiştik. Yüzde 1 talebimiz de kabul edilmediği için bunun da bir anlamı kalmamış oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 adet yeni maddeye ilişkin önerge vardır, okutuyorum:

(Önergenin okunmasına başlandı)

“Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4389) esas numaralı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.”

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Zaten torba getiriyorsunuz; böyle bir usul yok. Bir de bu önemli bir şey yani, yangından mal kaçırıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok, yok, öyle bir şey değil. Sayın Şener, benim söylediğim şey bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha önce gruplara dağıttırdık onu, saatlerce önceden dağıttırdık.

(Önergenin okunmasına devam edildi)

“MADDE... - 14/3/2007 tarihli ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2 – (1) 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun ek 2 nci ve 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddeleriyle 49 yılıllığına Türkiye Varlık Fonuna devredilen lisanslarla ilgili olarak bu Kanunda tanımlanan kamu payı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren anılan sürenin sonuna kadar Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından gelir kaydedilir.”

Cemal Öztürk	Ekrem Çelebi	Uğur Aydemir
Giresun	Ağrı	Manisa”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun ek 2 nci ve 320 sayılı Milli Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddeleriyle 49 yıllığına Türkiye Varlık Fonuna devredilen lisanslara ilişkin olarak ortaya çıkan kamu payının maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren anılan sürenin sonuna kadar Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından gelir kaydedilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebiniz mi var?

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Biz bu düzenlemeye karşı olduğumuzu tutanaklara geçirmek istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Süleyman Bey...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Değerli arkadaşlar, bu at yarışlarıyla ilgili tüm lisanslar 1/2/2018 tarihinden itibaren Varlık Fonuna devredilmiş. At yarışlarını izleme ve denetleme yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığında. Zaten tarım ve hayvancılığa yeterli kaynak ayrılıyor. Bu yarışlarda net gelir elde edilmesi hâlinde bu gelir, kamu payı, at ıslahı ve tesisleri ile hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Bakanlığa devredilmesi gerekir iken bu önergeyle Varlık Fonuna devredilmesi öngörülüyor. Bu önergeyle, hayvancılığın geliştirilmesi görevi Varlık Fonuna mı aktarılıyor yani bu önergeyle, hayvancılığın geliştirilmesi görevi de Varlık Fonuna mı devredilecek, o mu yapacak? Yoksa, Varlık Fonunun zararına çözüm bulmak için at yarışı gelirlerine mi göz dikildi? Bakanlığa gitmesi gereken payın Varlık Fonu gibi bir kara deliğe gitmesini takdirinize bırakıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cinisli...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Konuşmaya hiç niyetim yoktu fakat böyle son saniyede önerge getirip okumaya bile fırsatımız olmadan oylanmasını protesto ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size gelmedi mi daha önceden?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hayır, gelmedi. Bunu protesto ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben “Dağıtın.” dedim. Masanıza konulmuş olması lazım.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Şimdi, şu anda geldi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, daha önceden.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hayır, şu anda geldi.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin 14/7/2021'deki kararında “Resmî Gazete’de yayınlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.” diyor. Resmî Gazete’de 22/12/2021 yayınlandı bu. Bugün Anayasa Mahkemesi kararının üzerinden tam dokuz ay geçmiş durumda. AK PARTİ yasamasındaki arkadaşlar bunu yanlış anlayıp son dakikada bunu geçirmek için mi uğraştılar da biz böyle alelacele bunu... Hâlbuki daha 22/12/2021; daha vaktimiz varken biz böyle yanlış anlaşılmalı bir metin üzerinden mi burada tutulduk, bunu da merak ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben arkadaşlara “Özellikle grup sözcülerine saatlerce önceden dağıtılın, incelensin.” diye söyledim. Eğer bir eksiklik olduysa onun hesabını bir soralım. Yani bu daha önceden dağıtıldı.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Benim anlamadığım şu: Niye dakikası gelmeden buraya getirdiğinizi kendiniz bilmiyorsunuz da son dakika sıkıştırıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 19- Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesi yayımı tarihinden üç ay sonra,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 20- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini; ayrıca, muhalefet şerhlerinin 18 Nisan 2022 saat 12.00’ye kadar verilmesini; kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Ahmet Kılıç, Nilgün Ök, Orhan Yegin, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Yaşar Kırkpınar, Uğur Aydemir, Salih Cora, İsmail Güneş, Mustafa Baki Ersoy ve Mustafa Kalaycı’nın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.29

